

แนวนโยบายการใช้สื่อมวลชนต่องานการศึกษาในระบบ
ของกรมการศึกษานอกโรงเรียนในอนาคต

17 ต.ค. 2538

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกเทคโนโลยีทางการศึกษา

มีนาคม 2538

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

195059

แนวโน้มนโยบายการใช้สื่อมวลชนต่องานการศึกษานอกระบบ
ของกรมการศึกษานอกโรงเรียนในอนาคต

บทคัดย่อ
ของ
บุญเกื้อ สมนึก

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกเทคโนโลยีทางการศึกษา
มีนาคม 2538

การวิจัยครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาแนวโน้มสภาพการใช้สื่อมวลชนต่องานการศึกษา นอกระบบ ของกรมการศึกษานอกโรงเรียนในอนาคต ๑ ปี ข้างหน้า โดยใช้วิธีการแบบเทคนิค เดลฟาย เก็บข้อมูลจำนวน 3 รอบ กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านสื่อมวลชนและการศึกษานอกโรงเรียน จำนวน 21 คน

ผลการวิจัยที่สำคัญสรุปได้ว่า ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นว่ามีแนวโน้มดังต่อไปนี้

1. นโยบายการใช้สื่อมวลชนต่องานการศึกษานอกระบบ ของกรมการศึกษานอกโรงเรียน จะใช้สื่อมวลชนจัดการศึกษานอกโรงเรียนให้ประสานสัมพันธ์และบูรณาการ เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการจัดการศึกษานอกโรงเรียนให้มากที่สุด โดยจะสนับสนุนให้หน่วยงานทุกสังกัดทุกระดับ ภาค เอกชนองค์กรต่าง ๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน และส่งเสริมการสร้างเครือข่าย การดำเนินงานให้มีมากยิ่งขึ้น

2. รูปแบบของการใช้สื่อมวลชนต่องานการศึกษานอกระบบ ของกรมการศึกษานอกโรงเรียน จะเป็นลักษณะการใช้สื่อประสม ลักษณะของเนื้อหาและรูปแบบการนำเสนอจะสั้น ๆ และง่าย สอดแทรกสาระและบันเทิง โดยยึดภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นแหล่งข้อมูลที่สำคัญ

3. รูปแบบการผลิต การจัดหาและการจัดบริการสื่อมวลชนต่องานการศึกษานอกระบบ ของกรมการศึกษานอกโรงเรียน จะดำเนินการในทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และส่งเสริมให้ภาค เอกชนองค์กรต่าง ๆ เข้ามาร่วมดำเนินการในทุกขั้นตอน

4. บุคลากรทางด้านสื่อมวลชนต่องานการศึกษานอกระบบ ของกรมการศึกษานอกโรงเรียน จะประกอบด้วยกลุ่มวิชาชีพสาขาต่าง ๆ เข้ามาร่วมดำเนินการโดยยึดระบบการทำงาน เป็นกลุ่มและเครือข่าย ประสานสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน

5. งบประมาณในการจัดดำเนินการด้านสื่อมวลชนต่องานการศึกษานอกระบบ ของกรมการศึกษานอกโรงเรียน จะได้มาจากแหล่งงบประมาณของรัฐบาลและเอกชน โดยจะส่งเสริมให้มีการดำเนินการเชิงธุรกิจมากยิ่งขึ้น งบประมาณจะได้รับการจัดสรรไปสู่หน่วยงานทุกระดับ โดยให้ทุกหน่วยงานมีเอกภาพในการบริหารงบประมาณที่ได้รับ

THE TREND TOWARDS OF MASS MEDIA FOR NON-FORMAL
EDUCATION OF THE NON-FORMAL EDUCATION DEPARTMENT

AN ABSTRACT

BY

BOONGUA SOMNUK

Presented in partial fulfillment of the requirements for the
Master of Education degree in Educational Technology

March 1995

The purpose of this research was to study the nine years trend towards the utilization of mass media for non-formal education of the Department of Non-formal Education. The data collection was conducted on a sample of 21 specialists in mass media and non-formal education fields. The data were collected through Delphi study technique in three rounds.

The findings of the study were as follows:

1. The policy of the Non-formal Education Department on the use of mass media for non-formal education was to co-ordinate and integrate mass media in all activities of the Department with the aim to improve quality and effectiveness of its services to the disadvantaged groups in the communities. To fully utilize mass media for its learners, the Department encouraged all related government and non-government agencies to take part in the distance education project as a network of the Non-formal Education Department.

2. The types of mass media the Non-formal Education Department utilized was an integrated model. It was the integration of self-instructional printed packages, satellite television broadcasts, teachers or group facilitators and students. The television programmes were designed to be short, informative, entertaining, attractive and simple. Furthermore, the local experts would become more important as resource persons for television programmes.

3. The production, provision, and service of non-formal educational mass media by the Department would be organized by joint

efforts of all involved governmental agencies. Besides, non-governmental agencies were encouraged to take part in every steps of the implementation.

4. Non-formal education media workforce of the Department would comprise teams of specialists in various fields of professions. These teams implemented media projects under the guidelines of the Non-formal Education Department. The Department would coordinate the teams to set up a network that worked closely together.

5. The budget for undertaking educational media projects of the Non-formal Education Department was funded by both the government and private sectors. Funds would be allocated to all units of the Department. Each unit would be in full control to arrange its own budget for the media project implementation. The Department promoted all units to use the business-oriented approach for conducting the programmes.

คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบได้พิจารณาปฏิญานพนธ์ฉบับนี้แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอก
เทคโนโลยีทางการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการควบคุม

.....ประธาน
(รศ.ดร.เสาวณีย์ ลีเกษม)

.....กรรมการ
(ดร.ศิริภา พลสุวรรณ)

คณะกรรมการสอบ

.....ประธาน
(รศ.ดร.เสาวณีย์ ลีเกษม)

.....กรรมการ
(ดร.ศิริภา พลสุวรรณ)

.....กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(ผศ.ดร.นิตร ทองชื่น)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปฏิญานพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกเทคโนโลยีทางการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ดร.ศิริภา พลสุวรรณ)

วันที่ ๑๑ เดือน มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๔

ประกาศคุณประการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงไปด้วยจิตสำนึกในพระคุณอย่างยิ่งต่อ รศ.ดร.เสาวณีย์
สิกขานันท์ ดร.ศิริภา พูลสุวรรณ ประธานกรรมการและกรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ รวมทั้ง
ผศ.ดร.พิตร ทองชั้น ที่กรุณาเป็นกรรมการสอบปากเปล่าปริญญานิพนธ์ และกลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่กรุณา
ให้ความร่วมมือตอบแบบสอบถามต่อการทำปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็น
อย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ทั้งหลายที่ได้ประสิทธิประสาทวิชาความรู้ อันเป็นการ
ส่งเสริมให้ผู้วิจัยได้มีความก้าวหน้าในการศึกษา ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณมา ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณอาจารย์สุธิดา กัลยาณรุจ อาจารย์มนตรี คุ่มเกตุ และอาจารย์ไพฑูรย์
จารุสาร ที่กรุณาให้คำแนะนำการทำปริญญานิพนธ์เป็นอย่างดี

อนึ่งคุณงามความดีและประโยชน์อันพึงมีของปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่อง
กราบบูชาพระคุณบิดา-มารดา และครู-อาจารย์

สุดท้ายนี้ขอขอบคุณคุณเชิดชาติ พุกพูน อาจารย์ไพฑูรย์ จารุสาร อาจารย์ชัชวาล ชุมรักษา
อาจารย์ณัฐฤติ รัตนอรุณ อาจารย์พรนิวัฒน์ แป้นเพชร อาจารย์สมพร ชุมทอง อาจารย์อภิชาติ ไก่ฟ้า
และเพื่อน ๆ ทุกคนที่ให้ความช่วยเหลือในการทำวิจัยครั้งนี้ และขอระลึกถึงคุณพินิจไฉววรรณ เกิดน้อย
เพื่อนร่วมชั้นเรียนผู้ล่วงลับไปแล้ว

นายบุญเกิด สมนึก

มีนาคม 2538

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
หลักการและเหตุผล	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย	3
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	3
ขอบเขตของการวิจัย	4
คำนิยามศัพท์เฉพาะ	4
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	6
สื่อมวลชน	6
ความหมายของสื่อมวลชน	7
การสื่อสารมวลชน	8
หน้าที่ของสื่อมวลชน	10
สื่อสิ่งพิมพ์	11
สื่อวิทยุกระจายเสียง	12
สื่อวิทยุโทรทัศน์	13
สื่อภาพยนตร์	14
สื่อพื้นบ้าน	15
การศึกษานอกโรงเรียน	16
กรมการศึกษานอกโรงเรียน	18
เทคนิคเดลฟาย	23
งานวิจัยที่เกี่ยวกับสื่อมวลชนเพื่อการศึกษานอกโรงเรียน	29
งานวิจัยที่เกี่ยวกับวิทยุกระจายเสียงเพื่อการศึกษานอกโรงเรียน	30
งานวิจัยที่เกี่ยวกับวิทยุโทรทัศน์เพื่อการศึกษานอกโรงเรียน	32
งานวิจัยที่เกี่ยวกับสื่อสิ่งพิมพ์เพื่อการศึกษานอกโรงเรียน	33

บทที่	หน้า
งานวิจัยที่เกี่ยวกับภาพยนตร์เพื่อการศึกษาณโรงเรียน	34
งานวิจัยที่เกี่ยวกับสื่อพื้นบ้านเพื่อการศึกษาณโรงเรียน	35
งานวิจัยที่เกี่ยวกับสื่อโทรคมนาคมเพื่อการศึกษา	36
3 วิธีดำเนินการวิจัย	39
การเลือกผู้เชี่ยวชาญ	39
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	39
การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล	41
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	42
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	43
นโยบายการใช้สื่อมวลชน	44
รูปแบบของการใช้สื่อมวลชน	47
รูปแบบของการผลิต การจัดหา และการจัดบริการสื่อมวลชน	71
บุคลากรทางด้านสื่อมวลชน	76
งบประมาณในการจัดดำเนินการด้านสื่อมวลชน	80
5 สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	84
สรุปผลการศึกษาค้นคว้า	84
อภิปรายผล	94
ข้อเสนอแนะ	117
ข้อเสนอแนะเพื่อการดำเนินงาน	117
ข้อเสนอแนะในการทำวิจัย	118
บรรณานุกรม	119

บทที่	หน้า
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก เครื่องมือการวิจัย	128
ภาคผนวก ข สูตรและตัวอย่างการคำนวณ	196
ภาคผนวก ค รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ	200
ประวัติย่อผู้วิจัย	203

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	แสดงการลดลงของความคลาดเคลื่อนของจำนวนผู้เข้าร่วมโครงการ	27
2	แนวโน้มสภาพการใช้สื่อมวลชนต่องานการศึกษานอกระบบ ของกรมการศึกษา นอกโรงเรียนในอนาคต ด้านนโยบายการใช้สื่อมวลชน	44
3	แนวโน้มสภาพการใช้สื่อมวลชนต่องานการศึกษานอกระบบ ของกรมการศึกษา นอกโรงเรียนในอนาคต ด้านรูปแบบของการใช้สื่อมวลชน	47
4	แนวโน้มสภาพการใช้สื่อมวลชนต่องานการศึกษานอกระบบ ของกรมการศึกษา นอกโรงเรียนในอนาคต ด้านรูปแบบของการใช้สื่อสิ่งพิมพ์	59
5	แนวโน้มสภาพการใช้สื่อมวลชนต่องานการศึกษานอกระบบ ของกรมการศึกษา นอกโรงเรียนในอนาคต ด้านรูปแบบของการใช้สื่อวิทยุกระจายเสียง	61
6	แนวโน้มสภาพการใช้สื่อมวลชนต่องานการศึกษานอกระบบ ของกรมการศึกษา นอกโรงเรียนในอนาคต ด้านรูปแบบของการใช้สื่อวิทยุโทรทัศน์	63
7	แนวโน้มสภาพการใช้สื่อมวลชนต่องานการศึกษานอกระบบ ของกรมการศึกษา นอกโรงเรียนในอนาคต ด้านรูปแบบของการใช้สื่อภาพยนตร์	65
8	แนวโน้มสภาพการใช้สื่อมวลชนต่องานการศึกษานอกระบบ ของกรมการศึกษา นอกโรงเรียนในอนาคต ด้านรูปแบบของการใช้สื่อพื้นบ้าน	67
9	แนวโน้มสภาพการใช้สื่อมวลชนต่องานการศึกษานอกระบบ ของกรมการศึกษา นอกโรงเรียนในอนาคต ด้านรูปแบบของการใช้สื่อโทรคมนาคม	68
10	แนวโน้มสภาพการใช้สื่อมวลชนต่องานการศึกษานอกระบบ ของกรมการศึกษา นอกโรงเรียนในอนาคต ด้านการผลิต จัดหา และการจัดบริการสื่อมวลชน .	71
11	แนวโน้มสภาพการใช้สื่อมวลชนต่องานการศึกษานอกระบบ ของกรมการศึกษา นอกโรงเรียนในอนาคต ด้านบุคลากรทางด้านสื่อมวลชน	76
12	แนวโน้มสภาพการใช้สื่อมวลชนต่องานการศึกษานอกระบบ ของกรมการศึกษา นอกโรงเรียนในอนาคต ด้านงบประมาณทางด้านสื่อมวลชน	80

บทที่ 1

บทนำ

หลักการและเหตุผล

สื่อมวลชนนับเป็นประติมากรรมใหม่ของโลก เมื่อเทียบกับวิวัฒนาการอันยาวนานของ สังคมมนุษย์ ความเจริญเติบโตของสื่อมวลชนอาศัยพื้นฐานความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยี และ พัฒนาการของสังคมสมัยใหม่ ความยุ่งยากซับซ้อนของปัญหาที่เผชิญหน้ามวลมนุษยชาติปัจจุบัน ตลอดจน การเปลี่ยนแปลงระบบความสัมพันธ์ระหว่างกันของสมาชิกในสังคมสมัยใหม่ ทำให้สื่อมวลชนก้าวขึ้น มามีบทบาทและมีอิทธิพลต่อสังคมปัจจุบัน (ชาลิต ปัญญาลักษณ์. 2523 : 137)

ก่อ สวัสดิทานิชย์ (2534 : 45) กล่าวว่า สื่อมวลชนเป็นกิจกรรมที่เจริญเติบโต อย่างรวดเร็วในประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก อิทธิพลของสื่อมวลชนที่มีต่อการดำเนินชีวิตของคนย่อม ประจักษ์แก่ประชาชนทุกหมู่เหล่า หลายคนอาจเข้าใจผิดว่าหลักของสื่อมวลชนคือการให้ความบันเทิงใจแก่ผู้ฟังและผู้ชม เมื่อได้ศึกษาบทบาทของสื่อมวลชนแล้วก็จะเห็นได้ว่าสื่อมวลชนช่วยให้ประชาชน ได้รับความรู้ความคิดเป็นอันมาก

ท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงอันรวดเร็วของสังคมไทย และคนส่วนใหญ่ของประเทศไม่สามารถเข้าสู่ระบบการศึกษาในระบบโรงเรียน โดยต้องถูกคัดออกหลังการศึกษาภาคบังคับ ตลอดจนการที่ระบบการศึกษาทั้งในระบบโรงเรียนและนอกระบบโรงเรียนไม่สามารถปรับระบบการเรียน การสอน และบริหารการศึกษา การพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม โดยเฉพาะชาวชนบทส่วนใหญ่กว่า 30 ล้านคน สื่อมวลชนและระบบข่าวสารข้อมูลที่แพร่กระจาย โดยการสื่อสารมวลชน จึงเป็นช่องทางที่สำคัญที่เปิดโอกาสและเปิดกว้างให้เกิดการเรียนรู้ รับ ข่าวสารของมวลชนโดยทั่วไป การศึกษาเพื่อมวลชนหรือการศึกษานอกโรงเรียนจึงขึ้นอยู่กับคุณภาพ ประสิทธิภาพของสื่อมวลชนเป็นสำคัญ (เอนก นาคะบุตร. 2534 : 35) ปัจจุบันการเผยแพร่ความรู้ และการบริหารข่าวสารข้อมูลเพื่อการศึกษานอกโรงเรียนแก่ประชาชนในชนบท ผ่านทางสื่อมวลชน เป็นกิจกรรมหลักที่สำคัญประการหนึ่งของกรมการศึกษานอกโรงเรียน โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อส่งเสริม ให้คนในชนบทเรียนรู้และฝึกทักษะในการอ่านเขียนเพิ่มเติม, เพื่อให้ข้อมูลทางด้านวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการประกอบอาชีพหรือการดำเนินชีวิตประจำวันแก่ประชาชนที่อยู่นอกระบบโรงเรียน, เพื่อ

ให้ข่าวสารทันต่อเหตุการณ์ และสภาพการเปลี่ยนแปลงของสังคมที่ดำเนินไปอย่างรวดเร็ว (บุญสม นาวานุเคราะห์. 2532 : 207) ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายการจัดการศึกษานอกโรงเรียน ของกรม การศึกษานอกโรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการ ประการที่ 5 ที่กล่าวว่าส่งเสริมให้สื่อมวลชนต่าง ๆ ที่มีอยู่แล้ว ให้มีบทบาทในการส่งเสริมการศึกษาทั้งในระบบและนอกระบบโรงเรียนอย่างกว้างขวาง (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2535 : 9)

การเปลี่ยนแปลงการศึกษาในอนาคตนั้น จะมีการเปลี่ยนแปลงเป็นอย่างมากและเปลี่ยนแปลงรวดเร็ว ตามสภาพความก้าวหน้าของนวัตกรรมและเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไป ในการใช้สื่อ การศึกษาสำหรับการศึกษานอกโรงเรียน จึงควรมีแนวทางการดำเนินงานที่ชัดเจน หรือมีข้อมูล ประกอบการพิจารณาวางแผน และกำหนดนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการใช้สื่อการศึกษาสำหรับการศึกษานอกโรงเรียนอย่างเพียงพอ แต่ปัจจุบันการวางแผนการศึกษานอกโรงเรียนประสบปัญหา เนื่องจาก ข้อมูลที่นำมาใช้ในการวางแผนยังไม่เพียงพอ มีความคลาดเคลื่อนและไม่ทันต่อเหตุการณ์ (กรมการ การศึกษานอกโรงเรียน. 2531 : 9) การนำความรู้จากประสบการณ์ การศึกษา หรือจากเอกสาร ตำราการค้นคว้าวิจัยต่าง ๆ มาใช้ประกอบการวางแผนสามารถช่วยให้การดำเนินการมีประสิทธิภาพ ยิ่งขึ้น

สิริพร บุญญานันต์ (2534 : 18) กล่าวว่า การวางแผนและการพัฒนาการศึกษาที่มี ประสิทธิภาพ จะต้องอาศัยการพิจารณาและตัดสินใจอย่างถูกต้องเหมาะสมของผู้บริหารการศึกษา ทุกระดับ ทั้งนี้ปัจจัยสำคัญที่จะช่วยให้ผู้บริหารสามารถตัดสินใจได้อย่างถูกต้อง ได้แก่การมีข้อมูลที่ เชื่อถือได้ครบถ้วนและมีความหมาย

จากที่กล่าวมา สรุปได้ว่าสื่อมวลชนนั้นมีบทบาทเป็นอย่างยิ่งต่อการนำมาใช้จัดการศึกษา ในปัจจุบัน ทั้งในการศึกษาในระบบโรงเรียนและการศึกษานอกระบบโรงเรียน และที่สำคัญ อย่างยิ่ง คือการนำสื่อมวลชนมาใช้ต่อการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน เพราะการศึกษานอก- ระบบโรงเรียนนั้นมีกลุ่มประชากรจำนวนมากที่คอยรับบริการ แต่วิธีการจัดดำเนินการเพื่อก่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ จะต้องมีการวางแผน กำหนดนโยบายอย่างมีระบบ และข้อมูลที่นำมาประกอบการพิจารณาจะต้อง เป็นข้อมูลที่แท้จริงตามสภาพเหตุการณ์ปัจจุบันและอนาคต ข้างหน้า ดังนั้นผู้วิจัยจึงเห็นว่า ควรที่จะได้มีการศึกษาสภาพแนวโน้มการใช้สื่อมวลชนต่องานการ การศึกษานอกระบบของกรมการศึกษานอกโรงเรียนในอนาคต 9 ปี ข้างหน้า ตามสภาพความเหมาะสม กับสภาพเศรษฐกิจ, สังคม, การศึกษาและวิทยาการที่เปลี่ยนแปลงไป เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการ

วางแผน การนำสื่อมวลชนไปใช้ จัดการศึกษานอกโรงเรียนของประเทศ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด โดยการระดมความคิดเห็นที่สอดคล้องกันของผู้เชี่ยวชาญด้วยวิธีการใช้เทคนิคเดลฟายในการวิจัย ซึ่งวิธีการวิจัยนี้จะเป็กระบวนการที่รวบรวมความคิดเห็น หรือการตัดสินใจเกี่ยวกับอนาคต จากกลุ่มผู้เชี่ยวชาญเพื่อให้ได้ข้อมูลที่สอดคล้องเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันและมีความถูกต้อง น่าเชื่อถือมากที่สุด ผู้เชี่ยวชาญจะสามารถแสดงความคิดเห็นที่กลั่นกรองอย่างละเอียดรอบคอบ เป็นอิสระ โดยความคิดเห็นของผู้อื่นไม่มีอิทธิพลต่อการพิจารณาตัดสินใจ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

เพื่อศึกษาแนวโน้มสถานการณ์ใช้สื่อมวลชนต่องานการศึกษานอกระบบ ของกรมการศึกษา
นอกโรงเรียนในอนาคต ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทางสื่อมวลชน และการศึกษานอกระบบ
ของกรมการศึกษานอกโรงเรียน

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. กรมการศึกษานอกโรงเรียน ใช้เป็นข้อมูลในการพิจารณาหาแนวทาง เพื่อวางแผน
เกี่ยวกับการใช้สื่อมวลชนต่อกิจกรรมการจัดการศึกษานอกโรงเรียน ดังต่อไปนี้

- 1.1 นโยบายการใช้สื่อมวลชน
- 1.2 รูปแบบของการใช้สื่อมวลชน
- 1.3 รูปแบบในการได้มาของสื่อมวลชน
- 1.4 บุคลากรทางด้านสื่อมวลชน
- 1.5 งบประมาณในการจัดการด้านสื่อมวลชน

2. บุคลากรของกรมการศึกษานอกโรงเรียนใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงการปฏิบัติงาน
โดยใช้สื่อมวลชนให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

3. ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและสถาบันอุดมศึกษา ที่เปิดสอนวิชาการศึกษาอกระบบโรงเรียน
และวิชาเทคโนโลยีทางการศึกษาใช้เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาหลักสูตร เพื่อพัฒนาการเรียน
การสอน และการเตรียมบุคลากรที่จะออกไปปฏิบัติงานทางการศึกษานอกระบบโรงเรียนให้มี
ประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ขอบเขตของการวิจัย

1. การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการศึกษาแนวโน้มสภาพการใช้สื่อมวลชน ต่องานการศึกษาในระบบโรงเรียนในอนาคต 9 ปี ข้างหน้า ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2537 ถึง ปี พ.ศ. 2545 ซึ่งอยู่ระหว่างแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 7 (2535-2539) และฉบับที่ 8 (2540-2544)

2. ใช้เทคนิคเดลฟาย (Delphi Technique) ในการเก็บรวบรวมข้อมูล จำนวน 3 รอบ

3. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เป็นผู้เชี่ยวชาญทางด้านสื่อมวลชน และ/หรือ การศึกษาในระบบโรงเรียน จำนวน 25 คน

4. การศึกษาแนวโน้มสภาพการใช้สื่อมวลชนต่องานการศึกษาในระบบ ของกรมการศึกษานอกโรงเรียนในอนาคต จะพิจารณาศึกษาทางด้าน

4.1 นโยบายการใช้สื่อมวลชน

4.2 รูปแบบของการใช้สื่อมวลชน

4.3 รูปแบบในการได้มาของสื่อมวลชน (ผลิต จัดหา และบริการ)

4.4 บุคลากรทางด้านสื่อมวลชน

4.5 งบประมาณ ในการจัดดำเนินการด้านสื่อมวลชน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ความคิดเห็น หมายถึง การตัดสินใจหรือข้อคิดของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อสภาพการใช้สื่อมวลชน ต่องานการศึกษาในระบบของกรมการศึกษานอกโรงเรียน

2. แนวโน้ม หมายถึง สิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ในการวิจัยครั้งนี้หมายถึงสภาพสื่อมวลชน ต่องานการศึกษาในระบบของกรมการศึกษานอกโรงเรียน ในปี พ.ศ.2537 - พ.ศ.2545

3. สื่อมวลชน หมายถึง สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อวิทยุกระจายเสียง สื่อวิทยุโทรทัศน์ สื่อภาพยนตร์ สื่อพื้นบ้าน และสื่อโทรคมนาคม

4. การศึกษานอกโรงเรียน หมายถึง กิจกรรมที่จัดขึ้นนอกระบบโรงเรียน จัดดำเนินการโดยกรมการศึกษานอกโรงเรียน มีประเภทกิจกรรม 3 ลักษณะ คือ

4.1 การให้ความรู้พื้นฐาน

4.2 การให้บริการข่าวสารข้อมูล

4.3 การให้ความรู้ทักษะอาชีพ

5. ผู้เชี่ยวชาญ หมายถึง บุคคลที่ได้รับคัดเลือกกว่าเป็นผู้ที่ได้รับการศึกษาอบรม มีความรู้และประสบการณ์ด้านสื่อมวลชนและการศึกษานอกระบบโรงเรียนเป็นอย่างดี โดยมีวุฒิ การศึกษาระดับปริญญาโทขึ้นไป และมีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานอย่างน้อย 3 ปี

6. เทคนิคเดลฟาย (Delphi Technique) หมายถึง วิธีการรวบรวมข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยเพื่อคาดคะเนเหตุการณ์ในอนาคต โดยอาศัยข้อคิดเห็นที่สอดคล้องกันของผู้เชี่ยวชาญ ความคิดเห็นที่สอดคล้องกันนี้ได้จากการให้ผู้เชี่ยวชาญตอบแบบสอบถาม จำนวน 3 รอบ

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาแนวโน้มสภาพการใช้สื่อมวลชนต่อ
งานการศึกษานอกระบบของกรมการศึกษานอกโรงเรียนในอนาคต โดยใช้เทคนิคเดลฟาย ผู้วิจัย
ได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ในหัวข้อดังต่อไปนี้

1. สื่อมวลชน
2. การศึกษานอกระบบโรงเรียน
3. กรมการศึกษานอกโรงเรียน
4. เทคนิคเดลฟาย
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสื่อมวลชนเพื่อการศึกษานอกระบบโรงเรียน
 - 5.1 วิทยุกระจายเสียง
 - 5.2 วิทยุโทรทัศน์
 - 5.3 สื่อสิ่งพิมพ์
 - 5.4 ภาพยนตร์
 - 5.5 สื่อพื้นบ้าน
 - 5.6 สื่อโทรคมนาคม

สื่อมวลชน

ปัจจุบันจำนวนประชากรมีความต้องการจะศึกษาหาความรู้ทางการศึกษานอกระบบโรงเรียน
กำลังเพิ่มทวีมากขึ้นทุกขณะ โดยเฉพาะในประเทศที่กำลังพัฒนาอย่างประเทศไทย การจัดการศึกษา
นอกระบบจึงเป็นการจัดการศึกษาที่จะช่วยขจัดปัญหาช่องว่างของโอกาสที่จะรับการศึกษาของประชาชน
ให้เท่าเทียมกันลงได้ วิธีการจัดการศึกษาให้ประชาชนในรูปของการศึกษานอกระบบโรงเรียนนั้น นอก
จากจะใช้ชั้นเรียนหรือกลุ่มสนใจแล้ววิธีการหนึ่งที่จะสามารถช่วยในการจัดการศึกษานอกระบบได้คือ
การใช้สื่อมวลชนเป็นตัวกลางถ่ายทอดความรู้ไปสู่ประชาชน

รุจิร ภู่อาระ (2528 : 355) กล่าวว่า การนำสื่อมวลชนเข้ามามีบทบาทในการศึกษา
ก็เนื่องจากระบบการสื่อมวลชนเกี่ยวข้องกับมนุษย์ทุกคน เพราะมีหน้าที่ให้ความรู้ ความบันเทิง

ข่าวสาร แก่ผู้รับสาร นอกจากนี้ประชาชนที่ประสบปัญหาไม่อาจศึกษาได้จากโรงเรียนโดยตรง เนื่องจากมีภาระหน้าที่หรือห่างไกลจากการคมนาคม ก็สามารถจะใช้สื่อมวลชนนี้เพื่อเพิ่มพูนความรู้ความสามารถของตนได้สะดวกกว่าวิธีอื่นซึ่งสอดคล้องกับ สอนง ฉินมานนท์ (2526 : 49) ที่กล่าวว่า หลายประเทศมีแนวโน้มที่จะเพิ่มอัตราการใช้สื่อมวลชนเพื่อส่งเสริมการศึกษาทั้งในและนอกระบบ สำหรับประเทศไทยจะเห็นได้ว่าหน่วยงานต่าง ๆ ที่มีส่วนในการจัดการศึกษาแก่ประชาชนเริ่มหันความสนใจมาสู่สื่อมวลชน ในการที่จะใช้เป็นเครื่องมือสนับสนุนการดำเนินงานของตน เพื่อให้เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้อย่างกว้างขวางและรวดเร็ว

ความหมายและประเภทของสื่อมวลชน

โอฮารา (O'Hara, 1961 : 89-128) ได้ให้คำจำกัดความของสื่อมวลชน (Mass Media) หมายถึง สื่อที่พาเนื้อหาสารไปสู่ผู้รับสารจำนวนมาก โดยแบ่งสื่อมวลชนออกเป็น 3 พวกใหญ่ ๆ คือ

1. สิ่งตีพิมพ์ (The Printed Form) ได้แก่ หนังสือพิมพ์ นิตยสารต่าง ๆ และหนังสือการ์ตูน
2. สิ่งที่ยบันทึกเป็นฟิล์ม (The Filmed Form) ได้แก่ ภาพยนตร์เรื่อง ภาพยนตร์ข่าว และภาพยนตร์สารคดีต่าง ๆ
3. ใช้ระบบอิเล็กทรอนิกส์ (The Electronic Form) ได้แก่ วิทยุ โทรทัศน์ และการบันทึกเสียงต่าง ๆ

โรเจอร์ (แผนกอิสระวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน. 2520 : 61-62 ; อ้างอิงมาจาก Rogers, 1969) ให้คำนิยามสื่อสารมวลชน (Mass Media) ครอบคลุมถึงสื่อ 5 ประเภท ได้แก่ หนังสือพิมพ์ ภาพยนตร์ นิตยสาร วิทยุและโทรทัศน์

ราชบัณฑิตยสถาน (2525 : 285) ให้ความหมายของคำ สื่อมวลชน (Mass Media) ไว้ว่า หมายถึง สื่อกลางที่นำข่าวและความรู้ไปสู่มหาชน เช่น หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ และภาพยนตร์

สื่อมวลชน หมายถึง สื่อที่นำความรู้ไปสู่ผู้รับจำนวนมาก ๆ ได้แก่ วิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ สิ่งพิมพ์ และภาพยนตร์ (สุโขทัยธรรมาธิราช. 2523 : 236) .

สุนทร โคตรบรรเทา (2526 : 112-113) ได้จัดแบ่งประเภทของสื่อมวลชนไว้ในสื่อสำหรับการศึกษาผู้ใหญ่และการศึกษานอกโรงเรียน โดยแบ่งสื่อมวลชนออกเป็น 5 ประเภท คือ

1. สิ่งพิมพ์ ได้แก่ หนังสือพิมพ์ วารสาร หนังสือ และสิ่งพิมพ์อื่น ๆ เช่น ป้ายโปสเตอร์ แผ่นปลิว แผ่นพับติดฝาผนัง เป็นต้น
2. ภาพยนตร์ ได้แก่ ภาพยนตร์ที่ฉายอยู่ทั่วไป รวมทั้งแถบภาพและภาพนิ่งที่ใช้กับเครื่องฉายภาพยนตร์
3. วิทยุ วิทยุเป็นสื่อมวลชนที่สำคัญอีกอย่างหนึ่ง ซึ่งอาจรวมไปถึงวิทยุสนามที่ใช้ในสงคราม หรือการจราจรด้วย วิทยุสามารถไปถึงคนจำนวนมากและรวดเร็ว
4. โทรทัศน์ เป็นสื่อมวลชนที่ให้ทั้งความรู้และการบันเทิง เพราะมีทั้งรูปภาพให้เห็นและข่าวสาร สามารถที่จะนำมาจัดเป็นรายการส่งเสริมความรู้ และให้ความรู้แก่ประชาชนได้มาก โดยเฉพาะในเขตที่สามารถรับฟังได้
5. สื่อเฉพาะกิจ (สื่อพื้นบ้าน) เป็นสื่ออีกประเภทหนึ่งที่สามารถไปถึงคนได้เป็นจำนวนมาก คือ สื่อเฉพาะกิจ เช่น ลิเก ละคร หนังสือละเล่น หมอล่า ฯลฯ เพราะในขณะที่มีการแสดงให้ความรู้ ความบันเทิง อาจจะเป็นสิ่งที่ประชาชนสนใจได้ โดยการสอดแทรกความรู้ข่าวสารต่าง ๆ เข้าไปในบทร้องและบทเพลง ตลอดจนผูกเรื่องราวที่เป็นความรู้สำหรับประชาชน

จากความหมายของสื่อมวลชนดังกล่าวมาและจากการศึกษาจากเอกสารที่เกี่ยวข้องสรุปได้ว่า สื่อมวลชน หมายถึง สื่อหรือตัวกลางที่พาเนื้อหาสารไปสู่ผู้รับจำนวนมากพร้อมกัน ได้แก่ สื่อสิ่งพิมพ์ วิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์และภาพยนตร์

การสื่อสารมวลชน (Mass Communication)

การสื่อสารมวลชนเกิดจากการประสมคำ 2 คำ คือ "การสื่อสาร" กับ "มวลชน"

"การสื่อสาร" คือ การที่บุคคลติดต่อส่งข่าวสาร ข้อเท็จจริง ความคิดเห็น ตลอดจนทำที่ความรู้สึกละต่าง ๆ ถึงกันโดยอาศัยถ้อยคำ กิริยาท่าทางหรือเครื่องหมายเป็นสัญลักษณ์ของข่าวสาร

"มวลชน" หมายถึง ผู้รับสารซึ่งมีจำนวนมาก ซึ่งมักจะอยู่กระจัดกระจายกันและมีทั้งรู้จักมักคุ้น และไม่รู้จักกับผู้ส่งสาร

มวลชนผู้รับสาร (Mass Audience) มีความสำคัญมาก เพราะมีผลต่อลักษณะและวิธีการส่งข่าวสารโดยตรงว่า ผู้ส่งสารจะต้องเรียนรู้ และหาวิธีส่งสารให้ถึงปวงชนเป้าหมายของตนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ชแรมม์ (Schramm. 1964 : 127-144) กล่าวถึง บทบาทความสำคัญของสื่อมวลชนไว้ดังนี้ คือ

1. เป็นยามตรวจสอบ (The mass media as watchman) คือการให้ข่าวสารอธิบายเหตุการณ์ต่าง ๆ
2. เป็นผู้ก่อให้เกิดสิ่งที่น่าสนใจขึ้น ส่งเสริมให้เกิดความรู้และสร้างเสริมประสบการณ์อย่างกว้างขวาง (The mass media can widen horizons) คือการนำสิ่งใหม่ ๆ มาให้ประชาชนได้รู้จัก ช่วยสร้างเสริมประสบการณ์ที่ดีเกิดความรู้สึกเห็นอกเห็นใจกันในสังคม
3. เป็นผู้ก่อให้เกิดความน่าสนใจขึ้น (The mass media can focus attention) คือจะเป็นผู้นำเอาสิ่งต่าง ๆ มาทำให้เป็นที่น่าสนใจ
4. สื่อมวลชนสามารถสร้างความทะเยอทะยานให้กับประชาชนได้ (The mass media can raise aspirations) โดยจะเป็นผู้สร้างความทะเยอทะยานทั้งในส่วนตัวและชาติให้เกิดความอยากอยู่ดีกินดี หรือแสวงหาวิธีที่ดีกว่า
5. เป็นผู้สร้างบรรยากาศของการพัฒนาให้เกิดขึ้น (The mass media can create a climate for development) อย่างกว้างขวาง
6. ช่วยทำให้เกิดกระบวนการตัดสินใจในทางอ้อม ทั้งในแง่เจตคติและค่านิยมต่าง ๆ (The mass media can help only indirectly to change strongly held attitudes or valued practices) คือ เป็นตัวกระตุ้นในทางอ้อมให้ประชาชนเกิดการเปลี่ยนแปลงเจตคติและค่านิยมเดิม
7. ช่วยส่งเสริมการตัดสินใจผ่านข่าวสารไปทางสื่อบุคคล (The mass media can feed the interpersonal channels) คือ การกระจายข่าวสารผ่านสื่อมวลชนไปเพื่อให้ประชาชนที่เกี่ยวข้องได้รับข่าวสารนั้นไปถ่ายทอดอีกต่อหนึ่ง
8. สื่อมวลชนสามารถสร้างสถานะภาพให้บุคคลได้ (The mass media can confer status) คือ สามารถสร้างชื่อเสียงให้แก่บุคคลได้ ด้วยการใช้วิธียกย่องหรือเอ่ยถึงอยู่เสมอ
9. สามารถขยายนโยบายของรัฐ ให้เป็นที่เข้าใจในหมู่ประชาชนแต่ละท้องถิ่นได้ (The mass media can broaden the policy dialogue) คือ สื่อมวลชนได้ช่วยขยายความหรือถ่ายทอดออกไป แล้วประชาชนย่อมจะแสดงความเข้าใจและพร้อมที่จะปฏิบัติตามได้ง่าย
10. สื่อมวลชนสามารถควบคุม หรือบังคับให้คนในสังคมปฏิบัติตามบรรทัดฐานทางสังคมได้ (The mass media can enforce social norms) สื่อมวลชนช่วยให้สังคมอยู่ในกรอบหรือบรรทัดฐานที่วางไว้ได้

11. สื่อมวลชนช่วยสนับสนุนการมีรสนิยมที่ดี (The mass media can help form tastes) สื่อมวลชนจะเป็นผู้ช่วยทำให้เกิดการตัดสินใจเลือกในสิ่งที่ถือได้ว่า เป็นการปฏิบัติที่ถูกที่ควร

12. สื่อมวลชนสามารถเปลี่ยนเจตคติที่ไม่ฝังแน่นและค่อย ๆ เปลี่ยนเจตคติบางอย่างให้มั่นคงขึ้น (The mass media can affect attitudes lightly held, and slightly canalize stronger attitudes) คือ สื่อมวลชนถ้ามีจังหวะเสนอแนวทางที่ดี มีน้ำหนักมีเหตุผล ก็อาจจะมีส่วนต่อการเปลี่ยนแปลงเจตคติได้

13. สื่อมวลชนทำหน้าที่เป็นครู (The mass media as teachers) หมายความว่าสื่อมวลชนได้ทำหน้าที่ให้การศึกษาให้ความรู้แก่ประชาชน ทั้งทางตรงและทางอ้อมในการดำเนินชีวิต หรืออาจเสริมสร้างการสอนของครูให้ดีขึ้น ซึ่งเท่ากับเป็นการพัฒนาสังคมทางหนึ่ง

หน้าที่ของสื่อมวลชน

ตามที่ได้ศึกษาค้นคว้า พบว่า สื่อมวลชนมีหลายประเภท แต่ละประเภทต่างมีบทบาทความสำคัญ และภารกิจในการถ่ายทอดข่าวสาร ความรู้ แตกต่างกัน แต่โดยสรุปแล้วหน้าที่ของสื่อมวลชนที่สำคัญมี 5 ประการ คือ

1. รายงานข่าวสารความเคลื่อนไหวของเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคม
2. เป็นแหล่งกลางสำหรับเสนอข้อโต้แย้งต่อปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคม ช่วยให้ประชาชนมีมติร่วมกัน

3. ให้ความรู้และถ่ายทอดวัฒนธรรมของสังคมให้แก่อนุชน

4. ให้ความบันเทิงแก่ประชาชน

5. ให้บริการทางธุรกิจ และการโฆษณา

หน้าที่ทั้ง 5 ประการนี้ มีความสำคัญมากน้อยแตกต่างกันไปในแต่ละสังคมและแต่ละประเทศ หรืออีกนัยหนึ่งขึ้นอยู่กับนโยบายของแต่ละสังคมและแต่ละประเทศ

การเปรียบเทียบข้อดีและข้อจำกัดของสื่อมวลชนแต่ละประเภท โดย ธรรมค์ สมพงษ์ (2535 : 122-126) ซึ่งสอดคล้องกับ เขียวศรี วิวิธสิริ (2526 : 82-88) วารินทร์ รัตนิพรหม (2531 : 124-137) เสาวณีย์ ลิกขาบพิทิต (2532 : 270-313) และสุโขทัย ธรรมาริราช (2523 : 253) สรุปได้ ดังนี้

สื่อสิ่งพิมพ์

เสาวณีย์ ลิกขาบัณฑิต (2532 : 313) ได้กล่าวไว้ว่า สื่อสิ่งพิมพ์ทุกประเภท นับตั้งแต่หนังสือ ตำรา วารสาร นิตยสาร จุลสาร หนังสือพิมพ์ ไปจนถึงแผ่นปลิวต่าง ๆ สื่อสิ่งพิมพ์เป็นสิ่งที่ใช้ในการสื่อความหมายที่สำคัญมากประการหนึ่ง เป็นสื่อที่ให้ความรู้แก่มวลชนได้อย่างกว้างขวาง สามารถที่จะกระจายสารได้อย่างรวดเร็วและสามารถที่จะเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้เป็นจำนวนมาก อีกทั้งยังสามารถได้ในสถานที่และเวลาที่ต้องการด้วย

สื่อสิ่งพิมพ์เป็นสื่อมวลชนที่วิวัฒนาการมานานก่อนสื่อมวลชนประเภทอื่น สื่อสิ่งพิมพ์สามารถใช้กับคนจำนวนมาก ๆ ได้ โดยการเผยแพร่กระจายออกไปสู่ผู้รับและสามารถเก็บไว้ได้ นาน ทำให้การถ่ายทอดด้วยสื่อนี้ไม่อาจจะถูกจำกัดได้ด้วยเวลา จึงเป็นสื่อที่เหมาะสมอย่างยิ่งที่จะใช้เป็นสื่อการศึกษา (สุโขทัยธรรมมาธิราช. 2523 : 253)

สื่อสิ่งพิมพ์แบ่งออกเป็น 4 ประเภท คือ

1. หนังสือพิมพ์ (Newspapers)
2. นิตยสารและวารสาร (Magazines and Journals)
3. หนังสือเล่ม (Books)
4. สิ่งพิมพ์เฉพาะกิจต่าง ๆ เช่น ใบปลิว (Leaflets) แผ่นพับ (Folders) เอกสารเล่มเล็กหรือจุลสาร (Booklets หรือ Pamphlets) จดหมายข่าว (News letters)

เสาวณีย์ ลิกขาบัณฑิต (2532 : 270) ได้กล่าวว่าสื่อสิ่งพิมพ์ที่ใช้ในระบบโรงเรียน มีจุดมุ่งหมาย 2 ประการ คือ

1. ให้ความรู้ทั่วไปแก่ประชาชน ได้แก่ นิตยสาร (Magazine) วารสาร (Journal) และหนังสือพิมพ์ (Newspaper)
2. ให้ความรู้แก่ผู้เรียนที่ไม่มีโอกาสเข้าเรียนในระบบโรงเรียน เป็นการให้ความรู้ตามหลักสูตรของมหาวิทยาลัยหรือสถานศึกษาต่าง ๆ จะทำออกมาเป็นหนังสือ เอกสาร ในลักษณะรูปเล่ม เป็นชุดการเรียนการสอน

ข้อดีของสื่อสิ่งพิมพ์

1. ราคาถูก หาซื้อได้ง่าย มีจำหน่ายทั่วไป
2. นำติดตัวไปมาได้ เคลื่อนย้ายสะดวก
3. เสนอรายละเอียดข้อมูลได้มาก สื่อความหมายได้ดี

4. ให้ความรู้และความบันเทิงได้มากมายหลายด้าน มีอิทธิพลต่อคนทุกชั้นทุกวัย
5. รวดเร็วทันต่อเหตุการณ์ (หนังสือพิมพ์)
6. สะดวกในการใช้ ใช้ซ้ำได้ และเก็บรักษาง่าย ใช้ได้นาน
7. ส่งเสริมทักษะการอ่าน มีให้เลือกอ่านได้มาก และใช้ร่วมกันหรือแลกเปลี่ยนกันได้
8. มีลักษณะยั่งยืน เก็บเป็นเอกสารใช้อ้างอิงเชื่อถือได้มากกว่าสื่อชนิดอื่น ๆ และค้นหา

ได้ง่ายเมื่อต้องการข้อมูล

ข้อจำกัดของสื่อสิ่งพิมพ์

1. สิ้นเปลืองมากสำหรับผู้รับถ้าคิดในระยะยาว
2. เสียเวลาและค่าใช้จ่ายมากในการเผยแพร่
3. บริการได้ไม่ทั่วถึง ลำบากถ้าการคมนาคมไม่สะดวก
4. การสื่อสารมีขอบเขตจำกัด ได้เฉพาะผู้รู้หนังสือ
5. เป็นการสื่อสารทางเดียว.

วิทยุกระจายเสียง

วิทยุกระจายเสียงนับว่ามีบทบาทอย่างยิ่งในชีวิตประจำวันของประชาชนในปัจจุบัน เนื่องจากเป็นสื่อมวลชนที่สามารถเข้าถึงประชาชนได้มากที่สุด ด้วยเวลาอันรวดเร็วมากกว่าสื่อประเภทอื่น ๆ ผลจากการสำรวจในปี พ.ศ. 2526 พบว่าครัวเรือนที่มีเครื่องรับวิทยุอยู่ในครอบครองมีทั้งสิ้น 7,024,000 ครัวเรือน หรือร้อยละ 75 ของครัวเรือนทั่วประเทศ เช่นเดียวกับเครื่องรับวิทยุในครอบครองมีถึง 7,6300,000 ล้านเครื่อง (สำนักงานสถิติแห่งชาติ. 2526 : 10) ถ้าพิจารณาถึงการเพิ่มจำนวนครัวเรือนที่เครื่องรับวิทยุเพิ่มขึ้นถึงปัจจุบัน คงมีจำนวนเพิ่มเกือบทุกครัวเรือน เพราะเครื่องรับวิทยุมีราคาถูกลงมาจากเดิมมาก

ข้อดีของวิทยุกระจายเสียง

1. เครื่องรับราคาถูก ใช้งานได้ง่าย ใช้ได้นานคุ้มค่า ประหยัดเวลาและค่าใช้จ่ายน้อย เมื่อเปรียบเทียบกับสื่ออื่น
2. สะดวกในการใช้ กลไกไม่มาก พกติดตัวไปได้ทุกหนทุกแห่ง
3. ส่งไปได้ไกล รับได้ทุกเวลา ทุกสถานที่ กระจายข้อมูลได้ทั่วถึง ใช้ได้กว้างขวางกว่าสื่ออื่น
4. เหมาะสำหรับผู้ไม่รู้หนังสือ สื่อความหมายง่าย มีให้หลายภาษา

5. เข้าถึงประชาชนได้มากที่สุด ทุกประเภท รับฟังได้ทุกเพศ ทุกวัย
6. ใช้รับฟังร่วมกันได้ และช่วงเวลาที่รับฟังมีมาก
7. ขณะรับฟัง สามารถทำกิจกรรมอื่นควบคู่ไปด้วยได้
8. เสนอข่าวสารได้รวดเร็วที่สุด ทันต่อเหตุการณ์
9. มีรายการมาก สามารถเลือกฟังได้ตามใจชอบ เป็นสื่อที่บุคคลได้รับความรู้กว้างขวางมากที่สุด

10. อาจฟังได้สนุกกว่าดูโทรทัศน์เพราะว่าได้จินตนาการนิภาพพจน์ได้เองตามใจชอบ
 11. เหมาะสำหรับผู้มีเวลาว่าง ช่วยปรับปรุงสติปัญญาผู้ฟัง
- ข้อจำกัดของวิทยุกระจายเสียง
1. ฟังซ้ำหรือทบทวนใหม่ไม่ได้
 2. เป็นการสื่อสารทางเดียว
 3. รับฟังได้อย่างเดียว ไม่สามารถมองเห็นภาพ ให้ความรู้เป็นนามธรรมมากกว่าเป็นรูปธรรม

วิทยุโทรทัศน์

วิทยุโทรทัศน์ เป็นสื่อสารมวลชนที่เกิดขึ้นมาตั้งแต่ปี ค.ศ. 1926 ภายหลังการมีวิทยุกระจายเสียง แต่วิทยุโทรทัศน์ได้รับการพัฒนาให้ก้าวหน้าได้อย่างรวดเร็วกว่าวิทยุกระจายเสียงมาก ทั้งนี้เพราะอิทธิพลของวิทยุโทรทัศน์มีอยู่มากมาย วิทยุโทรทัศน์เป็นสื่อที่ให้ทั้งภาพและเสียงที่เคลื่อนไหว สามารถเข้าถึงผู้ชมได้มาก การรับสารมีลักษณะเป็นรูปภาพมากกว่าวิทยุโทรทัศน์ จึงได้เข้ามามีบทบาทในชีวิตประจำวันของมนุษย์มากมาย (เสาวณีย์ ลิกขานันท์, 2533 : 191)

ประเทศไทยได้มีการพัฒนาสื่อมวลชนและเทคโนโลยีมาเป็นลำดับ ทั้งทางด้านวิทยุ โทรทัศน์ และวิดีโอเทป โดยเฉพาะด้านสื่อโทรทัศน์นั้น จากการสำรวจพบว่า ความต้องการของประชาชนด้านการรับชมโทรทัศน์ทวีขึ้นอย่างรวดเร็ว จากรายงานผลเบื้องต้นของการสำรวจโทรทัศน์ทั่วราชอาณาจักร ของสำนักงานสถิติแห่งชาติ ปี พ.ศ. 2518 พบว่าประเทศไทยมีเครื่องรับโทรทัศน์ จำนวน 761,000 เครื่อง แต่ในการสำรวจ ปี พ.ศ. 2534 พบว่าประเทศไทยมีเครื่องรับโทรทัศน์เพิ่มขึ้นอย่างมาก เป็น 7,997,484 เครื่อง จากจำนวนครัวเรือนทั้งหมด 7,593,301 ครัวเรือนทั่วประเทศ หรือเท่ากับร้อยละ 95 และพบว่าประมาณร้อยละ 63 ของประชาชนที่มีอายุตั้งแต่ 6 ปีขึ้นไปรับชมโทรทัศน์เป็นประจำ นอกจากนี้ยังมีปัจจัยหลายประการที่บ่งชี้ถึงการขยายตัวของเครื่องรับ

โทรทัศน์ คือ การที่รัฐบาลมีโครงการขยายบริการไฟฟ้าสำหรับประชาชน ให้ครอบคลุมทั่วถึงทุกหมู่บ้าน และการขยายเครือข่ายทั่วประเทศของสถานีโทรทัศน์ช่องต่าง ๆ ในปัจจุบัน ตลอดจนการจัดตั้งสถานีโทรทัศน์เพื่อการศึกษาแห่งใหม่

ข้อดีของวิทยุโทรทัศน์

1. ได้เห็นภาพและฟังเสียงควบคู่กันไป ทำให้การรับรู้สมบูรณ์
2. วิทยุโทรทัศน์เป็นเสมือนภาพยนตร์ วิทยุกระจายเสียงและหนังสือพิมพ์รวมกันเสนอรายการได้หลายรูปแบบ
3. ได้ประสบการณ์ตรง เป็นจริงเป็นจัง ผู้รับสามารถเข้าใจเหตุการณ์อย่างชัดเจนรวดเร็ว ศึกษาได้ทุกระดับและเข้าใจง่าย
4. รวดเร็ว ทันต่อเหตุการณ์
5. ขณะออกอากาศได้รับความสนใจความนิยมมากกว่าสื่ออื่น จูงใจ และเร้าความสนใจผู้รับได้มาก
6. สะดวกกว่าชมภาพยนตร์ เข้าถึงผู้ชมในบ้าน มีอิทธิพลเพิ่มขึ้นทุกขณะ
7. ผู้ปกครองหรือสมาชิกในครอบครัวมีโอกาสรับชมพร้อมกัน จึงมีโอกาสชี้แจงและอธิบายร่วมกันได้
8. ใช้เล่นกับ Video Tape Recorder และยังมีระบบโทรทัศน์วงจรปิด ระบบเคเบิล

ใช้ประโยชน์ในวงการศึกษาได้มาก

ข้อจำกัดของวิทยุโทรทัศน์

1. ค่าใช้จ่ายสูงทั้งผู้รับและผู้ส่ง
2. เครื่องรับราคาแพง มิใช่มีทั่วถึง แพร่หลายในเมืองมากกว่าชนบท
3. การแพร่ภาพมีขอบเขตจำกัดของพื้นที่การส่ง ของการผลิตยุ่งยาก และมีกลไกมากกว่า
4. เป็นสื่อสารทางเดียว
5. ช่วงเวลาออกอากาศมีจำกัด อาจไม่เหมาะสมหรือสะดวกกับผู้ชม
6. ไม่สะดวกต่อการเคลื่อนย้ายติดตัวไปมาลำบาก

ภาพยนตร์

ปัจจุบันภาพยนตร์ส่วนใหญ่จะเป็นชนิดเสียงในฟิล์ม และเป็นสื่อที่ให้ภาพที่เหมือนจริงและ

เคลื่อนไหวได้ จึงนับได้ว่าภาพยนตร์เป็นสื่อที่ทำให้สามารถเรียนรู้เหตุการณ์และข้อเท็จจริงต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี โดยที่เราไม่สามารถจะเห็นได้จากสื่อชนิดอื่นนอกจากโทรทัศน์ (วารินทร์ รัตนิพรหม. 2531 : 136)

ข้อดีของภาพยนตร์

1. เป็นสื่อบันเทิงที่คนสนใจมาก ไม่จำกัดความรู้ผู้รับ
2. ผู้ชมเพลิดเพลินไม่เบื่อหน่าย ให้อารมณ์และความรู้สึกเหมือนอยู่ในเหตุการณ์ด้วย เพราะได้ยินทั้งเสียงได้เห็นภาพและมีสี
3. ให้ความรู้ต่อเนื่อง เก็บรายละเอียดต่าง ๆ ได้มาก สมบูรณ์ชัดเจน เข้าใจง่ายและจบในระยะเวลานั้น
4. คล้ายวิทยุโทรทัศน์แต่ดีกว่าที่ฉายดูซ้ำได้หลายหน เก็บรักษาไว้ได้นาน
5. ใช้บันทึกเรื่องเหตุการณ์ในอดีตได้ ทำให้ประวัติมีชีวิตชีวายิ่งขึ้น
6. มีอิทธิพลต่อเด็กมากกว่าผู้ใหญ่ เพราะเด็กแสวงหาความบันเทิงมากกว่าผู้ใหญ่ ดังนั้นพฤติกรรมของเด็กจึงเปลี่ยนแปลงจากที่เห็นภาพยนตร์

ข้อจำกัดของภาพยนตร์

1. ลงทุนสูง สิ้นเปลืองทั้งผู้ผลิตและผู้รับ อุปกรณ์มีราคาแพง คนทั่วไปไม่สามารถมีไว้เป็นส่วนตัวได้
2. เป็นการสื่อสารทางเดียว
3. เผยแพร่ไปยังผู้รับไม่ได้มาก
4. เคลื่อนย้ายไม่สะดวก ยุ่งยากในการใช้ทั้งยังลำบากในการเก็บบำรุงรักษา

สื่อพื้นบ้าน

เมื่อพิจารณาถึงสื่อมวลชนประเภทต่าง ๆ ดังกล่าวมาแล้ว สื่อมวลชนแต่ละอย่างมีข้อจำกัดในตัวของมันเอง อาทิ ในด้านงบประมาณในการจัดทำ คุณภาพของสื่อและความนิยมของผู้รับสาร ด้วยเหตุดังกล่าวนักการศึกษาจึงได้ให้ความสนใจต่อสื่อดั้งเดิมที่มีอยู่ในชุมชนหรือท้องถิ่นในชนบทที่เรียกว่า "สื่อพื้นบ้าน" ซึ่งเป็นสื่อที่เหมาะสมสำหรับการนำมาใช้ในการพัฒนาชนบท ดังคำกล่าวของ จุมพล รอดคำดี และคนอื่น ๆ (2527 : 1) ที่กล่าวถึงสื่อพื้นบ้านว่า เป็นสื่อที่มีอยู่แล้ว ซึ่งส่วนใหญ่ใช้ในการบันเทิง ดังนั้นการสอดแทรกเนื้อหาในงานพัฒนาถ้าหากทำได้จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

ข้อดีของสื่อพื้นบ้าน

1. เป็นสื่อที่ใกล้ชิดกับมวลชนทั้งประเทศ และแสดงออกทางอารมณ์มากกว่าการใช้เหตุผลในเชิงวิชาการ
2. สามารถดัดแปลงการแสดงผลได้หลายรูปแบบ เพื่อสนองความต้องการในด้านการสื่อสารกับมวลชนทุกหมู่เหล่า
3. เป็นของท้องถิ่นและมีชีวิต สามารถสร้างความสามัคคีในกลุ่มผู้ฟังได้ดี
4. สามารถปรับตัวเข้ากับเนื้อหาใหม่ ๆ ได้เสมอ
5. เป็นสื่อที่ชื่นชอบแก่คนทุกเพศทุกวัย
6. เป็นสื่อที่มีราคาถูกเมื่อเปรียบเทียบกับสื่อมวลชนสมัยใหม่

ข้อจำกัดของสื่อพื้นบ้าน

1. เข้าใจได้ยากในบางท้องถิ่นคือสื่อความหมายได้เฉพาะท้องถิ่นที่เข้าใจภาษาเดียวกัน
2. มีโอกาสจัดน้อย กระทำได้ไม่สม่ำเสมอ จำกัดเวลาและสถานที่
3. ต้องเสียเวลาในการเตรียมการมาก

การศึกษานอกระบบโรงเรียน

บรรจง ชูสกุลชาติ (2522 : 17) ได้ให้ความหมายการศึกษานอกระบบโรงเรียนไว้ว่า "เป็นการศึกษาที่พยายามจัดขึ้น เพื่อช่วยเหลือคนซึ่งผิดหวังในระบบโรงเรียน หรือไม่ได้รับความเสมอภาคในระบบการศึกษาในระบบโรงเรียน ให้มีโอกาสได้มีความเสมอภาคและให้สมหวังทางการศึกษา เพื่อดำรงชีวิตอยู่รอดปลอดภัย และดำรงชีวิตอยู่เป็นสุขในสังคม"

โกวิทย์ วรพัฒน์ (ศุภร ศรีแสน. 2530 : 9 : อ้างอิงมาจาก โกวิทย์ วรพัฒน์. ม.ป.ป.) ได้ให้ความหมายการศึกษานอกระบบโรงเรียนไว้ว่า " หมายถึง ประสบการณ์และกิจกรรมที่จัดขึ้นนอกระบบการศึกษาในโรงเรียนภาคปกติเพื่อส่งเสริมความรู้ความสามารถทั้งในด้านความรู้ทั่วไปและวิชาชีพให้ประชาชนเป็นอยู่ที่ดีมีสัมมาอาชีวะและทำหน้าที่พลเมืองให้ดีขึ้น" ซึ่งสอดคล้องกับคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยการศึกษา นอกระบบโรงเรียน ได้ให้ความหมายของการศึกษานอกโรงเรียนไว้ว่า "หมายถึง ประสบการณ์ในการเรียนรู้ทั้งหมด และกิจกรรมการศึกษาที่จัดขึ้นนอกระบบโรงเรียน เพื่อส่งเสริมให้เกิดความรู้ความสามารถ และทักษะทางอาชีพที่จะนำไป

ปรับปรุงมาตรฐานของชีวิตให้ดียิ่งขึ้น ให้มีอาชีพดีขึ้นและให้มีความรับผิดชอบต่อสังคมสูงขึ้น" (สุนทร โคตรบรรเทา. 2526 : 14)

อุดม เชยกิจวงศ์ (2524 : 11) ได้ให้ความหมายการศึกษานอกระบบโรงเรียนว่า "หมายถึงการศึกษาที่มีระบบแต่เป็นระบบที่อยู่นอกโรงเรียนภาคปกติ เป็นการศึกษาที่มีแบบแผน มีกฎเกณฑ์ มีหลักสูตร และมีวัตถุประสงค์แน่นอน มีผู้จัด และสามารถบอกได้ว่าเรียนแล้วจะได้อะไร จะจบเมื่อไร จะมีความรู้และทักษะเพิ่มขึ้นอย่างไร"

จากความหมายของการศึกษานอกระบบโรงเรียนที่กล่าวมาข้างต้น และจากการให้ความหมายของนักวิชาการทั้งหลายให้ไว้ สุนทร โคตรบรรเทา (2526 : 14-16) ได้สรุปสาระสำคัญไว้ว่าการศึกษานอกระบบโรงเรียนเป็นการศึกษาที่มีระบบ แต่เป็นระบบที่อยู่นอกโรงเรียนปกติเป็นการศึกษาที่มีแบบแผน มีกฎเกณฑ์ หลักสูตร และมีวัตถุประสงค์แน่นอน มีผู้จัด และสามารถบอกได้ว่าเรียนแล้วจะได้อะไร จะรู้อะไร จะจบเมื่อไร จะมีความรู้ทักษะเพิ่มขึ้นอย่างไร แต่กิจกรรมที่จัดขึ้นนั้นจัดนอกระบบโรงเรียนภาคปกติในระดับต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. เวลา การศึกษานอกระบบโรงเรียนจัดนอกเวลาของโรงเรียนหรือสถานศึกษาภาคปกติหรือจัดในช่วงวันหยุด และสามารถยืดหยุ่นได้ตามความเหมาะสม เพื่ออำนวยความสะดวกในแง่เวลาของผู้เรียน

2. สถานที่ ไม่จำกัดในเรื่องสถานที่เรียน จะจัดขึ้นที่ไหนก็ได้ เช่น บ้านครูผู้สอน บ้านกำนันผู้ใหญ่บ้าน ศาลาประชาคม ศาลาวัด กลางทุ่ง ท้องไร่ท้องนา ใต้ต้นไม้หรือบ้านผู้เรียน เป็นต้น

3. ผู้เรียน ไม่มีการกำหนดอายุ เพศ ใครก็เรียนได้ถ้ามีความประสงค์และต้องการจะเรียน อาจจะมีการกำหนดพื้นฐานความรู้ในบางสาขาวิชาถ้าต้องการเรียน

4. ผู้สอน ไม่มีการกำหนดพื้นฐานความรู้และคุณวุฒิ ครูจะเป็นใครก็ได้ขอให้มีความรู้และสามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชานั้น ๆ และสามารถถ่ายทอดความรู้ได้

5. หลักสูตรและการสอน จะต้องไม่มีหลักสูตรเดียวตายตัวและต้องยืดหยุ่นตามความเหมาะสมทั้งในแง่เนื้อหาสาระ และวิธีการสอน เนื้อหาต้องเป็นไปตามความต้องการของท้องถิ่น

6. การบริการและการจัดการ ต้องไม่มีเกณฑ์ระเบียบข้อบังคับตายตัว เพื่อมุ่งให้ผู้เรียนได้มีความรู้ ทักษะ และเจตคติที่วางไว้

สรุปได้ว่า การศึกษานอกโรงเรียนมีปรัชญาที่ถือว่า มนุษย์เป็นศูนย์รวมสิ่งทั้งปวงโดยคำนึงถึงความต้องการส่วนบุคคล สภาพสิ่งแวดล้อมในการเรียนรู้และความเป็นธรรมชาติในการศึกษา นอกจากนี้ยังมีแนวคิดและหลักการที่ประกอบด้วยประชากรของประเทศ คือทรัพยากรที่มีศักยภาพ ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน ความต้องการที่แท้จริง ความคิดริเริ่ม การใช้ทรัพยากรในชุมชน วิธิดำเนินการที่มีพื้นฐานของหลักประชาธิปไตย การปฏิบัติงานร่วมกับผู้นำท้องถิ่น การส่งเสริมวัฒนธรรมและจริยธรรมในการดำเนินงาน ความเป็นธรรมชาติในการศึกษา การให้การศึกษาเด็กและผู้ใหญ่พร้อม ๆ กัน การศึกษาที่สัมพันธ์กับชีวิต การศึกษาโดยการลงมือปฏิบัติ การให้การศึกษาในเรื่องที่อยู่ในชีวิตความสามารถและระดับการศึกษาของประชาชน รวมทั้งการศึกษาที่สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมและปัญหาของบุคคล

ความมุ่งหมายทั่วไปของการศึกษานอกโรงเรียน คือ การบริการเพื่อช่วยให้ประชาชนสามารถปรับชีวิตให้เข้ากันได้หรือกลมกลืนต่อสภาพแวดล้อม โดยบริการในรูปแบบต่าง ๆ กัน ตามกลุ่มเป้าหมาย สภาพท้องถิ่น หรือสถานการณ์การศึกษานอกโรงเรียน จัดขึ้นตามวัตถุประสงค์ที่ว่า เพื่อพัฒนาคุณภาพของประชากรของประเทศ พัฒนาด้านวัตถุและสภาพแวดล้อม ความเสมอภาคทางการศึกษา ให้เกิดความสามารถในการปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อม ตลอดจนเพื่อรักษาและถ่ายทอดวัฒนธรรม การให้บริการความรู้ที่อยู่นอกขอบข่ายของการศึกษาในโรงเรียน

กรมการศึกษานอกโรงเรียน

กรมการศึกษานอกโรงเรียนจัดตั้งขึ้นเพื่อกระจายโอกาสและสร้างเสริมความเสมอภาคทางการศึกษาตลอดชีวิตไปสู่ประชาชนที่อยู่นอกระบบโรงเรียน โดยการให้ความรู้พื้นฐาน ความรู้ทักษะอาชีพ และข่าวสารข้อมูลต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ในการดำรงชีวิตของประชาชน กรมการศึกษานอกโรงเรียนเน้นการปฏิบัติงานให้ประสานสัมพันธ์ และเสริมช่องว่างทางการศึกษาในระบบโรงเรียน และประสานงานกับหน่วยงานอื่น ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อร่วมกันพัฒนาประชาชนผู้ด้อยโอกาสในทุกพื้นที่ให้มีความรู้ ทักษะ และความสามารถในระดับหนึ่งที่สามารถคิดเป็น ทำเป็น และแก้ไขปัญหาเป็น และพึ่งพาตนเองได้ในที่สุด รวมทั้งสนองความต้องการด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่สอดคล้องกับความก้าวหน้าด้านเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ

ประวัติกรมการศึกษานอกโรงเรียน

กรมการศึกษานอกโรงเรียน จัดตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 24 มีนาคม 2522 ตามมาตราที่ 8 แห่ง

พระราชบัญญัติ แก้ไขเพิ่มเติมคณะปฏิวัติฉบับที่ 216 ลงวันที่ 29 กันยายน พ.ศ. 2515 (ฉบับที่ 22) โดยยกฐานะกองการศึกษาผู้ใหญ่ สังกัดกรมสามัญเดิม แล้วรวมหน่วยงานในระดับกลาง คือ ศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษา และศูนย์รณรงค์เพื่อการศึกษา สังกัดกรมวิชาการเดิมเข้าด้วยกัน เป็นหน่วยงานในระดับกรม และมีหน่วยงานในระดับจังหวัด คือ ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด และศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาค แล้วตราพระราชกฤษฎีกากำหนดให้กรมการศึกษานอกโรงเรียนเป็นกรมหนึ่งในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2527 : 7)

นโยบายการจัดการศึกษานอกโรงเรียน

กรมการศึกษานอกโรงเรียน สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ มีนโยบายการจัดการศึกษานอกโรงเรียน 13 ประการ (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2535 : 9) คือ

1. เร่งรัดและสนับสนุนการศึกษานอกโรงเรียนในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อเปิดโอกาสให้บุคคลได้มีโอกาสได้รับการศึกษาตลอดชีวิต โดยเฉพาะอย่างยิ่งเพื่อประโยชน์แก่ผู้ที่ไม่มีโอกาสรับการศึกษาในระบบโรงเรียน

2. ให้มีการประสานงานระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งของรัฐและเอกชนที่จัดการศึกษานอกระบบ เพื่อให้การศึกษานอกโรงเรียนเป็นการศึกษาที่เข้าถึงประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศ และให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น

3. จัดรูปแบบและเนื้อหาวิชาทั้งด้านสามัญและอาชีพ เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น

4. ส่งเสริมให้หน่วยงานที่จัดการศึกษานอกโรงเรียนมีการวิจัยติดตาม และสร้างเสริมมาตรฐานที่เหมาะสมกับชุมชนให้เป็นประโยชน์แก่สังคม

5. ส่งเสริมให้สื่อมวลชนต่าง ๆ ที่มีอยู่แล้วให้มีบทบาทในการส่งเสริมการศึกษา ทั้งในและนอกโรงเรียนอย่างกว้างขวาง โดยเฉพาะใช้สถานีวิทยุที่มีอยู่แล้วทั่วประเทศจัดรายการเพื่อเผยแพร่ความรู้ของประชาชนให้มากขึ้น โดยเน้นรายการที่เป็นประโยชน์ต่อการดำรงชีพ คุณธรรม และสร้างเจตคติที่ดีแก่ประชาชน

6. ส่งเสริมและสนับสนุนให้ท้องถิ่น เอกชน กลุ่มชนร่วมรับภาระในการให้บริการเด็กก่อนวัยเรียน โดยเฉพาะในชนบท ในแหล่งเสื่อมโทรม และชนบทที่หนาแน่นพร้อมทั้งเร่งส่งเสริมให้ความรู้แก่บิดามารดาในการอบรมเลี้ยงดู โดยอาศัยสื่อมวลชนและสถาบันทั้งของรัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้อง

7. ปรับปรุงคุณภาพของการศึกษานอกโรงเรียน โดยเน้นด้านบุคลากรให้มีความรู้ความชำนาญ ในการจัดการศึกษา รวมทั้งสนับสนุนการจัดสรรและใช้ทรัพยากรสำหรับการศึกษานอกโรงเรียนให้เหมาะสม

8. เร่งรัดและหาทางให้ธุรกิจเอกชน มูลนิธิ และสมาคม มีบทบาทร่วมมือกับรัฐในการจัดการศึกษานอกโรงเรียนให้มากยิ่งขึ้น

9. ส่งเสริมให้มีการกระจายอำนาจการบริหารจัดการศึกษานอกโรงเรียนไปยังส่วนภูมิภาค และปรับปรุงการบริหารในระดับจังหวัดให้คล่องตัวยิ่งขึ้น

10. ส่งเสริมและสนับสนุนให้สถานศึกษาทุกระดับให้บริการทางการศึกษานอกโรงเรียนให้แก่วางชนมากยิ่งขึ้น

11. ส่งเสริมให้ประชาชนมีความสามารถ และมีโอกาสที่จะร่วมในการดำเนินงานการศึกษานอกโรงเรียน เพื่อให้ตรงกับความต้องการและเหมาะสมกับสภาพความเป็นอยู่ของประชาชนแต่ละท้องถิ่น

12. ส่งเสริมและจัดการศึกษานอกโรงเรียน ให้ประสานสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับการศึกษากับการศึกษาในระบบโรงเรียน และเสริมสร้างให้ต่อเนื่องเพียงพอกับสิ่งที่การศึกษาในระบบโรงเรียนได้สร้างความรู้พื้นฐานไว้

13. เร่งปรับปรุงกลไกการจัดการศึกษานอกโรงเรียนในระดับท้องถิ่น ให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาระดับท้องถิ่น เพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาของตนเองอย่างแท้จริง

กิจกรรมหลักของกรมการศึกษานอกโรงเรียน

การจัดการศึกษานอกโรงเรียนในความรับผิดชอบของกรมการศึกษานอกโรงเรียนเป็นงานที่มุ่งพัฒนาประชาชนในชนบท ให้มีความรู้ ความเข้าใจ พร้อมทั้งจะรับบริการของตนเอง ครอบครัว และชุมชนให้ดีขึ้น โดยยึดหลัก 3 ประการ (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2535 : 11-12) คือ

1. การให้ความรู้พื้นฐานในการดำรงชีวิต

เพื่อให้ประชาชนได้มีความรู้พื้นฐานในการดำรงชีวิตสามารถคิดเป็น ทำเป็น และแก้ปัญหาเป็น มีเครื่องมือในการประกอบอาชีพ รู้จักหาข้อมูลต่าง ๆ มาประกอบการตัดสินใจในการดำรงชีวิตประจำวัน การจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนประเภทนี้ เช่น หลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จขั้นพื้นฐาน การศึกษาสำหรับกลุ่มเป้าหมายพิเศษ หลักสูตรประถมศึกษา

เพื่อชุมชนในเขตภูเขา และหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยวิธีเรียนแบบชั้นเรียน วิธีเรียนทางไกล และวิธีเรียนด้วยตนเอง เป็นต้น

2. การให้บริการข้อมูลข่าวสารที่ทันต่อเหตุการณ์

เมื่อประชาชนมีความรู้พื้นฐานในระดับหนึ่งแล้ว จำเป็นที่จะต้องได้รับทราบข้อมูลข่าวสาร และมีความรู้ใหม่ ๆ ที่จำเป็นและทันต่อเหตุการณ์อยู่เสมอ เพื่อปรับปรุงชีวิตให้ดียิ่งขึ้น การจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านช่วยให้ประชาชนมีแหล่งข่าวสารข้อมูลใหม่ ๆ เพื่อศึกษาค้นคว้า ช่วยสร้างเสริมลักษณะนิสัยรักการอ่าน ป้องกันการลืมหืมหนังสือและได้พัฒนาตนเอง ซึ่งเป็นการพัฒนาคุณภาพของคนให้สูงขึ้น การจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนประเภทนี้ เช่น ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน แหล่งความรู้ ห้องสมุดประชาชน นิทรรศน์วิทยาาสตร์ ห้องฟ้าจำลอง หน่วยโสตทัศนศึกษาเคลื่อนที่ นิทรรศน์เคลื่อนที่ เป็นต้น

3. การเพิ่มพูนความรู้ทักษะวิชาชีพ

จากสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา มีวิทยาการใหม่ ๆ เกิดขึ้นเสมอ บุคคลจำเป็นต้องได้รับความรู้และทักษะเพิ่มเติม เพื่อปรับปรุงอาชีพที่ทำอยู่แล้วให้ดียิ่งขึ้น หรือนำความรู้หรือทักษะที่ได้รับไปแสวงหาอาชีพใหม่ รวมทั้งเพื่อปรับปรุงการดำรงชีวิตของตนเองและครอบครัว การจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนประเภทนี้ เช่น การจัดกลุ่มสนใจ การฝึกอาชีพหลักสูตรระยะสั้นและระยะยาว หลักสูตรประกาศนียบัตรอาชีพ (ปอ.) การฝึกอบรมและการเผยแพร่ความรู้ด้านอาชีพผ่านสื่อต่าง ๆ ทั้งสื่อสิ่งพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์และวิดีโอเทป เป็นต้น

บทบาทหน้าที่ของกรมการศึกษานอกโรงเรียน

เมื่อพิจารณาบทบาทหน้าที่ของกรมการศึกษานอกโรงเรียน พอสรุปได้ดังนี้ (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2535 : 12-13)

1. บทบาทที่ต้องดำเนินการเอง

1.1 จัดการศึกษานอกโรงเรียนเพื่อแก้ไขการไม่รู้หนังสือและให้การศึกษาทดแทนแก่ผู้ขาดโอกาสทางการศึกษา

1.2 จัดฝึกอบรมวิชาชีพระยะสั้น เพื่อนำไปเสริมความสามารถในการดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพ

1.3 จัดบริการส่งเสริมการอ่าน นิทรรศน์ทางการศึกษา การศึกษาทางด้าน

วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี การศึกษาทางสื่อมวลชนและจัดการศึกษานอกโรงเรียนในรูปแบบที่เหมาะสมอื่น ๆ เพื่อส่งเสริมความสามารถ ตลอดจนปรับปรุงคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ การพัฒนาชุมชนและการเป็นพลเมืองดี

1.4 ส่งเสริมการวางแผนแบบจุลภาค ปรับปรุงโครงสร้างการบริการให้มีความคล่องตัว และให้ประชาชนหรือองค์กรท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการบริหารงานมากขึ้น

1.5 นิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผลการศึกษา วิจัย และพัฒนาคุณภาพกรรมการศึกษานอกโรงเรียนและบุคลากรให้สอดคล้องกับบทบาทที่เปลี่ยนแปลงไป

2. บทบาทที่ดำเนินงานร่วมกับหน่วยงานอื่น โดยการนำเอากิจกรรมการจัดการศึกษานอกโรงเรียนความรับผิดชอบไปร่วมเป็นกระบวนการหนึ่งในการพัฒนาชุมชน สังคมและประเทศชาติ ร่วมกับหน่วยงานอื่นในการช่วยเหลือ ประสานงานระดมทรัพยากรและสรรหากำลังจากหน่วยงานอื่นทั้งภาครัฐ และเอกชนแลกเปลี่ยนความร่วมมือซึ่งกันและกัน ในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน เช่น ดำเนินงานร่วมกับกรมการพัฒนาชุมชน กรมการปกครอง กรมราชทัณฑ์ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กองบัญชาการทหารสูงสุดและหน่วยงานเอกชนอื่น ๆ

3. ส่งเสริม สนับสนุน และอุดหนุนให้หน่วยงานอื่นดำเนินงานเป็นการแสวงหาความช่วยเหลือจากองค์กรต่าง ๆ ทั้งในและนอกประเทศ นำมาจัดให้หน่วยงานทั้งรัฐและเอกชน ไปช่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนในพื้นที่ ตลอดจนกระตุ้นส่งเสริมให้หน่วยงานอื่น ๆ เป็นผู้ดำเนินการ

นโยบายแผนการพัฒนากิจการศึกษานอกโรงเรียน ฉบับที่ 7 (พ.ศ.2535-2539) ของกรมการศึกษานอกโรงเรียน เกี่ยวกับการศึกษาเพื่อบริการข่าวสารข้อมูล กล่าวว่า จะเร่งรัดพัฒนาเนื้อหา ระบบการเผยแพร่ และการกระจายการให้บริการข่าวสารข้อมูลออกไปอย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ เพื่อให้ประชาชนได้รับและสามารถใช้ประโยชน์จากข่าวสารข้อมูลที่จำเป็นต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต การประกอบอาชีพ การพัฒนาชุมชนและสังคมให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ

มาตรการ

1. ให้ดำเนินการศึกษาวิเคราะห์สภาพของชุมชน ตลอดจนความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย เพื่อกำหนดลักษณะของเนื้อหาและรูปแบบวิธีการเผยแพร่ข่าวสารข้อมูล ในการจัดทำสื่อเพื่อการศึกษาต่าง ๆ

2. ขยายจำนวนแหล่งบริการข่าวสารข้อมูลให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ โดยเพิ่มจำนวนห้องสมุดประชาชนอำเภอ ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน และแหล่งบริการข่าวสารข้อมูลในรูปแบบอื่น ๆ ให้เพียงพอกับความต้องการของชุมชน

3. พัฒนาห้องสมุดประชาชนให้เป็นศูนย์การเรียนรู้ โดยมีรูปแบบสื่อ วัสดุอุปกรณ์ และเนื้อหาการให้บริการที่หลากหลายสอดคล้องกับสภาพของชุมชน และมีระบบการให้บริการที่มีประสิทธิภาพ

4. ให้ห้องสมุดประชาชนประจำจังหวัดเป็นศูนย์กลางในการจัดเครือข่ายการดำเนินงาน ระหว่างห้องสมุดประชาชน แหล่งความรู้และที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน เพื่อให้สามารถเกื้อหนุน แก่กัน ในด้านการบริหาร การให้บริการ สื่อและวัสดุอุปกรณ์ ตลอดจนงานวิชาการ

5. ให้ชุมชนและเอกชนมีส่วนร่วมรับผิดชอบ ในการจัดบริการและเผยแพร่ข่าวสารข้อมูล ของท้องถิ่น ในรูปของคณะกรรมการห้องสมุดประชาชน อาสาสมัครเจ้าหน้าที่ห้องสมุดประชาชน และการมีส่วนร่วมในการสมทบงบประมาณเพื่อการดำเนินการ

6. เพิ่มปริมาณและคุณภาพของสื่อประเภทต่าง ๆ ได้แก่ รายการวิทยุ โทรทัศน์ วิดิทัศน์ โปรแกรมคอมพิวเตอร์ ภาพยนตร์ และสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ให้สามารถให้บริการแก่ประชาชนได้ อย่างกว้างขวาง โดยมีการวางแผนการผลิตอย่างมีระบบที่ชัดเจน

7. พัฒนาศักยภาพของหน่วยผลิตและเผยแพร่ข่าวสารข้อมูล ให้มีประสิทธิภาพในการให้บริการที่สามารถส่งผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศได้อย่างทันเหตุการณ์และความจำเป็นของประเทศ โดยประสานความร่วมมือในการผลิต การจัดหาวัสดุอุปกรณ์ และจัดระบบ การเผยแพร่ข่าวสารข้อมูลกับหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ เอกชน และชุมชน โดยจะให้ความสำคัญในเรื่อง โสตทัศน์ศึกษา ศูนย์ผลิตรายการโทรทัศน์และวิดิทัศน์เพื่อการศึกษา นิทรรศการ การศึกษาศักยภาพของการพิมพ์ในเครือข่ายกรมการศึกษานอกโรงเรียน

เทคนิคเดลฟาย

การศึกษาวิจัยได้ใช้ข้อมูลจากความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญในสาขาที่ต้องการวิจัย ได้ เริ่มต้นอย่างมีระบบในปี พ.ศ. 2495 แต่เทคนิคนี้ได้ถูกปกปิดเป็นความลับมาตลอด เนื่องจากเป็น เทคนิคที่ทางกองทัพอากาศอเมริกาใช้ในการศึกษาและวิจัยสิ่งต่าง ๆ เดลฟาย (Delphi) เพิ่ง มาเปิดเผยครั้งแรกในปี พ.ศ. 2505 หลังจากกองทัพอากาศอเมริกันใช้มาแล้วถึง 10 ปี (พงษ์สิริ สำลี. 2525 : 11) เทคนิคเดลฟายนี้ผู้เชี่ยวชาญในการวิจัยของบริษัทแรนด์ (Rand

Corporation) ชื่อ โอลาฟ เฮลเมอร์ (Olat Helmer) และ นอร์แมน ดาลกี (Norman Dalkey) เป็นผู้คิดและพัฒนาขึ้นและได้เขียนบทความเรื่อง An Experimental Application of the Delphi Method to the Use of Expert อันเป็นการกระจายเรื่องราวเกี่ยวกับเทคนิคเดลฟายออกไปอย่างกว้างขวาง โอลาฟ เฮลเมอร์ และนิโคลัส เรสเชอร์ (Helmer and Rescher) ได้ให้คำนิยามของเทคนิคเดลฟายว่า คือโครงการที่จัดทำอย่างละเอียดรอบคอบในการจะสอบถามบุคคลด้วยแบบสอบถามในเรื่องต่าง ๆ เพื่อที่จะให้ได้รับข้อมูลและความคิดเห็นกลับมาโดยมุ่งที่จะรวบรวมการพิจารณาตัดสินใจ และสร้างความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในเรื่องที่เกี่ยวกับความเป็นไปได้ในอนาคต ในส่วนที่เกี่ยวกับเวลา ปริมาณและ/หรือสภาพที่ต้องการจะให้เป็น

รัสป์ จูเนียร์ (Rasp Jr. 1973 : 29-30) ได้ให้ความหมายของเทคนิคเดลฟายว่าเป็นเทคนิคของการรวบรวมการพิจารณาตัดสินใจที่มุ่งเพื่อเอาชนะจุดอ่อนของการตัดสินใจแต่เดิมที่จำกัดขึ้นอยู่กับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญคนใดคนหนึ่งโดยเฉพาะ หรือความคิดเห็นของกลุ่ม หรือมติที่ประชุม

ธอร์นตัน และคนอื่น ๆ (Thornton and others. 1975 : 17) ได้ให้ความหมายของเทคนิคเดลฟายว่า เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการแก้ปัญหาและตัดสินใจในสถานการณ์ต่าง ๆ เป็นวิธีที่ขัดเกลาและได้รับความคิดเห็นที่สอดคล้องกันของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่ง

จากคำนิยามดังกล่าว อาจสรุปได้ความว่าเทคนิคเดลฟาย คือ กระบวนการที่เสาะแสวงหาความคิดเห็นที่สอดคล้องเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ เกี่ยวกับความเป็นไปได้ในอนาคตในเรื่องที่เกี่ยวกับเวลา ปริมาณ และ/หรือสภาพการณ์ที่ต้องการจะให้เป็นไปโดยใช้แบบสอบถาม

คุณลักษณะของเทคนิคเดลฟาย

พงษ์สิริ สำลี (2525 : 12) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะของเทคนิคเดลฟายไว้ดังนี้

1. กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความเป็นอิสระในการแสดงความคิดเห็นไม่ต้องเผชิญหน้า และไม่ทราบซึ่งกันและกันว่าผู้เชี่ยวชาญคนอื่นเป็นใครบ้าง ทั้งนี้ไม่ต้องการให้ความคิดเห็นของคนอื่นมีอิทธิพลหรือมีผลกระทบต่อการพิจารณาตัดสินใจของคนใดคนหนึ่ง

2. ผู้เชี่ยวชาญต้องตอบแบบสอบถามตามที่กำหนดไว้ให้ครบทุกขั้นตอน

3. เพื่อให้ได้ความคิดเห็นที่ถูกต้องและเชื่อถือได้ จึงใช้แบบสอบถามโดยวิธีการถามซ้ำ

หลาย ๆ รอบ

4. ใช้สถิติวิเคราะห์ทุกขั้นตอน เป็นการลดการกระจายของคำตอบของกลุ่มเพื่อให้เกิดความสอดคล้อง ซึ่งสถิติที่ใช้คือสถิติเกี่ยวกับการวัดแนวโน้มเข้าสู่ส่วนกลางและการจัดการกระจายเทคนิคเดลฟายมีประโยชน์มากในการคาดการณ์ และวางแผนสำหรับอนาคตโดยเฉพาะในด้านการวางแผนการศึกษา

กระบวนการของเทคนิคเดลฟาย

กระบวนการของการวิจัย จะเริ่มจากการคัดเลือกกลุ่มผู้เชี่ยวชาญเพื่อร่วมตอบแบบสอบถาม และเพื่อให้ได้ความคิดเห็นที่ตรงความเป็นจริงและน่าเชื่อถือมากขึ้น จึงต้องถามซ้ำโดยส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มผู้เชี่ยวชาญหลายรอบ โดยทั่วไปแล้วแบบสอบถามฉบับแรกจะกำหนดให้ผู้เชี่ยวชาญตอบกว้าง ๆ เกี่ยวกับประเด็นปัญหาที่ผู้วิจัยทราบ และสอบถามฉบับต่อ ๆ มา แต่ละฉบับจะสร้างโดยการปรับปรุงจากแบบสอบถามฉบับก่อน กระบวนการนี้จะสิ้นสุดลงเมื่อได้รับความคิดเห็นสอดคล้องกัน หรือเมื่อได้ข้อมูลที่ชัดเจนเพียงพอแล้ว (สมบุรณ์ ตันยะ 2524 : 13)

รอบแรก มักจะเป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิด (Open-end) ซึ่งให้ผู้ตอบได้ตอบในประเด็นกว้าง ๆ โดยมีจุดมุ่งหมายของการถามเพื่อจะเก็บรวบรวมความคิดเห็นจากกลุ่มผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

รอบที่สอง เป็นแบบสอบถามที่พัฒนามาจากคำตอบในรอบแรก โดยการนำความคิดเห็นทั้งหมดที่ได้รับจากกลุ่มผู้เชี่ยวชาญในรอบแรก มาสร้างให้อยู่ในรูปประโยคหรือข้อความที่เกี่ยวกับปัญหาหรือหัวข้อที่ต้องการศึกษา ในแบบสอบถามรอบที่สองนี้ กลุ่มผู้เชี่ยวชาญต้องลงมติจัดลำดับความสำคัญหรือให้เปอร์เซ็นต์หรือแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) จะเป็นคะแนนก็ได้

รอบที่สาม ผู้วิจัยจะพัฒนาแบบสอบถามจากการวิเคราะห์คำตอบในแบบสอบถามรอบที่สอง เป็นแบบสอบถามที่ประกอบไปด้วยประโยคหรือข้อความที่เหมือนเดิม แต่ได้เพิ่มการแสดงถึงตำแหน่งค่ามัธยฐาน (Median) และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range) ของแต่ละข้อ คำถามรวมทั้งตำแหน่งที่ผู้เชี่ยวชาญคนนั้น ๆ ตอบในแบบสอบถามรอบที่สอง ส่งกลับไปให้ผู้เชี่ยวชาญคนเดิมตอบกลับมาอีกครั้งหนึ่ง แบบสอบถามในรอบนี้จะแสดงให้เห็นว่าคำตอบเดิมในรอบที่สองของผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนเป็นอย่างไร มีความแตกต่างไปจากค่ามัธยฐาน และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของคำตอบทั้งหมดอย่างไร พร้อมกับให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาว่ามีความเห็นด้วยกับตำแหน่งที่กลุ่มผู้เชี่ยวชาญเห็นสอดคล้องต้องกันหรือไม่ โดยการทบทวนและพิจารณาคำตอบของตน

เองอีกครั้งหนึ่ง ซึ่งอาจจะเปลี่ยนแปลงคำตอบของเขาใหม่ หรือจะยังคงยืนยันในคำตอบเดิมของตนเองก็ได้ ในกรณีที่คำตอบของผู้เชี่ยวชาญคนใดตกอยู่สูงหรือต่ำกว่าพิสัยระหว่างควอไทล์ก็จะได้รับการขอร้องให้แสดงเหตุผลในการตอบด้วย

ตามปกติเทคนิคเดลฟายนี้จะใช้แบบสอบถาม 4 รอบด้วยกัน แต่ในบางกรณีอาจจะให้แบบสอบถามเพียง 2-3 รอบเท่านั้น เพราะอาจจะไม่มีการเปลี่ยนแปลงหรือเปลี่ยนแปลงน้อยมากในคำตอบของผู้เชี่ยวชาญ หรือค่าพิสัยระหว่างควอไทล์แคบมาก ดังนั้นจึงมักจะตัดการส่งแบบสอบถามในรอบที่สี่ แล้วใช้ผลที่ได้ในรอบที่สามพิจารณาเสนอผลการวิจัย (Rasp Jr. 1973 : 31)

ปัจจัยที่มีต่อประสิทธิภาพของเทคนิคเดลฟาย

ชาลซีย์ พินช์สันติกุล (2529 : 23:24) ได้กล่าวถึงปัจจัยที่มีต่อประสิทธิภาพของเทคนิคเดลฟายไว้ว่า

1. เวลา ผู้วิจัยควรมีเวลามากเพียงพอประมาณ 2 เดือนจึงจะเสร็จสิ้นกระบวนการ หรืออาจจะใช้เวลาช้าหรือเร็วกว่านั้น ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับกลุ่มผู้เชี่ยวชาญจะส่งแบบสอบถามแต่ละรอบคืนมาช้าหรือเร็วเพียงใด

2. ผู้เชี่ยวชาญ ในการเลือกสรรผู้เชี่ยวชาญควรคำนึงถึง

2.1 ความสามารถของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ ควรเลือกผู้มีความรู้ความสามารถเป็นเลิศในสาขานั้น ๆ อย่างแท้จริง ไม่ควรเลือกโดยอาศัยความคุ้นเคยหรือติดต่อกันง่าย

2.2 ความร่วมมือของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญควรเลือกผู้ที่มีความตั้งใจ ตั้งใจ และมีน้ำใจในการให้ความร่วมมือกับงานวิจัยโดยตลอด รวมทั้งยินยอมสละเวลาอีกด้วย

2.3 จำนวนผู้เชี่ยวชาญ ควรเลือกให้มีจำนวนมากเพียงพอเพื่อจะได้ความคิดเห็นใหม่ ๆ และได้คำตอบที่มีน้ำหนักน่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้น โดยทั่วไปไม่มีข้อกำหนดตายตัวว่าควรมีจำนวนผู้เชี่ยวชาญกี่คน นักวิจัยบางคนให้ความเห็นว่าผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ถึง 10 คน, 10 ถึง 15 คน ในกลุ่มเดียวกันก็มากพอแล้ว ส่วนโรมัส ที แมคมิลแลน (Thomas T. Macmillan) ได้เสนอผลการวิจัยเกี่ยวกับจำนวนผู้เชี่ยวชาญในการวิจัยแบบเดลฟายว่า ควรมีจำนวนเท่าไร จึงจะเหมาะสม ในการประชุมประจำปีของสมาคมโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น แห่งรัฐแคลิฟอร์เนีย (California Junior Colleges Association) เมื่อปี พ.ศ. 2514 พบว่า หากมีจำนวนตั้งแต่ 17 คนขึ้นไป อัตราการลดลงของความคลาดเคลื่อน (error) จึงจะมีน้อยมาก ดังแสดงในตาราง

ตาราง 1 แสดงการลดลงของความคลาดเคลื่อนของจำนวนผู้เข้าร่วมโครงการ

จำนวนผู้เชี่ยวชาญ	ช่วงของความคลาดเคลื่อน	ความคลาดเคลื่อนลดลง
1-5	1.02-0.70	0.50
5-9	0.70-0.58	0.12
9-13	0.58-0.54	0.04
13-17	0.54-0.50	0.04
17-21	0.50-0.48	0.02
21-25	0.48-0.46	0.02
25-29	0.46-0.44	0.02

นอกจากนี้ในส่วนที่เกี่ยวกับผู้เชี่ยวชาญ ยังมีปัจจัยอื่นที่มีอิทธิพลต่อความเชื่อถือได้ของคำตอบ คือ การอุทิศตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม หากผู้ตอบเห็นความสำคัญและอุทิศตัวต่อการตอบอย่างแท้จริงแล้ว ข้อมูลที่ได้ก็น่าเชื่อถือและตรงกับความเป็นจริงมากขึ้น ตรงกันข้ามหากผู้ตอบไม่เห็นความสำคัญ และตอบเพียงเพื่อจะให้เสร็จไปเท่านั้นแล้ว โอกาสที่จะเกิดความผิดพลาดก็จะมีมากยิ่งขึ้น

3. แบบสอบถาม ควรเขียนให้ชัดเจน สละสลวยง่ายแก่การอ่านและเข้าใจ นอกจากนี้การเว้นระยะในการส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มผู้เชี่ยวชาญแต่ละรอบไม่ควรให้ห่างนานเกินไปเพราะอาจมีผลให้ผู้ตอบลืมเหตุผลที่เลือกหรือตอบในรอบที่ผ่านมาได้

4. ผู้ทำการวิจัย ต้องมีความละเอียดรอบคอบในการพิจารณาคำตอบและให้ความสำคัญในการตอบที่ได้รับอย่างเสมอกันทุกข้อ โดยไม่มีความลำเอียงแม้ว่าในข้อนั้น ๆ จะมีบางตอนไม่ตอบก็ตาม ทั้งยังควรมีการวางแผนล่วงหน้าอย่างดีในการดำเนินงานตามขั้นตอนของกระบวนการวิจัยแบบเดลฟายด้วย

ลักษณะเด่นและลักษณะด้อยของเทคนิคเดลฟาย

กระบวนการวิจัยทุกชนิดย่อมมีจุดเด่นและจุดอ่อนอยู่เสมอ การที่นักวิจัยจะตัดสินใจเลือกกระบวนการวิจัยแบบใดจะต้องพิจารณาถึงจุดเด่นและจุดด้อยดังกล่าวด้วย เพื่อจะได้เลือกใช้กระบวนการวิจัยได้เหมาะสมกับประเด็นปัญหาที่ต้องการศึกษา โดยให้มีข้อบกพร่องน้อยที่สุดเท่าที่ทำได้ เทคนิคเดลฟายก็เช่นเดียวกันกับกระบวนการวิจัยแบบอื่น ๆ ซึ่งพอจะสรุปในประเด็นที่สำคัญ (สุวรรณา เชื้อรัตนวงศ์. 2528 : 27-28) ได้ดังนี้

ลักษณะเด่น

1. สามารถหาความสอดคล้องของความคิดเห็นจากกลุ่มผู้เชี่ยวชาญได้โดยไม่ต้องจัดให้มีการประชุมกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งทำได้ยากสำหรับประเทศไทยในกรณีที่ผู้ทำวิจัยไม่มีอำนาจพอที่จะทำได้
2. ข้อมูลที่ได้จะเป็นคำตอบที่น่าเชื่อถือ เพราะว่าเป็นความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชานั้นอย่างแท้จริง และได้มาจากการย้าถามหลายรอบ จึงเป็นคำตอบที่ได้มาจากการกลั่นกรองหลายรอบ นอกจากนี้ผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนแสดงความคิดเห็นของตนอย่างเต็มที่ และเป็นอิสระไม่ตกอยู่ภายใต้อิทธิพลทางความคิด หรืออำนาจเสียงส่วนใหญ่ เพราะผู้เชี่ยวชาญเหล่านั้นจะไม่ทราบว่าได้อยู่ในกลุ่มผู้เชี่ยวชาญใดบ้าง และไม่ทราบว่าแต่ละคนมีความคิดเห็นอย่างไร
3. เทคนิคเดลฟายสามารถรับข้อมูลจากคนจำนวนมาก โดยไม่มีข้อจำกัดทางสภาพภูมิศาสตร์
4. ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานต่ำ
5. เป็นวิธีการระดมความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพสูง
6. ผู้ทำการวิจัยสามารถทราบลำดับความสำคัญของข้อมูล และเหตุผลในการตอบรวมทั้งความสอดคล้องในเรื่องความคิดเห็นได้เป็นอย่างดี

ลักษณะด้อย

1. ผู้เชี่ยวชาญที่ได้รับการคัดเลือกอาจไม่ใช่ผู้เชี่ยวชาญทางด้านนั้นอย่างแท้จริง ซึ่งทำให้ข้อมูลที่ได้ขาดความเชื่อมั่นได้
2. ผู้เชี่ยวชาญไม่เต็มใจให้ความร่วมมือในการวิจัยอย่างแท้จริงโดยตลอด
3. แบบสอบถามที่ส่งไปอาจสูญหายระหว่างทาง หรือไม่ได้รับการตอบกลับมากลับมาครบในแต่ละรอบ

งานวิจัยที่เกี่ยวกับสื่อมวลชนเพื่อการศึกษาในระบบโรงเรียน

สุนทร โคตรบรรเทา (อ้างจาก Tony Dodds. 2524 : 148) พบว่าวิธีการจัดการศึกษาซึ่งอาศัยเทคโนโลยีสื่อมวลชนเป็นหลัก มีโอกาสที่จะลดค่าใช้จ่ายทางการศึกษา และสามารถขยายโอกาสทางการศึกษาไปสู่ผู้เรียนได้มากขึ้น โดยใช้จ่ายอย่างประหยัด และจากการสำรวจเกี่ยวกับวิธีการใช้สื่อมวลชนในการจัดการศึกษาชนบท พบว่า สื่อทางไกล ได้แก่ วิทยุ สิ่งพิมพ์ โทรทัศน์ และภาพยนตร์ สามารถเรียกร้องความสนใจ สามารถเข้าไปถึง และสามารถสอนคนได้จนกระทั่งผู้ที่มีการศึกษาน้อยหรือไม่มีการศึกษาเลย ซึ่งส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในชนบทอันห่างไกลและกันดาร สามารถส่งไปถึงและสอนคนจำนวนมากได้ในเวลาอันรวดเร็ว ซึ่งประหยัดกว่าการสอนในระบบโรงเรียน

การศึกษาวิจัยโครงการเกษตรศึกษา เรื่องการศึกษาในระบบโรงเรียนและการศึกษาตามอัธยาศัย (กิตติ นัชรวิชัย ณรงค์ บุญมี และพจน์ ชุมศรี. 2528 : 48) พบว่า การจัดหลักสูตรหรือโครงการการศึกษาในระบบโรงเรียนในอนาคต สื่อมวลชนที่ใช้จัดการศึกษาในระบบโรงเรียนได้อย่างดี และมีบทบาทต่อการพัฒนาชนบทมาก คือ วิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ วารสาร สิ่งพิมพ์ต่าง ๆ

มีการวิจัยเกี่ยวกับความเป็นไปได้ของการนำสื่อการศึกษามาใช้ประโยชน์ การวางแผนการศึกษาตลอดชีวิตในชนบทไทย พบว่า ในสังคมไทยโดยเฉพาะสังคมชนบทพอใจมากหากได้เรียนรู้โดยวิถีธรรมชาติของสังคมไทย เช่น การเรียนรู้ข่าวสารข้อมูลจากวิทยุกระจายเสียง หนังสือพิมพ์ ภาพยนตร์ โดยเฉพาะสื่อบันเทิงต่าง ๆ โดยต้องใช้สื่อบันเทิงสอดแทรกความรู้ที่เป็นประโยชน์ในชีวิตประจำวันมากขึ้นอันจะเป็นการถ่ายทอดความรู้ที่ต่อเนื่อง ในรูปแบบของการศึกษาตลอดชีวิตได้ (กล้า สมตระกูล. 2531 : 85)

ในการวิจัยเรื่อง การใช้สื่อรับรู้ในสาระประโยชน์ภายหลังการรู้หนังสือของผู้รู้หนังสือใหม่ ซึ่งศิริณี อนุศิลป์ชาญ (2531 : 54) พบว่า การรู้หนังสือของผู้รู้หนังสือใหม่ มีความสัมพันธ์กับการเพิ่มปริมาณการใช้ วิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ หนังสือพิมพ์ฉาบฉวย นิตยสาร หนังสือวิชาการ เทปบันทึกเสียง เทปบันทึกภาพ บ้ายประกาศของทางราชการ แผ่นปลิวโฆษณาสินค้าและเอกสารจากหน่วยราชการ

ในด้านการศึกษาแนวโน้มของการใช้เทคโนโลยีต่อการศึกษาในอนาคต มีผลการวิจัยเรื่องการศึกษาแนวโน้มของสื่อการศึกษาสำหรับการศึกษาระบบโรงเรียน ในปี พ.ศ. 2552

โดยใช้วิธีการแบบเทคนิคเดลฟาย (ธงชัย เจียมพุก. 2532 : 69) และผลการวิจัยสภาพเทคโนโลยีการศึกษาไทย ในปี พ.ศ.2550 โดยใช้เทคนิคเดลฟายเช่นเดียวกัน (ชาญชัย นิพนธ์สันติกุล. 2529 : 77) พบว่าแนวโน้มประเภทของสื่อการศึกษานอกโรงเรียน จะเป็นสื่อประเภทสื่อมวลชนเพื่อการศึกษา ศูนย์ข่าวสารข้อมูลเพื่อการศึกษา สื่อพื้นบ้าน สื่อบุคคล สื่อคอมพิวเตอร์เพื่อการศึกษา และดาวเทียมเพื่อการศึกษา ทางด้านนโยบายทางการศึกษา รัฐบาลจะส่งเสริมการศึกษาโดยใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม ส่งเสริมให้สถาบันผลิตนักเทคโนโลยีที่มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และจะส่งเสริมการศึกษามวลชนโดยใช้สื่อมวลชนที่เหมาะสม

งานวิจัยที่เกี่ยวกับวิทยุกระจายเสียงเพื่อการศึกษาในระบบโรงเรียน

ผลการวิจัยเกี่ยวกับเรื่อง ความต้องการรายการวิทยุกระจายเสียงสำหรับประชาชนในภาคเหนือ (นิคม ศรีนุเคราะห์. 2518 : 55-57) และผลการสำรวจความต้องการของชาวประมงทะเลเกี่ยวกับรายการวิทยุกระจายเสียงเพื่อการศึกษา (สุรชาติ ทินานนท์. 2517 : 39-40) ผลของการวิจัยมีความสอดคล้องกัน คือ ประชาชนมีความสนใจในรายการข่าวมากที่สุด รองลงมา คือความรู้และสารคดี ส่วนรายการบันเทิงนิยมฟังเพลงลูกทุ่ง ประชาชนส่วนใหญ่เห็นว่าการฟัง วิทยุนั้นได้รับความรู้และความบันเทิง ทำให้เป็นคนทันต่อเหตุการณ์บ้านเมือง ในการฟังเมื่อจบ รายการที่ฟังอยู่มักจะเปลี่ยนคลื่นรับไปหาสถานีใหม่เรื่อย ๆ สิ่งที่สร้างความเบื่อหน่ายในการรับฟัง คือ มีการโฆษณาสินค้ามากเกินไป และมีคลื่นสถานีอื่นรบกวน

วิระพันธ์ สวัสดิ์ (2521 : จ-ฉ) ได้วิจัยเรื่องอิทธิพลของรายการวิทยุในโครงการศึกษานอกโรงเรียนทางวิทยุไปรษณีย์ ของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาคใต้ และวิระ ศรีชาว (2526 : จ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความต้องการรายการวิทยุเพื่อการศึกษาทางวิทยุและไปรษณีย์ของประชาชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปรากฏว่า ผู้เรียนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า รายการวิทยุมีประโยชน์ในการเรียนมาก สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ การฟังวิทยุให้ความรู้มากกว่าการอ่านคู่มือเพียงอย่างเดียว นักศึกษาชอบรายการที่มุ่งเสริมความรู้และประสบการณ์มากกว่ารายการวิทยุที่ให้เนื้อหาโดยตรง รูปแบบของรายการที่ต้องการคือ การโต้ตอบ การสัมภาษณ์ และการบรรยาย

มีผลการวิจัยเรื่องประชามติในเขตกรุงเทพมหานคร เกี่ยวกับรายการวิทยุกระจายเสียงเพื่อการศึกษาประชาชน ศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษา (จุราทิพย์ บุญยทรรศน์. 2516 : 98-100) และผลการวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของผู้ฟังวิทยุในเขตภาคกลางเกี่ยวกับรายการ

กระจายเสียงของสถานีวิทยุศึกษา (สัมโพธิ เทียนทอง. 2525 : 89) สรุปผลการวิจัยทั้งสองเรื่อง พบว่ามีผู้รับฟังอย่างกว้างขวาง รายการที่สนใจรับฟังมากที่สุด เป็นรายการประเภทสารคดี บทความเกี่ยวกับเหตุการณ์ต่าง ๆ จะได้รับความนิยมเป็นอย่างยิ่ง ทั้งยังสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน และบอกเล่าไปยังผู้อื่นให้ได้รับความรู้ได้อีกด้วย

สุรชัย สิกขابطิทธิ (2528 : 20-21) ได้รวบรวมผลการวิจัยเกี่ยวกับวิทยุไว้ดังนี้

1. ช่วงเวลาที่มีผู้สนใจเปิดเครื่องรับฟังมากที่สุด คือระหว่างเวลา 05.00-09.00 น. และ 18.00-21.00 น.
2. รายการข่าวเป็นรายการที่มีผู้สนใจมากที่สุด รายการพระธรรมเทศนามีผู้สนใจน้อยที่สุด
3. ประชาชนในเขตกรุงเทพฯ สนใจรายการข่าวการเมือง ศาสนาและสุขภาพมากที่สุด สำหรับรายการบันเทิงชอบฟังรายการเพลงไทยสากลและเพลงลูกทุ่ง ส่วนเพลงสากลมีคนฟังน้อยที่สุด
4. ประชาชนภาคกลางนิยมฟังรายการมากตามลำดับ คือ รายการบันเทิง รายการข่าว ความรู้และโฆษณาสินค้า สำหรับรายการบันเทิงที่ชอบฟังมากที่สุด คือ รายการเพลงลูกทุ่ง สำหรับรายการข่าว ชอบฟังข่าวภายในประเทศมากที่สุด
5. ประชาชนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ชอบรายการข่าวในประเทศมากที่สุด ชอบฟังข่าวต่างประเทศพอ ๆ กับการพยากรณ์อากาศ
6. การสอนโดยใช้วิทยุโรงเรียนร่วมกับสื่ออื่นให้ผลสัมฤทธิ์สูงกว่าการสอนโดยใช้วิทยุโรงเรียนอย่างเดียว

จากการวิจัยที่เกี่ยวข้อง จะเห็นได้ว่า วิทยุกระจายเสียงสามารถนำไปใช้เพื่อการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการศึกษานอกระบบโรงเรียน เนื้อหาที่ประชาชนต้องการได้แก่ รายการข่าว รายการเกี่ยวกับเหตุการณ์สำคัญ รายการสุขภาพ รายการส่งเสริมอาชีพ รายการกฎหมาย ซึ่งประชาชนสามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ สำหรับรูปแบบนั้น ประชาชนต้องการรูปแบบรายการที่มีรูปแบบต่าง ๆ กัน เช่น บรรยาย สนทนาโต้ตอบ สัมภาษณ์ อภิปราย สารคดี ละคร และการตอบปัญหา โดยมีความยาวไม่เกิน 30 นาที เวลาที่เหมาะสมสำหรับเสนอรายการ คือ 17.00-21.00 น. ปัญหาของการรับฟัง คือ เวลาออกอากาศไม่ตรงกับเวลาว่าง มีคลื่นรบกวน และมีโฆษณาสินค้ามาก

งานวิจัยเกี่ยวกับวิทยุโทรทัศน์เพื่อการศึกษาในระบบโรงเรียน

ธนิธ บุญประเสริฐ (2530 : 19-20) อ้างถึงผลการวิจัยของ ดูมาซเอดีเยร์ (Dumazedier. 1956.) จากผลการวิจัยเรื่องผลกระทบของรายการโทรทัศน์ต่อประชาชนในชนบท และอ้างถึงผลการวิจัย ของ วินนิช (Winich. 1966 : 281) ที่ได้สำรวจความคิดเห็นของประชาชนต่อรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษา ผลการวิจัยสรุปได้ว่าผู้ชมรายการวิทยุโทรทัศน์เพื่อการศึกษาเป็นผู้ที่มีความกระตือรือร้นในการศึกษาสูงกว่าผู้ที่ไม่ชมรายการ และมีความเห็นว่าวิทยุโทรทัศน์สามารถให้การศึกษาแก่ประชาชนชาวชนบทได้เป็นอย่างดี โดยกิจกรรมหลังการชมของผู้ชมจะช่วยให้ผู้ชมรายการสามารถแสดงออกได้อย่างกว้างขวาง และในด้านผลกระทบของวิทยุโทรทัศน์สามารถทำให้เจตคติของผู้ชมเปลี่ยนแปลงได้

ผลจากการวิจัยเรื่อง การชมรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษาของประชาชนในกรุงเทพมหานคร (ทัศนีย์ ยาสมาน. 2519 : 94-101) พบว่า การจัดรายการวิทยุโทรทัศน์ประเภทส่งเสริมความรู้ยังอยู่ในระดับต่ำเฉลี่ยแล้วประมาณร้อยละ 12 ของรายการทั้งหมด ช่วงประชาชนชอบชมรายการมากสุดในวันจันทร์ถึงวันศุกร์ คือ เวลา 18.00-20.00 น. ในวันหยุดเสาร์และอาทิตย์ คือ เวลา 12.00-14.00 น. แต่ช่วงเวลาดังกล่าวมีรายการเพื่อศึกษาน้อย . ความคิดเห็นของประชาชนเห็นว่ารายการโทรทัศน์มีประโยชน์ ทำให้ทันต่อเหตุการณ์ มีความรู้เพิ่มขึ้น และได้รับความบันเทิง ซึ่งรายการเพื่อการศึกษาควรเพิ่มรายการเกี่ยวกับการส่งเสริมความรู้ ส่งเสริมศีลธรรมและการบันเทิง ตลอดจนมีการปรับปรุงเนื้อหาสาระของรายการ เทคนิคการจัดรายการ และเวลาของรายการให้มากขึ้น

ไพบูลย์ ลีम्मณี (2519 : 63-66) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความต้องการรายการโทรทัศน์สำหรับการศึกษาประชาชนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า รายการโทรทัศน์ที่ประชาชนต้องการมากที่สุด คือรายการสารคดี รองลงมาคือรายการข่าวและรายการบันเทิงตามลำดับ แต่รายการที่ต้องการดังกล่าว มีความเห็นว่าทางสถานีวิทยุโทรทัศน์ยังออกอากาศน้อย ควรปรับปรุงเนื้อหาสาระของรายการและเวลาของรายการ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยเกี่ยวกับเรื่องความคิดเห็นของผู้ชมรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษา ของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (วิทยากร ท่อแก้ว. 2525 : 60) และผลการวิจัยเรื่องการศึกษาความสนใจของประชาชนในการรับชมรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษาช่อง 11 (ธนิธ บุญประเสริฐ. 2530 : 40) สรุปผลการวิจัยได้ว่า รูปแบบรายการควรเป็นแบบสารคดี ลักษณะเนื้อหาที่ควรจัดสำหรับประชาชน ได้แก่ กฎหมาย สุขภาพอนามัย

สาธารณสุข การปกครอง วิชาชีพ และเทคโนโลยีใหม่ ๆ ความยาวของรายการเพื่อการศึกษาควรมีความยาว 30 นาที เวลาที่ผู้ชมสะดวกในการรับชมรายการในวันจันทร์ถึงศุกร์ คือ เวลา 19.00-20.00 น. และ 20.00-21.00 น.

งานวิจัยเกี่ยวกับสื่อสิ่งพิมพ์เพื่อการศึกษาในระบบโรงเรียน

แผนกอิสระวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (2519 : 1-3) ได้ทำการศึกษานิสัยการรับข่าวสารของประชาชนในหมู่บ้านชนบทไทย ผลการศึกษาเกี่ยวกับสิ่งพิมพ์ พบว่า ความบ่อยครั้งในการอ่านของชาวชนบทไม่ว่าจะอยู่ในช่วงอายุใด จะไม่มีแบบแผนที่แน่นอน ลักษณะการทำงานในอาชีพเกษตรกรรมยังไม่เอื้อต่อการใช้เวลาในการอ่านหนังสือพิมพ์และนิตยสาร ในส่วนของประเภทเรื่องที่ชอบอ่านนั้น ปรากฏว่า ชาวบ้านทั้งชายและหญิงชอบอ่านเนื้อหาประเภทข่าวมากที่สุด รองลงมา คือเนื้อหาที่เป็นประโยชน์ต่อการประกอบอาชีพเศรษฐกิจและบันเทิงทั่วไป

มาลัยวัลย์ ภัสสรโยธิน (2521 : ข-ค) ได้ศึกษาถึงความสนใจเนื้อหาหนังสือพิมพ์รายวันของผู้อ่านในหมู่บ้าน จังหวัดพะเยา พบว่า ผู้อ่านให้ความสนใจข่าวในพระราชสำนักมากที่สุด รองลงมาในระดับปานกลาง คือ ข่าวการเมืองในประเทศ ข่าวสารเกษตร ข่าวอาชญากรรม ข่าวการศึกษา ข่าวเศรษฐกิจ และข่าวเกี่ยวกับดินฟ้าอากาศ ตามลำดับ สถานที่ที่ผู้อ่านใช้อ่านหนังสือพิมพ์และสิ่งพิมพ์มากที่สุด คือ ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน ส่วนใหญ่อ่านประมาณ 21-30 นาที แหล่งข่าวที่ได้รับโดยละเอียดมากที่สุดคือหนังสือพิมพ์

นวลนิภา มณีฉาย (2524 : 42) ได้ทำการสำรวจความต้องการของเด็กระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 ในกรุงเทพมหานคร และ ไมตรี เจริญศิลป์ (2519 : 11) ได้วิจัยเรื่องบทบาทของหนังสือพิมพ์รายวันในการศึกษานอกระบบของเยาวชน ปรากฏว่า หนังสือพิมพ์รายวันมีบทบาทสำคัญในการให้การศึกษาอกระบบกับเด็กและเยาวชน เด็กที่กำลังเรียนหรือเรียนจบการศึกษาคณะบังคับแล้วไม่มีโอกาสเรียนก็สามารถหาความรู้และทราบความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ของสังคมได้จากหนังสือพิมพ์ ข่าว บทความ และสารคดี ในหนังสือพิมพ์จะมีเนื้อหาครอบคลุมหลายวิชา เช่น การเมือง เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม สำหรับความคิดเห็นของเยาวชนก็เห็นว่าการอ่านหนังสือพิมพ์รายวันช่วยในการศึกษานอกระบบมาก คือช่วยให้เกิดความรู้อันเป็นประโยชน์อย่างกว้างขวางและทันสมัย

ผลการวิจัยในเรื่องการศึกษาชนบทของสื่อสารมวลชนต่อการศึกษาของชาวบ้าน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2521 : 64-65) ปรากฏว่าหนังสือพิมพ์ส่วนกลางเนื้อหาจะประกอบไปด้วยข่าวประมาณครึ่งหนึ่งของเนื้อหาทั้งหมด รองลงมาคือความรู้ด้านการศึกษาและวัฒนธรรมซึ่งมีประมาณหนึ่งในสี่ และโฆษณาอีกหนึ่งในหก ที่เหลือเป็นบันเทิง กีฬาและเกมส์ ในด้านคุณค่าเนื้อหาของหนังสือพิมพ์ส่วนกลางให้คุณค่าสูงสุดในเรื่อง การรับรู้และการปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม รองลงมาได้แก่ ความเข้าใจเพื่อนมนุษย์และปรับตัวให้เข้ากับคนในกลุ่มต่าง ๆ

งานวิจัยที่เกี่ยวกับภาพยนตร์เพื่อการศึกษาในระบบโรงเรียน

จากการศึกษาวิจัยของ กมล ปิยานนท์ (2509 : 80) เรื่องความสนใจของนักศึกษาระดับมหาวิทยาลัยที่มีผลต่อการชมภาพยนตร์ และการศึกษาวิจัยของ พรทิพย์ วินโกมินทร์ (2512 : 102) ได้ศึกษาเรื่องอิทธิพลของภาพยนตร์บันเทิงที่มีต่อพฤติกรรมของนักเรียนในระดับอาชีวศึกษา ผลปรากฏว่านักเรียนนักศึกษาทั้งเพศชายและเพศหญิง ส่วนใหญ่ชอบชมภาพยนตร์ในระดับปานกลาง คือเดือนละ 5 ครั้ง ภาพยนตร์ที่ชอบชมมากได้แก่ ภาพยนตร์สงครามและประวัติศาสตร์ ภาพยนตร์เพลงและดนตรี ภาพยนตร์ชีวิต ภาพยนตร์ตลกขบขัน ตามลำดับ เหตุผลในการเข้าชมภาพยนตร์คือ เพื่อเพิ่มพูนความรู้ในด้านต่าง ๆ และเป็นการพักผ่อนสมอง การเลียนแบบภาพยนตร์ นักเรียนชายชอบเลียนแบบคำพูด นักเรียนหญิงชอบเลียนแบบเครื่องแต่งกาย นักเรียนมีความเห็นตรงกันว่า ภาพยนตร์ชีวิต ภาพยนตร์สงครามและประวัติศาสตร์ให้ผลในแง่ของการให้ความรู้ ความสนุกสนาน ให้คติ และช่วยในการฟังภาษาอังกฤษ อันเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาเป็นอย่างมาก

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2521 : 66) ได้วิจัยเรื่องบทบาทของสื่อสารมวลชนต่อการศึกษาของชาวบ้านในด้านของภาพยนตร์ ได้วิเคราะห์เนื้อหาภาพยนตร์ไทยพบว่า ภาพยนตร์รักโศก จะมีเนื้อหาของภาพยนตร์เกี่ยวกับคุณค่าทางศีลธรรม เข้าสู่ค่านิยมสมัยใหม่แบบเรื่อง Realistic ส่วนภาพยนตร์ตลกไม่ผูกพันกับค่านิยมประเภทใดประเภทหนึ่งโดยเฉพาะ นอกจากความบันเทิงและค่านิยมทางศีลธรรมแล้ว ภาพยนตร์ไทยยังให้ค่านิยมในด้านรักชาติ ความกตัญญูคุณ ความรู้ด้านศิลปวัฒนธรรมไทย และความรับผิดชอบในหน้าที่ ในด้านการให้ค่าความสำคัญของสื่อมวลชนประเภทต่าง ๆ พบว่ากลุ่มผู้มีอาชีพทางการเกษตรให้ค่าความสำคัญของภาพยนตร์และวิทยุสูงกว่าโทรทัศน์ หนังสือพิมพ์และนิตยสาร ตามลำดับ

ผลการวิจัยในเรื่อง ความคิดเห็นของชาวบ้านเกี่ยวกับภาพยนตร์ที่ใช้ในการปฏิบัติการทางจิตวิทยา ของ กอ.รณน. (กำจัด ดิควัฒน์. 2522 : 79) พบว่า ประเภทภาพยนตร์ที่

ชาวบ้านชอบชมมากที่สุด คือ ภาพยนตร์บันเทิง และเป็นภาพยนตร์ชนิดสี เสียงในฟิล์ม ความยาวในการฉาย 2 ชั่วโมง ขนาดของฟิล์มต้องใหญ่กว่า 16 มม. ภาพยนตร์ที่ใช้ในการปฏิบัติการทางจิตวิทยาควรจะเป็นภาพยนตร์บันเทิงที่มีพื้นฐานจากความเป็นจริง หรือแสดงเหตุการณ์ที่อาจจะเกิดขึ้นในชนบทที่อยู่ห่างไกลได้ตลอดเวลา และควรที่จะมีชาวบ้านในหมู่บ้านที่นำภาพยนตร์ไปฉายร่วมแสดงหรือปรากฏอยู่ในภาพยนตร์ด้วย

งานวิจัยที่เกี่ยวกับสื่อพื้นบ้านเพื่อการศึกษาณนอกโรงเรียน

จากการศึกษาบทบาทของสื่อพื้นบ้าน โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2533 : 6) พบว่า ในภาคต่าง ๆ ของประเทศไทย สื่อพื้นบ้านยังมีบทบาทในการเผยแพร่ข่าวสารความรู้ให้แก่ประชาชน และเข้าถึงจิตใจของประชาชนเป็นอย่างมาก จนบางครั้งในบางท้องที่ที่สื่อมวลชนที่ทันสมัยไม่สามารถที่จะเข้ามาทดแทนสื่อพื้นบ้านเหล่านี้ได้ เช่น ในเรื่องความเชื่อทางศาสนา จารีตประเพณี จริยธรรม ตลอดจนคุณค่าของสังคมและการสืบทอดทางวัฒนธรรมของชาติ จุลมุล รอดคำดี และคนอื่น ๆ (2521 : 22) ได้ทำการวิจัยเรื่องบทบาทสื่อพื้นบ้านต่อการศึกษาของชาวบ้าน โดยใช้กลุ่มตัวอย่าง อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ บทบาทของสื่อพื้นบ้านที่ศึกษา คือ เพลงขอ ลีเกะ กลองสะบัดชัย และกลองเท่งเทิง โดยมุ่งเน้นในเรื่องพฤติกรรมการรับฟังและชนบทในจังหวัดเชียงใหม่ ส่วนใหญ่ร้อยละ 90 เคยมีประสบการณ์ในการรับฟังและชมสื่อพื้นบ้าน โดยเฉพาะเพลงขอมีคนชมมากเป็นอันดับหนึ่ง รองลงมาคือลีเกะเป็นอันดับสอง

สุประณีต ยศกลาง (2528 : 72) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การสร้างและทดสอบเทปโทรทัศน์สื่อพื้นบ้านหมอลำ เรื่อง ยาเสนิติด สำหรับฝึกอบรมกลุ่มเยาวชนนอกโรงเรียน ในจังหวัดร้อยเอ็ด กลุ่มตัวอย่างเป็นเยาวชนนอกโรงเรียน อำเภอธวัชบุรี และอำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด ผลการวิจัยพบว่า ผู้เข้ารับการฝึกอบรมทั้งสองกลุ่มมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นกว่าเดิมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และทั้งสองกลุ่มมีความคิดเห็นต่อวิธีการฝึกอบรมในระดับที่เห็นด้วยอย่างยิ่ง และสุประณีต ยศกลาง (2528 : 38) ได้อ้างผลการวิจัยของศูนย์วางแผนและพัฒนาการผลิตสื่อพื้นบ้าน ของฟิลิปปีนส์ (Office of Planning and Development National Media Production Center. 1980 : 5-7) ได้วิจัยเกี่ยวกับสื่อพื้นบ้าน เช่น ละครพื้นบ้าน หุ่นกระบอก เป็นต้น ได้พบสิ่งที่น่าสนใจ คือ

1. สื่อพื้นบ้านต่าง ๆ อาจมีรูปแบบโครงสร้างเนื้อหาและเทคนิคแตกต่างกัน ตามสภาพ

ของแต่ละท้องถิ่น แต่ก็มีลักษณะร่วมกัน คือ สะท้อนภาพชีวิตของสังคมชาวบ้าน การใช้ภาษาถิ่นทำให้สื่อความหมายเข้าใจได้ง่าย

2. สื่อพื้นบ้านสามารถผสมคลุกเคล้าข่าว หรือเหตุการณ์ต่าง ๆ ในสังคมเพื่อเสนอให้ประชาชนทราบ ทำให้ผู้รับฟังรับชมมีความสนใจข่าวมากยิ่งขึ้น

3. สื่อพื้นบ้านได้รับความนิยมจากประชาชนสูงกว่าการเผยแพร่ข่าวสารโดยวิธีอื่น ๆ ของรัฐบาล

4. สื่อพื้นบ้านทุกชนิดมีความผูกพันอย่างใกล้ชิดกับพิธีกรรมทางศาสนาที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของประชาชน

5. ชาวชนบทที่ห่างไกล ซึ่งไม่ค่อยได้รับสื่อมวลชนสมัยใหม่มีความซาบซึ้งในสื่อพื้นบ้านกว่าผู้ได้รับสื่อที่ทันสมัยอื่น ๆ

สื่อโทรคมนาคม

ศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษา (2534 : 3-19) วารินทร์ รัตมิมพรหม (2531 : 205-207) และอรพรรณ นรสิมา (2530 : 106-108) กล่าวเกี่ยวกับเรื่องสื่อโทรคมนาคม หรือสื่ออิเล็กทรอนิกส์ คอมพิวเตอร์ ที่นำมาใช้กับการจัดการศึกษา สรุปได้ว่า

โลกกำลังก้าวสู่ยุคของสังคมสารสนเทศ (Information Society) ซึ่งเป็นสังคมที่มีทรัพยากรหลักคือข้อมูลข่าวสารหรือสารสนเทศ สิ่งเหล่านี้เป็นทรัพยากรที่สำคัญที่สุด ในการแลกเปลี่ยนเศรษฐกิจและสังคม ยุคนี้เป็นยุคที่มีทรัพยากรข่าวสารเป็นวัตถุดิบ มีการผลิตข่าวสารออกไปคล้ายกับอุตสาหกรรม ปัจจัยที่สำคัญที่จะทำให้ได้ผลผลิตข่าวสารเป็นจำนวนมาก คือ การนำเทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์ คอมพิวเตอร์ ดาวเทียม ตลอดจนสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เข้ามาใช้เพิ่มประสิทธิภาพในการรับข่าวสาร ให้แพร่กระจายไปได้อย่างรวดเร็ว ทันท่วงที เหตุการณ์ทำให้การติดต่อข่าวสารได้รับความนิยมทั้งภาครัฐและเอกชน หรือแม้แต่ประชาชนทั่วไปอย่างกว้างขวาง

ประเทศไทยของเรากำลังพัฒนาเข้าสู่สังคมสารสนเทศ ภาพสะท้อนของการพัฒนาดังกล่าว ได้แก่ การพัฒนาระบบสื่อสารโทรคมนาคมให้ก้าวหน้าทันสมัยไม่แพ้ต่างประเทศ รัฐบาลได้เล็งเห็นความสำคัญของระบบดาวเทียมเพื่อการสื่อสาร ในปี พ.ศ. 2534 ได้อนุมัติให้เอกชนดำเนินการส่งดาวเทียมเพื่อการสื่อสารดวงแรกของประเทศขึ้นสู่อวกาศ สามารถอำนวยความสะดวก

สะดวกต่อการสื่อสารโทรคมนาคมที่ครบวงจร สามารถถ่ายทอดสัญญาณภาพ สัญญาณเสียง และข่าวสารข้อมูลได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถนำไปใช้กับธุรกิจสื่อสารด้านคอมพิวเตอร์ วิทยุกระจายเสียง โทรทัศน์ เทเลเท็กซ์ โทรศัพท์ เคเบิลทีวี เป็นต้น

การจัดการศึกษาของอารยประเทศในปัจจุบัน ดำเนินการจัดการศึกษาทั้งในระบบและนอกระบบโรงเรียน เพื่อให้บริการแก่ผู้พลัดโอกาสได้อย่างทั่วถึง โดยเห็นความสำคัญของการนำสื่อโทรคมนาคมมาใช้ในการเรียนการสอนอย่างแพร่หลาย ซึ่งจะจัดในรูปแบบของการเรียนด้วยตนเองจากสื่อโทรคมนาคม ได้แก่

เทคโนโลยีการสื่อสารผ่านดาวเทียม

เทคโนโลยีการใช้โทรศัพท์เพื่อการศึกษา

วิดีโอเท็กซ์ (Videotext)

เทเลเท็กซ์ (Teletext)

เทเลคอนเฟอร์เรนซ์ (Teleconference)

การใช้สื่อโทรคมนาคมในการศึกษาเนื่องจากสาเหตุดังนี้

1. จำนวนผู้เรียนมากขึ้น ทำให้ครูไม่สามารถดูแลได้อย่างทั่วถึง
2. ความแตกต่างระหว่างบุคคล โดยเฉพาะทางด้านเชาวน์ปัญญา ผู้เรียนบางคนสามารถเรียนได้อย่างรวดเร็ว บางคนเรียนช้า นอกจากนี้ผู้เรียนยังมีความถนัดที่แตกต่างกันอีก ทำให้ไม่สามารถใช้วิธีการสอนที่เหมือนกันได้

3. ความเจริญก้าวหน้าทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในยุคสารสนเทศ เป็นไปอย่างรวดเร็วมาก การศึกษาจึงจำเป็นที่จะต้องก้าวให้ทันกับวิทยาการใหม่ ๆ

ผลดีของสื่อโทรคมนาคม

1. ช่วยให้การเรียนรู้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ มีลักษณะเป็นรูปธรรมมากขึ้น
2. ช่วยประหยัดเวลาในการเรียนรู้
3. ผู้เรียนสามารถมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่างกระฉับกระเฉง
4. ผู้เรียนสามารถเรียนได้เร็วหรือช้าตามความสามารถของแต่ละบุคคล

จากผลการวิจัยดังกล่าวข้างต้น คงพอเป็นหลักฐานได้ว่า การนำสื่อมวลชนมาใช้กับกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน โดยพิจารณาถึงความเหมาะสมของสื่อมวลชนแต่ละประเภทที่จะนำไปใช้ในสภาพของท้องถิ่นชนบท เพื่อพัฒนาในด้านความรู้และความเข้าใจในโครงการที่จะ

นำไปพัฒนาต่าง ๆ แก่ประชาชน จะช่วยให้กิจกรรมการศึกษนอกระบบโรงเรียนของกรม
การศึกษนอกระบบโรงเรียน ประสบความสำเร็จมากยิ่งขึ้น

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษาถึงแนวโน้มสภาพการใช้สื่อมวลชนต่องานการศึกษา นอกระบบของกรมการศึกษานอกโรงเรียนในอนาคต โดยใช้เทคนิคเดลฟาย (Delphi Technique) ช่วยในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัยดำเนินการตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1. การเลือกผู้เชี่ยวชาญ
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล
4. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การเลือกผู้เชี่ยวชาญ

ผู้วิจัยเลือกผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 25 คน มาเป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยพิจารณาจากคุณสมบัติ ดังนี้

1. มีความรู้และประสบการณ์ด้านสื่อมวลชน และการศึกษานอกระบบโรงเรียนเป็นอย่างดี
2. มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโทขึ้นไป
3. มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานอย่างน้อย 3 ปี

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้เป็นเครื่องมือที่ใช้สำหรับการวิจัยแบบเดลฟาย เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามกระบวนการวิจัย โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือและเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. แบบสอบถามรอบที่ 1 ผู้วิจัยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดขอบเขตสาระสำคัญเกี่ยวกับสภาพสื่อมวลชนและการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน และแนวโน้มในอนาคต และผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญอย่างไม่เป็นทางการ 3 ท่าน โดยให้ผู้เชี่ยวชาญแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวโน้มสภาพการใช้สื่อมวลชนต่องานการศึกษานอกระบบ ของกรมการ

ศึกษานอกโรงเรียนในอนาคต จากการศึกษาดังกล่าวผู้วิจัยได้กำหนดกรอบ (frame) ในการศึกษาออกเป็น 5 ด้าน ดังนี้

1. นโยบายการใช้สื่อมวลชน
2. รูปแบบของการใช้สื่อมวลชน
3. รูปแบบการผลิต การจัดหา และการจัดบริการ
4. บุคลากรทางด้านสื่อมวลชน
5. งบประมาณ ในการจัดดำเนินการด้านสื่อมวลชน

จากกรอบที่ได้จากการศึกษาขั้นต้นผู้วิจัยนำไปสร้างเป็นแบบสอบถามรอบที่ 1 แบบปลายเปิด (Open-end-Form) เกี่ยวกับแนวโน้มสภาพการใช้สื่อมวลชนต่องานการศึกษานอกระบบของกรมการศึกษานอกโรงเรียนในอนาคต และนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญตอบอย่างอิสระตามความคิดเห็นของแต่ละคน

2. แบบสอบถามรอบที่ 2 ผู้วิจัยรวบรวมความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่ได้จากการตอบแบบสอบถามปลายเปิดในรอบแรก นำมาสร้างแบบสอบถามชุดใหม่แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (scales) จากนั้นส่งให้กลุ่มผู้เชี่ยวชาญให้อันดับความสำคัญของแต่ละข้อความที่ผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยและคิดว่าเป็นไปได้

จากคำตอบในรอบที่ 2 ผู้วิจัยนำมาคำนวณค่ามัธยฐาน (Median) และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile range) ของแต่ละชุดข้อความ

3. แบบสอบถามรอบที่ 3 เป็นแบบสอบถามที่ใช้ข้อความเหมือนแบบสอบถามรอบที่ 2 เพียงแต่เพิ่มตำแหน่งมัธยฐาน (Median) และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile range) ของแต่ละข้อความ รวมทั้งตำแหน่งที่ผู้เชี่ยวชาญคนนั้น ๆ ตอบในรอบ 2 เพื่อนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนทบทวนคำตอบของตัวเองในรอบที่ 2 และตอบมาอีกครั้งหนึ่ง

แบบสอบถามในรอบนี้ จะแสดงให้เห็นคำตอบเดิมในรอบที่ 2 ของผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนเป็นอย่างไร มีความแตกต่างไปจากค่ามัธยฐาน (Median) และค่าพิสัยพื้นฐานควอไทล์ (Interquartile range) ของคำตอบทั้งหมดเป็นอย่างไร พร้อมกับให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาว่ามีความเห็นด้วยกับตำแหน่งที่กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกันหรือไม่ หากไม่เห็นด้วยก็ให้แสดงเหตุผลประกอบสำหรับข้อความที่คำตอบครั้งล่าสุด มิได้อยู่ในขอบเขตพิสัยระหว่างควอไทล์

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้แบบสอบถามทั้งหมด 3 รอบ รอบแรกเป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิด ให้ผู้เชี่ยวชาญแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวโน้มสภาพการใช้สื่อมวลชนต่องานการศึกษาในระบบของกรมการศึกษานอกโรงเรียนในอนาคต จากคำตอบในรอบที่ 1 นี้ ผู้วิจัยจะทำการวิเคราะห์เนื้อหาเพื่อจัดรวบรวมสรุปนำมาสร้างเป็นแบบสอบถามรอบที่ 2 ซึ่งจะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ และจากคำตอบในรอบที่ 2 ผู้วิจัยจะทำการวิเคราะห์หาค่ามัธยฐาน และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ พร้อมทั้งแสดงตำแหน่งของค่ามัธยฐาน และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของแต่ละข้อความ และตำแหน่งของคำตอบของผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนในรอบที่ 2 ส่งกลับไปให้ผู้เชี่ยวชาญได้พิจารณาและทบทวนคำตอบเดิมของตนเองอีกครั้งหนึ่ง ซึ่งจะเป็นแบบสอบถามรอบที่ 3 จากคำตอบที่ได้ในรอบที่ 3 นี้ ผู้วิจัยจะนำมาวิเคราะห์หาค่ามัธยฐาน ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ และค่าฐานนิยม แล้วนำมาแปลผล ดังนี้

1. มัธยฐาน (Median)

จากแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับนั้น ผู้วิจัยได้ให้น้ำหนักคะแนน ดังนี้

- 5 หมายถึง เห็นด้วยกับข้อความนั้นมากที่สุด หรือข้อความนั้นเป็นไปได้มากที่สุด
- 4 หมายถึง เห็นด้วยกับข้อความนั้นมาก หรือข้อความนั้นเป็นไปได้มาก
- 3 หมายถึง เห็นด้วยกับข้อความนั้นปานกลาง หรือข้อความนั้นเป็นไปได้ปานกลาง
- 2 หมายถึง ไม่เห็นด้วยกับข้อความนั้น หรือข้อความนั้นเป็นไปได้น้อย
- 1 หมายถึง ไม่เห็นด้วยกับข้อความนั้นมากที่สุด หรือข้อความนั้นเป็นไปได้น้อยที่สุด

ค่ามัธยฐานที่หาได้จากคำตอบของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด แล้วแปลความหมายตามเกณฑ์ที่ผู้วิจัยกำหนดไว้ ดังนี้

ค่ามัธยฐาน ตั้งแต่ 4.50 ขึ้นไป หมายถึง กลุ่มผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยกับข้อความนั้นมากที่สุด หรือข้อความนั้นเป็นไปได้มากที่สุด

ค่ามัธยฐาน อยู่ระหว่าง 3.50-4.49 หมายถึง กลุ่มผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยกับข้อความนั้นมาก หรือข้อความนั้นเป็นไปได้มาก

ค่ามัธยฐาน อยู่ระหว่าง 2.50-3.49 หมายถึง กลุ่มผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยกับข้อความนั้นปานกลาง หรือข้อความนั้นเป็นไปได้ปานกลาง

ค่ามัธยฐาน อยู่ระหว่าง 1.50-2.49 หมายถึง กลุ่มผู้เชี่ยวชาญไม่เห็นด้วยกับข้อความนั้น หรือ ข้อความนั้นเป็นไปได้น้อย

ค่ามัธยฐาน ต่ำกว่า 1.50 หมายถึง กลุ่มผู้เชี่ยวชาญไม่เห็นด้วยกับข้อความนั้นมากที่สุด หรือข้อความนั้นเป็นไปได้น้อยที่สุด

2. ฐานนิยม (Mode)

ผู้วิจัยจะคำนวณค่าฐานนิยมของแต่ละข้อความ แล้วนำมาหาค่าความแตกต่างระหว่างค่ามัธยฐานกับฐานนิยม เพื่อเป็นการสนับสนุนความสอดคล้องกันของความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ โดยมีเกณฑ์ในการตัดสิน คือ ข้อความที่มีผลต่างระหว่างค่ามัธยฐานกับค่าฐานนิยมไม่เกิน 1.00 แสดงว่าผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นที่สอดคล้องกันในข้อความนั้น ๆ

3. พิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range)

ผู้วิจัยคำนวณค่าความแตกต่างระหว่างควอไทล์ที่ 1 กับ ควอไทล์ที่ 3 ถ้าข้อความใดได้ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์มีค่าตั้งแต่ 1.50 ลงมา แสดงว่าความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อข้อความนั้นสอดคล้องกัน และถ้าค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของข้อความใดมีค่ามากกว่า 1.50 แสดงว่าความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อข้อความนั้น ไม่สอดคล้องกัน

ผู้วิจัยจะนำเอาข้อความที่กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกัน ทั้งในด้านมัธยฐาน พิสัยระหว่างควอไทล์ และฐานนิยม มาสรุปเป็นความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อแนวโน้มสถานการณ์ใช้สื่อมวลชนต่องานการศึกษานอกระบบของกรมการศึกษานอกโรงเรียนในอนาคต จากนั้นผู้วิจัยจะนำเสนอตามกรอบที่วางไว้ข้างต้น

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ค่ามัธยฐาน (Median)
2. ค่าฐานนิยม (Mode)
3. ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัย เรื่อง แนวโน้มสภาพการใช้สื่อมวลชนต่องานการศึกษานอกระบบ ของกรมการศึกษานอกโรงเรียน มีจุดประสงค์เพื่อศึกษาแนวโน้มสภาพการใช้สื่อมวลชนต่องานการศึกษานอกระบบ ของกรมการศึกษานอกโรงเรียนในอนาคต โดยใช้เทคนิคเดลฟาย ศึกษาความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญทางสื่อมวลชนและการศึกษานอกระบบ ของกรมการศึกษานอกโรงเรียน การวิเคราะห์ข้อมูลทำโดยการคำนวณหาค่ามัธยฐาน ค่าความสอดคล้องของความคิดเห็นและค่าฐานนิยม ของความคิดเห็นจากกลุ่มตัวอย่าง ปรากฏผลการวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งเสนอผลเป็น 5 ด้าน คือ

1. นโยบายการใช้สื่อมวลชน
 2. รูปแบบของการใช้สื่อมวลชน
 3. รูปแบบการผลิต การจัดหา และการจัดบริการสื่อมวลชน
 4. บุคลากรทางด้านสื่อมวลชน
 5. งบประมาณ ในการจัดดำเนินการด้านสื่อมวลชน
- ผลการวิเคราะห์ข้อมูลได้เสนอเป็นตาราง 5 ด้านตามลำดับดังนี้

1. นโยบายการใช้สื่อมวลชน

ตาราง 2 แนวโน้มสภาพการใช้สื่อมวลชนต่องานการศึกษานอกระบบ ของกรมการศึกษานอกโรงเรียนในอนาคต ด้านนโยบายการใช้สื่อมวลชน โดยเรียงข้อความตามลำดับค่ามัธยฐาน จากสูงสุดไปหาต่ำสุด

ลำดับ	ข้อความที่ (ในภาคผนวก)	มัธยฐาน	ฐานนิยม	ผลแตกต่างระหว่าง ค่ามัธยฐานกับฐานนิยม	ความสอดคล้อง ของความคิดเห็น
1.	3	4.62	4.83	0.21	1.19
2.	1	4.54	4.81	0.27	1.32
3.	4	4.45	4.50	0.05	1.05
4.	10	4.11	4.40	0.29	1.49
5.	5	4.00	4.62	0.62	1.41
6.	7	3.95	4.11	0.16	1.12
7.	11	3.92	4.07	0.15	0.84
8.	6	3.71	4.00	0.29	1.41
9.	2	3.65	3.83	0.18	1.30
10.	8	3.56	3.50	0.06	0.96
11.	9	3.33	3.30	0.03	1.35

จากตาราง 2 แสดงว่า ข้อความเกี่ยวกับแนวโน้มสภาพการใช้สื่อมวลชนต่องานการศึกษานอกระบบ ของกรมการศึกษานอกโรงเรียนในอนาคต ด้านนโยบายการใช้สื่อมวลชนตามที่ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกัน ปรากฏว่ามีแนวโน้มเป็นไปได้มากที่สุดมีจำนวน 1 ข้อ มีแนว

โน้มนำเป็นไปได้นาน มีจำนวน 9 ข้อ และมีแนวโน้มเป็นไปได้นานกลาง มีจำนวน 1 ข้อ มีรายละเอียดตามลำดับดังนี้

1. ข้อความที่ 3 รัฐจะเร่งใช้สื่อมวลชนเป็นสื่อในการจัดการศึกษานอกโรงเรียน ปรากฏว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่า มีแนวโน้มเป็นไปได้นานที่สุด คือ มีค่ามัธยฐาน 4.62 และมีค่าความสอดคล้องของความคิดเห็น 1.19

2. ข้อความที่ 1 รัฐจะเร่งพัฒนาการใช้สื่อมวลชนในการจัดการศึกษานอกโรงเรียน เพื่อสร้างความเท่าเทียมในโอกาสทางการศึกษาให้แก่ประชาชนกลุ่มเป้าหมายทุกเพศทุกวัย เป็นการศึกษาตลอดชีวิต ปรากฏว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่า มีแนวโน้มเป็นไปได้นาน คือ มีค่ามัธยฐาน 4.54 และมีค่าความสอดคล้องของความคิดเห็น 1.32

3. ข้อความที่ 4 รัฐจะเร่งใช้สื่อมวลชนเป็นสื่อในการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย ปรากฏว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่า มีแนวโน้มเป็นไปได้นาน คือ มีค่ามัธยฐาน 4.45 และมีค่าความสอดคล้องของความคิดเห็น 1.05

4. ข้อความที่ 10 รัฐจะปรับปรุงการใช้สื่อมวลชนทุกประเภทเพื่อการจัดการศึกษานอกโรงเรียน ให้ประสานสัมพันธ์และบูรณาการกันมากยิ่งขึ้น เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการจัดการศึกษานอกโรงเรียนให้มากที่สุด ปรากฏว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่า มีแนวโน้มเป็นไปได้นาน คือ มีค่ามัธยฐาน 4.11 และมีค่าความสอดคล้องของความคิดเห็น 1.49

5. ข้อความที่ 5 รัฐจะสนับสนุนให้หน่วยงานทุกสังกัดทุกระดับ สร้างเครือข่ายการศึกษานอกโรงเรียนกับสื่อมวลชนทุกแขนง เพื่อจัดการศึกษาอย่างกว้างขวาง ปรากฏว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่า มีแนวโน้มเป็นไปได้นาน คือ มีค่ามัธยฐาน 4.00 และมีค่าความสอดคล้องของความคิดเห็น 1.41

6. ข้อความที่ 7 รัฐจะส่งเสริมให้ภาคเอกชน องค์กรต่าง ๆ และผู้ทำงานในสาขาวิชาชีพสื่อมวลชน เข้ามามีส่วนร่วมในการผลิตและเผยแพร่ข่าวสารข้อมูลมากกว่ารัฐจะดำเนินการเอง เพื่อประโยชน์ต่อการจัดการศึกษานอกโรงเรียนให้หลากหลาย ยืดหยุ่นสอดคล้อง กว้างขวาง และทั่วถึง มีคุณภาพและบูรณาการ ปรากฏว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่า มีแนวโน้มเป็นไปได้นาน คือ มีค่ามัธยฐาน 3.95 และมีค่าความสอดคล้องของความคิดเห็น 1.12

7. ข้อความที่ 11 รัฐจะเร่งพัฒนาระบบการทำงานจัดการศึกษานอกโรงเรียน เพื่อให้สอดคล้องทันต่อเหตุการณ์ของยุคแห่งโลกข่าวสารในปัจจุบัน ปรากฏว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้อง

คล้ายกันว่า มีแนวโน้มเป็นไปได้มาก คือ มีค่ามัธยฐาน 3.92 และมีค่าความสอดคล้องของความคิดเห็น 0.84

8. ข้อความที่ 6 รัฐจะใช้บทบาทของสื่อมวลชนเป็นสื่อในการกระจายสารสร้างระบบความสัมพันธ์ทางเครือข่าย ให้สะท้อนถึงความต้องการและปัญหาของประชาชนทุกกลุ่มเป้าหมายอย่างต่อเนื่อง ปรากฏว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่า มีแนวโน้มเป็นไปได้มาก คือ มีค่ามัธยฐาน 3.71 และมีค่าความสอดคล้องของความคิดเห็น 1.41

9. ข้อความที่ 2 รัฐจะเร่งใช้สื่อมวลชนเป็นสื่อสนับสนุนการจัดการศึกษาในระบบดำเนินการโดยกรมการศึกษานอกโรงเรียน ปรากฏว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่า มีแนวโน้มเป็นไปได้มาก คือ มีค่ามัธยฐาน 3.65 และมีค่าความสอดคล้องของความคิดเห็น 1.30

10. ข้อความที่ 8 รัฐจะส่งเสริมให้หน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนได้มีการศึกษาวิจัยผลของการใช้สื่อมวลชนต่องานการศึกษานอกระบบ เพื่อนำข้อมูลมาใช้ในการพัฒนารูปแบบการใช้สื่อมวลชนอย่างมีประสิทธิภาพ ปรากฏว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่า มีแนวโน้มเป็นไปได้มาก คือ มีค่ามัธยฐาน 3.56 และมีค่าความสอดคล้องของความคิดเห็น 0.96

11. ข้อความที่ 9 รัฐจะส่งเสริมให้กลุ่มเป้าหมายต่าง ๆ เข้ามามีบทบาทในการจัดดำเนินการผลิตและเผยแพร่ ตลอดจนการกำหนดเนื้อหาของสื่อมวลชนด้วยตนเองอย่างจริงจังและเป็นระบบที่ชัดเจน ปรากฏว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่า มีแนวโน้มเป็นไปได้ปานกลาง คือ มีค่ามัธยฐาน 3.33 และมีค่าความสอดคล้องของความคิดเห็น 1.35

2. รูปแบบของการใช้สื่อมวลชน

ตาราง 3 แนวโน้มสภาพการใช้สื่อมวลชนต่องานการศึกษานอกระบบ ของกรมการศึกษานอกโรงเรียนในอนาคต ด้านนโยบายการใช้สื่อมวลชน โดยเรียงข้อความตามลำดับค่ามัธยฐาน จากสูงสุดไปหาต่ำสุด

ลำดับ	ข้อความที่ (ในภาคผนวก)	มัธยฐาน	ฐานนิยม	ผลแตกต่างระหว่าง ค่ามัธยฐานกับฐานนิยม	ความสอดคล้อง ของความคิดเห็น
<u>ใช้เพื่อสร้างเจตคติและอุดมการณ์ของชาติ</u>					
1	14	4.62	4.83	0.21	1.19
2	12	4.06	4.30	0.24	1.40
3	13	4.05	4.22	0.17	1.42
4	17	3.85	4.00	0.15	0.81
5	16	3.56	3.66	0.10	1.39
6	15	2.65	2.50	0.15	1.21
<u>ใช้เพื่อสร้างจิตสำนึกของกลุ่มเป้าหมายในการพัฒนาตนเอง</u>					
1	18	4.18	4.70	0.52	1.44
2	20	4.11	4.25	0.14	1.44
3	19	3.95	4.05	0.10	1.03
4	23	3.75	3.96	0.21	1.31
5	22	3.65	3.66	0.01	0.84
6	21	2.43	2.50	0.07	1.27

ตาราง 3 (ต่อ)

ลำดับ	ข้อความที่ (ในภาคผนวก)	มัธยมศึกษา	ฐานนิยม	ผลแตกต่างระหว่าง ค่ามัธยมศึกษากับฐานนิยม	ความสอดคล้อง ของความคิดเห็น
<u>ใช้เพื่อให้ข่าวสารข้อมูล ความรู้เกี่ยวกับการดำรงชีพและพัฒนาความเป็นอยู่ของกลุ่มเป้าหมาย</u>					
1	24	4.54	4.81	0.27	1.11
2	26	4.33	4.60	0.27	1.42
3	25	4.15	4.22	0.07	0.97
4	28	3.66	3.95	0.29	1.49
5	29	3.56	3.78	0.22	1.41
6	27	2.63	2.76	0.13	1.26
<u>ใช้เพื่อพัฒนากระบวนการประชาธิปไตย</u>					
1	32	4.54	4.71	0.17	1.12
2	31	4.54	4.76	0.22	1.20
3	30	4.33	3.50	0.83	1.16
4	34	3.75	3.86	0.11	1.23
5	35	3.68	3.83	0.15	1.47
6	33	2.44	2.37	0.07	1.24
<u>ใช้เพื่อเป็นสื่อกลางในการพัฒนาและเผยแพร่วัฒนธรรมประจำถิ่นและวัฒนธรรมของชาติ</u>					
1	40	4.62	4.83	0.21	1.19
2	38	4.62	4.55	0.07	1.50
3	36	4.33	4.60	0.27	1.26
4	37	4.22	4.37	0.15	0.77
5	41	3.68	3.92	0.24	1.49
6	39	2.65	2.68	0.03	1.14

ตาราง 3 (ต่อ)

ลำดับ	ข้อความที่ (ในภาคผนวก)	มัธยมศึกษา	ฐานนิยม	ผลแตกต่างระหว่าง ค่ามัธยมศึกษากับฐานนิยม	ความสอดคล้อง ของความคิดเห็น
<u>ใช้เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายออกมาแสดงตัวมีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนาตนเอง ชุมชนและ</u>					
<u>ประเทศไทย</u>					
1	44	4.54	4.18	0.36	1.32
2	43	4.22	4.37	0.15	1.47
3	42	4.18	4.50	0.32	0.99
4	46	4.15	4.25	0.01	1.42
5	47	3.71	4.00	0.29	0.71
6	45	2.44	2.61	0.17	1.24
<u>ใช้บันทึกวัฒนธรรมและปรากฏการณ์ของมนุษยชาติของประเทศไทย เพื่อเป็นมรดกทาง</u>					
<u>วัฒนธรรมและเผยแพร่ในลำดับต่อ ๆ ไป</u>					
1	50	4.54	4.71	0.17	1.12
2	48	4.35	4.40	0.05	1.05
3	51	4.00	4.07	0.07	1.12
4	49	3.81	4.00	0.19	1.31
5	53	3.57	3.50	0.07	1.50
6	52	3.35	3.16	0.19	1.12

ตาราง 3 (ต่อ)

ลำดับ	ข้อความที่ (ในภาคผนวก)	มัธยฐาน	ฐานนิยม	ผลแตกต่างระหว่าง ค่ามัธยฐานกับฐานนิยม	ความสอดคล้อง ของความคิดเห็น
<u>ใช้เพื่อถ่ายทอดความรู้ ความดีงามของแต่ละท้องถิ่น</u>					
1	56	4.69	4.88	0.19	1.14
2	54	4.33	4.60	0.27	1.00
3	58	4.18	4.19	0.01	1.40
4	55	4.11	4.21	0.10	1.13
5	59	3.12	3.05	0.07	1.50
6	57	2.96	2.66	0.30	1.08
<u>ใช้เพื่อเป็นเครื่องมือเชื่อมโยงแนวคิดระหว่างคนท้องถิ่นต่าง ๆ ให้เกิดความนิยมและ ความเข้าใจคนแต่ละกลุ่มภายในชาติ</u>					
1	62	4.54	4.81	0.27	1.32
2	60	4.18	4.61	0.43	1.45
3	61	4.00	4.12	0.12	1.41
4	65	3.85	4.16	0.31	1.45
5	64	3.71	3.50	0.21	1.11
6	63	3.12	3.05	0.07	1.31

ตาราง 3 (ต่อ)

ลำดับ	ข้อความที่ (ในภาคผนวก)	มัธยฐาน	ฐานนิยม	ผลแตกต่างระหว่าง ค่ามัธยฐานกับฐานนิยม	ความสอดคล้อง ของความคิดเห็น
<u>ใช้เพื่อเป็นเครื่องมือเพิ่มประสิทธิภาพในการพัฒนาระบบการทำงานให้สอดคล้องต่อความ เปลี่ยนแปลงในยุคแห่งโลกข่าวสารในปัจจุบัน</u>					
1	68	4.75	4.94	0.19	1.21
2	71	4.62	4.90	0.28	1.50
3	66	4.33	4.68	0.35	1.38
4	67	4.22	4.37	0.15	1.27
5	70	3.09	3.02	0.07	1.31
6	69	2.85	2.50	0.35	1.05

จากตาราง 3 แสดงว่า ข้อความเกี่ยวกับแนวโน้มสถานการณ์ใช้สื่อมวลชนต่องานการศึกษา
นอกระบบ ของกรมการศึกษานอกโรงเรียนในอนาคต ด้านรูปแบบของการใช้สื่อมวลชน มีจำนวน
ทั้งสิ้น 60 ข้อ แบ่งออกเป็น 10 ตอน ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่า มีแนวโน้มความ
เป็นไปได้ตามรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ข้อความเกี่ยวกับรูปแบบของการใช้สื่อมวลชนตามวัตถุประสงค์ เพื่อสร้าง
เจตคติและอุดมการณ์ของชาติ มีจำนวนทั้งหมด 6 ข้อ ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่า มีแนว
โน้มเป็นไปได้มากที่สุด จำนวน 1 ข้อ มีแนวโน้มเป็นไปได้มาก จำนวน 4 ข้อ และมีแนวโน้ม
เป็นไปได้ปานกลาง จำนวน 1 ข้อ มีรายละเอียดตามลำดับต่อไปนี้

1. ข้อความที่ 14 ใช้สื่อวิทยุโทรทัศน์ ปรากฏว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกัน
ว่า มีแนวโน้มเป็นไปได้มากที่สุด คือ มีค่ามัธยฐาน 4.62 และมีค่าความสอดคล้องของความคิด
เห็น 1.19

2. ข้อความที่ 12 ใช้สื่อสิ่งพิมพ์ ปรากฏว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่า มี
แนวโน้มเป็นไปได้มาก คือ มีค่ามัธยฐาน 4.06 และมีค่าความสอดคล้องของความคิดเห็น 1.40

3. ข้อความที่ 13 ใช้สื่อวิทยุกระจายเสียง ปรากฏว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่า มีแนวโน้มเป็นไปได้มาก คือ มีค่ามัธยฐาน 4.05 และมีค่าความสอดคล้องของความคิดเห็น 1.42

4. ข้อความที่ 17 ใช้สื่อโทรทัศน์ ปรากฏว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่า มีแนวโน้มเป็นไปได้มาก คือ มีค่ามัธยฐาน 3.85 และมีค่าความสอดคล้องของความคิดเห็น 0.81

5. ข้อความที่ 16 ใช้สื่อพื้นบ้าน ปรากฏว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่า มีแนวโน้มเป็นไปได้มาก คือ มีค่ามัธยฐาน 3.56 และมีค่าความสอดคล้องของความคิดเห็น 1.39

6. ข้อความที่ 15 ใช้สื่อภาพยนตร์ ปรากฏว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่า มีแนวโน้มเป็นไปได้ปานกลาง คือ มีค่ามัธยฐาน 2.65 และมีค่าความสอดคล้องของความคิดเห็น 1.21

ตอนที่ 2 ข้อความเกี่ยวกับรูปแบบของการใช้สื่อมวลชน ตามวัตถุประสงค์เพื่อใช้สร้างจิตสำนึกของกลุ่มเป้าหมายในการพัฒนาตนเอง มีจำนวนทั้งหมด 6 ข้อ ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่า มีแนวโน้มเป็นไปได้มาก จำนวน 5 ข้อ และมีแนวโน้มเป็นไปได้น้อย จำนวน 1 ข้อ มีรายละเอียดตามลำดับต่อไปนี้

1. ข้อความที่ 18 ใช้สื่อสิ่งพิมพ์ ปรากฏว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่า มีแนวโน้มเป็นไปได้มาก คือ มีค่ามัธยฐาน 4.18 และมีค่าความสอดคล้องของความคิดเห็น 1.44

2. ข้อความที่ 20 ใช้สื่อวิทยุโทรทัศน์ ปรากฏว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่า มีแนวโน้มเป็นไปได้มาก คือ มีค่ามัธยฐาน 4.11 และมีค่าความสอดคล้องของความคิดเห็น 1.44

3. ข้อความที่ 19 ใช้สื่อวิทยุกระจายเสียง ปรากฏว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่า มีแนวโน้มเป็นไปได้มาก คือ มีค่ามัธยฐาน 3.95 และมีค่าความสอดคล้องของความคิดเห็น 1.03

4. ข้อความที่ 23 ใช้สื่อโทรทัศน์ ปรากฏว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่า มีแนวโน้มเป็นไปได้มาก คือ มีค่ามัธยฐาน 3.75 และมีค่าความสอดคล้องของความคิดเห็น 1.31

5. ข้อความที่ 22 ใช้สื่อพื้นบ้าน ปรากฏว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่า

มีแนวโน้มเป็นไปได้มาก คือ มีค่ามัธยฐาน 3.65 และมีค่าความสอดคล้องของความคิดเห็น 0.84

6. ข้อความที่ 21 ใช้สื่อภาพยนตร์ ปรากฏว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่า มีแนวโน้มเป็นไปได้น้อย คือ มีค่ามัธยฐาน 2.43 และมีค่าความสอดคล้องของความคิดเห็น 1.27

ตอนที่ 3 ข้อความเกี่ยวกับรูปแบบของการใช้สื่อมวลชน ตามวัตถุประสงค์เพื่อให้ข่าวสารข้อมูล ความรู้เกี่ยวกับการดำรงชีพและพัฒนาความเป็นอยู่ของกลุ่มเป้าหมาย มีจำนวนทั้งหมด 6 ข้อ ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่า มีแนวโน้มเป็นไปได้มากที่สุดจำนวน 1 ข้อ มีแนวโน้มเป็นไปได้มาก จำนวน 4 ข้อ และมีแนวโน้มเป็นไปได้ปานกลางจำนวน 1 ข้อ มีรายละเอียดตามลำดับต่อไปนี้

1. ข้อความที่ 24 ใช้สื่อสิ่งพิมพ์ ปรากฏว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่า มีแนวโน้มเป็นไปได้มากที่สุด คือ มีค่ามัธยฐาน 4.54 และมีค่าความสอดคล้องของความคิดเห็น 1.11

2. ข้อความที่ 26 ใช้สื่อวิทยุโทรทัศน์ ปรากฏว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่า มีแนวโน้มเป็นไปได้มาก คือ มีค่ามัธยฐาน 4.33 และมีค่าความสอดคล้องของความคิดเห็น 1.42

3. ข้อความที่ 25 ใช้สื่อวิทยุกระจายเสียง ปรากฏว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่า มีแนวโน้มเป็นไปได้มาก คือ มีค่ามัธยฐาน 4.15 และมีค่าความสอดคล้องของความคิดเห็น 0.97

4. ข้อความที่ 28 ใช้สื่อพื้นบ้าน ปรากฏว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่า มีแนวโน้มเป็นไปได้มาก คือ มีค่ามัธยฐาน 3.66 และมีค่าความสอดคล้องของความคิดเห็น 1.49

5. ข้อความที่ 29 ใช้สื่อโทรคมนาคม ปรากฏว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่า มีแนวโน้มเป็นไปได้มาก คือ มีค่ามัธยฐาน 3.56 และมีค่าความสอดคล้องของความคิดเห็น 1.41

6. ข้อความที่ 27 ใช้สื่อภาพยนตร์ ปรากฏว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่า มีแนวโน้มเป็นไปได้ปานกลาง คือ มีค่ามัธยฐาน 2.63 และมีค่าความสอดคล้องของความคิดเห็น 1.26

ตอนที่ 4 ข้อความเกี่ยวกับรูปแบบของการใช้สื่อมวลชน ตามวัตถุประสงค์เพื่อใช้

พัฒนากระบวนการประชาธิปไตย มีจำนวนทั้งหมด 6 ข้อ ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่า มีแนวโน้มเป็นไปได้มากที่สุด จำนวน 2 ข้อ มีแนวโน้มเป็นไปได้มาก จำนวน 3 ข้อและมีแนวโน้มเป็นไปได้น้อย จำนวน 1 ข้อ มีรายละเอียดตามลำดับดังต่อไปนี้

1. ข้อความที่ 32 ใช้สื่อวิทยุโทรทัศน์ ปรากฏว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่า มีแนวโน้มเป็นไปได้มากที่สุด คือ มีค่ามัธยฐาน 4.54 และมีค่าความสอดคล้องของความคิดเห็น 1.11

2. ข้อความที่ 31 ใช้สื่อวิทยุกระจายเสียง ปรากฏว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่า มีแนวโน้มเป็นไปได้มากที่สุด คือ มีค่ามัธยฐาน 4.54 และมีค่าความสอดคล้องของความคิดเห็น 1.20

3. ข้อความที่ 30 ใช้สื่อสิ่งพิมพ์ ปรากฏว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่า มีแนวโน้มเป็นไปได้มาก คือ มีค่ามัธยฐาน 4.33 และมีค่าความสอดคล้องของความคิดเห็น 1.16

4. ข้อความที่ 34 ใช้สื่อพื้นบ้าน ปรากฏว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่า มีแนวโน้มเป็นไปได้มาก คือ มีค่ามัธยฐาน 3.75 และมีค่าความสอดคล้องของความคิดเห็น 1.23

5. ข้อความที่ 35 ใช้สื่อโทรคมนาคม ปรากฏว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่า มีแนวโน้มเป็นไปได้มาก คือ มีค่ามัธยฐาน 3.68 และมีค่าความสอดคล้องของความคิดเห็น 1.47

6. ข้อความที่ 33 ใช้สื่อภาพยนตร์ ปรากฏว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่า มีแนวโน้มเป็นไปได้น้อย คือ มีค่ามัธยฐาน 2.44 และมีค่าความสอดคล้องของความคิดเห็น 1.24

ตอนที่ 5 ข้อความเกี่ยวกับรูปแบบของการใช้สื่อมวลชน ตามวัตถุประสงค์เพื่อใช้เป็นสื่อกลางในการพัฒนาและเผยแพร่วัฒนธรรมประจำถิ่นและวัฒนธรรมของชาติ มีจำนวนทั้งหมด 6 ข้อ ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่า มีแนวโน้มเป็นไปได้มากที่สุด จำนวน 2 ข้อ มีแนวโน้มเป็นไปได้มาก จำนวน 3 ข้อ และมีแนวโน้มเป็นไปได้ปานกลาง จำนวน 1 ข้อ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ข้อความที่ 40 ใช้สื่อพื้นบ้าน ปรากฏว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่า มีแนวโน้มเป็นไปได้มากที่สุด คือ มีค่ามัธยฐาน 4.62 และมีค่าความสอดคล้องของความคิดเห็น 1.19

2. ข้อความที่ 38 ใช้สื่อวิทยุโทรทัศน์ ปรากฏว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกัน

ว่า มีแนวโน้มเป็นไปได้มากที่สุด คือ มีค่ามัธยฐาน 4.62 และมีค่าความสอดคล้องของความคิดเห็น 1.50

3. ข้อความที่ 36 ใช้สื่อสิ่งพิมพ์ ปรากฏว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่า มีแนวโน้มเป็นไปได้มาก คือ มีค่ามัธยฐาน 4.33 และมีค่าความสอดคล้องของความคิดเห็น 1.26

4. ข้อความที่ 37 ใช้สื่อวิทยุกระจายเสียง ปรากฏว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่า มีแนวโน้มเป็นไปได้มาก คือ มีค่ามัธยฐาน 4.22 และมีค่าความสอดคล้องของความคิดเห็น 1.23

5. ข้อความที่ 44 ใช้สื่อโทรทัศน์ ปรากฏว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่า มีแนวโน้มเป็นไปได้มาก คือ มีค่ามัธยฐาน 3.68 และมีค่าความสอดคล้องของความคิดเห็น 1.49

6. ข้อความที่ 39 ใช้สื่อภาพยนตร์ ปรากฏว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่า มีแนวโน้มเป็นไปได้ปานกลาง คือ มีค่ามัธยฐาน 2.65 และมีค่าความสอดคล้องของความคิดเห็น 1.14

ตอนที่ 6 ข้อความเกี่ยวกับรูปแบบของการใช้สื่อมวลชน ตามวัตถุประสงค์เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายออกมาแสดงตัวมีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนาตนเอง ชุมชนและประเทศชาติ มีจำนวนทั้งหมด 6 ข้อ ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่า มีแนวโน้มเป็นไปได้มากที่สุด จำนวน 1 ข้อ มีแนวโน้มเป็นไปได้มาก จำนวน 4 ข้อ และมีแนวโน้มเป็นไปได้น้อย จำนวน 1 ข้อ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ข้อความที่ 44 ใช้สื่อวิทยุโทรทัศน์ ปรากฏว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่า มีแนวโน้มเป็นไปได้มากที่สุด คือ มีค่ามัธยฐาน 4.54 และมีค่าความสอดคล้องของความคิดเห็น 1.32

2. ข้อความที่ 43 ใช้สื่อวิทยุกระจายเสียง ปรากฏว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่า มีแนวโน้มเป็นไปได้มาก คือ มีค่ามัธยฐาน 4.22 และมีค่าความสอดคล้องของความคิดเห็น 1.47

3. ข้อความที่ 42 ใช้สื่อสิ่งพิมพ์ ปรากฏว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่า มีแนวโน้มเป็นไปได้มาก คือ มีค่ามัธยฐาน 4.18 และมีค่าความสอดคล้องของความคิดเห็น 0.99

4. ข้อความที่ 46 ใช้สื่อพื้นบ้าน ปรากฏว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่า

มีแนวโน้มเป็นไปได้มาก คือ มีค่ามัธยฐาน 4.15 และมีค่าความสอดคล้องของความคิดเห็น 1.42

5. ข้อความที่ 47 ใช้สื่อโทรทัศน์ ปรากฏว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่า มีแนวโน้มเป็นไปได้มาก คือ มีค่ามัธยฐาน 3.71 และมีค่าความสอดคล้องของความคิดเห็น 0.71

6. ข้อความที่ 45 ใช้สื่อภาพยนตร์ ปรากฏว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่า มีแนวโน้มเป็นไปได้น้อย คือ มีค่ามัธยฐาน 2.44 และมีค่าความสอดคล้องของความคิดเห็น 1.24

ตอนที่ 7 ข้อความเกี่ยวกับรูปแบบของการใช้สื่อมวลชน ตามวัตถุประสงค์เพื่อใช้บันทึกวัฒนธรรมและปรากฏการณ์ของมนุษยชาติของประเทศชาติ เพื่อเป็นมรดกทางวัฒนธรรมและเผยแพร่ในลำดับต่อ ๆ ไป มีจำนวนทั้งหมด 6 ข้อ ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่า มีแนวโน้มเป็นไปได้มากที่สุด จำนวน 1 ข้อ มีแนวโน้มเป็นไปได้มาก จำนวน 4 ข้อ และมีแนวโน้มเป็นไปได้ปานกลาง จำนวน 1 ข้อ มีรายละเอียดตามลำดับดังต่อไปนี้

1. ข้อความที่ 50 ใช้สื่อวิทยุโทรทัศน์ ปรากฏว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่า มีแนวโน้มเป็นไปได้มากที่สุด คือ มีค่ามัธยฐาน 4.54 และมีค่าความสอดคล้องของความคิดเห็น 1.12

2. ข้อความที่ 48 ใช้สื่อสิ่งพิมพ์ ปรากฏว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่า มีแนวโน้มเป็นไปได้มาก คือ มีค่ามัธยฐาน 4.35 และมีค่าความสอดคล้องของความคิดเห็น 1.05

3. ข้อความที่ 51 ใช้สื่อภาพยนตร์ ปรากฏว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่า มีแนวโน้มเป็นไปได้มาก คือ มีค่ามัธยฐาน 4.00 และมีค่าความสอดคล้องของความคิดเห็น 1.12

4. ข้อความที่ 49 ใช้สื่อวิทยุกระจายเสียง ปรากฏว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่า มีแนวโน้มเป็นไปได้มาก คือ มีค่ามัธยฐาน 3.81 และมีค่าความสอดคล้องของความคิดเห็น 1.31

5. ข้อความที่ 53 ใช้สื่อโทรทัศน์ ปรากฏว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่า มีแนวโน้มเป็นไปได้มาก คือ มีค่ามัธยฐาน 3.57 และมีค่าความสอดคล้องของความคิดเห็น 1.50

6. ข้อความที่ 52 ใช้สื่อพื้นบ้าน ปรากฏว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่า

มีแนวโน้มเป็นไปได้ปานกลาง คือ มีค่ามัธยฐาน 3.35 และมีค่าความสอดคล้องของความคิดเห็น 1.12

ตอนที่ 8 ข้อความเกี่ยวกับรูปแบบของการใช้สื่อมวลชน ตามวัตถุประสงค์เพื่อให้ถ่ายทอดความรู้ ความดิงามของแต่ละท้องถิ่น มีจำนวนทั้งหมด 6 ข้อ ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่า มีแนวโน้มเป็นไปได้มากที่สุด จำนวน 1 ข้อ มีแนวโน้มเป็นไปได้มากจำนวน 3 ข้อ และมีแนวโน้มเป็นไปได้ปานกลาง จำนวน 2 ข้อ มีรายละเอียดตามลำดับดังต่อไปนี้

1. ข้อความที่ 56 ใช้สื่อวิทยุโทรทัศน์ ปรากฏว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่า มีแนวโน้มเป็นไปได้มากที่สุด คือ มีค่ามัธยฐาน 4.69 และมีค่าความสอดคล้องของความคิดเห็น 1.14

2. ข้อความที่ 54 ใช้สื่อสิ่งพิมพ์ ปรากฏว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่า มีแนวโน้มเป็นไปได้มาก คือ มีค่ามัธยฐาน 4.33 และมีค่าความสอดคล้องของความคิดเห็น 1.00

3. ข้อความที่ 58 ใช้สื่อพื้นบ้าน ปรากฏว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่า มีแนวโน้มเป็นไปได้มาก คือ มีค่ามัธยฐาน 4.18 และมีค่าความสอดคล้องของความคิดเห็น 1.40

4. ข้อความที่ 55 ใช้สื่อวิทยุกระจายเสียง ปรากฏว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่า มีแนวโน้มเป็นไปได้มาก คือ มีค่ามัธยฐาน 4.11 และมีค่าความสอดคล้องของความคิดเห็น 1.13

5. ข้อความที่ 59 ใช้สื่อโทรคมนาคม ปรากฏว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่า มีแนวโน้มเป็นไปได้ปานกลาง คือ มีค่ามัธยฐาน 3.12 และมีค่าความสอดคล้องของความคิดเห็น 1.50

6. ข้อความที่ 57 ใช้สื่อภาพยนตร์ ปรากฏว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่า มีแนวโน้มเป็นไปได้ปานกลาง คือ มีค่ามัธยฐาน 2.96 และมีค่าความสอดคล้องของความคิดเห็น 1.08

ตอนที่ 9 ข้อความเกี่ยวกับรูปแบบของการใช้สื่อมวลชน ตามวัตถุประสงค์เพื่อใช้เป็นเครื่องมือเชื่อมโยงแนวคิดระหว่างคนท้องถิ่นต่าง ๆ ให้เกิดความนิยมและความเข้าใจคนแต่ละกลุ่มภายในชาติ มีจำนวนทั้งหมด 6 ข้อ ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่า มีแนวโน้มเป็นไปได้มากที่สุด จำนวน 1 ข้อ มีแนวโน้มเป็นไปได้มาก จำนวน 4 ข้อ และมีแนวโน้มเป็นไปได้

ปานกลาง จำนวน 1 ข้อ มีรายละเอียดตามลำดับดังต่อไปนี้

1. ข้อความที่ 62 ใช้สื่อวิทยุโทรทัศน์ ปรากฏว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่ามีแนวโน้มเป็นไปได้มากที่สุด คือ มีค่ามัธยฐาน 4.54 และมีค่าความสอดคล้องของความคิดเห็น 1.32

2. ข้อความที่ 60 ใช้สื่อสิ่งพิมพ์ ปรากฏว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่ามีแนวโน้มเป็นไปได้มาก คือ มีค่ามัธยฐาน 4.18 และมีค่าความสอดคล้องของความคิดเห็น 1.45

3. ข้อความที่ 61 ใช้สื่อวิทยุกระจายเสียง ปรากฏว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่ามีแนวโน้มเป็นไปได้มาก คือ มีค่ามัธยฐาน 4.00 และมีค่าความสอดคล้องของความคิดเห็น 1.41

4. ข้อความที่ 65 ใช้สื่อโทรคมนาคม ปรากฏว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่ามีแนวโน้มเป็นไปได้มาก คือ มีค่ามัธยฐาน 3.85 และมีค่าความสอดคล้องของความคิดเห็น 1.45

5. ข้อความที่ 64 ใช้สื่อพื้นบ้าน ปรากฏว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่ามีแนวโน้มเป็นไปได้มาก คือ มีค่ามัธยฐาน 3.71 และมีค่าความสอดคล้องของความคิดเห็น 1.11

6. ข้อความที่ 45 ใช้สื่อภาพยนตร์ ปรากฏว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่ามีแนวโน้มเป็นไปได้ปานกลาง คือ มีค่ามัธยฐาน 3.12 และมีค่าความสอดคล้องของความคิดเห็น 1.31

ตอนที่ 10 ข้อความเกี่ยวกับรูปแบบของการใช้สื่อมวลชน ตามวัตถุประสงค์เพื่อใช้เครื่องมือเพิ่มประสิทธิภาพ ในการพัฒนาระบบการทำงานให้สอดคล้องต่อความเปลี่ยนแปลงในยุคของสังคมแห่งโลกข่าวสารในปัจจุบัน มีจำนวนทั้งหมด 6 ข้อ ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่ามีแนวโน้มเป็นไปได้มากที่สุด จำนวน 2 ข้อ มีแนวโน้มเป็นไปได้มาก จำนวน 2 ข้อ มีแนวโน้มเป็นไปได้ปานกลาง จำนวน 1 ข้อ และมีแนวโน้มเป็นไปได้น้อยจำนวน 1 ข้อ ดังรายละเอียดตามลำดับต่อไปนี้

1. ข้อความที่ 68 ใช้สื่อวิทยุโทรทัศน์ ปรากฏว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่ามีแนวโน้มเป็นไปได้มากที่สุด คือ มีค่ามัธยฐาน 4.75 และมีค่าความสอดคล้องของความคิดเห็น 1.21

2. ข้อความที่ 71 ใช้สื่อโทรคมนาคม ปรากฏว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้อง

กันว่า มีแนวโน้มเป็นไปได้มากที่สุด คือ มีค่ามัธยฐาน 4.62 และมีค่าความสอดคล้องของความคิดเห็น 1.50

3. ข้อความที่ 66 ใช้สื่อสิ่งพิมพ์ ปรากฏว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่า มีแนวโน้มเป็นไปได้มาก คือ มีค่ามัธยฐาน 4.33 และมีค่าความสอดคล้องของความคิดเห็น 1.38

4. ข้อความที่ 67 ใช้สื่อวิทยุกระจายเสียง ปรากฏว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่า มีแนวโน้มเป็นไปได้มาก คือ มีค่ามัธยฐาน 4.22 และมีค่าความสอดคล้องของความคิดเห็น 1.27

5. ข้อความที่ 70 ใช้สื่อพื้นบ้าน ปรากฏว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่า มีแนวโน้มเป็นไปได้ปานกลาง คือ มีค่ามัธยฐาน 3.09 และมีค่าความสอดคล้องของความคิดเห็น 1.31

6. ข้อความที่ 69 ใช้สื่อภาพยนตร์ ปรากฏว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่า มีแนวโน้มเป็นไปได้น้อย คือ มีค่ามัธยฐาน 2.85 และมีค่าความสอดคล้องของความคิดเห็น 1.05

ตาราง 4 แนวโน้มสภาพการใช้สื่อมวลชนต่องานการศึกษาในระบบ ของกรมการศึกษาออกโรงเรียนในอนาคต ด้านรูปแบบของการใช้สื่อสิ่งพิมพ์ โดยเรียงข้อความตามลำดับค่ามัธยฐานจากสูงที่สุดไปหาต่ำสุด

ลำดับ	ข้อความที่ (ในภาคผนวก)	มัธยฐาน	ฐานนิยม	ผลแตกต่างระหว่าง ค่ามัธยฐานกับฐานนิยม	ความสอดคล้อง ของความคิดเห็น
1	75	4.45	4.78	0.33	1.41
2	76	4.33	4.68	0.35	1.38
3	74	4.25	4.31	0.06	1.24
4	73	4.22	4.37	0.15	1.27
5	77	4.11	3.25	0.86	1.44
6	72	4.05	4.16	0.11	1.50

จากตาราง 4 แสดงว่า ข้อความเกี่ยวกับแนวโน้มสภาพการใช้สื่อมวลชนต่องานการศึกษาในระบบ ของกรมการศึกษาออกโรงเรียนในอนาคต ด้านรูปแบบของการใช้สื่อสิ่งพิมพ์ตามที่คุณเชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกัน ปรากฏว่ามีแนวโน้มเป็นไปได้มาก มีจำนวน 6 ข้อ มีรายละเอียดตามลำดับต่อไปนี้

1. ข้อความที่ 75 ประสานงานขอความร่วมมือจากภาคเอกชน ช่วยเผยแพร่เนื้อหา ข่าวสาร ความรู้การศึกษาออกโรงเรียน ให้มากกว่าที่กรมการศึกษาออกโรงเรียน จะดำเนินการผลิตเอง ปรากฏว่าคุณเชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่า มีแนวโน้มเป็นไปได้มาก คือ มีค่ามัธยฐาน 4.45 และมีค่าความสอดคล้องของความคิดเห็น 1.41

2. ข้อความที่ 76 สอดแทรกเนื้อหาของสารฝากไปกับสื่อของภาคเอกชน ที่ประชาชนนิยมอ่านอย่างกว้างขวาง ปรากฏว่าคุณเชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่า มีแนวโน้มเป็นไปได้มาก คือ มีค่ามัธยฐาน 4.33 และมีค่าความสอดคล้องของความคิดเห็น 1.38

3. ข้อความที่ 74 ให้กลุ่มเป้าหมายมีส่วนร่วมในการกำหนดเนื้อหา และให้ความสำคัญของภูมิปัญญาท้องถิ่น ปรากฏว่าคุณเชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่า มีแนวโน้มเป็นไปได้มาก คือ มีค่ามัธยฐาน 4.25 และมีค่าความสอดคล้องของความคิดเห็น 1.24

4. ข้อความที่ 73 เนื้อหาของสารเน้นความแตกต่างระหว่างท้องถิ่นเป็นสำคัญ ปรากฏว่าคุณเชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่า มีแนวโน้มเป็นไปได้มาก คือ มีค่ามัธยฐาน 4.22 และมีค่าความสอดคล้องของความคิดเห็น 1.27

5. ข้อความที่ 77 ใช้สื่อสิ่งพิมพ์เป็นสื่อหลักในรูปแบบของการใช้สื่อมวลชน เป็นสื่อประสมในการจัดการศึกษาให้แก่กลุ่มเป้าหมาย ปรากฏว่าคุณเชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่า มีแนวโน้มเป็นไปได้มาก คือ มีค่ามัธยฐาน 4.11 และมีค่าความสอดคล้องของความคิดเห็น 1.44

6. ข้อความที่ 72 เนื้อหาสั้น ๆ เข้าใจง่าย เนื้อหาไม่ยาก มีภาพประกอบใช้ตัวอักษรอ่านง่าย รูปเล่มเล็กหรือในเนื้อหา 1 เรื่อง ประกอบด้วยหลายเล่ม ปรากฏว่าคุณเชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่า มีแนวโน้มเป็นไปได้มาก คือ มีค่ามัธยฐาน 4.05 และมีความสอดคล้องของความคิดเห็น 1.50

ตาราง 5 แนวโน้มสภาพการใช้สื่อมวลชนต่องานการศึกษา^{นอก}ระบบ ของกรมการศึกษานอกโรงเรียนในอนาคต ด้านรูปแบบของการใช้สื่อวิทยุกระจายเสียง โดยเรียงข้อความตามลำดับค่ามัธยฐาน จากสูงสุดไปหาต่ำสุด

ลำดับ	ข้อความที่ (ในภาคผนวก)	มัธยฐาน	ฐานนิยม	ผลแตกต่างระหว่าง ค่ามัธยฐานกับฐานนิยม	ความสอดคล้อง ของความคิดเห็น
1	79	4.75	4.89	0.14	0.97
2	78	4.62	4.50	0.12	1.10
3	82	4.54	4.71	0.17	1.12
4	81	4.45	4.66	0.21	1.19
5	84	4.27	4.26	0.01	1.22
6	85	4.20	4.18	0.02	1.39
7	80	4.15	4.22	0.07	1.42
8	83	4.00	4.00	0.00	0.92
9	86	3.43	3.35	0.08	1.42

จากตาราง 5 แสดงว่า ข้อความเกี่ยวกับแนวโน้มสภาพการใช้สื่อมวลชนต่องานการศึกษา^{นอก}ระบบ ของกรมการศึกษานอกโรงเรียนในอนาคต ด้านรูปแบบของการใช้สื่อวิทยุกระจายเสียง ตามที่ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกัน ปรากฏว่ามีแนวโน้มเป็นไปได้มากที่สุด จำนวน 3 ข้อ มีแนวโน้มเป็นไปได้มาก จำนวน 5 ข้อ และมีแนวโน้มเป็นไปได้ปานกลาง จำนวน 1 ข้อ มีรายละเอียดตามลำดับดังต่อไปนี้

1. ข้อความที่ 79 สอดแทรกการรายการสารคดีสั้น ๆ ที่น่าสนใจไปกับรายการต่าง ๆ ของทางสถานี เพื่อเพิ่มความถี่ของการรับข่าวสารของกลุ่มเป้าหมาย ปรากฏว่าผู้เชี่ยวชาญมี

ความเห็นสอดคล้องกันว่า มีแนวโน้มเป็นไปได้มากที่สุด คือ มีค่ามัธยฐาน 4.75 และมีค่าความสอดคล้องของความคิดเห็น 0.97

2. ข้อความที่ 78 เป็นรายการสั้น ๆ เหมาะสมกับสภาพผู้ฟังโดยทั่วไปและผู้ฟังแต่ละท้องถิ่น ปรากฏว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่า มีแนวโน้มเป็นไปได้มากที่สุด คือ มีค่ามัธยฐาน 4.62 และมีค่าความสอดคล้องของความคิดเห็น 1.10

3. ข้อความที่ 82 เนื้อหาของสารสอดคล้องกับชีวิตประจำวัน เช่น การแก้ปัญหาสุขภาพหรือปัญหาทางการศึกษา ปรากฏว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่า มีแนวโน้มเป็นไปได้มากที่สุด คือ มีค่ามัธยฐาน 4.54 และมีค่าความสอดคล้องของความคิดเห็น 1.12

4. ข้อความที่ 81 สนับสนุนให้ผู้สนใจเข้ามามีส่วนร่วมดำเนินการผลิตรายการเพื่อสร้างเครือข่ายของการศึกษานอกโรงเรียนให้เกิดสังคมแห่งการเรียนรู้ ปรากฏว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่า มีแนวโน้มเป็นไปได้มากที่สุด คือ มีค่ามัธยฐาน 4.45 และมีค่าความสอดคล้องของความคิดเห็น 1.19

5. ข้อความที่ 84 ใช้สื่อวิทยุกระจายเสียงเป็นสื่อเสริมสื่อสิ่งพิมพ์ในรูปแบบของการใช้สื่อมวลชนจัดการศึกษานอกโรงเรียนในลักษณะสื่อประสม ปรากฏว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่า มีแนวโน้มเป็นไปได้มากที่สุด คือ มีค่ามัธยฐาน 4.27 และมีค่าความสอดคล้องของความคิดเห็น 1.22

6. ข้อความที่ 85 บันทึกรายการเป็นเทปเสียงจัดบริการแก่กลุ่มเป้าหมายตามศูนย์การเรียนรู้และแหล่งความรู้ในชุมชน ปรากฏว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่า มีแนวโน้มเป็นไปได้มากที่สุด คือ มีค่ามัธยฐาน 4.20 และมีค่าความสอดคล้องของความคิดเห็น 1.39

7. ข้อความที่ 80 กรมการศึกษานอกโรงเรียนสนับสนุนทางด้านเนื้อหาของสารให้แก่รายการต่าง ๆ ที่ออกอากาศทางสถานี ทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค โดยยึดภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นแหล่งความรู้ ปรากฏว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่า มีแนวโน้มเป็นไปได้มากที่สุด คือ มีค่ามัธยฐาน 4.15 และมีค่าความสอดคล้องของความคิดเห็น 1.42

8. ข้อความที่ 83 ผู้ฟังรายการสามารถสื่อสารกับทางรายการได้ทันที เป็นรูปแบบของการสื่อสาร 2 ทาง ปรากฏว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่า มีแนวโน้มเป็นไปได้ปานกลาง คือ มีค่ามัธยฐาน 4.00 และมีค่าความสอดคล้องของความคิดเห็น 0.92

9. ข้อความที่ 86 กรมการศึกษานอกโรงเรียนจัดหาค้นคว้าสื่อออกอากาศ รายการวิทยุกระจายเสียง ให้ครอบคลุมพื้นที่เป็นของตนเองและดำเนินการออกอากาศกระจายเสียงตลอด 24 ชั่วโมง ปรากฏว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่า มีแนวโน้มเป็นไปได้ปานกลาง คือ มีค่ามัธยฐาน 3.43 และมีค่าความสอดคล้องของความคิดเห็น 1.42

ตาราง 6 แนวโน้มสถานการณ์ใช้สื่อมวลชนต่องานการศึกษานอกระบบ ของกรมการศึกษานอกโรงเรียนในอนาคต ด้านรูปแบบของการใช้สื่อวิทยุโทรทัศน์ โดยเรียงข้อความตามลำดับค่ามัธยฐานจากสูงส่ไปหาต่ำสุด

ลำดับ	ข้อความที่ (ในภาคผนวก)	มัธยฐาน	ฐานนิยม	ผลแตกต่างระหว่าง ค่ามัธยฐานกับฐานนิยม	ความสอดคล้อง ของความคิดเห็น
1	90	4.45	4.59	0.14	1.11
2	91	4.45	4.59	0.14	1.11
3	87	4.45	4.73	0.28	1.30
4	92	4.45	4.78	0.33	1.42
5	88	4.33	4.50	0.17	1.16
6	93	4.33	4.50	0.17	1.16
7	89	4.33	4.75	0.42	1.36
8	94	4.25	4.31	0.06	1.24
9	95	4.18	4.19	0.01	1.40
10	96	3.71	3.50	0.21	1.11

จากตาราง 6 แสดงว่า ข้อความเกี่ยวกับแนวโน้มสถานการณ์ใช้สื่อมวลชนต่องานการศึกษานอกระบบ ของกรมการศึกษานอกโรงเรียนในอนาคต ด้านรูปแบบของการใช้สื่อวิทยุโทรทัศน์

ตามที่ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกัน ปรากฏว่ามีแนวโน้มเป็นไปได้มาก จำนวน 10 ข้อ ดังรายละเอียดตามลำดับต่อไปนี้

1. ข้อความที่ 90 ส่งเสริมให้ผู้มีความเชี่ยวชาญในสาขาวิชาชีพต่าง ๆ เป็นผู้ร่วมรายการและร่วมกำหนดเนื้อหา ให้ความรู้แก่กลุ่มเป้าหมายอย่างแพร่หลายและกว้างขวาง ปรากฏว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่า มีแนวโน้มเป็นไปได้มากคือ มีค่ามัธยฐาน 4.45 และมีค่าความสอดคล้องของความคิดเห็น 1.11

2. ข้อความที่ 91 รูปแบบของรายการบางรายการต้องอาศัยพื้นที่จริงในการนำเสนอ ปรากฏว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่า มีแนวโน้มเป็นไปได้มากคือ มีค่ามัธยฐาน 4.45 และมีค่าความสอดคล้องของความคิดเห็น 1.11

3. ข้อความที่ 87 ลักษณะรูปแบบบางรายการที่นำเสนอเป็นรูปแบบที่ทันสมัย ได้รับความสนใจของผู้รับชม ปรากฏว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่า มีแนวโน้มเป็นไปได้มาก คือ มีค่ามัธยฐาน 4.45 และมีค่าความสอดคล้องของความคิดเห็น 1.30

4. ข้อความที่ 92 เนื้อหาควรให้เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับท้องถิ่น ชีวิตความเป็นอยู่จากประสบการณ์จริงของชาวบ้าน ปรากฏว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่า มีแนวโน้มเป็นไปได้มาก คือ มีค่ามัธยฐาน 4.45 และมีค่าความสอดคล้องของความคิดเห็น 1.42

5. ข้อความที่ 88 ให้ผู้มีความสามารถในวิชาชีพทางวิทยุโทรทัศน์มีส่วนร่วมในการผลิตรายการ ปรากฏว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่า มีแนวโน้มเป็นไปได้มาก คือ มีค่ามัธยฐาน 4.33 และมีค่าความสอดคล้องของความคิดเห็น 1.16

6. ข้อความที่ 93 บันทึกรายการที่นำออกอากาศ ลงวิถีทัศน์ บริการแก่กลุ่มเป้าหมายที่มีความสนใจจะศึกษาเพิ่มเติม โดยจัดบริการไว้ในแหล่งความรู้ของชุมชน ปรากฏว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่า มีแนวโน้มเป็นไปได้มาก คือ มีค่ามัธยฐาน 4.33 และมีค่าความสอดคล้องของความคิดเห็น 1.16

7. ข้อความที่ 89 ให้กลุ่มเป้าหมายหรือผู้ชมรายการมีส่วนร่วมในการกำหนดเนื้อหา และเป็นผู้ร่วมรายการ ปรากฏว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่า มีแนวโน้มเป็นไปได้มาก คือ มีค่ามัธยฐาน 4.33 มีค่าความสอดคล้องของความคิดเห็น 1.36

8. ข้อความที่ 94 เชื่อมสัมพันธ์กับรายการที่เป็นประโยชน์ต่อประชาชนที่ภาคเอกชนองค์กรต่าง ๆ เป็นผู้ผลิตรายการ โดยกรมการศึกษานอกโรงเรียนเป็นผู้สนับสนุนเนื้อหาของ

รายการ ปรากฏว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่า มีแนวโน้มเป็นไปได้มาก คือ มีค่ามัธยฐาน 4.25 และมีค่าความสอดคล้องของความคิดเห็น 1.24

9. ข้อความที่ 95 สนับสนุนการจัดรายการสดออกอากาศ โดยให้ผู้ชมสามารถสื่อสารกับทางรายการได้ เช่น การตอบปัญหาทางการศึกษา ปรากฏว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่า มีแนวโน้มเป็นไปได้มาก คือ มีค่ามัธยฐาน 4.18 และมีค่าความสอดคล้องของความคิดเห็น 1.40

10. ข้อความที่ 96 เพิ่มความถี่การออกอากาศของรายการ โดยขอความร่วมมือจากสถานีวิทยุโทรทัศน์ทุกช่อง ปรากฏว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่า มีแนวโน้มเป็นไปได้มาก คือ มีค่ามัธยฐาน 3.71 และมีค่าความสอดคล้องของความคิดเห็น 1.11

ตาราง 7 แนวโน้มสภาพการใช้สื่อมวลชนต่องานการศึกษานอกระบบ ของกรมการศึกษานอกโรงเรียนในอนาคต ด้านรูปแบบของการใช้สื่อภาพยนตร์ โดยเรียงข้อความตามลำดับค่ามัธยฐาน จากสูงส่งไปหาต่ำสุด

ลำดับ	ข้อความที่ (ในภาคผนวก)	มัธยฐาน	ฐานนิยม	ผลแตกต่างระหว่าง ค่ามัธยฐานกับฐานนิยม	ความสอดคล้อง ของความคิดเห็น
1	98	4.54	4.81	0.27	1.32
2	100	4.33	4.86	0.53	1.38
3	102	4.09	4.11	0.02	1.09
4	101	3.95	4.04	0.09	1.12
5	99	3.81	3.92	0.11	1.14
6	97	3.22	3.10	0.12	0.85

จากตาราง 7 แสดงว่า ข้อความเกี่ยวกับแนวโน้มสถานการณ์ใช้สื่อมวลชน ต่องานการศึกษาในระบบ ของกรมการศึกษานอกโรงเรียนในอนาคต ด้านรูปแบบของการใช้สื่อภาพยนตร์ ตามที่ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกัน ปรากฏว่ามีแนวโน้มเป็นไปได้มากที่สุด จำนวน 1 ข้อ มีแนวโน้มเป็นไปได้มาก จำนวน 4 ข้อ และมีแนวโน้มเป็นไปได้ปานกลาง จำนวน 1 ข้อ ดังรายละเอียดตามลำดับต่อไปนี้

1. ข้อความที่ 98 ผลิตเป็นภาพยนตร์ประชาสัมพันธ์ รณรงค์สร้างความเข้าใจให้แก่กลุ่มเป้าหมาย โดยขอความร่วมมือจากภาคเอกชนเป็นผู้นำเผยแพร่ ปรากฏว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่า มีแนวโน้มเป็นไปได้มากที่สุด คือ มีค่ามัธยฐาน 4.54 และมีค่าความสอดคล้องของความคิดเห็น 1.32
2. ข้อความที่ 100 นำภาพยนตร์ประวัติศาสตร์ที่มีอยู่แล้วมาผลิตเป็นรายการโทรทัศน์ ให้ความรู้แก่กลุ่มเป้าหมาย ปรากฏว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่า มีแนวโน้มเป็นไปได้มาก คือ มีค่ามัธยฐาน 4.33 และมีค่าความสอดคล้องของความคิดเห็น 1.38
3. ข้อความที่ 102 นำภาพยนตร์บันทึกเป็นวิดิทัศน์ ให้บริการแก่กลุ่มเป้าหมายในแหล่งบริการทางการศึกษาของชุมชน ปรากฏว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่า มีแนวโน้มเป็นไปได้มาก คือ มีค่ามัธยฐาน 4.09 และมีค่าความสอดคล้องของความคิดเห็น 1.09
4. ข้อความที่ 101 สอดแทรกให้ความรู้แก่ผู้ชม ในรูปแบบของนิทรรศการเคลื่อนที่ไปตามชุมชนต่าง ๆ ปรากฏว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่า มีแนวโน้มเป็นไปได้มาก คือ มีค่ามัธยฐาน 3.95 และมีค่าความสอดคล้องของความคิดเห็น 1.12
5. ข้อความที่ 99 บันทึกเหตุการณ์ต่าง ๆ เป็นประวัติศาสตร์ไว้ใช้ในโอกาสต่อไป เพื่อสร้างความเข้าใจอย่างมีเหตุผล ปรากฏว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่า มีแนวโน้มเป็นไปได้มาก คือ มีค่ามัธยฐาน 3.81 และมีค่าความสอดคล้องของความคิดเห็น 1.14
6. ข้อความที่ 97 ผลิตเป็นสารคดีสั้น ๆ ให้ภาคเอกชน เช่น โรงภาพยนตร์ สอดแทรกนำเสนอสลับกับรายการภาพยนตร์บันเทิง ปรากฏว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่า มีแนวโน้มเป็นไปได้ปานกลาง คือ มีค่ามัธยฐาน 3.22 และมีค่าความสอดคล้องของความคิดเห็น 0.85

ตาราง 8 แนวโน้มสภาพการใช้สื่อมวลชนต่องานการศึกษานอกระบบ ของกรมการศึกษานอกโรงเรียนในอนาคต ด้านรูปแบบของการใช้สื่อพื้นบ้าน โดยเรียงข้อความตามลำดับค่ามัธยฐาน จากสูงที่สุดไปหาต่ำสุด

ลำดับ	ข้อความที่ (ในภาคผนวก)	มัธยฐาน	ฐานนิยม	ผลแตกต่างระหว่าง ค่ามัธยฐานกับฐานนิยม	ความสอดคล้อง ของความคิดเห็น
1	103	4.62	4.79	0.17	1.44
2	106	4.45	4.50	0.05	1.05
3	105	4.20	4.13	0.07	1.46
4	104	4.15	4.13	0.02	1.49
5	107	3.81	3.75	0.06	1.12

จากตาราง 8 แสดงว่า ข้อความเกี่ยวกับแนวโน้มสภาพการใช้สื่อมวลชน ต่องานการศึกษานอกระบบ ของกรมการศึกษานอกโรงเรียนในอนาคต ด้านรูปแบบของการใช้สื่อพื้นบ้าน ตามที่ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกัน ปรากฏว่ามีแนวโน้มเป็นไปได้มากที่สุด จำนวน 1 ข้อ มีแนวโน้มเป็นไปได้มาก จำนวน 4 ข้อ มีรายละเอียดตามลำดับดังต่อไปนี้

1. ข้อความที่ 103 ขอความร่วมมือจากศิลปินพื้นบ้าน ในรูปแบบของการเป็นอาสาสมัคร ช่วยเผยแพร่ข่าวสารความรู้สู่กลุ่มเป้าหมายโดยมีค่าตอบแทนและประกาศเกียรติคุณจากการ ปรากฏว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่า มีแนวโน้มเป็นไปได้มากที่สุด คือ มีค่ามัธยฐาน 4.62 และมีค่าความสอดคล้องของความคิดเห็น 1.44

2. ข้อความที่ 106 บันทึกการเผยแพร่ข่าวสารความรู้ของสื่อพื้นบ้าน เป็นสื่อวิทยุกระจายเสียง สื่อวิทยุโทรทัศน์ ออกเผยแพร่ เพื่อเพิ่มความกว้างขวางของการรับสารให้แก่ผู้รับฟังและรับชม ปรากฏว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่า มีแนวโน้มเป็นไปได้มาก คือ มีค่ามัธยฐาน 4.45 และมีค่าความสอดคล้องของความคิดเห็น 1.05

3. ข้อความที่ 105 ใช้สื่อพื้นบ้านให้เหมาะสมแต่ละท้องถิ่น เพื่อเพิ่มความเข้าใจในการสื่อสาร ปรากฏว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่า มีแนวโน้มเป็นไปได้มากคือ มีค่ามัธยฐาน 4.20 และมีค่าพิสัยระหว่างของความคิดเห็น 1.46

4. ข้อความที่ 104 รวบรวมสื่อพื้นบ้านแต่ละท้องถิ่นที่มีอยู่ไว้ในรูปแบบของเครือข่ายแห่งภูมิปัญญาท้องถิ่น ปรากฏว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่า มีแนวโน้มเป็นไปได้มากคือ มีค่ามัธยฐาน 4.15 และมีค่าความสอดคล้องของความคิดเห็น 1.49

5. ข้อความที่ 107 กรมการศึกษานอกโรงเรียนสนับสนุนเนื้อหาของข่าวสาร ข้อมูลให้แก่สื่อพื้นบ้าน ช่วยเผยแพร่ประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง ปรากฏว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่า มีแนวโน้มเป็นไปได้มาก คือ มีค่ามัธยฐาน 3.81 และมีค่าความสอดคล้องของความคิดเห็น 1.12

ตาราง 9 แนวโน้มสภาพการใช้สื่อมวลชนต่องานการศึกษานอกระบบ ของกรมการศึกษานอกโรงเรียนในอนาคต ด้านรูปแบบของการใช้สื่อโทรคมนาคม โดยเรียงข้อความตามลำดับค่ามัธยฐาน จากสูงที่สุดไปหาต่ำสุด

ลำดับ	ข้อความที่ (ในภาคผนวก)	มัธยฐาน	ฐานนิยม	ผลแตกต่างระหว่าง ค่ามัธยฐานกับฐานนิยม	ความสอดคล้อง ของความคิดเห็น
1	108	4.88	4.93	0.05	0.28
2	112	4.63	4.81	0.18	0.91
3	109	4.33	4.50	0.17	1.17
4	111	4.33	4.68	0.35	1.39
5	110	4.22	4.35	0.13	0.90
6	115	4.09	4.11	0.02	1.42
7	113	3.81	3.90	0.09	1.12

ตาราง 9 (ต่อ)

ลำดับ	ข้อความที่ (ในภาคผนวก)	มัธยฐาน	ฐานนิยม	ผลแตกต่างระหว่าง ค่ามัธยฐานกับฐานนิยม	ความสอดคล้อง ของความคิดเห็น
8	116	3.56	3.50	0.06	1.47
9	114	3.45	3.19	0.26	1.44
10	117	3.44	3.30	0.14	1.35

จากตาราง 9 แสดงว่า ข้อความเกี่ยวกับแนวโน้มสภาพการใช้สื่อมวลชนต่องานการศึกษาในระบบ ของกรมการศึกษาออกโรงเรียนในอนาคต ด้านรูปแบบของการใช้สื่อโทรคมนาคม ตามที่ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกัน ปรากฏว่ามีแนวโน้มเป็นไปได้มากที่สุด จำนวน 2 ข้อ มีแนวโน้มเป็นไปได้มาก จำนวน 6 ข้อ และมีแนวโน้มเป็นไปได้ปานกลาง จำนวน 2 ข้อ มีรายละเอียดตามลำดับดังต่อไปนี้

1. ข้อความที่ 108 ใช้ดาวเทียมจัดการศึกษาทางไกลให้แก่กลุ่มเป้าหมายอย่างแพร่หลายและกว้างขวาง โดยครอบคลุมทุกภูมิภาค ปรากฏว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่า มีแนวโน้มเป็นไปได้มากที่สุด คือ มีค่ามัธยฐาน 4.88 และมีค่าความสอดคล้องของความคิดเห็น 0.28

2. ข้อความที่ 112 กรมการศึกษาออกโรงเรียนขอความร่วมมือจากภาคเอกชนเป็นผู้ดำเนินการผลิตรายการส่งออกอากาศโดยใช้ดาวเทียม ปรากฏว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่า มีแนวโน้มเป็นไปได้มากที่สุด คือ มีค่ามัธยฐาน 4.63 และมีค่าความสอดคล้องของความคิดเห็น 0.91

3. ข้อความที่ 109 กรมการศึกษาออกโรงเรียนมีช่องสัญญาณดาวเทียมออกอากาศเป็นของตนเองโดยดำเนินการออกอากาศ ตลอด 24 ชั่วโมง ปรากฏว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่า มีแนวโน้มเป็นไปได้มาก คือ มีค่ามัธยฐาน 4.33 และมีค่าความสอดคล้องของความคิดเห็น 1.17

4. ข้อความที่ 111 กรมการศึกษาออกโรงเรียนมีห้องส่งสัญญาณไปยังสถานีภาคพื้นดินของดาวเทียมเป็นของตนเอง ปรากฏว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่า มีแนวโน้มเป็น

ไปได้มาก คือ มีค่ามัธยฐาน 4.33 และมีค่าความสอดคล้องของความคิดเห็น 1.39

5. ข้อความที่ 110 รูปแบบรายการโทรทัศน์ผ่านดาวเทียมเป็นรายการสั้น ๆ และเป็นสื่อเสริมจากสื่อสิ่งพิมพ์ ที่ผู้เรียนได้ศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ปรากฏว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่า มีแนวโน้มเป็นไปได้มาก คือ มีค่ามัธยฐาน 4.22 และมีค่าความสอดคล้องของความคิดเห็น 0.90

6. ข้อความที่ 115 ใช้สื่อโทรคมนาคมจัดตั้งศูนย์สารสนเทศทางการศึกษา โดยใช้คอมพิวเตอร์เชื่อมโยงข่าวสาร จากส่วนกลางกับส่วนภูมิภาคและเครือข่ายในท้องถิ่น ปรากฏว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่า มีแนวโน้มเป็นไปได้มาก คือ มีค่ามัธยฐาน 4.09 และมีค่าความสอดคล้องของความคิดเห็น 1.42

7. ข้อความที่ 113 ใช้สื่อโทรคมนาคมในการเรียนการสอนผ่านดาวเทียมของกลุ่มเป้าหมายส่วนภูมิภาคกับส่วนกลางหรือกับภูมิภาคด้วยกัน โดยใช้รูปแบบของการสื่อสารแบบ 2 ทาง ปรากฏว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่า มีแนวโน้มเป็นไปได้มาก คือ มีค่ามัธยฐาน 3.81 และมีค่าความสอดคล้องของความคิดเห็น 1.12

8. ข้อความที่ 116 ใช้การออกอากาศของรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษา โดยใช้ระบบ Cable TV. ให้แพร่หลายและกว้างขวาง ปรากฏว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่า มีแนวโน้มเป็นไปได้มาก คือ มีค่ามัธยฐาน 3.56 และมีค่าความสอดคล้องของความคิดเห็น 1.47

9. ข้อความที่ 114 กรมการศึกษานอกโรงเรียนจัดการเรียนการสอนโดยใช้สื่อโทรคมนาคม เป็นสื่อประสมระหว่างโทรทัศน์ โทรสาร และคอมพิวเตอร์ เป็นเครือข่ายการสื่อสารแบบ 2 ทาง ปรากฏว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่า มีแนวโน้มเป็นไปได้ปานกลาง คือ มีค่ามัธยฐาน 3.45 และมีค่าความสอดคล้องของความคิดเห็น 1.44

10. ข้อความที่ 117 ใช้สื่อโทรคมนาคมในการประชุมทางไกลผ่านดาวเทียม ในการบริหารงานของกรมการศึกษานอกโรงเรียน ปรากฏว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่า มีแนวโน้มเป็นไปได้ปานกลาง คือ มีค่ามัธยฐาน 3.44 และมีค่าความสอดคล้องของความคิดเห็น 1.35

3. รูปแบบของการผลิต การจัดหา และการจัดบริการสื่อมวลชน

ตาราง 10 แนวโน้มสภาพการใช้สื่อมวลชนต่องานการศึกษานอกระบบ ของกรมการศึกษานอกโรงเรียนในอนาคต ด้านการผลิต จัดหา และการจัดบริการสื่อมวลชน โดยเรียงข้อความตามลำดับค่ามัธยฐาน จากสูงสุดไปหาต่ำสุด

ลำดับ	ข้อความที่ (ในภาคผนวก)	มัธยฐาน	ฐานนิยม	ผลแตกต่างระหว่าง ค่ามัธยฐานกับฐานนิยม	ความสอดคล้อง ของความคิดเห็น
<u>หน่วยงานที่ผลิตสื่อมวลชน</u>					
1	120	4.25	4.30	0.05	0.41
2	119	4.00	4.07	0.07	1.23
3	118	3.95	4.04	0.09	1.13
<u>หน่วยงานของกรมการศึกษานอกโรงเรียน</u>					
1	121	4.54	4.76	0.22	1.20
2	123	4.45	4.59	0.14	1.11
3	122	4.22	4.37	0.15	1.28
4	124	4.18	4.77	0.59	1.48
5	125	3.06	3.00	0.06	0.97
6	127	2.35	2.11	0.24	0.82
7	126	2.31	2.07	0.24	0.72

ตาราง 10 (ต่อ)

ลำดับ	ข้อความที่ (ในภาคผนวก)	มัธยมศึกษา	ฐานนิยม	ผลแตกต่างระหว่าง ค่ามัธยมศึกษากับฐานนิยม	ความสอดคล้อง ของความคิดเห็น
<u>การจัดดำเนินการ</u>					
1	129	4.45	4.66	0.05	0.83
2	131	4.00	4.16	0.16	0.71
3	128	3.95	4.00	0.05	0.83
4	130	3.88	3.92	0.04	1.12
<u>การจัดบริการ</u>					
1	138	4.37	4.68	0.31	1.36
2	137	4.33	4.60	0.27	1.27
3	135	4.33	4.68	0.35	1.39
4	136	4.22	4.37	0.15	1.28
5	134	4.18	4.50	0.32	1.31
6	133	3.75	4.64	0.89	1.08

จากตาราง 10 แสดงว่า ข้อความเกี่ยวกับแนวโน้มสภาพการใช้สื่อมวลชน ต่องาน การศึกษานอกระบบ ของกรมการศึกษานอกโรงเรียนในอนาคต ด้านการผลิต การจัดหาและการ จัดบริการสื่อมวลชน มีจำนวนทั้งสิ้น 20 ข้อ แบ่งออกเป็น 4 ตอน ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่า มีแนวโน้มเป็นไปได้ ตามรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตอน 1 ข้อความเกี่ยวกับหน่วยงานที่ผลิตสื่อมวลชน มีจำนวนทั้งหมด 3 ข้อ ผู้เชี่ยวชาญ มีความเห็นสอดคล้องกันว่า มีแนวโน้มเป็นไปได้มาก ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ข้อความที่ 120 หน่วยงานที่ผลิตสื่อมวลชนคือ หน่วยงานของกรมการศึกษานอกโรงเรียน ปรากฏว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่า มีแนวโน้มเป็นไปได้มากคือ มีค่ามัธยฐาน 4.25 และมีค่าความสอดคล้องของความคิดเห็น 0.41

2. ข้อความที่ 119 หน่วยงานที่ผลิตสื่อมวลชนคือ หน่วยงานเอกชน องค์กรต่าง ๆ ปรากฏว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่า มีแนวโน้มเป็นไปได้มาก คือ มีค่ามัธยฐาน 4.00 และมีค่าความสอดคล้องของความคิดเห็น 1.23

3. ข้อความที่ 118 ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการจัดการศึกษานอกโรงเรียน ปรากฏว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่า มีแนวโน้มเป็นไปได้มาก คือ มีค่ามัธยฐาน 3.95 และมีค่าความสอดคล้องของความคิดเห็น 1.13

ตอน 2 ข้อความเกี่ยวกับหน่วยงานของกรมการศึกษานอกโรงเรียนที่ผลิตสื่อมวลชน มีจำนวนทั้งหมด 7 ข้อ ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่า มีแนวโน้มเป็นไปได้มากที่สุด จำนวน 1 ข้อ มีแนวโน้มเป็นไปได้มาก จำนวน 3 ข้อ มีแนวโน้มเป็นไปได้ปานกลาง จำนวน 1 ข้อ และมีแนวโน้มเป็นไปได้น้อย จำนวน 2 ข้อ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ข้อความที่ 121 หน่วยงานระดับกรมเป็นผู้ผลิต ปรากฏว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่า มีแนวโน้มเป็นไปได้มากที่สุด คือ มีค่ามัธยฐาน 4.54 และมีค่าความสอดคล้องของความคิดเห็น 1.20

2. ข้อความที่ 123 หน่วยงานระดับภาคเป็นผู้ผลิต ปรากฏว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่า มีแนวโน้มเป็นไปได้มาก คือ มีค่ามัธยฐาน 4.45 และมีค่าความสอดคล้องของความคิดเห็น 1.11

3. ข้อความที่ 122 หน่วยงานระดับกองเป็นผู้ผลิต ปรากฏว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่า มีแนวโน้มเป็นไปได้มาก คือ มีค่ามัธยฐาน 4.22 และมีค่าความสอดคล้องของความคิดเห็น 1.28

4. ข้อความที่ 124 หน่วยงานระดับจังหวัดเป็นผู้ผลิต ปรากฏว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่า มีแนวโน้มเป็นไปได้มาก คือ มีค่ามัธยฐาน 4.18 และมีค่าความสอดคล้องของความคิดเห็น 1.48

5. ข้อความที่ 125 หน่วยงานระดับอำเภอเป็นผู้ผลิต ปรากฏว่าผู้เชี่ยวชาญ

ความเห็นสอดคล้องกันว่า มีแนวโน้มเป็นไปได้ปานกลาง คือ มีค่ามัธยฐาน 3.06 และมีค่าความสอดคล้องของความคิดเห็น 0.97

6. ข้อความที่ 127 หน่วยงานระดับหมู่บ้านเป็นผู้ผลิต ปรากฏว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่า มีแนวโน้มเป็นไปได้น้อย คือ มีค่ามัธยฐาน 2.35 และมีค่าความสอดคล้องของความคิดเห็น 0.82

7. ข้อความที่ 126 หน่วยงานระดับตำบลเป็นผู้ผลิต ปรากฏว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่า มีแนวโน้มเป็นไปได้น้อย คือ มีค่ามัธยฐาน 2.31 และมีค่าความสอดคล้องของความคิดเห็น 0.72

ตอน 3 ข้อความเกี่ยวกับการจัดดำเนินการผลิตและจัดหาสื่อมวลชน มีจำนวนทั้งหมด 4 ข้อ ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่า มีแนวโน้มเป็นไปได้มาก มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ข้อความที่ 129 กรมการศึกษานอกโรงเรียนใช้ระบบธุรกิจเข้ามาดำเนินการจัดการจ้างในขั้นตอนของการผลิต เพื่อก่อให้เกิดภาวะของการแข่งขัน ปรากฏว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่า มีแนวโน้มเป็นไปได้มาก คือ มีค่ามัธยฐาน 4.45 และมีค่าความสอดคล้องของความคิดเห็น 0.83

2. ข้อความที่ 131 กรมการศึกษานอกโรงเรียนจัดซื้อลิขสิทธิ์สื่อมวลชน แล้วนำมาดัดแปลงใช้จัดการศึกษานอกโรงเรียนให้เกิดประโยชน์มากที่สุด ปรากฏว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่า มีแนวโน้มเป็นไปได้มาก คือ มีค่ามัธยฐาน 4.00 และมีค่าความสอดคล้องของความคิดเห็น 0.71

3. ข้อความที่ 128 การจัดหาสื่อมวลชนต้องอาศัยการยืมจากเครือข่ายการดำเนินงานการศึกษานอกโรงเรียนจากหน่วยงานอื่น ปรากฏว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่า มีแนวโน้มเป็นไปได้มาก คือ มีค่ามัธยฐาน 3.95 และมีค่าความสอดคล้องของความคิดเห็น 0.83

4. ข้อความที่ 130 กรมการศึกษานอกโรงเรียนขอรับบริจาคจากผู้มีจิตศรัทธา ปรากฏว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่า มีแนวโน้มเป็นไปได้มาก คือ มีค่ามัธยฐาน 3.88 และมีค่าความสอดคล้องของความคิดเห็น 1.12

ตอน 4 ข้อความเกี่ยวกับการจัดบริการสื่อมวลชน มีจำนวนทั้งหมด 6 ข้อ ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่า มีแนวโน้มเป็นไปได้มาก ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ข้อความที่ 138 สร้างระบบเครือข่ายข้อมูลเป็นศูนย์สารสนเทศ เพื่อเอื้อประโยชน์ต่อผู้สนใจจะศึกษาค้นคว้า ปรากฏว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่า มีแนวโน้มเป็นไปได้มาก คือ มีค่ามัธยฐาน 4.37 และมีค่าความสอดคล้องของความคิดเห็น 1.36

2. ข้อความที่ 137 ใช้บริการเผยแพร่สื่อมวลชนจากภาคเอกชน ปรากฏว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่า มีแนวโน้มเป็นไปได้มาก คือ มีค่ามัธยฐาน 4.33 และมีค่าความสอดคล้องของความคิดเห็น 1.27

3. ข้อความที่ 135 ในส่วนท้องถิ่นต้องมี "ศูนย์การเรียนรู้" ให้ครบทุกชุมชนเพื่อเป็นแหล่งรวมสื่อทุกชนิดไว้ให้บริการแก่กลุ่มเป้าหมาย ดำเนินการโดยชุมชนเอง โดยมีรัฐและองค์กรเอกชนคอยให้คำแนะนำสนับสนุนอย่างใกล้ชิด ปรากฏว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่า มีแนวโน้มเป็นไปได้มาก คือ มีค่ามัธยฐาน 4.33 และมีค่าความสอดคล้องของความคิดเห็น 1.39

4. ข้อความที่ 136 จัดระบบหมุนเวียนของสื่อให้ทั่วถึงทุกชุมชน ปรากฏว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่า มีแนวโน้มเป็นไปได้มาก คือ มีค่ามัธยฐาน 4.22 และมีค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ 1.28

5. ข้อความที่ 134 หน่วยบริการจะต้องมีเครือข่ายในรูปแบบตัวแทนจำหน่าย ตั้งแต่ระดับกรม ระดับภูมิภาค ระดับท้องถิ่น จนถึงผู้รับสารคือ กลุ่มเป้าหมาย ปรากฏว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่า มีแนวโน้มเป็นไปได้มาก คือ มีค่ามัธยฐาน 4.18 และมีค่าความสอดคล้องของความคิดเห็น 1.31

6. ข้อความที่ 133 มีหน่วยบริการทางด้านการตลาดที่มีประสิทธิภาพ โดยไม่ยึดติดกับระบบราชการ ปรากฏว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่า มีแนวโน้มเป็นไปได้มาก คือ มีค่ามัธยฐาน 3.75 และมีค่าความสอดคล้องของความคิดเห็น 1.08

4. บุคลากรทางด้านสื่อมวลชน

ตาราง 11 แนวโน้มสภาพการใช้สื่อมวลชนต่องานการศึกษานอกระบบ ของกรมการศึกษานอกโรงเรียนในอนาคต ด้านบุคลากรทางด้านสื่อมวลชน โดยเรียงข้อความตามลำดับค่ามัธยฐาน จากสูงสุดไปหาต่ำสุด

ลำดับ	ข้อความที่ (ในภาคผนวก)	มัธยฐาน	ฐานนิยม	ผลแตกต่างระหว่าง ค่ามัธยฐานกับฐานนิยม	ความสอดคล้อง ของความคิดเห็น
<u>คุณลักษณะของบุคลากร</u>					
1	139	4.22	4.35	0.13	0.90
2	141	4.20	4.18	0.02	1.41
3	140	4.15	4.20	0.05	1.43
4	142	3.93	4.00	0.07	1.40
<u>คณะบุคลากรทางด้านสื่อมวลชน</u>					
1	144	4.75	4.50	0.25	0.20
2	146	4.69	4.81	0.12	0.99
3	145	4.69	4.85	0.16	1.05
4	147	4.55	4.59	0.04	1.11
5	149	4.53	4.60	0.07	1.00
6	150	4.18	4.16	0.02	1.40
7	148	4.05	4.10	0.05	0.70
8	151	4.04	4.03	0.01	1.12

ตาราง 11 (ต่อ)

ลำดับ	ข้อความที่ (ในภาคผนวก)	มัธยมศึกษา	ฐานนิยม	ผลแตกต่างระหว่าง ค่ามัธยมศึกษากับฐานนิยม	ความสอดคล้อง ของความคิดเห็น
<u>การบริหารงานบุคลากร</u>					
1	153	4.62	4.79	0.17	1.10
2	154	4.33	4.60	0.27	1.26
3	152	4.15	4.20	0.05	1.42
4	143	4.11	4.21	0.10	1.45

จากตาราง 11 แสดงว่า ข้อความเกี่ยวกับแนวโน้มสภาพการใช้สื่อมวลชนต่องานการศึกษาของระบบ ของกรมการศึกษาออกโรงเรียนในอนาคต ด้านบุคลากรทางด้านสื่อมวลชน มีจำนวนทั้งสิ้น 16 ข้อ แบ่งออกเป็น 3 ตอน ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่า มีแนวโน้มเป็นไปได้ ตามรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตอน 1 ข้อความเกี่ยวกับคุณลักษณะของบุคลากร มีจำนวนทั้งหมด 4 ข้อ ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่า มีแนวโน้มเป็นไปได้มาก มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ข้อความที่ 139 มีความสามารถทางสื่อมวลชนเป็นพิเศษเฉพาะด้าน ปรากฏว่า ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่า มีแนวโน้มเป็นไปได้มาก คือ มีค่ามัธยมศึกษา 4.22 และมีค่าความสอดคล้องของความคิดเห็น 0.90

2. ข้อความที่ 141 มีพื้นฐานความรู้ทางด้านสื่อมวลชนตั้งแต่ระดับปริญญาตรีขึ้นไป ปรากฏว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่า มีแนวโน้มเป็นไปได้มาก คือ มีค่ามัธยมศึกษา 4.20 และมีค่าความสอดคล้องของความคิดเห็น 1.43

3. ข้อความที่ 140 มีความรู้ความเข้าใจของปรัชญาธรรมชาติในกิจกรรมการศึกษา นอกโรงเรียนเป็นอย่างดี ปรากฏว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่า มีแนวโน้มเป็นไปได้มาก คือ มีค่ามัธยมศึกษา 4.15 และมีค่าความสอดคล้องของความคิดเห็น 1.40

4. ข้อความที่ 142 สามารถปรับตัวเข้ากับสภาพชุมชนในชนบทได้เป็นอย่างดี ปรากฏว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่า มีแนวโน้มเป็นไปได้มากที่สุด คือ มีค่ามัธยฐาน 3.93 และมีค่าความสอดคล้องของความคิดเห็น 1.40

ตอน 2 ข้อความเกี่ยวกับคณะบุคลากรทางด้านสื่อมวลชน มีจำนวนทั้งหมด 8 ข้อ ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่า มีแนวโน้มเป็นไปได้มากที่สุด จำนวน 4 ข้อ และมีแนวโน้มเป็นไปได้มากที่สุด จำนวน 4 ข้อ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ข้อความที่ 144 คณะทำงานทางด้านสื่อมวลชนจะมีกลุ่มนักเทคโนโลยีทางการศึกษาร่วมทำงาน ปรากฏว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่า มีแนวโน้มเป็นไปได้มากที่สุด คือ มีค่ามัธยฐาน 4.75 และมีค่าความสอดคล้องของความคิดเห็น 0.20

2. ข้อความที่ 146 คณะทำงานทางด้านสื่อมวลชนจะมีกลุ่มนักการศึกษานอกโรงเรียนร่วมทำงาน ปรากฏว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่า มีแนวโน้มเป็นไปได้มากที่สุด คือ มีค่ามัธยฐาน 4.69 และมีค่าความสอดคล้องของความคิดเห็น 0.99

3. ข้อความที่ 145 คณะทำงานทางด้านสื่อมวลชนจะมีกลุ่มนักพัฒนาหลักสูตรร่วมทำงาน ปรากฏว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่า มีแนวโน้มเป็นไปได้มากที่สุด คือ มีค่ามัธยฐาน 4.69 และมีค่าความสอดคล้องของความคิดเห็น 1.05

4. ข้อความที่ 147 คณะทำงานทางด้านสื่อมวลชนจะมีกลุ่มเทคนิคร่วมทำงาน ปรากฏว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่า มีแนวโน้มเป็นไปได้มากที่สุด คือ มีค่ามัธยฐาน 4.55 และมีค่าความสอดคล้องของความคิดเห็น 1.11

5. ข้อความที่ 149 คณะทำงานทางด้านสื่อมวลชนจะมีกลุ่มมืออาชีพทางด้านสื่อมวลชนร่วมทำงาน ปรากฏว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่า มีแนวโน้มเป็นไปได้มากที่สุด คือ มีค่ามัธยฐาน 4.53 และมีค่าความสอดคล้องของความคิดเห็น 1.00

6. ข้อความที่ 150 คณะทำงานทางด้านสื่อมวลชนจะมีกลุ่มอาสาสมัครผู้เชี่ยวชาญเฉพาะสาขาร่วมทำงาน ปรากฏว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่า มีแนวโน้มเป็นไปได้มากที่สุด คือ มีค่ามัธยฐาน 4.18 และมีค่าความสอดคล้องของความคิดเห็น 1.40

7. ข้อความที่ 148 คณะทำงานทางด้านสื่อมวลชนจะมีกลุ่มนักการตลาดร่วมทำงาน ปรากฏว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่า มีแนวโน้มเป็นไปได้มากที่สุด คือ มีค่ามัธยฐาน 4.05 และมีค่าความสอดคล้องของความคิดเห็น 0.70

8. ข้อความที่ 151 คณะทำงานทางด้านสื่อมวลชนจะมีกลุ่มผู้รับบริการร่วมทำงาน ปรากฏว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่า มีแนวโน้มเป็นไปได้มาก คือ มีค่ามัธยฐาน 4.04 และมีความสอดคล้องของความคิดเห็น 1.12

ตอน 3 ข้อความเกี่ยวกับการบริหารงานบุคลากร มีจำนวนทั้งหมด 4 ข้อ ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่า มีแนวโน้มเป็นไปได้มากที่สุด จำนวน 1 ข้อ และมีแนวโน้มเป็นไปได้มาก จำนวน 3 ข้อ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ข้อความที่ 153 บุคลากรบางเรื่องจะใช้จ้างเป็นกรณีพิเศษ ตามความเหมาะสมของกิจกรรม ปรากฏว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่า มีแนวโน้มเป็นไปได้มากที่สุด คือ มีค่ามัธยฐาน 4.62 และมีความสอดคล้องของความคิดเห็น 1.10

2. ข้อความที่ 154 ขอความร่วมมือจากผู้ประกอบการวิชาชีพทางด้านสื่อมวลชน เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน ปรากฏว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่า มีแนวโน้มเป็นไปได้มาก คือ มีค่ามัธยฐาน 4.33 และมีความสอดคล้องของความคิดเห็น 1.26

3. ข้อความที่ 152 การจัดการงานควรมีผู้จัดการทางด้านสื่อมวลชน ควบคุมดูแล โดยเฉพาะ ปรากฏว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่า มีแนวโน้มเป็นไปได้มากคือ มีค่ามัธยฐาน 4.15 และมีความสอดคล้องของความคิดเห็น 1.42

4. ข้อความที่ 143 บริหารบุคลากรให้รับผิดชอบงานในระบบ ร่วมทำงานเป็นเครือข่ายกับภาคเอกชน ปรากฏว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่า มีแนวโน้มเป็นไปได้มาก คือ มีค่ามัธยฐาน 4.11 และมีความสอดคล้องของความคิดเห็น 1.45

5. งบประมาณในการจัดดำเนินการด้านสื่อมวลชน

ตาราง 12 แนวโน้มสถานการณ์ใช้สื่อมวลชนต่องานการศึกษานอกระบบ ของกรมการศึกษานอกโรงเรียนในอนาคต ด้านงบประมาณทางด้านสื่อมวลชน โดยเรียงข้อความตามลำดับค่ามัธยฐาน จากสูงสุดไปหาต่ำสุด

ลำดับ	ข้อความที่ (ในภาคผนวก)	มัธยฐาน	ฐานนิยม	ผลแตกต่างระหว่าง ค่ามัธยฐานกับฐานนิยม	ความสอดคล้อง ของความคิดเห็น
<u>แหล่งงบประมาณ</u>					
1	155	4.62	4.75	0.13	1.03
2	161	3.68	3.27	0.41	1.47
3	162	3.56	3.25	0.31	1.46
4	163	3.55	3.30	0.25	1.47
5	156	3.44	3.22	0.22	1.48
6	158	3.36	3.18	0.18	1.47
7	157	3.36	3.23	0.13	1.48
8	159	3.27	3.12	0.15	1.40
9	160	3.20	3.05	0.15	1.33
<u>การจัดสรรงบประมาณ</u>					
1	164	4.15	4.20	0.05	1.42
2	165	4.15	4.20	0.05	1.42
3	166	3.55	3.25	0.30	1.48

ตาราง 12 (ต่อ)

ลำดับ	ข้อความที่ (ในภาคผนวก)	มัธยฐาน	ฐานนิยม	ผลแตกต่างระหว่าง ค่ามัธยฐานกับฐานนิยม	ความสอดคล้อง ของความคิดเห็น
4	168	3.50	3.20	0.30	1.46
5	169	3.50	3.25	0.25	1.47
6	167	3.07	3.02	0.05	0.86

จากตาราง 12 แสดงว่า ข้อความเกี่ยวกับแนวโน้มสภาพการใช้สื่อมวลชนต่องานการศึกษาของระบบ ของกรมการศึกษานอกโรงเรียนในอนาคต ด้านงบประมาณทางด้านสื่อมวลชน มีจำนวนทั้งสิ้น 15 ข้อ แบ่งออกเป็น 2 ตอน ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่า มีแนวโน้มเป็นไปได้ ตามรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตอน 1 ข้อความเกี่ยวกับแหล่งงบประมาณ มีจำนวนทั้งหมด 9 ข้อ ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่า มีแนวโน้มเป็นไปได้มากที่สุด จำนวน 1 ข้อ มีแนวโน้มเป็นไปได้มาก จำนวน 3 ข้อ และมีแนวโน้มเป็นไปได้ปานกลาง จำนวน 5 ข้อ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ข้อความที่ 155 งบประมาณได้จากราชการ ปรากฏว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่า มีแนวโน้มเป็นไปได้มาก คือ มีค่ามัธยฐาน 4.62 และมีค่าความสอดคล้องของความคิดเห็น 1.03

2. ข้อความที่ 161 งบประมาณได้จากการดำเนินงานเชิงธุรกิจโดยกรมการศึกษานอกโรงเรียน ปรากฏว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่า มีแนวโน้มเป็นไปได้มาก คือ มีค่ามัธยฐาน 3.68 และมีค่าความสอดคล้องของความคิดเห็น 1.47

3. ข้อความที่ 162 งบประมาณได้จากการดำเนินงานเชิงธุรกิจโดยภาคเอกชน ปรากฏว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่า มีแนวโน้มเป็นไปได้มาก คือ มีค่ามัธยฐาน 3.56 และมีค่าความสอดคล้องของความคิดเห็น 1.46

4. ข้อความที่ 163 งบประมาณได้จากการดำเนินงานเชิงธุรกิจโดยกรมการศึกษานอกโรงเรียนร่วมกับภาคเอกชนและเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง ปรากฏว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่า มีแนวโน้มเป็นไปได้มาก คือ มีค่ามัธยฐาน 3.55 และมีค่าความสอดคล้องของความคิดเห็น 1.47

5. ข้อความที่ 156 งบประมาณได้จากเอกชน ปรากฏว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่า มีแนวโน้มเป็นไปได้ปานกลาง คือ มีค่ามัธยฐาน 3.44 และมีค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ 1.48

6. ข้อความที่ 158 งบประมาณได้จากเงินช่วยเหลือระหว่างประเทศ ปรากฏว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่า มีแนวโน้มเป็นไปได้ปานกลาง คือ มีค่ามัธยฐาน 3.36 และมีค่าความสอดคล้องของความคิดเห็น 1.47

7. ข้อความที่ 157 งบประมาณได้จากองค์กรการกุศล ปรากฏว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่า มีแนวโน้มเป็นไปได้ปานกลาง คือ มีค่ามัธยฐาน 3.36 และมีค่าความสอดคล้องของความคิดเห็น 1.48

8. ข้อความที่ 159 งบประมาณได้จากเงินกู้จากต่างประเทศ ปรากฏว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่า มีแนวโน้มเป็นไปได้ปานกลาง คือ มีค่ามัธยฐาน 3.27 และมีค่าความสอดคล้องของความคิดเห็น 1.40

9. ข้อความที่ 160 งบประมาณได้จากการร่วมมือของสมาชิกในชุมชน ปรากฏว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่า มีแนวโน้มเป็นไปได้ปานกลาง คือ มีค่ามัธยฐาน 3.20 และมีค่าความสอดคล้องของความคิดเห็น 1.33

ตอน 2 ข้อความเกี่ยวกับการจัดสรรงบประมาณ มีจำนวนทั้งหมด 6 ข้อ ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่า มีแนวโน้มเป็นไปได้มาก จำนวน 5 ข้อ และมีแนวโน้มเป็นไปได้ปานกลาง จำนวน 1 ข้อ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ข้อความที่ 164 งบประมาณจัดสรรให้ส่วนกลาง ปรากฏว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่า มีแนวโน้มเป็นไปได้มาก คือ มีค่ามัธยฐาน 4.15 และมีค่าความสอดคล้องของความคิดเห็น 1.42

2. ข้อความที่ 165 งบประมาณจัดสรรให้ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาค ปรากฏว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่า มีแนวโน้มเป็นไปได้มาก คือ มีค่ามัธยฐาน 4.15 และ

มีค่าความสอดคล้องของความคิดเห็น 1.42

3. ข้อความที่ 166 งบประมาณจัดสรรให้ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ปรากฏว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่ามีแนวโน้มเป็นไปได้มาก คือ มีค่ามัธยฐาน 3.55 และมีค่าความสอดคล้องของความคิดเห็น 1.48

4. ข้อความที่ 168 งบประมาณจัดสรรให้ห้องสมุดและศูนย์การเรียนรู้ ปรากฏว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่ามีแนวโน้มเป็นไปได้มาก คือ มีค่ามัธยฐาน 3.50 และมีค่าความสอดคล้องของความคิดเห็น 1.46

5. ข้อความที่ 169 งบประมาณจัดสรรให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเป็นเครือข่ายของ กรมการศึกษานอกโรงเรียน ปรากฏว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่ามีแนวโน้มเป็นไปได้มาก คือ มีค่ามัธยฐาน 3.50 และมีค่าความสอดคล้องของความคิดเห็น 1.47

6. ข้อความที่ 167 งบประมาณจัดสรรให้ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียน อำเภอ ปรากฏว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่ามีแนวโน้มเป็นไปได้ปานกลางคือ มีค่ามัธยฐาน 3.07 และมีค่าความสอดคล้องของความคิดเห็น 0.86

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาแนวโน้มสภาพการใช้สื่อมวลชนต่องานการศึกษานอกระบบ ของกรมการศึกษานอกโรงเรียน ในอนาคต 9 ปีข้างหน้า ตั้งแต่ปี พ.ศ.2537 ถึงปี พ.ศ. 2545 ซึ่งอยู่ระหว่างแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 7 และฉบับที่ 8 โดยใช้วิธีการวิจัยแบบเทคนิคเดลฟาย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นผู้เชี่ยวชาญทางด้านสื่อมวลชนและการศึกษานอกโรงเรียน จำนวนทั้งสิ้น 25 คน ปรากฏว่าได้รับแบบสอบถามกลับคืน ที่นำมาวิเคราะห์ คิดเห็นได้จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 84 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นจำนวน 3 ชุด แบบสอบถามชุดที่ 1 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด ให้ผู้เชี่ยวชาญตอบโดยแสดงความเห็นเกี่ยวกับเรื่องแนวโน้มสภาพการใช้สื่อมวลชนต่องานการศึกษานอกระบบ ของกรมการศึกษานอกโรงเรียนในอนาคต แบบสอบถามชุดที่ 2 ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยนำคำตอบของผู้เชี่ยวชาญที่ได้แสดงความเห็นไว้ในรอบที่ 1 มาสรุปเป็นประเด็นแยกเป็นตอน ๆ และสร้างเป็นแบบสอบถามรอบที่ 2 ซึ่งมีลักษณะเป็นข้อความถามความเห็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวนทั้งสิ้น 169 ข้อ ส่งให้ผู้เชี่ยวชาญตอบ เสร็จแล้วทำการวิเคราะห์เป็นรายข้อ นำข้อคำถามจากแบบสอบถาม ชุดที่ 2 มาใช้เป็นแบบสอบถามชุดที่ 3 โดยสร้างรายละเอียดผลการตอบคำถามเป็นค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ พร้อมทั้งแสดงตำแหน่งการตอบคำถามแต่ละข้อของผู้เชี่ยวชาญ ที่ตอบแบบสอบถามในรอบที่ 2 ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามดังกล่าวให้ผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนตอบ เสร็จแล้วนำผลการตอบคำถามของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ มาคำนวณหาค่ามัธยฐาน ค่าฐานนิยม ค่าความแตกต่างของมัธยฐานกับฐานนิยม และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

ผลการศึกษาวិเคราะห์ความสอดคล้องในความเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญต่อเนื้อหาเรื่องแนวโน้มสภาพการใช้สื่อมวลชนต่องานการศึกษานอกระบบ ของกรมการศึกษานอกโรงเรียนในอนาคต ปรากฏว่ามีข้อความที่สามารถสรุปได้ว่า เป็นแนวโน้มสภาพการใช้สื่อมวลชนต่องานการศึกษานอกระบบ ของกรมการศึกษานอกโรงเรียน ในระดับที่มากถึงมากที่สุด ดังต่อไปนี้

1. นโยบายการใช้สื่อมวลชน

นโยบายการใช้สื่อมวลชนต่องานการศึกษานอกระบบ ของกรมการศึกษานอกโรงเรียน ในอนาคต มีตามลำดับดังนี้

1.1 รัฐจะเร่งพัฒนาการใช้สื่อมวลชนในการจัดการศึกษานอกโรงเรียน เพื่อสร้างความเท่าเทียมในโอกาสทางการศึกษาให้แก่ประชาชนกลุ่มเป้าหมายทุกเพศ ทุกวัย เป็นการศึกษาตลอดชีวิต

1.2 รัฐจะปรับปรุงการใช้สื่อมวลชนทุกประเภทเพื่อการจัดการศึกษานอกโรงเรียน ให้ประสานสัมพันธ์และบูรณาการกันมากยิ่งขึ้น เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการจัดการศึกษานอกโรงเรียนให้มากที่สุด

1.3 รัฐจะสนับสนุนให้หน่วยงานทุกสังกัด ทุกระดับ สร้างเครือข่ายการศึกษานอกโรงเรียนกับสื่อมวลชนทุกแขนง เพื่อจัดการศึกษาอย่างกว้างขวาง

1.4 รัฐจะส่งเสริมให้ภาคเอกชน องค์กรต่าง ๆ และผู้ทำงานในสาขาวิชาชีพสื่อมวลชน เข้ามามีส่วนร่วมในการผลิตและเผยแพร่ข้อมูล ข่าวสาร มากกว่าที่รัฐจะดำเนินการเอง เพื่อประโยชน์ต่อการจัดการศึกษานอกโรงเรียนให้หลากหลาย ยืดหยุ่นสอดคล้อง กว้างขวางและทั่วถึง มีคุณภาพและบูรณาการ

1.5 รัฐจะเร่งพัฒนาระบบการทำงานจัดการศึกษานอกโรงเรียน โดยใช้สื่อมวลชนในการจัดกิจกรรม เพื่อให้สอดคล้องทันต่อเหตุการณ์ของยุคแห่งโลกข่าวสารในปัจจุบัน

1.6 รัฐจะใช้สื่อมวลชนเป็นสื่อในการกระจายสารเพื่อสร้างระบบความสัมพันธ์ทางเครือข่าย ให้สะท้อนถึงความต้องการและปัญหาของประชาชน ทุกกลุ่มเป้าหมายอย่างต่อเนื่อง

1.7 รัฐจะส่งเสริมให้หน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน ได้มีการศึกษา วิจัยผลของการใช้สื่อมวลชนต่องานการศึกษานอกระบบ เพื่อนำข้อมูลมาใช้ในการพัฒนารูปแบบใช้สื่อมวลชนอย่างมีประสิทธิภาพ

1.8 รัฐจะส่งเสริมให้กลุ่มเป้าหมายต่าง ๆ เข้ามามีบทบาทในด้านการจัดดำเนินการผลิตและเผยแพร่ ตลอดจนการกำหนดเนื้อหาของสื่อมวลชนด้วยตนเองอย่างจริงจังและเป็นระบบที่ชัดเจน เพื่อตอบสนองความต้องการของกลุ่มเป้าหมายได้อย่างถูกต้อง

2. รูปแบบของการใช้สื่อมวลชน

2.1 การใช้สื่อมวลชนต่องานการศึกษานอกระบบ ของกรมการศึกษานอกโรงเรียน

ในอนาคต มีแนวโน้มรูปแบบการใช้ในลักษณะต่าง ๆ ดังนี้

2.1.1 ใช้เพื่อสร้างเจตคติและอุดมการณ์ของชาติ ประเภทของสื่อมวลชนที่เหมาะสม มีลำดับดังต่อไปนี้

2.1.1.1 สื่อวิทยุโทรทัศน์

2.1.1.2 สื่อสิ่งพิมพ์

2.1.1.3 สื่อวิทยุกระจายเสียง

2.1.1.4 สื่อโทรคมนาคม

2.1.1.5 สื่อพื้นบ้าน

2.1.2 ใช้เพื่อสร้างจิตสำนึกของกลุ่มเป้าหมายในการพัฒนาตนเอง ประเภทของสื่อมวลชนที่เหมาะสม ตามลำดับดังนี้

2.1.2.1 สื่อสิ่งพิมพ์

2.1.2.2 สื่อวิทยุโทรทัศน์

2.1.2.3 สื่อวิทยุกระจายเสียง

2.1.2.4 สื่อโทรคมนาคม

2.1.2.5 สื่อพื้นบ้าน

2.1.3 ใช้เพื่อให้ข่าวสารข้อมูล ความรู้เกี่ยวกับการดำรงชีพและพัฒนาความเป็นอยู่ ตามลำดับดังนี้

2.1.3.1 สื่อสิ่งพิมพ์

2.1.3.2 สื่อวิทยุโทรทัศน์

2.1.3.3 สื่อวิทยุกระจายเสียง

2.1.3.4 สื่อพื้นบ้าน

2.1.4 ใช้เพื่อพัฒนากระบวนการประชาธิปไตย ตามลำดับดังนี้

2.1.4.1 สื่อวิทยุโทรทัศน์

2.1.4.2 สื่อวิทยุกระจายเสียง

2.1.4.3 สื่อสิ่งพิมพ์

2.1.4.4 สื่อพื้นบ้าน

2.1.4.5 สื่อโทรคมนาคม

2.1.5 ใช้เพื่อพัฒนาและเผยแพร่วัฒนธรรมประจำถิ่น และวัฒนธรรมของชาติ

ตามลำดับดังนี้

2.1.5.1 สื่อพื้นบ้าน

2.1.5.2 สื่อวิทยุโทรทัศน์

2.1.5.3 สื่อสิ่งพิมพ์

2.1.5.4 สื่อวิทยุกระจายเสียง

2.1.5.5 สื่อโทรคมนาคม

2.1.6 ใช้เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายออกมาแสดงตัวมีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนา

ตนเอง ชุมชนและประเทศชาติ ตามลำดับดังนี้

2.1.6.1 สื่อวิทยุโทรทัศน์

2.1.6.2 สื่อวิทยุกระจายเสียง

2.1.6.3 สื่อสิ่งพิมพ์

2.1.6.4 สื่อพื้นบ้าน

2.1.6.5 สื่อโทรคมนาคม

2.1.7 ใช้เพื่อบันทึกวัฒนธรรมและปรากฏการณ์ของมนุษยชาติของประเทศชาติ

ตามลำดับดังนี้

2.1.7.1 สื่อวิทยุโทรทัศน์

2.1.7.2 สื่อสิ่งพิมพ์

2.1.7.3 สื่อภาพยนตร์

2.1.7.4 สื่อวิทยุกระจายเสียง

2.1.7.5 สื่อโทรคมนาคม

2.1.8 ใช้เพื่อถ่ายทอดความรู้ ความดีงามของแต่ละท้องถิ่น ตามลำดับดังนี้

2.1.8.1 สื่อวิทยุโทรทัศน์

2.1.8.2 สื่อสิ่งพิมพ์

2.1.8.3 สื่อพื้นบ้าน

2.1.8.4 สื่อวิทยุกระจายเสียง

2.1.9 ใช้เพื่อเป็นเครื่องมือเชื่อมโยงแนวคิดระหว่างคนท้องถิ่นต่าง ๆ ให้เกิดความนิยม ความเข้าใจคนแต่ละกลุ่มภายในชาติ ตามลำดับดังนี้

2.1.9.1 สื่อวิทยุโทรทัศน์

2.1.9.2 สื่อสิ่งพิมพ์

2.1.9.3 สื่อวิทยุกระจายเสียง

2.1.9.4 สื่อโทรคมนาคม

2.1.9.5 สื่อพื้นบ้าน

2.1.10 ใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการพัฒนาระบบการทำงานให้ สอดคล้องต่อความเปลี่ยนแปลงในยุคของสังคมแห่งโลกข่าวสารในปัจจุบัน ตามลำดับดังนี้

2.1.10.1 สื่อวิทยุโทรทัศน์

2.1.10.2 สื่อโทรคมนาคม

2.1.10.3 สื่อสิ่งพิมพ์

2.1.10.4 สื่อวิทยุกระจายเสียง

2.2 การใช้สื่อมวลชนต่องานการศึกษาในระบบ ของกรมการศึกษานอกโรงเรียน ในอนาคต มีรูปแบบการใช้แต่ละประเภท ดังนี้

2.2.1 รูปแบบการใช้สื่อสิ่งพิมพ์ ตามลำดับดังนี้

2.2.1.1 ประสานงานขอความร่วมมือจากภาคเอกชน ช่วยเผยแพร่เนื้อหาข่าวสาร ความรู้ ให้มากกว่าที่กรมการศึกษานอกโรงเรียนจะดำเนินการผลิตเอง

2.2.1.2 สอดแทรกเนื้อหาของสารไปกับสื่อของภาคเอกชน ที่ประชาชนนิยมอ่านอย่างกว้างขวาง

2.2.1.3 ให้กลุ่มเป้าหมายมีส่วนร่วมในการกำหนดเนื้อหา และให้ความสำคัญของภูมิปัญญาท้องถิ่น

2.2.1.4 เนื้อหาของสารเน้นความแตกต่างระหว่างท้องถิ่นเป็นสำคัญ

2.2.1.5 ใช้สื่อสิ่งพิมพ์เป็นสื่อหลักในรูปแบบของการใช้สื่อประสมในการจัดการศึกษานอกโรงเรียนแก่กลุ่มเป้าหมาย

2.2.1.6 เนื้อหาสั้น ๆ เข้าใจง่าย มีภาพประกอบใช้ตัวอักษรอ่านง่ายรูปเล่มเล็ก หรือในเนื้อหา 1 เรื่อง ประกอบกันด้วยหลายเล่ม

2.2.2 การใช้สื่อวิทยุกระจายเสียง ควรมีรูปแบบตามลำดับดังนี้

- 2.2.2.1 สอดแทรกรายการสารคดีสั้น ๆ ที่น่าสนใจไปกับรายการต่าง ๆ ของทางสถานีเพื่อเพิ่มความถี่ในการรับข่าวสารให้แก่ผู้รับฟัง
- 2.2.2.2 เป็นรายการสั้น ๆ เหมาะสมกับสภาพของผู้ฟังโดยทั่วไปและแต่ละท้องถิ่น
- 2.2.2.3 เนื้อหาของสารสอดคล้องกับชีวิตประจำวัน
- 2.2.2.4 สนับสนุนให้ผู้สนใจเข้ามามีส่วนร่วมดำเนินการผลิตรายการ เพื่อสร้างเครือข่ายของการศึกษาออกโรงเรียนให้เกิดสังคมการเรียนรู้
- 2.2.2.5 ใช้สื่อวิทยุกระจายเสียงเป็นสื่อเสริมสื่อสิ่งพิมพ์ในรูปแบบของการใช้สื่อมวลชนจัดการศึกษาออกโรงเรียนในลักษณะสื่อประสม
- 2.2.2.6 บันทึกรายการเป็นเทปเสียง จัดบริการไว้ตามศูนย์การเรียนรู้และแหล่งความรู้ของชุมชน
- 2.2.2.7 กรมการศึกษานอกโรงเรียนสนับสนุนทางด้านเนื้อหาของสาร ให้แก่รายการต่าง ๆ ที่ออกอากาศทุกสถานี ทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค โดยยึดภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นแหล่งความรู้
- 2.2.2.8 ผู้รับฟังรายการสามารถสื่อสารกับทางรายการได้ทันที เป็นรูปแบบของการสื่อสาร 2 ทาง
- 2.2.2.9 กรมการศึกษานอกโรงเรียนจัดหาคลื่นความถี่ออกอากาศ รายการวิทยุกระจายเสียงให้ครอบคลุมพื้นที่เป็นของตนเอง และดำเนินการออกอากาศตลอด 24 ชั่วโมง
- 2.2.3 รูปแบบการใช้สื่อวิทยุโทรทัศน์ ตามลำดับดังนี้
 - 2.2.3.1 ส่งเสริมให้ผู้มีความเชี่ยวชาญในสาขาวิชาอื่นต่าง ๆ เป็นผู้ร่วมรายการและร่วมกำหนดเนื้อหา ให้ความรู้แก่กลุ่มเป้าหมายอย่างแพร่หลายและกว้างขวาง
 - 2.2.3.2 รูปแบบบางรายการต้องใช้พื้นที่จริงในการนำเสนอ
 - 2.2.3.3 ลักษณะรูปแบบบางรายการที่นำเสนอต้องเป็นรูปแบบที่ทันสมัย ได้รับความสนใจของผู้รับชม
 - 2.2.3.4 เนื้อหาควรให้เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับท้องถิ่น ชีวิตความเป็นอยู่จากประสบการณ์จริงของชาวบ้าน

2.2.3.5 ให้ผู้มีความสามารถในวิชาชีพทางวิทยุโทรทัศน์มีส่วนร่วมในการผลิตรายการ

2.2.3.6 บันทึกรายการที่นำออกอากาศลงวีดิทัศน์ บริการแก่ผู้ที่สนใจจะศึกษาเพิ่มเติม โดยจัดบริการไว้ในแหล่งชุมชน

2.2.3.7 ให้กลุ่มเป้าหมายหรือผู้ชมรายการมีส่วนร่วมในการกำหนดเนื้อหา และเป็นผู้ร่วมรายการ

2.2.3.8 เชื่อมสัมพันธ์กับรายการที่เป็นประโยชน์ต่อประชาชนที่ภาคเอกชนองค์กรต่าง ๆ เป็นผู้ผลิตรายการ โดยกรมการศึกษานอกโรงเรียนเป็นผู้สนับสนุนเนื้อหาของรายการ

2.2.3.9 สนับสนุนการจัดรายการถ่ายทอดสดออกอากาศ โดยให้ผู้ชมสามารถสื่อสารกับทางรายการได้

2.2.3.10 เพิ่มความถี่การออกอากาศของรายการ โดยขอความร่วมมือจากทางสถานีวิทยุโทรทัศน์ช่องต่าง ๆ

2.2.4 รูปแบบการใช้สื่อภาพยนตร์ ตามลำดับดังนี้

2.2.4.1 ผลิตเป็นภาพยนตร์ประชาสัมพันธ์ รมรงค์สร้างความเข้าใจให้แก่ผู้ชม โดยขอความร่วมมือจากภาคเอกชนเป็นผู้นำออกเผยแพร่

2.2.4.2 นำภาพยนตร์ประวัติศาสตร์ที่มีอยู่แล้วมาผลิตเป็นรายการโทรทัศน์ ให้ความรู้แก่ผู้ชม

2.2.4.3 นำภาพยนตร์บันทึกลงวีดิทัศน์ ให้บริการแก่ผู้สนใจศึกษาในแหล่งบริการทางการศึกษาของชุมชน

2.2.4.4 สอดแทรกให้ความรู้แก่ผู้ชม ในรูปแบบของนิทรรศการเคลื่อนที่ เข้าไปสู่ในชุมชนต่าง ๆ

2.2.4.5 บันทึกเหตุการณ์ต่าง ๆ เป็นการบันทึกประวัติศาสตร์ไว้ใช้ในโอกาสต่อไป

2.2.5 รูปแบบการใช้สื่อพื้นบ้าน ตามลำดับดังนี้

2.2.5.1 ขอความร่วมมือจากศิลปินพื้นบ้าน ในรูปแบบของการเป็นอาสาสมัคร ช่วยเผยแพร่ข่าวสารความรู้โดยมีค่าตอบแทน และประกาศเกียรติคุณจากทางราชการ

2.2.5.2 บันทึกการเผยแพร่ข่าวสารความรู้ของสื่อพื้นบ้านเป็นสื่อวิทยุกระจายเสียงและสื่อวิทยุโทรทัศน์ นำออกเผยแพร่เพื่อเพิ่มความกว้างขวางของการรับสารให้แก่ผู้รับฟังและรับชม

2.2.5.3 ใช้สื่อพื้นบ้านให้เหมาะสมแต่ละท้องถิ่น เพื่อเพิ่มความเข้าใจในการสื่อสาร

2.2.5.4 รวบรวมสื่อพื้นบ้านของแต่ละท้องถิ่นที่มีอยู่ไว้ในรูปแบบของเครือข่ายแห่งภูมิภาคท้องถิ่น

2.2.5.5 กรมการศึกษานอกโรงเรียนสนับสนุนเนื้อหา ข่าวสาร ข้อมูลให้แก่สื่อพื้นบ้าน ช่วยเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง

2.2.6 รูปแบบการใช้สื่อโทรคมนาคม ตามลำดับดังนี้

2.2.6.1 ใช้ดาวเทียมจัดการศึกษาทางไกลให้แพร่หลายและกว้างขวางโดยครอบคลุมทุกภูมิภาค

2.2.6.2 กรมการศึกษานอกโรงเรียนขอความร่วมมือจากภาคเอกชนเป็นผู้ดำเนินการผลิตรายการส่งออกอากาศทางสถานีดาวเทียม

2.2.6.3 กรมการศึกษานอกโรงเรียนมีช่องสัญญาณดาวเทียมออกอากาศเป็นของตนเอง โดยดำเนินการออกอากาศ ตลอด 24 ชั่วโมง

2.2.6.4 กรมการศึกษานอกโรงเรียน มีห้องส่งสัญญาณออกอากาศไปยังสถานีดาวเทียมภาคพื้นดินเป็นของตนเอง

2.2.6.5 รูปแบบรายการโทรทัศน์ผ่านดาวเทียมเป็นรายการสั้น ๆ และเป็นสื่อเสริมสื่อสิ่งพิมพ์ที่ผู้เรียน ได้ศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม

2.2.6.6 ใช้สื่อโทรคมนาคมจัดตั้งศูนย์สารสนเทศทางการศึกษา โดยใช้คอมพิวเตอร์เชื่อมโยงข่าวสาร จากส่วนกลางกับส่วนภูมิภาคและเครือข่ายทุกท้องถิ่น

2.2.6.7 ใช้สื่อโทรคมนาคมในการเรียนการสอนผ่านดาวเทียม ของกลุ่มผู้เรียนส่วนภูมิภาคกับส่วนกลางหรือกับภูมิภาคด้วยกัน โดยใช้รูปแบบของการสื่อสารแบบ 2 ทาง

2.2.6.8 ใช้การออกอากาศของรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษา โดยใช้ระบบ Cable TV ให้แพร่หลายและกว้างขวาง

3. รูปแบบการผลิต การจัดหา และการจัดบริการสื่อมวลชน

รูปแบบการผลิต การจัดหา และการจัดบริการสื่อมวลชนต่องานการศึกษาในระบบ ของกรมการศึกษานอกโรงเรียนในอนาคต มีแนวโน้มเป็นไปได้ ดังต่อไปนี้

3.1 หน่วยงานที่ผลิตสื่อมวลชนต่องานการศึกษาในระบบ ของกรมการศึกษานอกโรงเรียน ตามลำดับดังต่อไปนี้

3.1.1 หน่วยงานของกรมการศึกษานอกโรงเรียน

3.1.2 หน่วยงานของเอกชน องค์กรต่าง ๆ

3.1.3 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการจัดการศึกษานอกโรงเรียน

3.2 หน่วยงานของกรมการศึกษานอกโรงเรียน ที่ผลิตสื่อมวลชน ตามลำดับดังต่อไปนี้

3.2.1 ภาค

3.2.2 กอง

3.2.3 จังหวัด

3.3 การจัดทำดำเนินการผลิตสื่อมวลชน มีลำดับดังต่อไปนี้

3.3.1 กรมการศึกษานอกโรงเรียนใช้ระบบธุรกิจเข้ามาดำเนินการจัดการจ้าง ในขั้นตอนของการผลิต เพื่อก่อให้เกิดภาวะของการแข่งขัน

3.3.2 กรมการศึกษานอกโรงเรียนจัดซื้อลิขสิทธิ์สื่อมวลชน และนำมาดัดแปลง ปรับปรุง ใช้จัดการศึกษานอกโรงเรียนให้เกิดประโยชน์มากที่สุด

3.3.3 การจัดการหาสื่อมวลชนต้องอาศัยการยืมจากเครือข่ายการดำเนินงาน การศึกษานอกโรงเรียนจากหน่วยงานอื่น

3.3.4 กรมการศึกษานอกโรงเรียนขอรับบริจาคจากผู้มีจิตศรัทธา

3.4 การจัดบริการสื่อมวลชน มีลำดับดังต่อไปนี้

3.4.1 สร้างระบบเครือข่ายข้อมูลเป็นศูนย์สารสนเทศ เพื่อเอื้อประโยชน์ต่อ ผู้สนใจศึกษาค้นคว้า

3.4.2 ใช้บริการเผยแพร่สื่อมวลชนจากภาคเอกชน

3.4.3 ในส่วนของท้องถิ่นต้องมีศูนย์การเรียนรู้ ให้ครบทุกชุมชนเพื่อเป็นแหล่ง รวมสื่อทุกชนิดไว้ให้บริการแก่กลุ่มเป้าหมาย ดำเนินการโดยชุมชนเอง โดยมีรัฐและองค์กรเอกชน คอยให้คำแนะนำ สนับสนุนอย่างใกล้ชิด

3.4.4 จัดระบบหมุนเวียนของสื่อให้ทั่วถึงทุกชุมชน

3.4.5 หน่วยบริการจะต้องมีเครือข่ายในรูปแบบของตัวแทนจำหน่ายตั้งแต่ระดับ
กรมระดับภูมิภาค ระดับท้องถิ่น จนถึงผู้รับบริการ

3.4.6 มีหน่วยบริการทางด้านการตลาดที่มีประสิทธิภาพ โดยไม่ยึดติดกับระบบ
ราชการ

4. บุคลากรทางด้านสื่อมวลชน

บุคลากรทางด้านสื่อมวลชนต้องงานการศึกษานอกระบบ ของกรมการศึกษานอกโรงเรียน
ในอนาคต มีแนวโน้มเป็นไปได้ ดังต่อไปนี้

4.1 คุณลักษณะของบุคลากร มีลำดับดังต่อไปนี้

4.1.1 มีความสามารถทางสื่อมวลชนเป็นพิเศษเฉพาะด้าน

4.1.2 มีพื้นฐานความรู้ทางด้านสื่อมวลชนตั้งแต่ระดับปริญญาตรีขึ้นไป

4.1.3 มีความรู้ความเข้าใจของปรัชญาธรรมชาติในกิจกรรมการศึกษานอก
โรงเรียนเป็นอย่างดี

4.1.4 สามารถปรับตัวเข้ากับสภาพชุมชนในชนบทได้เป็นอย่างดี

4.2 คณะบุคลากรทางด้านสื่อมวลชน มีดังต่อไปนี้ ตามลำดับ

4.2.1 นักเทคโนโลยีทางการศึกษา

4.2.2 นักการศึกษานอกโรงเรียน

4.2.3 นักพัฒนาหลักสูตร

4.2.4 นักเทคนิค

4.2.5 นักอาชีพสื่อมวลชน

4.2.6 อาสาสมัครผู้เชี่ยวชาญเฉพาะสาขา

4.2.7 นักการตลาด

4.3 การบริหารงานบุคคลด้านสื่อมวลชน มีลำดับดังต่อไปนี้

4.3.1 บุคลากรบางเรื่องจะใช้จ้างเป็นกรณีพิเศษ ตามความเหมาะสมของ
กิจกรรม

4.3.2 ขอความร่วมมือจากผู้นับประกอบอาชีพด้านสื่อมวลชน เข้ามามีส่วนร่วมใน
การจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน

4.3.3 การจัดการงานควรมีผู้จัดการทางด้านสื่อมวลชนควบคุมดูแลโดยเฉพาะ

4.3.4 บริหารบุคลากรให้รับผิดชอบงานในระบบ ร่วมทำงานเป็นเครือข่ายกับ

ภาคเอกชน

5. งบประมาณในการจัดดำเนินการด้านสื่อมวลชน

งบประมาณในการจัดดำเนินการด้านสื่อมวลชนต่องานการศึกษานอกระบบ ของกรม การศึกษานอกโรงเรียนในอนาคต มีแนวโน้มเป็นไปได้ ดังต่อไปนี้

5.1 แหล่งงบประมาณ มีลำดับดังต่อไปนี้

5.1.1 ราชการ

5.1.2 การดำเนินงานเชิงธุรกิจโดยกรมการศึกษานอกโรงเรียน

5.1.3 การดำเนินงานเชิงธุรกิจโดยเอกชน

5.1.4 การดำเนินงานเชิงธุรกิจโดยกรมการศึกษานอกโรงเรียนกับภาคเอกชน

5.2 การจัดสรรงบประมาณให้หน่วยงานดำเนินการ มีลำดับดังต่อไปนี้

5.2.1 ส่วนกลาง

5.2.2 ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาค

5.2.3 ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด

5.2.4 ห้องสมุดและศูนย์การเรียนรู้ของชุมชน

5.2.5 เครือข่ายของกรมการศึกษานอกโรงเรียน

อภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ในการศึกษาแนวโน้มสถานการณ์ใช้สื่อมวลชนต่องานการศึกษานอกระบบของกรมการศึกษานอกโรงเรียนในอนาคต 9 ปีข้างหน้า ตั้งแต่ปี พ.ศ.2537 ถึงปี พ.ศ.2545 โดยใช้วิธีการวิจัยแบบเทคนิคเดลฟาย เพื่อให้ได้มาซึ่งความคิดเห็นที่สอดคล้องกันของผู้เชี่ยวชาญซึ่งสามารถอภิปรายผลจากการวิเคราะห์ข้อเท็จจริงดังนี้

1. แนวโน้มด้านนโยบายการใช้สื่อมวลชนในอนาคต

1.1 รัฐจะเร่งพัฒนาการใช้สื่อมวลชนในการจัดการศึกษานอกโรงเรียน เพื่อสร้างความเท่าเทียมในโอกาสทางการศึกษา ให้แก่ประชาชนกลุ่มเป้าหมาย ทุกเพศ ทุกวัยเป็นการศึกษาตลอดชีวิต พิจารณาได้ว่า จากสถิติการขยายตัวของสื่อมวลชน และสัดส่วนของผู้เข้าร่วม

กิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนซึ่งสูงถึง 1 ใน 5 ของประชากรในประเทศที่พัฒนาแล้ว ตลอดจนการขยายตัวของสถานศึกษาที่จัดการศึกษานอกโรงเรียน ล้วนพิสูจน์ให้เห็นถึงความต้องการของประชาชนที่แสวงหาความรู้ข้อมูลข่าวสารอย่างต่อเนื่อง (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2536 : 3) ด้วยสภาพปัญหาดังกล่าว แนวโน้มด้านนโยบายการใช้สื่อมวลชนในการจัดการศึกษานอกโรงเรียน เพื่อสร้างความเท่าเทียมกันในโอกาสทางการศึกษา จึงมีน้ำหนักเป็นไปได้มากที่สุดสอดคล้องกับเรื่องการศึกษาไทยในทศวรรษหน้า ในประเด็นของโฉมหน้าใหม่ทางการศึกษา ซึ่งกล่าวถึงความเปลี่ยนแปลงของข่าวสารข้อมูลอย่างรวดเร็วและตลอดเวลาบุคคลในสังคม จึงมีความจำเป็นต้องขวนขวายหาความรู้ ทักษะวิธีการและข่าวสารข้อมูลที่ทันสมัยทันต่อเหตุการณ์ เพื่อนำมาปรับปรุง หรือทดแทนความรู้ที่ทักษะเก่า เพื่อที่จะสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข (กระทรวงศึกษาธิการ. 2533 : 307-310) จึงนับได้ว่า แนวโน้มด้านนโยบายที่จะเร่งรัดพัฒนาการใช้สื่อมวลชนในการจัดการศึกษานอกโรงเรียนเพื่อสร้างความเท่าเทียมในโอกาสทางการศึกษาให้แก่ประชาชนกลุ่มเป้าหมายทุกเพศ ทุกวัย เป็นการศึกษาตลอดชีวิตเป็นแนวโน้มที่มีความสำคัญในอนาคต ดังผลการวิจัยและข้อมูลที่ได้กล่าวมา

1.2 รัฐจะปรับปรุงการใช้สื่อมวลชนทุกประเภท เพื่อการจัดการศึกษานอกโรงเรียนให้ประสานสัมพันธ์และบูรณาการกันมากยิ่งขึ้น เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการจัดการศึกษานอกโรงเรียนให้มากที่สุด ประเด็นนี้พิจารณาได้ว่ามีแนวโน้มความสำคัญเป็นไปได้มากในอนาคต ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายการจัดการศึกษานอกโรงเรียนของกรมการศึกษานอกโรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการ (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2534 : 9) ในนโยบายข้อที่ 5 กล่าวว่า จะส่งเสริมให้สื่อมวลชนต่าง ๆ ที่มีอยู่แล้ว ให้มีบทบาทในการส่งเสริมทางการศึกษา ทั้งในและนอกโรงเรียนอย่างกว้างขวางและสอดคล้องกับแนวความคิดที่ว่า การใช้สื่อมวลชน เพื่อจุดมุ่งหมายในการส่งเสริมการศึกษานอกระบบ อาจจะมีลักษณะพิเศษมากกว่าการใช้สื่อมวลชนทั่ว ๆ ไป เพราะสื่อมวลชนทางการศึกษานั้นมักจะมียุทธศาสตร์ที่ชัดเจนตลอดจนมีกลุ่มเป้าหมายที่แน่นอน และเพื่อให้เกิดการเรียนรู้และมีผลงานทางปฏิบัติอย่างแท้จริง จึงมักใช้สื่อมวลชนหลายประเภทผสมผสานกัน เพื่อให้เกิดการประสานสัมพันธ์และบูรณาการกันมากยิ่งขึ้น (สนอง ฉินนานนท์. 2526 : 49-52) จึงสามารถกล่าวได้ว่าแนวโน้มด้านนโยบายในเรื่องที่รัฐจะปรับปรุงการใช้สื่อมวลชนทุกประเภทเพื่อการจัดการศึกษานอกโรงเรียนให้ประสานสัมพันธ์และบูรณาการกันมากยิ่งขึ้น มีความเป็นไปได้อย่างยิ่ง

1.3 รัฐจะสนับสนุนให้หน่วยงานทุกสังกัด ทุกระดับ สร้างเครือข่ายการศึกษาออกโรงเรียนกับสื่อมวลชนทุกแขนง เพื่อการจัดการศึกษาอย่างกว้างขวาง จากสภาพปัญหาของการใช้สื่อมวลชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาออกโรงเรียน (สมนึก เจริญทอง. 2534 : 17-23) ได้ศึกษาพบว่า การใช้สื่อมวลชนกับงานการศึกษาออกโรงเรียนปัจจุบันยังพบว่า กลุ่มเป้าหมายยังมีความหลากหลายและมีลักษณะแตกต่างกันมาก เช่น อายุ ความสนใจ อาชีพ พื้นฐานการศึกษา ทักษะ ความเชื่อ และสภาพความเป็นอยู่ ซึ่งปัจจัยเหล่านี้ล้วนมีผลต่อประสิทธิภาพของการบริการข่าวสารข้อมูล และยังได้พบปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญต่อการใช้สื่อมวลชน อีกประการหนึ่งก็คือ การขาดเครือข่ายในการช่วยประสานงานส่งข่าวสารในระดับพื้นที่ซึ่ง กรมการศึกษานอกโรงเรียน ได้ให้ความสำคัญของการสร้างเครือข่ายในการจัดกิจกรรม โดยให้ความสำคัญของการสร้างเครือข่ายได้ ในการปรับปรุงระบบการทำงานไว้ว่า การส่งเสริมเครือข่ายงานการศึกษาออกโรงเรียน เพื่อกระตุ้นส่งเสริม สนับสนุนและประสานงานให้เกิดการรวมพลังภายในชาติ ในการจัดการศึกษานอกโรงเรียนจะต้องเร่งดำเนินการปรับปรุงให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2536 : 3) จึงนับได้ว่าการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับแนวโน้มด้านนโยบายในเรื่องที่รัฐสนับสนุน ให้หน่วยงานทุกสังกัด ทุกระดับ สร้างเครือข่ายการศึกษาออกโรงเรียนกับสื่อมวลชนทุกแขนง เพื่อจัดการศึกษาออกโรงเรียนอย่างกว้างขวางมีความเป็นไปได้มากในอนาคต

1.4 รัฐจะส่งเสริมให้ภาคเอกชน องค์กรต่าง ๆ และผู้ทำงานในสาขาวิชาชีพสื่อมวลชนเข้ามามีส่วนร่วมในการผลิตและเผยแพร่ ข้อมูล ข่าวสาร มากกว่าที่รัฐจะดำเนินการเอง เพื่อประโยชน์ต่อการจัดการศึกษานอกโรงเรียนให้หลากหลาย ยืดหยุ่น สอดคล้อง กว้างขวาง และทั่วถึงมีคุณภาพและบูรณาการ จากสภาพปัญหาของการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองในยุคปัจจุบัน การทบทวนแผนการศึกษาแห่งชาติฉบับใหม่ จึงเป็นสิ่งจำเป็นต่อความเหมาะสมกับสภาพของสังคมในยุคปัจจุบัน และที่จะเปลี่ยนแปลงในอนาคต จากคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2534 : 9-15) ได้เสนอแนวนโยบายการศึกษาหมวดที่ 3 ในประการที่ 10 ไว้ว่าจะส่งเสริมบทบาทของภาคเอกชน ให้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเพิ่มขึ้น ตัวอย่างหนึ่งที่เห็นได้ชัดเจนคือจะให้เอกชนเข้ามามีบทบาท ที่จะช่วยส่งเสริม เอกสาร ตำรา สิ่งพิมพ์ และสื่อการเรียนต่าง ๆ แนวทางที่สำคัญคือ จะให้การสนับสนุนด้านวิชาการทรัพยากร และอำนวยความสะดวกในการดำเนินงาน และรับรองมาตรฐาน โดยสรุปนับว่าเป็นแนวโน้มที่จะส่งเสริมให้ภาคเอกชน องค์กรต่าง ๆ และผู้ทำงานในสาขาวิชาชีพ สื่อมวลชนเข้ามามีส่วนร่วมในการ

ผลิตและเผยแพร่ ข้อมูลข่าวสารมีความเป็นไปได้มากในอนาคต

1.5 รัฐจะเร่งพัฒนาระบบการทำงานจัดการศึกษาออกโรงเรียน โดยใช้สื่อมวลชนในการจัดกิจกรรม เพื่อให้สอดคล้องทันต่อเหตุการณ์ของยุคแห่งโลกข่าวสารปัจจุบัน จากสภาพของการสื่อสารของโลกในยุคปัจจุบันทำให้มีการถ่ายเทข่าวสารข้อมูลอย่างรวดเร็ว มีการถ่ายเทวัฒนธรรมของแต่ละสังคม ตลอดจนวิทยาการต่าง ๆ อย่างกว้างขวางและรวดเร็ว ประเทศไทยเองก็ได้รับกระแสของการไหลเวียนดังกล่าว (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2534 : 7) ด้วยสภาพปัญหาดังกล่าวแนวโน้มด้านนโยบายจะเร่งพัฒนาระบบการทำงานจัดการศึกษาออกโรงเรียน โดยใช้สื่อมวลชนในการจัดกิจกรรมเพื่อให้สอดคล้องทันต่อเหตุการณ์ ของยุคแห่งโลกข่าวสารในปัจจุบัน จากผลการวิจัยครั้งนี้ จึงมีแนวโน้มเป็นไปได้มาก ซึ่งมีความสอดคล้องกับผลการศึกษากล่าวว่าช่องทางสำคัญที่จะเปิดโอกาสและเปิดกว้างให้เกิดการเรียนรู้และรับข่าวสารของมวลชนโดยทั่วไปเป็นการศึกษาเพื่อปวงชน ขึ้นอยู่กับคุณภาพ ประสิทธิภาพของการใช้สื่อมวลชนขึ้นเป็นฐานข้อมูลแห่งชีวิตของประชาชน โดยเฉพาะในภาคชนบทท่ามกลางของการปรับตัวไปสู่ระยะผ่านของสังคมอนาคต (เอนก นาเคบุตร. 2534 : 35) จึงนับได้ว่านโยบายในด้านนี้มีความสำคัญในอนาคต

1.6 รัฐจะใช้สื่อมวลชนเป็นสื่อในการกระจายสารเพื่อสร้างระบบความสัมพันธ์ ทางเครือข่ายให้สะท้อนถึงความต้องการของประชาชนและปัญหาของประชาชน ทุกกลุ่มเป้าหมายอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับแนวนโยบายการศึกษาหมวดที่ 3 ว่าด้วยเรื่องแนวนโยบายการศึกษาแห่งรัฐ เพื่อให้สอดคล้องกับหลักการในอนาคต (คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2534 : 9-15) ประการที่ 2 กล่าวว่า การสร้างเครือข่ายของการเรียนรู้อันเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีโอกาสเรียนรู้อย่างกว้างขวาง ไม่ว่าจะอยู่ตรงไหนของประเทศ ได้มีโอกาสเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต อันเป็นแนวทางที่สำคัญคือ จะส่งเสริมให้ชุมชนจัดกระบวนการเรียนรู้ในชุมชนเพื่อสามารถที่จะวิเคราะห์ปัญหาและพัฒนาชุมชนของตน เพื่อให้สามารถที่จะศึกษาและแสวงหาความรู้และข้อมูลใหม่ ๆ ที่เปลี่ยนแปลงไปตลอดเวลาและสอดคล้องกับผลของการวิจัยของสมนึก เจริญทอง (2534 : 41-51) เกี่ยวกับบทบาทของการศึกษานอกโรงเรียนในอนาคต ในเรื่องการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนในทศวรรษหน้า จะเป็นส่วนหนึ่งของเครือข่ายการเรียนรู้ที่จะเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้พัฒนาพื้นฐานความรู้ มีข่าวสารข้อมูลที่จำเป็น มีคุณธรรมจริยธรรม การใช้สื่อมวลชนในการกระจายสารเพื่อสร้างระบบความสัมพันธ์ทางเครือข่ายให้

สะท้อนถึงความต้องการของประชาชนและปัญหาของประชาชนมีความจำเป็นและมีแนวโน้มเป็นไปได้มากในอนาคต

1.7 รัฐจะส่งเสริมให้หน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน ได้มีการศึกษา วิจัยผลของการใช้สื่อมวลชนต่องานการศึกษานอกระบบ เพื่อนำข้อมูลมาใช้ในการพัฒนารูปแบบใช้สื่อมวลชนอย่างมีประสิทธิภาพ จากสภาพการดำเนินการของกรมการศึกษานอกโรงเรียน มีภาระหน้าที่ที่สำคัญคือ ทำหน้าที่วางแผน วิจัย พัฒนา อุดหนุน ส่งเสริม ประสานงานให้บริการและดำเนินงานการศึกษานอกโรงเรียน (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2536 : 9) ทำให้การบริหารงานของกรมการศึกษานอกโรงเรียน กิจกรรมทุกประเภทได้ขยายตัวกว้างขวางขึ้น การที่จะส่งเสริมให้หน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน ได้มีการศึกษา วิจัยผลของการใช้สื่อมวลชนต่องานการศึกษานอกระบบ เพื่อนำข้อมูลมาใช้ในการพัฒนารูปแบบใช้สื่อมวลชนอย่างมีประสิทธิภาพจึงเป็นสิ่งที่จำเป็นในอนาคต ซึ่งสอดคล้องกับภาระหน้าที่บทบาทของเครือข่ายในการจัดการศึกษานอกโรงเรียน ที่กล่าวไว้พอสรุปได้ว่า มีหน้าที่สำรวจ ศึกษาและวิจัย เพื่อการวางแผนและการพัฒนาเพื่อนำมาซึ่งการกำหนดนโยบายยุทธศาสตร์แผนการพัฒนาระบบการเรียนการสอนในรูปแบบของหลักสูตรและสื่อการศึกษา (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2536 : 50-51) โดยสรุปกล่าวได้ว่า การส่งเสริมให้หน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน ได้มีการศึกษาวิจัยผลของการใช้สื่อมวลชน ต่องานการศึกษานอกระบบ เพื่อนำข้อมูลมาใช้ในการพัฒนารูปแบบการใช้สื่อมวลชนอย่างมีประสิทธิภาพ ตามผลการวิจัยและเหตุผลดังกล่าวมีแนวโน้มเป็นไปได้มากในอนาคต

1.8 รัฐจะส่งเสริมให้กลุ่มเป้าหมายต่าง ๆ เข้ามามีบทบาทในด้านการจัดดำเนินการผลิตและเผยแพร่ ตลอดจนกำหนดเนื้อหาของสื่อมวลชนด้วยตนเองอย่างจริงจังและเป็นระบบที่ชัดเจน เพื่อตอบสนองความต้องการของกลุ่มเป้าหมายได้อย่างถูกต้อง จากสภาพที่ผ่านมาข่าวสารข้อมูลในสังคมไทยในปัจจุบัน โดยเฉพาะที่ผ่านระบบสื่อสารมวลชนที่สำคัญ เช่น โทรทัศน์ วิทยุ วารสาร หนังสือพิมพ์ จะพบว่าเป้าหมายและกลุ่มเป้าหมาย ตลอดจนเนื้อหาของข่าวสารข้อมูล ล้วนมุ่งเพื่อการโฆษณาชวนเชื่อมากกว่าการพัฒนาคนและสติปัญญา (เอนก นาเคบุตร. 2534 : 35-49) และได้เสนอแนะการแก้ปัญหาไว้ว่า สื่อมวลชนที่จะพัฒนาคนและสติปัญญานั้นจะต้องเน้นการมีส่วนร่วมของมวลชน ซึ่งจะนำมาซึ่งการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ ซึ่งในตัวของมันเองเป็นทั้งผู้ส่งสาร ผู้รับสารและผู้ให้สารข้อมูลเหล่านั้นเป็นการนำมาซึ่งระบบการสื่อสาร 2 ทาง และสอดคล้องกับแนวทางการจัดการศึกษานอกโรงเรียน ของกรมการศึกษานอกโรงเรียน (2536 : 61-62)

ที่กำหนดแนวทางไว้ว่าจะใช้เทคโนโลยีการสื่อสาร สารสนเทศ และสื่อมวลชนทุกประเภทในการให้บริการความรู้ ข้อมูล ข่าวสารต่าง ๆ แก่ประชาชนและชุมชนอย่างกว้างขวางและให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชนร่วมมือในการให้ข้อมูลข่าวสารแก่สื่อมวลชน หรือร่วมผลิตสื่อที่เหมาะสมสำหรับการเผยแพร่ จึงสรุปได้ว่า การที่จะส่งเสริมให้กลุ่มเป้าหมายต่าง ๆ เข้ามามีบทบาทในด้านการจัดดำเนินการผลิตและเผยแพร่ ตลอดจนกำหนดเนื้อหาของสื่อมวลชนด้วยตนเองอย่างจริงจังและเป็นระบบที่ชัดเจน จากผลการวิจัยและข้อมูลดังกล่าวมีแนวโน้มเป็นไปได้มากในอนาคต

2. รูปแบบของการใช้สื่อมวลชน

2.1 การใช้สื่อมวลชนต่องานการศึกษานอกระบบของกรมการศึกษานอกโรงเรียนในอนาคต มีแนวโน้มรูปแบบการใช้ในลักษณะต่าง ๆ ดังนี้

2.1.1 ใช้เพื่อสร้างเจตคติและอุดมการณ์ของชาติ ประเภทของสื่อมวลชนที่เหมาะสม มีลำดับดังนี้

- 2.1.1.1 สื่อวิทยุโทรทัศน์
- 2.1.1.2 สื่อสิ่งพิมพ์
- 2.1.1.3 สื่อวิทยุกระจายเสียง
- 2.1.1.4 สื่อโทรคมนาคม
- 2.1.1.5 สื่อพื้นบ้าน

2.1.2 ใช้เพื่อสร้างจิตสำนึกของกลุ่มเป้าหมายในการพัฒนาตนเอง ประเภทของสื่อมวลชนที่เหมาะสม มีลำดับดังนี้

- 2.1.2.1 สื่อสิ่งพิมพ์
- 2.1.2.2 สื่อวิทยุโทรทัศน์
- 2.1.2.3 สื่อวิทยุกระจายเสียง
- 2.1.2.4 สื่อโทรคมนาคม
- 2.1.2.5 สื่อพื้นบ้าน

2.1.3 ใช้เพื่อให้ข่าวสารข้อมูล ความรู้เกี่ยวกับการดำรงชีพและพัฒนา ความเป็นอยู่ มีลำดับดังนี้

- 2.1.3.1 สื่อสิ่งพิมพ์
- 2.1.3.2 สื่อวิทยุโทรทัศน์
- 2.1.3.3 สื่อวิทยุกระจายเสียง
- 2.1.3.4 สื่อพื้นบ้าน
- 2.1.3.5 สื่อโทรคมนาคม

2.1.4 ใช้เพื่อพัฒนากระบวนการประชาธิปไตย มีลำดับดังนี้

- 2.1.4.1 สื่อวิทยุโทรทัศน์
- 2.1.4.2 สื่อวิทยุกระจายเสียง
- 2.1.4.3 สื่อสิ่งพิมพ์
- 2.1.4.4 สื่อพื้นบ้าน
- 2.1.4.5 สื่อโทรคมนาคม

2.1.5 ใช้เพื่อพัฒนาและเผยแพร่วัฒนธรรมประจำถิ่น และวัฒนธรรมของชาติ มี

ลำดับดังนี้

- 2.1.5.1 สื่อพื้นบ้าน
- 2.1.5.2 สื่อวิทยุโทรทัศน์
- 2.1.5.3 สื่อสิ่งพิมพ์
- 2.1.5.4 สื่อวิทยุกระจายเสียง
- 2.1.5.5 สื่อโทรคมนาคม

2.1.6 ใช้เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายออกมาแสดงตัว มีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนาตนเอง ชุมชนและประเทศชาติ มีลำดับดังนี้

- 2.1.6.1 สื่อวิทยุโทรทัศน์
- 2.1.6.2 สื่อวิทยุกระจายเสียง
- 2.1.6.3 สื่อสิ่งพิมพ์
- 2.1.6.4 สื่อพื้นบ้าน
- 2.1.6.5 สื่อโทรคมนาคม

2.1.7 ใช้เพื่อบันทึกวัฒนธรรมและปรากฏการณ์ของมนุษยชาติของประเทศชาติ

มีลำดับดังนี้

- 2.1.7.1 สื่อวิทยุโทรทัศน์
- 2.1.7.2 สื่อสิ่งพิมพ์
- 2.1.7.3 สื่อภาพยนตร์
- 2.1.7.4 สื่อวิทยุกระจายเสียง
- 2.1.7.5 สื่อโทรคมนาคม

2.1.8 ใช้เพื่อถ่ายทอดความรู้ ความดีงามของแต่ละท้องถิ่น มีลำดับดังนี้

- 2.1.8.1 สื่อวิทยุโทรทัศน์
- 2.1.8.2 สื่อสิ่งพิมพ์
- 2.1.8.3 สื่อพื้นบ้าน
- 2.1.8.4 สื่อวิทยุกระจายเสียง

2.1.9 ใช้เพื่อเป็นเครื่องมือเชื่อมโยงแนวคิดระหว่างคนท้องถิ่นต่าง ๆ ให้เกิดความนิยมความเข้าใจคนแต่ละกลุ่มภายในชาติ มีลำดับดังนี้

- 2.1.9.1 สื่อวิทยุโทรทัศน์
- 2.1.9.2 สื่อสิ่งพิมพ์
- 2.1.9.3 สื่อวิทยุกระจายเสียง
- 2.1.9.4 สื่อโทรคมนาคม
- 2.1.9.5 สื่อพื้นบ้าน

2.1.10 ใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการพัฒนาระบบการทำงานให้สอดคล้องต่อความเปลี่ยนแปลงในยุคของสังคมแห่งโลกข่าวสารในปัจจุบัน มีลำดับดังนี้

- 2.1.10.1 สื่อวิทยุโทรทัศน์
- 2.1.10.2 สื่อโทรคมนาคม
- 2.1.10.3 สื่อสิ่งพิมพ์
- 2.1.10.4 สื่อวิทยุกระจายเสียง

จากสภาพปัญหาของการเลือกใช้สื่อมวลชนให้เหมาะสมกับวัตถุประสงค์ของกิจกรรม ที่กำหนดไม่สามารถที่จะกำหนดไปได้ว่า สื่อชนิดใดชนิดหนึ่งเหมาะสมที่สุดและดีที่สุด ซึ่งโทนี (Tony. 1981 อ้างอิงจาก สมบัติ สุวรรณพิทักษ์. 2530 : 5-11) ได้กล่าวว่าตราบจนทุกวันนี้ยังไม่มีการวิจัยใดที่ชี้ให้เห็นว่าสื่อประเภทใดที่ดีที่สุด ทั้งนี้ก็เพราะว่าสื่อแต่ละประเภทก็มีข้อดีและข้อเสียในตัว

ของมันเองและผลของการวิจัยได้แสดงให้เห็นว่าสื่อทุกประเภทสามารถนำมาใช้ได้ผลเกือบทุกวิชา ถ้าหากว่าได้มีการสร้างแรงจูงใจให้กับผู้เรียนและจัดสภาพอย่างเหมาะสมนอกจากนี้ แชรรมม์ (Kaye and Rumble. 1981 : 48 ; citing Schramm. 1972) ได้กล่าวว่าได้มีการวิจัยถึงคุณภาพของสื่อการเรียนต่าง ๆ เป็นจำนวนร้อย ๆ เรื่อง ผลที่ปรากฏออกมาก็ไม่สามารถที่จะหาข้อยุติได้ว่าสื่อประเภทใดมีความเหมาะสมมากที่สุด ทั้งนี้ก็เพราะว่า คุณภาพของสื่อการเรียนนั้นยังมีส่วนเกี่ยวข้องกับองค์ประกอบอื่น ๆ อีกมาก เช่น ลักษณะของผู้เรียน ธรรมชาติของเนื้อหา บุคลิกภาพของผู้สอน และความสามารถของผู้เรียนซึ่งก็สอดคล้องกับความเห็นของ เจนคินส์ (Jenkins. 1981 : 45) ที่ว่าผู้เรียนที่แตกต่างกันและเนื้อหาที่แตกต่างกันย่อมมีผลที่จะต้องใช้อุปกรณ์ที่แตกต่างกันด้วย และจากการศึกษาของตรินาแมน (Jenkin. 1981 : 6 ; citing Trenaman) พบว่าสื่อการเรียนประเภทต่าง ๆ นั้นสามารถนำไปใช้ในการเรียนการสอนในเรื่องที่เหมาะสมและกลุ่มที่เหมาะสมก็จะทำให้ได้ผลการเรียนรู้ที่เหมือน ๆ กัน แต่พบว่าหากนำสื่อการเรียนเหล่านั้นมาผสมกันตั้งแต่ 1 อย่างขึ้นไป จะทำให้ผู้เรียนมีผลการเรียนดีขึ้น นั่นก็คือการใช้สื่อประสมย่อมดีกว่าการใช้สื่อใดสื่อหนึ่งเพียงอย่างเดียว และเจนคินส์ (Jenkins. 1981 : 45) ได้กล่าวว่า หากต้องการให้ผู้เรียนได้เกิดการเปลี่ยนแปลงในเรื่องเจตคตินั้น จำเป็นต้องใช้สื่อการเรียนหลายประเภท เพราะผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่า บุคคลต้องการที่จะได้รับข้อมูลหลายทางเพื่อการยืนยันและการชักชวนไปสู่การเปลี่ยนแปลง ซึ่งสอดคล้องกับการสรุปผลของการวิจัยทางด้านสื่อมวลชนของ อลิศรา ชูชาติ (2533 : 10-12) ที่กล่าวว่าสื่อมวลชนนั้นสามารถเปลี่ยนพฤติกรรมของบุคคลได้ภายใต้เงื่อนไขสถานการณ์ที่เหมาะสมคือ

1. สื่อนั้นจะต้องได้รับการออกแบบและวางแผนสำหรับเฉพาะกลุ่มบุคคล
2. สื่อนั้นต้องมาจากแหล่งซึ่งอาจเป็นบุคคลที่กลุ่มผู้รับมีความชอบ ความเข้าใจ และให้ความเชื่อถือ

3. ใช้สื่อที่กลุ่มผู้รับคุ้นเคย
4. การนำเสนอข้อมูล จะต้องเหมาะสมมีความสอดคล้องสัมพันธ์กับผู้รับ
5. มีการบอกกล่าวกับผู้รับว่าต้องทำอะไรบ้าง และทำอย่างไร
6. ต้องสัมพันธ์กับบริการและสิ่งอำนวยความสะดวกที่มีอยู่ในท้องถิ่นนั้น ๆ

จากผลของการวิจัยในเรื่องรูปแบบการใช้สื่อมวลชนในอนาคต และข้อมูลที่สอดคล้องสรุปได้ว่ารูปแบบการใช้สื่อมวลชนดังกล่าว มีแนวโน้มเป็นไปได้อย่างยิ่ง

2.2 การใช้สื่อมวลชนต่องานการศึกษาในระบบของกรมการศึกษานอกโรงเรียน
ในอนาคต รูปแบบการใช้สื่อแต่ละประเภท มีแนวโน้มการใช้ดังต่อไปนี้

2.2.1 รูปแบบการใช้สื่อสิ่งพิมพ์

2.2.1.1 ประสานงานขอความร่วมมือจากภาคเอกชน ช่วยเผยแพร่เนื้อหา
ข่าวสาร ความรู้ให้มากกว่าที่กรมการศึกษานอกโรงเรียนจะดำเนินการผลิตเอง

2.2.1.2 สอดแทรกเนื้อหาของสารไปกับสื่อของภาคเอกชน ที่ประชาชนนิยม
อ่านอย่างกว้างขวาง

2.2.1.3 ให้กลุ่มเป้าหมายมีส่วนร่วมในการกำหนดเนื้อหา และให้ความสำคัญ
ของภูมิปัญญาท้องถิ่น

2.2.1.4 เนื้อหาของสารเน้นความแตกต่างระหว่างท้องถิ่นเป็นสำคัญ

2.2.1.5 ใช้สื่อสิ่งพิมพ์เป็นสื่อหลักในรูปแบบของการใช้สื่อประสมในการจัด
การศึกษานอกโรงเรียน

2.2.1.6 เนื้อหาสั้น ๆ เข้าใจง่าย มีภาพประกอบใช้ตัวอักษรอ่านง่ายรูป
เล่มเล็กหรือในเนื้อหา 1 เรื่อง ประกอบด้วยหลายเล่ม

จากการศึกษาของ International Extension College (อ้างอิงจาก สมบัติ
สุวรรณพิทักษ์ (2530 : 5-39) ได้สรุปข้อดีและข้อเสียของสื่อสิ่งพิมพ์ไว้ว่า ข้อดีของสื่อสิ่งพิมพ์มี
หลายรูปแบบที่แตกต่างกันตั้งแต่โปสเตอร์จนถึงชุดการเรียนด้วยตนเอง สื่อสิ่งพิมพ์มีความคงทน
ถาวรอยู่ได้นาน ในเรื่องของการผลิตและการสร้างมีราคาถูกลงและจัดทำได้ง่ายกว่าสื่อประเภทอื่น
และประการสำคัญ คือสื่อสิ่งพิมพ์ประเภทหนังสือพิมพ์จะมีประโยชน์มากกับการเรียนในกลุ่ม ส่วนข้อ
เสียของสื่อสิ่งพิมพ์ คือ มักจะล้าสมัยและเปลี่ยนแปลงแก้ไขได้ยากและสื่อสิ่งพิมพ์ใช้ได้กับผู้ที่อ่านออก
เขียนได้เท่านั้น เมื่อพิจารณาแล้วสรุปได้ว่าสื่อสิ่งพิมพ์ยังมีความสำคัญต่อการจัดการศึกษานอก
โรงเรียนในอนาคตอยู่อย่างมาก ในเรื่องรูปแบบของการใช้สื่อสิ่งพิมพ์ในการจัดการศึกษาทางไกล
จะใช้สื่อสิ่งพิมพ์เป็นสื่อหลักและสื่อโทรทัศน์และวิทยุเป็นสื่อเสริม รูปแบบการใช้สื่อสิ่งพิมพ์ในอนาคต
จะเป็นไปในทางขอความร่วมมือจากภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมดำเนินการ และให้กลุ่มเป้าหมาย
มีส่วนร่วมในการกำหนดเนื้อหาโดยมุ่งเน้นภูมิปัญญาท้องถิ่น จะสอดคล้องกับแนวคิดในการบูรณาการ
การศึกษานอกโรงเรียน ในเรื่องทางเลือกที่พึงประสงค์ในการจัดกิจกรรมตอบสนองแผนพัฒนา
การศึกษา ฉบับที่ 7 (ชลทิษฐ์ เอี่ยมสำอางค์. 2535 : 17-20) ที่กล่าวว่าเร่งรัดให้มีระบบ

เครือข่ายการเรียนรู้เพื่อให้เกิดการศึกษาตลอดชีวิต โดยเน้นการพัฒนาศักยภาพของชุมชนที่เป็นศูนย์กลางการจัดกิจกรรมและใช้ทรัพยากรในการศึกษา ระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนตลอดจนแหล่งวิทยาการอื่น ๆ ในลักษณะรูปแบบของสื่อสิ่งพิมพ์ในอนาคตเนื้อหาของสารจะเน้นความแตกต่างระหว่างท้องถิ่นเป็นสำคัญ และเนื้อหาของสารจะสั้น ๆ และเข้าใจง่ายนั้น สอดคล้องกับความคิดเห็นของ พิมพ์ใจ สิทธิสุรศักดิ์ (2536 : 29-31) กล่าวว่าการจัดการศึกษา นอกโรงเรียน ให้แก่กลุ่มเป้าหมายจะต้องให้ผู้เรียนช่วยตนเองให้มากที่สุด ในทุกรูปแบบสื่อสิ่งพิมพ์ จะต้องสร้างอย่างง่าย ๆ ที่จะใช้เฉพาะแห่งในชุมชน และสื่อสิ่งพิมพ์จะต้องมีลักษณะแตกต่างกับสื่อสิ่งพิมพ์โดยทั่วไป คือขนาดตัวหนังสือควรให้มีขนาดใหญ่ เพราะจะเหมาะสมกับผู้อ่านเขียนได้น้อย และมีปัญหาทางสายตา หนังสือที่น่าสนใจต้องมีภาพประกอบและไม่ดูว่ายากเป็นวิชาการมากเกินไป เลือกใช้คำที่อ่านง่าย เข้าใจง่าย และเนื้อหาที่เขียนยกตัวอย่างจริงที่เกิดขึ้นในชุมชนโดยยึด ภูมิปัญญาท้องถิ่น จึงสรุปได้ว่ารูปแบบของการใช้สื่อสิ่งพิมพ์ต่องานการศึกษาในระบบ ของกรม การศึกษาออกโรงเรียนในอนาคตมีแนวโน้มเป็นไปได้อย่างยิ่ง

2.2.2 รูปแบบการใช้สื่อวิทยุกระจายเสียง

- 2.2.2.1 สอดแทรกรายการสารคดีสั้น ๆ ที่น่าสนใจไปกับรายการต่าง ๆ ของทางสถานี
- 2.2.2.2 เป็นรายการสั้น ๆ เหมาะสมกับสภาพของผู้ฟังโดยทั่วไปและแต่ละท้องถิ่น
- 2.2.2.3 เนื้อหาของสารสอดคล้องกับชีวิตประจำวัน
- 2.2.2.4 สนับสนุนให้ผู้สนใจเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการผลิตรายการ เพื่อสร้างเครือข่ายของกรมการศึกษาออกโรงเรียนให้เกิดสังคมการเรียนรู้
- 2.2.2.5 ใช้สื่อวิทยุกระจายเสียงเป็นสื่อเสริมสื่อสิ่งพิมพ์ในรูปแบบของการใช้สื่อประสม
- 2.2.2.6 บันทึกรายการเป็นเทปเสียง จัดบริการไว้ตามศูนย์การเรียนรู้และแหล่งความรู้ของชุมชน
- 2.2.2.7 กรมการศึกษาออกโรงเรียนสนับสนุนทางด้านเนื้อหาของสารให้แก่รายการต่าง ๆ ที่ออกอากาศทุกสถานี ทั้งส่วนกลางและภูมิภาค โดยยึดภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นแหล่งความรู้

2.2.2.8 ผู้รับฟังรายการสามารถสื่อสารกับทางรายการได้ทันที เป็นรูปแบบของการสื่อสาร 2 ทาง

จากการดำเนินการใช้สื่อมวลชน ในการศึกษาออกโรงเรียนเพื่อพัฒนาคนให้ได้รับการศึกษานั้น สื่อมวลชนมีบทบาทมากในปัจจุบัน (รัชดา คลี่สุนทร 2531 : 37-51) ไม่ว่าจะเป็นวิทยุโทรทัศน์ หนังสือพิมพ์หรือสิ่งพิมพ์ ฯลฯ แต่สื่อที่ให้ความรู้สาระการศึกษาแก่ประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพได้ดีกว่าสื่ออื่น ๆ นั่นก็คือสื่อวิทยุเพราะลงทุนน้อยไปได้ทั่วถึงแม้แต่คนที่ไม่รู้หนังสือหรือคนพิการก็สามารถรับฟังได้ ในเรื่องรูปแบบการใช้สื่อวิทยุกระจายเสียงจากผลของการวิจัยสอดคล้องกับการศึกษาของ สุรัชย์ ลิกขานันท์ (2528 : 20-21) และรัชดา คลี่สุนทร (2531 : 37-51) สรุปได้ว่าเนื้อหาของรายการวิทยุ ต้องสอดคล้องกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย เป็นรายการสั้น ๆ สอดแทรกสาระความบันเทิง การเลือกเนื้อหาต้องเชื่อถือได้ โดยวิทยุวิทยากรที่มีความชำนาญทางสาขาวิชานั้น โดยสนับสนุนเครือข่ายการเรียนรู้ รูปแบบบางรายการ ต้องให้ผู้ชมสามารถสื่อสารกับทางรายการได้ เพื่อสอบถามปัญหาทางการศึกษา และการสอนโดยใช้วิทยุจะต้องใช้ร่วมกับสื่ออื่นด้วย ในรูปแบบของสื่อประสมเพื่อเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ ในรูปแบบของการบันทึกรายการเป็นเทปเสียง จัดไว้บริการตามศูนย์การเรียนและแหล่งความรู้ของชุมชนนั้น สอดคล้องกับที่ International Extension College (อ้างอิงจาก สมบัติ สุวรรณพิทักษ์. 2530 : 5-31) ได้กล่าวไว้ว่าเทปเสียงใช้ได้ดีในกรณีที่มีผู้เรียนมีจำนวนน้อยและเทปเสียงทำให้สามารถทบทวนเนื้อหาที่เรียนได้ จึงเป็นประโยชน์มากในการนำมาสอนเนื้อหาที่ต้องการทำซ้ำ กล่าวได้ว่าแนวโน้มในเรื่องรูปแบบการใช้สื่อวิทยุกระจายเสียงต่องานการศึกษานอกระบบ ของกรมการศึกษานอกโรงเรียนในอนาคต มีความเป็นไปได้อย่างมากดังผลการวิจัยดังกล่าว

2.2.3 รูปแบบการใช้สื่อวิทยุโทรทัศน์

2.2.3.1 ส่งเสริมให้ผู้มีความเชี่ยวชาญในสาขาวิชาต่าง ๆ เป็นผู้ร่วมรายการและร่วมกำหนดเนื้อหา

2.2.3.2 รูปแบบบางรายการต้องใช้พื้นที่จริงในการนำเสนอ

2.2.3.3 ลักษณะรูปแบบบางรายการที่นำเสนอเป็นรูปแบบที่ทันสมัยเร้า

ความสนใจของผู้รับชม

2.2.3.4 เนื้อหาควรเป็นเรื่องเกี่ยวกับท้องถิ่น ชีวิตความเป็นอยู่จาก
ประสบการณ์จริงของชาวบ้าน

2.2.3.5 ให้ผู้มีความสามารถในวิชาชีพทางวิทยุโทรทัศน์มีส่วนร่วมในการ
ผลิตรายการ

2.2.3.6 บันทึกรายการที่นำเสนอออกอากาศลงวิถีทัศน์ บริการแก่ผู้สนใจ
ศึกษาเพิ่มเติม โดยจัดบริการไว้ในแหล่งความรู้ของชุมชน

2.2.3.7 ให้กลุ่มเป้าหมายหรือผู้ชมรายการมีส่วนร่วมในการกำหนดเนื้อหา
และเป็นผู้ร่วมรายการ

2.2.3.8 เชื่อมสัมพันธ์กับรายการที่เป็นประโยชน์ต่อประชาชนที่ภาคเอกชน
องค์กรต่าง ๆ เป็นผู้ผลิตรายการ โดยกรมการศึกษานอกโรงเรียนเป็นผู้สนับสนุนเนื้อหารายการ

2.2.3.9 สนับสนุนการจัดรายการถ่ายทอดสดออกอากาศ โดยให้ผู้ชม
สามารถสื่อสารกับทางรายการได้

2.2.3.10 เพิ่มความถี่การออกอากาศของรายการ โดยขอความร่วมมือจาก
ทางสถานีวิทยุโทรทัศน์ช่องต่าง ๆ

ในบรรดาสื่อมวลชนแขนงต่าง ๆ โทรทัศน์จะได้เปรียบสื่อประเภทอื่น ๆ หลายประการ
เพราะความฉับไวในการนำเสนอข่าวสารข้อมูล ทั้งภาพและเสียงที่สื่อผ่านโทรทัศน์จึงทำให้อารมณ์
ความรู้สึกที่สมจริงและมีอิทธิพลในการโน้มน้าวใจได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเพื่อพัฒนาศักยภาพ
ของประชากรให้ทันต่อความก้าวหน้าต่าง ๆ ดังนั้นโทรทัศน์จึงเข้ามามีบทบาทและอิทธิพลกับสังคม
มากยิ่งขึ้น ในบางประเทศจึงมีการใช้โทรทัศน์เพื่อให้เกิดการศึกษาแก่ประชาชนอย่างกว้างขวาง
(ดุขฎิ กิติโมรากุล. 2534 : 46-48) จะเห็นได้ว่าวิทยุโทรทัศน์ มีความสำคัญต่อการจัดการ
ศึกษาเป็นอย่างยิ่งในปัจจุบัน ในเรื่องรูปแบบของการใช้สื่อวิทยุโทรทัศน์ นั้นจากผลการวิจัยครั้งนี้
ได้สอดคล้องกับความคิดเห็นของ ดุขฎิ กิติโมรากุล ในประเด็นการระดมทรัพยากรการมีส่วนร่วม
กล่าวว่า การมีส่วนร่วมจากชุมชนโดยปัญญาชนชาวบ้าน องค์กรพัฒนาชุมชน สถาบันทางสังคม องค์กร
บริหารส่วนท้องถิ่น ตลอดจนสื่อมวลชนต่าง ๆ ให้เข้ามามีส่วนในการดำเนินงานด้านโทรทัศน์การ
ศึกษา อาจเป็นรูปของการเชิญเข้ามาเป็นผู้ร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ตามความเหมาะสม ทั้งนี้เพื่อให้
ทิศทางการศึกษาเป็นไปได้เพื่อสนองความต้องการ และสอดคล้องกับวิถีชีวิตของประชาชนและ
ชุมชนท้องถิ่นอย่างแท้จริง ในประเด็นรูปแบบรายการต้องใช้พื้นที่จริง ลักษณะรูปแบบรายการทัน

สมัยเร้าความสนใจ เนื้อหาควรเป็นประสบการณ์จริง และให้กลุ่มเป้าหมายหรือผู้รับชมรายการมีส่วนร่วมในการกำหนดเนื้อหา นั้น จากผลของการวิจัยสอดคล้องกับความคิดเห็นของ วิจิตร ภักติ-รัตน์ (2531 : 31 - 36) ที่เสนอไว้ว่ารายการวิทยุโทรทัศน์เป็นสื่อที่สำคัญในการเสริมสร้างความคิดคำนึง จินตนาการ และความคิดสร้างสรรค์ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ รายการวิทยุโทรทัศน์ต้องเป็นรายการที่ทันสมัยเร้าใจ ข้อเท็จจริงจำเป็นต้องแสวงหามาจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ เพิ่มเติมจากเนื้อหาวิชาเพื่อขยายแนวคิดให้ชัดเจนขึ้น แหล่งข้อมูลจะต้องเป็นข้อมูลจากต้นเรื่องเป็นเหตุการณ์จริง ส่วนในประเด็นเรื่องการเชื่อมสัมพันธ์กับรายการกับภาคเอกชน องค์กรต่าง ๆ และเพิ่มความถี่การออกอากาศ โดยขอความร่วมมือจากทางสถานีวิทยุโทรทัศน์ช่องต่าง ๆ นั้น ความเป็นไปได้ซึ่งสอดคล้องกับการปรับปรุงระบบการบริหารและเครือข่ายการศึกษาออกโรงเรียน ของกรมการศึกษาออกโรงเรียน ที่ให้ความสำคัญในเรื่องของการสนับสนุนและร่วมดำเนินการในระบบเครือข่าย โดยจะเน้นการใช้ทรัพยากรร่วมกันเพื่อใช้ประโยชน์จากทรัพยากรที่ต่างมีจำกัดให้เกิดประโยชน์มากที่สุด และการผนึกกำลังของแต่ละหน่วยงานให้เกิดพลังที่จะจัดบริการ และดำเนินการไปสู่วัตถุประสงค์ร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ (กรมการศึกษาออกโรงเรียน. 2536 : 54-56) ดังนั้นจึงเป็นที่แน่ใจว่าอนาคตแนวโน้มรูปแบบการใช้สื่อวิทยุโทรทัศน์ ต่องานการศึกษานอกระบบ ของกรมการศึกษาออกโรงเรียน จะมีความเป็นไปได้สูงมาก

2.2.4 รูปแบบการใช้สื่อภาพยนตร์

2.2.4.1 ผลิตเป็นภาพยนตร์ ผลิตสร้างความเข้าใจให้แก่ผู้ชมโดยขอความร่วมมือจากภาคเอกชนเป็นผู้นำออกเผยแพร่

2.2.4.2 นำภาพยนตร์ประวัติศาสตร์ที่มีอยู่แล้วมาผลิตเป็นรายการโทรทัศน์ ให้ความรู้แก่ผู้ชม

2.2.4.3 นำภาพยนตร์บันทึกลงวีดิทัศน์ ให้บริการแก่ผู้สนใจศึกษาในแหล่งความรู้ของชุมชน

2.2.4.4 สอดแทรกให้ความรู้แก่ผู้ชม ในรูปแบบของนิทรรศการเคลื่อนที่ไปสู่ชุมชนต่าง ๆ

2.2.4.5 บันทึกเหตุการณ์ต่าง ๆ เป็นการบันทึกประวัติศาสตร์ไว้ใช้ในโอกาสต่อไป

ภาพยนตร์จัดว่าเป็นสื่อมวลชนประเภทหนึ่งที่มีผลต่อการปลูกฝัง เปลี่ยนแปลง เจตคติต่อกลุ่มเป้าหมาย โดยสาเหตุที่ภาพยนตร์สามารถเข้าถึงมวลชนจำนวนมาก ๆ ได้ สามารถให้ความรู้ความเข้าใจทั้งคนที่อ่านหนังสือไม่ได้ก็สามารถเรียนรู้ได้จากภาพยนตร์ หากดำเนินการสร้างภาพยนตร์อย่างมีประสิทธิภาพแล้วสามารถโน้มน้าวจิตใจผู้ชมได้มากกว่าสื่ออื่น ๆ เพราะมีบทบาทที่ชวนติดตามน่าประทับใจ (เนตล วรธนาคม.2527: 24-26) เนื่องจากในสภาพปัจจุบันภาพยนตร์ได้ลดความสำคัญลงเพราะว่าต้นทุนการผลิตสูงและใช้เทคนิควิธีการที่สูง การนำภาพยนตร์มาใช้ในการศึกษาก็จะเป็นไปในรูปแบบของการประชาสัมพันธ์สร้างความเข้าใจให้แก่ผู้รับชม และภาพยนตร์ยังทำให้ประวัติศาสตร์มีชีวิตชีวา (ภาวิตา สัมมาสตี. 2527 : 38-46) จึงสอดคล้องกับผลของการวิจัยในประเด็นที่ว่าผลผลิตภาพยนตร์ รมแรงค์สร้างความเข้าใจให้แก่ผู้ชม โดยขอความร่วมมือจากภาคเอกชนเป็นผู้นำออกเผยแพร่ และการนำเอาภาพยนตร์ที่มีอยู่แล้วมาผลิตเป็นรายการโทรทัศน์ รวมทั้งบันทึกเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่สำคัญเป็นการบันทึกประวัติศาสตร์ไว้ใช้ในโอกาสต่อไป เมื่อพิจารณาแล้วแนวโน้มรูปแบบการใช้ภาพยนตร์ต่องานการศึกษานอกระบบ ของกรมการศึกษานอกโรงเรียนในอนาคตตามผลการวิจัยมีความเป็นไปได้สูง

2.2.5 รูปแบบการใช้สื่อพื้นบ้าน

2.2.5.1 ขอความร่วมมือจากศิลปินพื้นบ้าน ในรูปแบบของการเป็นอาสาสมัคร ช่วยเผยแพร่ข่าวสารความรู้ โดยมีค่าตอบแทนและประกาศเกียรติคุณจากทางราชการ

2.2.5.2 บันทึกการเผยแพร่ข่าวสาร ความรู้ของสื่อพื้นบ้านเป็นสื่อวิทยุกระจายเสียงและสื่อวิทยุโทรทัศน์ ออกเผยแพร่เพื่อเพิ่มความกว้างขวางของการรับสารให้แก่ผู้รับฟังและรับชม

2.2.5.3 ใช้สื่อพื้นบ้านให้เหมาะสมแต่ละท้องถิ่น เพื่อเพิ่มความเข้าใจในการสื่อสาร

2.2.5.4 รวบรวมสื่อพื้นบ้านของแต่ละท้องถิ่นที่มีอยู่ ไว้ในรูปแบบของเครือข่ายแห่งภูมิปัญญาท้องถิ่น

2.2.5.5 กรมการศึกษานอกโรงเรียนสนับสนุนเนื้อหา ข่าวสาร ข้อมูล ให้แก่สื่อพื้นบ้าน ช่วยเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง

ศิริวรรณ สายหงษ์ (2531 : 52-54) ได้กล่าวไว้ว่าความเจริญก้าวหน้าของสื่อสารมวลชน และเทคโนโลยีสารสนเทศยุคใหม่ ทำให้การส่งข่าวสารข้อมูลเป็นไปอย่างรวดเร็วและ

กว้างขวาง แต่อย่างไรก็ตามภาคเอกชนในประเทศที่กำลังพัฒนา ไม่ได้รับประโยชน์จากความเจริญก้าวหน้าดังกล่าวเท่าที่ควร และอ้างอิงว่าผู้เชี่ยวชาญด้านสื่อ ค้นพบว่าในทศวรรษนี้ประชาชนชาวไร่ ชาวนา ได้รู้จักคุณค่าของสื่อดั้งเดิม หรือเรียกว่าสื่อประเพณีเป็นอย่างดี จึงได้มีการสนับสนุนให้ใช้สื่อพื้นบ้านส่งเสริมโปรแกรมการพัฒนาอย่างกว้างขวาง จากผลการวิจัยในประเด็นรูปแบบการใช้สื่อพื้นบ้านในอนาคต ว่าจะขอความร่วมมือจากศิลปินพื้นบ้านในรูปแบบของการเป็นอาสาสมัคร ช่วยเผยแพร่ข่าวสารความรู้โดยมีค่าตอบแทน และประกาศเกียรติคุณจากทางราชการ และกรมการศึกษานอกโรงเรียนจะสนับสนุนเนื้อหา ข่าวสาร ข้อมูล ให้แก่สื่อพื้นบ้านช่วยเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่องนั้นมีความสอดคล้องกับมิติใหม่ในการจัดการศึกษานอกโรงเรียน (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2536 : 54-56) ที่กำหนดไว้ว่าจะสนับสนุน และส่งเสริมการจัดการศึกษานอกโรงเรียนของชุมชน และหน่วยงานที่เป็นเครือข่ายในลักษณะต่าง ๆ เช่น ให้บริการทางด้านวิชาการ ในเรื่องหลักสูตร สื่อการศึกษา การฝึกอบรมและจะมีการประกาศเกียรติคุณเพื่อยกย่องผลงานดีเด่น รวมทั้งแสวงหามาตรการจูงใจในการดำเนินงาน ส่วนในประเด็นของการรวบรวมสื่อพื้นบ้านของแต่ละท้องถิ่นที่มีอยู่ไว้ในรูปแบบของเครือข่ายแห่งภูมิภาคท้องถิ่นนั้นก็สอดคล้องกับมิติใหม่ ในการจัดการศึกษานอกโรงเรียนที่กำหนดไว้ว่าจะสนับสนุนการขยายจำนวนสมาชิกในแต่ละ เครือข่ายตลอดจนเชื่อมสัมพันธ์กับเครือข่ายอื่น และในรูปแบบของสื่อพื้นบ้านที่จะบันทึกการเผยแพร่ข่าวสาร ความรู้ ของสื่อพื้นบ้าน เป็นสื่อวิทยุกระจายเสียงและสื่อวิทยุโทรทัศน์ ออกเผยแพร่เพื่อเพิ่มความรู้ของการรับสารให้ผู้รับฟังและรับชม และเรื่องรูปแบบของการใช้สื่อพื้นบ้านให้เหมาะสมแต่ละท้องถิ่น เพื่อเพิ่มความเข้าใจในการสื่อสารนั้นสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ศิริพรรณ สายหงษ์ (2531 : 52-54) กล่าวว่าสื่อพื้นบ้านมีความยืดหยุ่น และสามารถนำไปใช้ได้อย่างสอดคล้องกับสภาพท้องถิ่นทั้งนี้เพราะใช้ภาษาถิ่นในการสื่อสาร และตรงกับสภาพประเพณีวัฒนธรรม และสื่อพื้นบ้านสามารถนำไปใช้ร่วมกับสื่อมวลชนได้ ซึ่งจะทำให้เกิดความน่าสนใจ ความแปลกใหม่ ความดึงดูดใจ และเกิดการยอมรับของผู้ฟังทั้งในเมืองและชนบทได้ เมื่อพิจารณาผลการวิจัยและความสอดคล้องดังกล่าว จึงเป็นเครื่องชี้ชัดว่าแนวโน้มรูปแบบการใช้สื่อพื้นบ้านต่อการศึกษานอกระบบของกรมการศึกษานอกโรงเรียนในอนาคตเป็นไปได้มาก

2.2.6 รูปแบบการใช้สื่อโทรคมนาคม

2.2.6.1 ใช้ดาวเทียมจัดการศึกษาทางไกลให้แพร่หลายและกว้างขวางโดย

ครอบคลุมทุกภูมิภาค

2.2.6.2 กรมการศึกษานอกโรงเรียนขอความร่วมมือจากภาคเอกชน เป็นผู้ดำเนินการผลิตรายการส่งออกอากาศทางสถานีดาวเทียม

2.2.6.3 กรมการศึกษานอกโรงเรียนมีช่องสัญญาณดาวเทียมออกอากาศเป็นของตนเอง โดยดำเนินการออกอากาศตลอด 24 ชั่วโมง

2.2.6.4 กรมการศึกษานอกโรงเรียนมีห้องส่งสัญญาณออกอากาศไปยังสถานีดาวเทียมภาคพื้นดินเป็นของตนเอง

2.2.6.5 รูปแบบรายการโทรทัศน์ผ่านดาวเทียมเป็นรายการสั้น ๆ และเป็นสื่อเสริมสื่อสิ่งพิมพ์ที่ผู้เรียนได้ศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม

2.2.6.6 ใช้สื่อโทรคมนาคมจัดตั้งศูนย์สารสนเทศทางการศึกษา โดยใช้คอมพิวเตอร์เชื่อมโยงข่าวสาร จากส่วนกลางกับส่วนภูมิภาคและเครือข่ายทุกท้องถิ่น

2.2.6.7 ใช้สื่อโทรคมนาคมในการเรียนการสอนผ่านดาวเทียมของกลุ่มผู้เรียนส่วนภูมิภาคกับส่วนกลางหรือกับภูมิภาคด้วยกัน โดยใช้รูปแบบของการสื่อสารแบบ 2 ทาง

จากผลการศึกษาของ ธงชัย เจียมพุก (2533 : 75-76) พบว่าสื่อการศึกษาสำหรับการศึกษานอกโรงเรียน มีแนวโน้มเป็นสื่อโทรคมนาคมประเภทดาวเทียมเพื่อการศึกษา รูปแบบการใช้ดาวเทียมเพื่อการศึกษา จากผลการวิจัยที่ว่า จะใช้ดาวเทียมเพื่อจัดการศึกษาทางไกลให้แพร่หลาย และกว้างขวางครอบคลุมทุกภูมิภาค และกรมการศึกษานอกโรงเรียนมีช่องสัญญาณดาวเทียมเป็นของตนเอง โดยดำเนินการออกอากาศตลอด 24 ชั่วโมงนั้น สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2527 : 51-64) ได้กำหนดแนวนโยบายและวิธีการใช้วิทยุโทรทัศน์เพื่อการศึกษาระยะยาวไว้ว่า การออกอากาศจะใช้ระบบดาวเทียมแพร่ภาพให้รับชมพร้อมกันทั่วประเทศ วันละ 18 ชั่วโมง ตั้งแต่เวลา 05.30-23.30 น. การจัดการศึกษาโดยใช้สื่อโทรคมนาคมจะมุ่งเน้นไปในการจัดการศึกษาทางไกล โดยเน้นหนักการใช้ระบบการสื่อสารทุกชนิด เช่น สิ่งพิมพ์ วิทยุกระจายเสียง โทรทัศน์ และโทรทัศน์เครื่องมือสำคัญในการเชื่อมโยงความรู้ระหว่างผู้เรียนและผู้สอนซึ่งอยู่ห่างไกลกัน การพัฒนาระบบการศึกษาทางไกลโดยใช้ดาวเทียมจะเพิ่มศักยภาพการบริหารทางการศึกษาได้มากยิ่งขึ้น (ศูนย์การศึกษาทางไกลไทยคม. 2536 : 1-2) ส่วนประเด็นของผลการวิจัยที่ว่า รูปแบบของรายการโทรทัศน์ผ่านดาวเทียมเป็นรายการสั้น ๆ และเป็นสื่อเสริมสื่อสิ่งพิมพ์ตามหลักสูตรการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมนั้น ความเป็นไปได้สอดคล้องกับระบบการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช ที่ใช้สื่อประสมคือสื่อหลัก ได้แก่ ตำรา และสื่อ

เสริม ได้แก่ รายการวิทยุและโทรทัศน์ และในประเด็นของการใช้สื่อโทรคมนาคมจัดตั้งศูนย์สารสนเทศทางการศึกษา และใช้สื่อโทรคมนาคมดาวเทียมในการเรียนการสอนของกลุ่มผู้เรียน ส่วนภูมิภาคกับส่วนกลางหรือภูมิภาคด้วยกันโดยใช้รูปแบบการสื่อสาร 2 ทางนั้น แนวโน้มความเป็นไปได้สอดคล้องกับแนวคิดของ กิดานันท์ มลิทอง (2534 : 80-96) ที่กล่าวถึงเรื่องการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ระบุว่าเทคโนโลยีการสื่อสารผ่านดาวเทียมสามารถสร้างเครือข่ายติดต่อซึ่งกันและกันได้ เช่น ศูนย์สารสนเทศ หรือการประชุมทางไกลที่ผู้ประชุมไม่จำเป็นต้องนั่งรวมอยู่ในห้องเดียวกัน ต่างคนอาจจะอยู่ต่างเมืองหรือต่างทวีป แต่สามารถประชุมรวมกันในเวลาเดียวกันได้ โดยที่เห็นภาพและได้ยินเสียงกันและกัน สามารถพูดโต้ตอบกันได้เหมือนการประชุมปกติ ส่วนผลการวิจัยในประเด็นของการใช้สื่อโทรคมนาคมจัดตั้งศูนย์สารสนเทศการศึกษา โดยใช้คอมพิวเตอร์เชื่อมโยงข่าวสาร จากส่วนกลางกับส่วนภูมิภาคและเครือข่ายทุกท้องถิ่น สอดคล้องกับผลการศึกษาของ สมนึก เจริญทอง (2535 : 15-23) ที่ศึกษาแนวโน้มการศึกษานอกโรงเรียน ด้านข่าวสารข้อมูลของกรมการศึกษานอกโรงเรียน ในเรื่องการพัฒนาด้านยุทธวิธีการดำเนินงานโดยกรมการศึกษานอกโรงเรียน ว่าควรได้มีการพัฒนาวิธีการปฏิบัติงานให้ทันกับสถานการณ์เปลี่ยนแปลงของสังคม ควรมีศูนย์รวมของข่าวสารข้อมูลในแต่ละระดับตั้งแต่ส่วนกลาง จังหวัดและชุมชน โดยอาศัยเทคโนโลยีโทรคมนาคม และเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์เข้ามาช่วยตามความเหมาะสม โดยสรุปจึงกล่าวได้ว่า รูปแบบการใช้สื่อโทรคมนาคม ต่อเนื่องการศึกษานอกระบบ ของกรมการศึกษานอกโรงเรียน มีแนวโน้มเป็นไปได้อย่างมาก เนื่องจากหลักการและเหตุผลดังกล่าว

3. แนวโน้มด้านรูปแบบการผลิต การจัดหา และการจัดบริการสื่อมวลชน

3.1 หน่วยงานที่ผลิตสื่อมวลชนต่องานการศึกษานอกระบบ ของกรมการศึกษานอกโรงเรียน

3.1.1 หน่วยงานของกรมการศึกษานอกโรงเรียน

3.1.2 หน่วยงานของเอกชน องค์กรต่าง ๆ

3.1.3 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการจัดการศึกษานอกโรงเรียน

จากผลของการวิจัยมีแนวโน้มที่จะให้ภาคเอกชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการผลิต ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ศิริรัตน์ ทิวะศิริ (2533 : 44-47) ที่ศึกษาถึงแนวทางการจัดการศึกษานอกโรงเรียนในอนาคต ในประเด็นแนวทางสำคัญในการจัดการศึกษาว่าแนวโน้มการบริการและการจัดการศึกษานอกโรงเรียน จะแบ่งภาระการให้บริการการศึกษา

กระจายสู่หน่วยงานอื่นและชุมชน โดยกรมการศึกษานอกโรงเรียนเป็นผู้ส่งเสริม สนับสนุน เพราะในปัจจุบัน การจัดการศึกษานอกโรงเรียนไม่กว้างขวางเท่าที่ควร เพราะข้อจำกัดของทรัพยากรบุคคล ตลอดจนวัสดุอุปกรณ์ ดังนั้นแนวโน้มการร่วมมือการผลิตสื่อมวลชนต่องานการศึกษานอกระบบของกรมการศึกษานอกโรงเรียนในอนาคต จึงมีความเป็นไปได้อย่างมากดังผลการวิจัยดังกล่าว

3.2 หน่วยงานของกรมการศึกษานอกโรงเรียน ที่ผลิตสื่อมวลชน

3.2.1 ภาค

3.2.2 กอง

3.2.3 จังหวัด

แนวโน้มหน่วยงานของกรมการศึกษานอกโรงเรียน ที่ผลิตสื่อมวลชนจะอยู่ในระดับภาค/กองและจังหวัด มีความเป็นไปได้ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับผลของการศึกษาของ ธงชัย เจียมพุก (2533 : 81-82) เกี่ยวกับแนวโน้มของสื่อการศึกษาสำหรับการศึกษานอกโรงเรียน ในปีพุทธศักราช 2552 ในประเด็นของหน่วยงานผลิตสื่อการศึกษา มีแนวโน้มการดำเนินงานในระดับภาค/เขต ระดับกอง/ศูนย์ และระดับอำเภอ เมื่อพิจารณาแล้วจะเป็นการกระจายเครือข่ายการทำงานลงสู่ระดับภาคผู้ปฏิบัติ จึงนับว่าแนวโน้มการจัดหน่วยงานรับผิดชอบในด้านของการผลิตสื่อมวลชนต่องานการศึกษานอกระบบ ของกรมการศึกษานอกโรงเรียน มีแนวโน้มเป็นไปได้มากตามผลการวิจัยดังนี้

3.3 การจัดทำแผนการผลิตสื่อมวลชน

3.3.1 กรมการศึกษานอกโรงเรียนใช้ระบบธุรกิจเข้ามาดำเนินการจัดการจ้างในขั้นตอนของการผลิต เพื่อก่อให้เกิดภาวะของการแข่งขัน

3.3.2 กรมการศึกษานอกโรงเรียนจัดซื้อลิขสิทธิ์สื่อมวลชน และนำมาดัดแปลงปรับปรุงใช้จัดการศึกษานอกโรงเรียนให้เกิดประโยชน์มากที่สุด

3.3.3 การจัดหาสื่อมวลชนต้องอาศัยการยืมจากเครือข่ายการดำเนินงาน การศึกษานอกโรงเรียนจากหน่วยงานอื่น

3.3.4 กรมการศึกษานอกโรงเรียนขอรับบริจาคจากผู้มีจิตศรัทธา

จากผลของการวิจัย เมื่อพิจารณาแล้วปรากฏว่าแนวโน้มการจัดดำเนินการผลิตสื่อมวลชนจะใช้ระบบเครือข่ายทางด้านธุรกิจ และเครือข่ายทางด้านการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนเข้ามาเกี่ยวข้อง เพื่อให้ได้มาซึ่งสื่อมวลชนที่มีประสิทธิภาพและจำนวนพอเพียงกับความต้องการ

ของการให้บริการแก่กลุ่มเป้าหมาย ที่กรมการศึกษานอกโรงเรียนมีขีดจำกัดในเรื่องของงบประมาณที่ไม่เพียงพอ ซึ่งสอดคล้องกับข้อคิดเห็นของ วิชัย ตันศิริ (2531 : 14-18) ที่กล่าวว่างานการศึกษานอกโรงเรียนตระหนักดีในความหมายที่ลึกซึ้งของระบบการสื่อสารมวลชนสมัยใหม่และพยายามจะนำเครื่องมือเหล่านี้มาใช้ให้เป็นประโยชน์ที่สุด เพื่อการศึกษาในระบบโรงเรียนและนอกระบบโรงเรียน แต่อุปสรรคและปัญหายังมีมากอุปสรรคที่สำคัญคืองบประมาณจำกัด ไม่สามารถจะดำเนินงานเกินตัวหรือขีดความสามารถหารายได้ของรัฐบาล และปัญหาที่สำคัญที่สุดอีกประการหนึ่งก็คือปัญหาของผู้ผลิตสื่อมวลชน นับว่ามีความสอดคล้องกับแนวโน้มการจัดดำเนินการผลิตสื่อมวลชนต่องานการศึกษานอกระบบของกรมการศึกษานอกโรงเรียนในอนาคต ในการวิจัยครั้งนี้

3.4 การจัดบริการสื่อมวลชน

3.4.1 การสร้างระบบเครือข่ายข้อมูลเป็นศูนย์สารสนเทศ เพื่อเอื้อประโยชน์ต่อผู้สนใจศึกษาค้นคว้า

3.4.2 ใช้บริการเผยแพร่สื่อมวลชนจากภาคเอกชน

3.4.3 ในส่วนของท้องถิ่นต้องมีศูนย์การเรียนรู้ ให้ครบทุกชุมชนเพื่อเป็นแหล่งรวมสื่อทุกชนิดไว้ดำเนินการแก่กลุ่มเป้าหมาย ดำเนินการโดยชุมชนเอง โดยมีรัฐและองค์กรเอกชนคอยให้คำแนะนำ สนับสนุนอย่างใกล้ชิด

3.4.4 จัดระบบหมุนเวียนสื่อให้ทั่วถึงทุกชุมชน

3.4.5 หน่วยบริการจะต้องมีเครือข่ายในรูปแบบของตัวแทนจำหน่าย ตั้งแต่ระดับกรม ระดับภูมิภาค ระดับท้องถิ่น จนถึงผู้รับบริการ

3.4.6 มีหน่วยบริการทางด้านการตลาดที่มีประสิทธิภาพ โดยไม่ยึดติดกับระบบของทางราชการ

จากผลของการวิจัย สอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียน ฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2535-2539) ด้านนโยบาย ข้อที่ 3 ที่กล่าวว่า จะเร่งรัดให้มีระบบเครือข่ายการเรียนรู้ เพื่อให้เกิดกระบวนการการศึกษาตลอดชีวิต โดยเน้นการพัฒนาศักยภาพของชุมชนที่จะเป็นศูนย์กลางการจัดกิจกรรมและการใช้ทรัพยากรในการให้การศึกษา ระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน ตลอดจนแหล่งวิทยาการอื่น ๆ โดยมีมาตรการให้พัฒนากระบวนการเชื่อมโยงกิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ ตลอดจนภูมิปัญญาท้องถิ่น จัดให้มีบริการอ้างอิงแหล่งความรู้ต่าง ๆ ในชุมชน เพื่อให้เป็นพื้นฐานในการแสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเอง ส่งเสริมให้ชุมชนมีบทบาทในการจัดกิจกรรม

การเรียนรู้ในชุมชน โดยมีหน่วยงานของกรมการศึกษานอกโรงเรียนเป็นหน่วยสนับสนุนประสานงาน ตลอดจนให้มีการพัฒนาประชาชนและกลไกในระดับท้องถิ่นให้สามารถจัดการศึกษาให้เหมาะสมกับสภาพของบุคคลและชุมชนได้อย่างผสมกลมกลืน (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2534 : 15-16) ชลทิพย์ เอี่ยมสำอางค์ (2535 : 17-20) ได้วิเคราะห์แผนพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียนในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับผลการวิจัยไว้ว่า การสร้างกระบวนการเชื่อมโยงจัดกิจกรรมให้สามารถบริการในพื้นที่ระดับตำบล และหมู่บ้านทุกรูปแบบแล้ว จำเป็นต้องกระตุ้นให้ประชาชนสามารถแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง และต้องส่งเสริมให้ชุมชนมีบทบาทในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในชุมชนของตนเองด้วยการพัฒนาประชาชนและกลไกในท้องถิ่น จะต้องอาศัยหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน โดยเฉพาะสื่อมวลชน องค์การทางศาสนา องค์การชาวบ้าน ธุรกิจเอกชน และองค์กรสาธารณประโยชน์ที่มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน จึงสรุปได้ว่าการจัดบริการสื่อมวลชนต่องานการศึกษานอกระบบ ของกรมการศึกษานอกโรงเรียนในอนาคต มีความเป็นไปได้อย่างยิ่งตามผลของการวิจัยดังกล่าว

4. แนวโน้มด้านบุคลากรทางด้านสื่อมวลชน

4.1 คุณลักษณะของบุคลากร

4.1.1 มีความสามารถทางสื่อมวลชนเป็นพิเศษเฉพาะด้าน

4.1.2 มีพื้นความรู้ตั้งแต่ระดับปริญญาตรีขึ้นไป

4.1.3 มีความรู้ความเข้าใจของปรัชญาธรรมชาติในกิจกรรมการศึกษานอก

โรงเรียนเป็นอย่างดี

4.1.4 สามารถปรับตัวเข้ากับสภาพชุมชนในชนบทได้เป็นอย่างดี

กลยุทธ์ในการจัดการศึกษานอกโรงเรียน ในเรื่องบทบาทของการศึกษานอกโรงเรียน ในทศวรรษหน้า สมนึก เจริญทอง (2534 : 32-40) ได้ศึกษาพบว่างานการศึกษานอกโรงเรียนในทศวรรษหน้า จะเป็นส่วนหนึ่งของเครือข่ายการเรียนรู้ การพัฒนาสังคมงานการศึกษานอกโรงเรียนจะเน้นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย ยึดหยุ่นสอดคล้องกับความต้องการและสภาพปัญหา การพัฒนาบุคลากร ผู้เชี่ยวชาญ ผู้รู้ให้มีบทบาทในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนโดยส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบระหว่างกลุ่มบุคคลและชุมชน และการพิจารณาเลือกสรรนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา และการพัฒนาที่เหมาะสม จะช่วยให้การดำเนินงานบรรลุผลตามที่มุ่งหวัง จึงนับได้ว่าบุคลากรทางด้านสื่อมวลชน ต่องานการศึกษานอกระบบ ของ

กรมการศึกษานอกโรงเรียนในอนาคตมีแนวโน้มเป็นไปได้อย่างมาก ดังผลของการวิจัยและการวิเคราะห์ข้อมูลเพิ่มเติมดังกล่าว

4.2 คณะบุคลากรทางด้านสื่อมวลชน ประกอบด้วย

- 4.2.1 นักเทคโนโลยีทางการศึกษา
- 4.2.2 นักการศึกษานอกโรงเรียน
- 4.2.3 นักพัฒนาหลักสูตร
- 4.2.4 นักเทคนิค
- 4.2.5 นักอาชีพทางสื่อมวลชน
- 4.2.6 อาสาสมัครผู้เชี่ยวชาญเฉพาะสาขา
- 4.2.7 นักการตลาด

คณะบุคลากรทางด้านสื่อมวลชน ตามผลของการวิจัยจะประกอบด้วยบุคคลหลากหลายสาขาเพื่อให้เกิดความสอดคล้องในการจัดการศึกษานอกโรงเรียน ให้สอดคล้องกับสภาพความต้องการของบุคคลแต่ละชุมชนให้ก้าวไปในทิศทางที่พึงประสงค์ และเกิดการบูรณาการทั้งในแง่เนื้อหาที่ครอบคลุมสภาพปัญหาของกลุ่มเป้าหมาย และในแง่วิธีการที่จะส่งเสริมให้เกิดความเชื่อมโยงและผสมผสานกันเพื่อให้เกิดการพัฒนาที่ครบถ้วนสมบูรณ์ ตลอดจนการระดมสรรพกำลังทั้งองค์กรของรัฐและเอกชน ตลอดจนองค์กรสาธารณประโยชน์เพื่อจัดการศึกษานอกโรงเรียนในรูปแบบที่เหมาะสมกับผู้รับบริการ และศักยภาพของหน่วยงาน (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2534 : 1-2) เมื่อพิจารณาวิเคราะห์หลักการ ของกรมการศึกษานอกโรงเรียนตามแผนพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียน ฉบับที่ 7 (พ.ศ.2535-2539) แล้วสรุปได้ว่าแนวโน้มการทำงานเป็นคณะของบุคลากรทางด้านสื่อมวลชน ต่องานการศึกษานอกระบบ ของกรมการศึกษานอกโรงเรียนในอนาคต มีความเป็นไปได้ อย่างสูง

4.3 การบริหารงานบุคคลด้านสื่อมวลชน

- 4.3.1 บุคลากรบางเรื่องจะใช้จ้างพิเศษ ตามความเหมาะสมของกิจกรรม
- 4.3.2 ขอความร่วมมือจากผู้ประกอบอาชีพด้านสื่อมวลชน เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน
- 4.3.3 การจัดการบริหารงานควรมีผู้จัดการด้านสื่อมวลชนควบคุมดูแลโดยเฉพาะ

4.3.4 บริหารบุคลากรให้รับผิดชอบงานในระบบ ร่วมทำงานเป็นเครือข่ายกับภาคเอกชน

จากสภาพความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีที่ทันสมัย เป็นสาเหตุให้หน่วยงานราชการขาดบุคลากรที่มีความสามารถพิเศษเฉพาะด้าน หรือมีบุคลากรแต่ไม่เพียงพอกับปริมาณงานที่จะต้องดำเนินการ ขาดสารข้อมูลที่ผลิตขึ้นมาเพื่อพัฒนาคน สื่อที่ผลิตและเผยแพร่ขาดมีอาชีพในการทำสื่อต่าง ๆ จึงน่าเบื่อและไม่ดึงดูดเร้าใจกลุ่มเป้าหมายเท่าที่ควร (เอนก นาคะบุตร. 2534 : 35-49) ซึ่งการแก้ปัญหาดังกล่าว ก็สอดคล้องกับนโยบายการศึกษาเพื่อบริการข่าวสารข้อมูลของกรมการศึกษานอกโรงเรียน (2534 : 14-15) ที่มีมาตรการกล่าวว่า จะพัฒนาศักยภาพของหน่วยงานผลิตและเผยแพร่ข่าวสารข้อมูลให้มีประสิทธิภาพ โดยประสานความร่วมมือการผลิต การจัดระบบเผยแพร่ข่าวสารข้อมูลกับหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ เอกชน และชุมชน โดยสรุปแนวโน้มการบริหารงานบุคคลด้านสื่อมวลชนต่องานการศึกษานอกโรงเรียน ของกรมการศึกษานอกโรงเรียน มีแนวโน้มความเป็นไปได้มาก ดังผลการวิจัยและการวิเคราะห์ข้อมูลเพิ่มเติมดังกล่าวมา

5. แนวโน้มด้านงบประมาณในการจัดดำเนินการด้านสื่อมวลชน

5.1 แหล่งงบประมาณได้จาก

5.1.1 ราชการ

5.1.2 การดำเนินงานเชิงธุรกิจโดยกรมการศึกษานอกโรงเรียน

5.1.3 การดำเนินงานเชิงธุรกิจโดยภาคเอกชน

5.1.4 การดำเนินงานเชิงธุรกิจโดยกรมการศึกษานอกโรงเรียนกับภาคเอกชน

จากผลของการวิจัย เมื่อพิจารณาแล้วงบประมาณส่วนใหญ่จะได้มาจากทางราชการและรองลงมาจะได้มาจากการดำเนินงานเชิงธุรกิจ โดยกรมการศึกษานอกโรงเรียน การดำเนินงานเชิงธุรกิจโดยภาคเอกชนและการดำเนินงานร่วมกันทั้งกรมการศึกษานอกโรงเรียนและเอกชน จะเห็นได้ว่าแนวโน้มการให้ภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมเป็นไปได้อย่างมาก ซึ่งสอดคล้องกับผลสรุปการอภิปรายเรื่อง บนเส้นทางการศึกษานอกโรงเรียนสู่อนาคตของ วีระพงษ์ รามางกูร และคนอื่น ๆ ที่กล่าวถึงยุทธศาสตร์ของการจัดการศึกษานอกโรงเรียนในอนาคต ในด้านงบประมาณว่างานการศึกษานอกโรงเรียน เป็นงานที่มีความสำคัญและจำเป็นแก่ประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศ จึงควรที่จะเพิ่มงบประมาณให้แก่กรมการศึกษานอกโรงเรียนมากขึ้น ขณะเดียวกันกรมการศึกษานอกโรงเรียนน่าจะได้มีการวางแผนหรือเสนอโครงการที่สำคัญ จำเป็นและน่าเชื่อถือได้พิจารณา เพื่อหา

กองทุนสนับสนุนงานการศึกษาออกโรงเรียน เป็นการดึงเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมจัดการศึกษาออกโรงเรียนให้มากขึ้น แนวทางปฏิบัติที่น่าจะทำได้คือ รัฐจะต้องไม่ทำเองหมดแต่ควรจะนำและทำเป็นตัวอย่างแล้วส่งเสริมสนับสนุน ให้ประชาชนตลอดจนภาคเอกชนได้เข้ามาจัดทำและมีส่วนร่วมให้มากที่สุด (2533 : 154-157) จากความสอดคล้องของผลการวิจัยกับการวิเคราะห์ข้อสรุปของการอภิปราย แสดงให้เห็นว่าแนวโน้มการได้มาของงบประมาณจากแหล่งต่าง ๆ มีความเป็นไปได้อย่างยิ่ง ตามผลการวิจัยดังกล่าวมา

5.2 การจัดสรรงบประมาณให้หน่วยงานดำเนินการในระดับหน่วยงานดังนี้

5.2.1 ส่วนกลาง

5.2.2 ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนภาค

5.2.3 ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัด

5.2.4 ห้องสมุดและศูนย์การเรียนรู้ของชุมชน

5.2.5 เครือข่ายของกรมการศึกษาออกโรงเรียน

จากผลการวิจัยเมื่อพิจารณาแล้ว แนวโน้มการกระจายอำนาจเรื่องการจัดสรรงบประมาณให้ไปดำเนินการจะให้ความสำคัญต่อหน่วยงานที่ปฏิบัติงานอย่างเด่นชัด ซึ่งสอดคล้องกับหลักการจัดการศึกษาออกโรงเรียนของกรมการศึกษาออกโรงเรียนในมิติใหม่ ในการจัดการศึกษาออกโรงเรียนเกี่ยวกับเรื่องการกระจายอำนาจที่กำหนดว่า เพื่อให้งานการศึกษาออกโรงเรียนมีความคล่องตัว และฉับไวในการสนองตอบต่อสภาพปัญหา ความต้องการของพื้นที่และสามารถใช้ประโยชน์จากทรัพยากรที่หลากหลายในแต่ละพื้นที่ ทั้งยังเป็นการพัฒนาศักยภาพในการบริหารและจัดการกระบวนการเรียนรู้ จำเป็นต้องมีการกระจายอำนาจจากส่วนกลางไปสู่ส่วนภูมิภาค จากฝ่ายอำนวยการไปสู่ฝ่ายปฏิบัติ และจากภาครัฐไปสู่องค์กรคณะบุคคลและชุมชน (กรมการศึกษาออกโรงเรียน. 2536 : 5-6) โดยสรุปแนวโน้มของการจัดสรรงบประมาณเพื่อดำเนินการเกี่ยวกับสื่อมวลชนต่องานการศึกษาออกระบบ ของกรมการศึกษาออกโรงเรียน มีความเป็นไปได้อย่างมาก ตามผลของการวิจัยและข้อมูลที่ได้ศึกษาและอภิปรายดังกล่าวมา

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อการดำเนินงาน

1. ควรมีการวางแผนระยะยาว และแผนปฏิบัติงานดำเนินการเกี่ยวกับสื่อมวลชนต่อ

งานการศึกษาในระบบโรงเรียน ของกรมการศึกษานอกโรงเรียน เพื่อก่อให้เกิดความชัดเจน ด้านโครงสร้างการบริหาร การจัดการของหน่วยงานหรือองค์กรตั้งแต่ระดับชาติในส่วนกลาง ระดับภูมิภาคและท้องถิ่น

2. ควรใช้สื่อมวลชนเพื่อการการศึกษานอกระบบ ของกรมการศึกษานอกโรงเรียน ในลักษณะของสื่อประสม เพื่อพัฒนาการศึกษาให้แก่ผู้รับสารได้อย่างทั่วถึง

3. ควรสร้างระบบเครือข่ายในด้านการผลิตและให้บริการสื่อมวลชน ต่อการศึกษานอกระบบ ของกรมการศึกษานอกโรงเรียน ให้ครอบคลุมและกว้างขวางเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ ในการผลิตและการจัดให้บริการได้อย่างทั่วถึง

4. ควรพัฒนาบุคลากรด้านสื่อมวลชน ให้มีลักษณะการทำงานเป็นกลุ่มงาน โดยประสาน สัมพันธ์กับบุคลากรด้านต่าง ๆ และสนับสนุนให้นักวิชาชีพด้านสื่อมวลชน ให้เข้ามาช่วยดำเนินการ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงาน

5. รัฐบาลควรจัดสรรงบประมาณ ในการจัดสื่อมวลชนต่องานการศึกษานอกระบบ ของกรมการศึกษานอกโรงเรียน สำหรับหน่วยงานหรือองค์กรดำเนินงานในระดับภูมิภาค ระดับ ท้องถิ่น ระดมการใช้ทรัพยากรจากองค์กรต่าง ๆ และภาคเอกชน ให้มีบทบาทรับผิดชอบร่วมกับ รัฐบาล

ข้อเสนอในการทำวิจัย

1. ควรทำวิจัย ในลักษณะศึกษาแนวโน้มการใช้สื่อมวลชน ต่องานการศึกษานอกระบบ ของกรมการศึกษานอกโรงเรียน โดยแยกศึกษาสื่อมวลชนแต่ละประเภท

2. ควรทำวิจัยในลักษณะศึกษาความต้องการของประชาชน โดยศึกษาถึงความสัมพันธ์ ของเนื้อหาวิชา กับรูปแบบ ประเภท และลักษณะการใช้สื่อมวลชน เพื่อเป็นการใช้สื่อมวลชน ต่องานการศึกษานอกระบบ ของกรมการศึกษานอกโรงเรียน

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กมล ปิยนานนท์. ความสนใจของนักศึกษาระดับมหาวิทยาลัยที่มีต่อการชมภาพยนตร์. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2509. อัดสำเนา.
- กล้า สมตระกูล. "สื่อพื้นบ้าน...ของเก่าที่สูงค่า," ใน 9 ปี กรมการศึกษานอกโรงเรียน. หน้า 85-87. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, 2531.
- ก่อ สวัสดิพานิช. "การใช้สื่อมวลชนเพื่อการศึกษา (1)," มติชนสุดสัปดาห์. 11(550) : 45-46 ; มีนาคม 2534.
- การศึกษาทางไกลไทยคม, ศูนย์. โครงการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์เลียงเชียง, 2536.
- การศึกษานอกโรงเรียน, กรม. รู้จักกรมการศึกษานอกโรงเรียน 2535. กรุงเทพฯ : กรมการศึกษานอกโรงเรียน, 2535.
- _____. มิติใหม่ในการจัดการศึกษานอกโรงเรียน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์เลียงเชียง, 2536.
- _____. "จุดเน้นการพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียน ฉบับที่ 6," ใน 9 ปี กรมการศึกษานอกโรงเรียน. หน้า 9-17. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, 2531.
- กำจัด ดิควัฒน์. ความคิดเห็นของชาวบ้านเกี่ยวกับการชมภาพยนตร์ในการปฏิบัติการทางจิตวิทยา กอ.รมน. เขตจังหวัดนครพนม. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2522. อัดสำเนา.
- กิดานันท์ มลิทอง. "การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม," วารสารครูศาสตร์. 18 (4) : 80-96; มกราคม-มิถุนายน 2534.
- กิตติ นัชรวิทย์ แรงค์ บุญมี และพจน์ ชุมศรี. รายงานการศึกษาโครงการเกษตรศึกษาโครงการย่อยที่ 6 การศึกษานอกโรงเรียนและการศึกษาตามอัธยาศัย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์เจริญผล, 2531.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. การศึกษาชนบทของสื่อสารมวลชนต่อการศึกษาของชาวบ้าน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์เจริญผล, 2521.

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. การศึกษาบทบาทของสื่อพื้นบ้านต่องานการศึกษาของชาวบ้าน. ม.ป.ท. , ม.ป.ป. อัดสำเนา.

_____. "แนวนโยบายระยะยาวและวิธีการเกี่ยวกับการใช้วิทยุโทรทัศน์เพื่อการศึกษา," วารสารการศึกษาแห่งชาติ. 18 (5) : 51-64 ; มิถุนายน-กรกฎาคม 2527.

จุราทิพย์ บุญยทรรศนีย์. ประชามติในเขตกรุงเทพมหานครเกี่ยวกับรายการวิทยุกระจายเสียงเพื่อการศึกษาประชาชนศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษา. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2516. อัดสำเนา.

จุมพล รอดคำดี. บทบาทของสื่อพื้นบ้านต่อการศึกษาของชาวบ้าน. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532.

ชลทิพย์ เอี่ยมสำอางค์. "แผนพัฒนา กศน.ระยะที่ 7 (พ.ศ.2534-2539) กับการพัฒนาเครือข่ายการเรียนรู้," การศึกษานอกระบบ. 6 (7) : 17-20 ; มกราคม 2535.

ชาลิต ปัญญาลักษณ์. วารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน. กรุงเทพฯ : เจริญวิทยการพิมพ์, 2523.

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ นิคม ทาแดง และสมเชาว์ เนตรประเสริฐ. เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2532.

ชาญชัย พินันต์สันติกุล. สภาพของเทคโนโลยีการศึกษาไทยในปี พ.ศ. 2550. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2529.

เชียรศรี วิวิธสิริ. สื่อสำหรับการศึกษาผู้ใหญ่และการศึกษานอกระบบ. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2527. อัดสำเนา.

ณรงค์ สมพงษ์. สื่อเพื่องานส่งเสริมเผยแพร่. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2535.

ดุษฎี กิติโมรากุล. "โทรทัศน์เพื่อการศึกษา : รัฐบาลใจกว้างพอไหม," ก้าวไกล. 2 (8) : 56-58 ; พฤศจิกายน 2534.

ทัศนีย์ ยาสมาน. การชมรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษาของประชาชนในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2519. อัดสำเนา.

ธงชัย เจียมพุก. แนวโน้มของสื่อการศึกษาสำหรับการศึกษานอกโรงเรียนในปีพุทธศักราช 2552. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532. อัดสำเนา.

- ธนิต บุญประเสริฐ. การศึกษาความสนใจของประชาชนในการรับชมรายการโทรทัศน์
เพื่อการศึกษา ข้อง 11. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
 2530. อัดสำเนา.
- นงนุช วรรณาคม. "บทบาทภาพยนตร์ต่อการศึกษาและพัฒนา," จันทร์เกษม. (177) :
 24-26 ; มีนาคม-เมษายน 2537.
- นวลนิภา มณีฉาย. การสำรวจความต้องการของเด็กระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 ใน
กรุงเทพมหานครเกี่ยวกับหนังสือพิมพ์สำหรับเด็ก. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ :
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2525. อัดสำเนา.
- นิคม ศรีนุเคราะห์. ความต้องการรายการวิทยุกระจายเสียงสำหรับการศึกษาประชาชน
ในภาคเหนือ. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2518.
 อัดสำเนา.
- บุญสม นาวานุเคราะห์. "การใช้สื่อมวลชนเพื่อการศึกษาออกโรงเรียนในชนบท," ใน
รวมบทความการศึกษาออกโรงเรียนเล่ม 8. หน้า 207-212. กรุงเทพฯ :
 โรงพิมพ์การศาสนา, 2532.
- ประยูร ศรีประสาธน์. "เทคนิคการวิจัยแบบเดลไฟ," วารสารการศึกษาแห่งชาติ.
 4(14) : 51 ; เมษายน-พฤษภาคม 2523.
- พงษ์ศิริ ลำลี. แนวโน้มของการศึกษานอกระบบตรงเรียนปี พุทธศักราช 2543.
 วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2525. อัดสำเนา.
- พรทิพย์ จิบบัณเฑียร. อิทธิพลของภาพยนตร์บันเทิงที่มีต่อพฤติกรรมของนักเรียนอาชีวศึกษา.
 วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2512. อัดสำเนา.
- นิพนธ์ใจ สิทธิสุรศักดิ์. "สื่อสิ่งพิมพ์," ลานข่อย. 11 (2) : 29-31 ; มกราคม-มีนาคม
 2536.
- ไพบุลย์ ลิ้มมณี. ความต้องการรายการโทรทัศน์สำหรับการศึกษาของประชาชนใน
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
 2519. อัดสำเนา.
- ภาวิดา สัมมาสดี. "การวิจัยสื่อมวลชนเพื่อการศึกษา," จันทร์เกษม. (177) : 38-46 ;
 มีนาคม-เมษายน 2527.

มาลัยวัลย์ ภัสสรโยธิน. ความสนใจเนื้อหาหนังสือพิมพ์รายวันของผู้อ่านในหมู่บ้านจังหวัดพะเยา.

วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2521. อัดสำเนา.

ไมตรี เจริญศิลป์. บทบาทของหนังสือพิมพ์รายวันในการศึกษานอกระบบของเยาวชน.

วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2519. อัดสำเนา.

รัชดา คลีสุนทร. "วิทยุศึกษา:รูปแบบหนึ่งในการให้การศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต."

จันทร์เกษม. (204) : 37-43 ; กันยายน-ตุลาคม 2531.

ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรม ฉบับ 2525. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : อักษรเจริญ, 2531.

รุจิรี ภู่อารยะ. "บทบาทของสื่อมวลชนที่มีต่อการศึกษานอกระบบโรงเรียน." ใน รวมบทความ

การศึกษานอกโรงเรียน เล่ม 5. หน้า 355-364. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, 2528.

วารินทร์ รัตนิพรหม. สื่อการสอนเทคโนโลยีทางการศึกษาและการสอนร่วมสมัย. กรุงเทพฯ :

โรงพิมพ์ชวนพิมพ์, 2531.

วิจิตร ภักดีรัตน์. "การเลือกเนื้อหาและการเขียนบทโทรทัศน์," จันทร์เกษม. (204) :

31-36 ; กันยายน-ตุลาคม 2531.

วิชัย ตันศิริ. "สื่อเพื่อการพัฒนา," จันทร์เกษม. (204) : 14-18 ; กันยายน-ตุลาคม

2531.

วิทยาธร ท่อแก้ว. ความคิดเห็นของผู้ชมรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษาของมหาวิทยาลัย

สุโขทัยธรรมมาธิราช. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2525. อัดสำเนา.

วิรัตน์ สวัสดิ์. ประสิทธิภาพของรายการวิทยุในโครงการศึกษานอกโรงเรียนทางวิทยุ

และไปรษณีย์ ของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาคใต้. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2522. อัดสำเนา.

วีระ ศรีขาว. ความต้องการของรายการวิทยุเพื่อการศึกษาทางไปรษณีย์ของประชาชน

ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2522. อัดสำเนา.

- วิระพงษ์ รามางกูร. "บนเส้นทางการศึกษานอกโรงเรียนสู่อนาคต." ในรวมบทความ การศึกษานอกโรงเรียนเล่ม 8. หน้า 153-157. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, 2533.
- ศิริณี อนุศิลป์ชาญ. การใช้สื่อการรับรู้ในสาธารณะประโยชน์ของข่าวสารภายหลัง การรู้หนังสือใหม่. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2531.
- ศิริพรรณ สายหงษ์. "การใช้สื่อพื้นบ้านในโปรแกรมการพัฒนา, " จันทร์เกษม. (204) : 52-54 ; กันยายน-ตุลาคม 2531.
- ศิริรัตน์ ทิวะศิริ. "แนวทางการจัดการศึกษานอกโรงเรียนในอนาคต," วารสารมิตรครู. 32 (15) : สิงหาคม 2533.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง. "การศึกษาไทยในทศวรรษหน้า," ใน 98 ปีกระทรวงศึกษาธิการ. หน้า 307-310. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2533.
- _____. การศึกษายุคไฮเทค. กรุงเทพฯ : ศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษา, 2534.
- _____. โครงการพัฒนาศูนย์ผลิตรายการโทรทัศน์และวิดีโอเทปเพื่อการศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษา, 2536.
- สถิติแห่งชาติ, สำนักงาน. รายงานผลการสำรวจข้อมูลเครื่องรับวิทยุและเครื่องรับโทรทัศน์ ที่ราชอาณาจักร พ.ศ.2523-2526. กรุงเทพฯ : สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2527.
- สนอง ฉินนานนท์. "สื่อมวลชนกับการศึกษานอกระบบและการสอนระยะทางไกล," ลานข่อย. 1(4) : 49-52 ; ธันวาคม-กุมภาพันธ์ 2526.
- สมบัติ สุวรรณพิทักษ์. "สื่อการเรียนที่ใช้กับการศึกษาทางไกล," การศึกษานอกโรงเรียน. 24 (138) : 5-11 ; มิถุนายน-กรกฎาคม 2530.
- สมนึก เจริญทอง. "บทบาทของมหาวิทยาลัยกับงานการศึกษานอกโรงเรียนในทศวรรษหน้า," วารสารครูศาสตร์. 18 (4) : 41-57 ; มกราคม-มิถุนายน 2534.
- สมโพธิ เทียบทอง. ความคิดเห็นของผู้ฟังวิทยุในเขตภาคกลางเกี่ยวกับรายการกระจายเสียง ของสถานีวิทยุศึกษา. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2525. อัดสำเนา.

- สิริพร บุญญานันต์. "กรอบดัชนีเพื่อการวางแผนและพัฒนาการศึกษา," วารสารการศึกษาแห่งชาติ. 25(5) : 18 ; มิถุนายน-กรกฎาคม 2534.
- สุนทร โคตรบรรเทา. การศึกษานอกระบบโรงเรียน. กรุงเทพฯ : อักษรสยามการพิมพ์, 2526.
_____. เศรษฐศาสตร์การศึกษานอกโรงเรียน. กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2524.
- สุประณีต ยศกลาง. การสร้างและทดลองใช้เทปโทรทัศน์สื่อพื้นบ้านหมอลำ เรื่อง ยาเสพติด สำหรับฝึกอบรมกลุ่มเยาวชนนอกโรงเรียนในจังหวัดร้อยเอ็ด. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2528. อัดสำเนา.
- สุโขทัยธรรมมาธิราช, มหาวิทยาลัย. เอกสารการสอนชุดวิชา เทคโนโลยีทางการศึกษา หน่วยที่ 6-10. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, 2523.
- สุรัชย์ ลิกขานันท์. ความรู้เบื้องต้นวิทยุโทรทัศน์การศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า พระนครเหนือ, 2528.
- สุรชาติ ทิวานนท์. ความต้องการของชาวประมงทะเลเกี่ยวกับรายการวิทยุเพื่อการศึกษา. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2517. อัดสำเนา.
- สุวรรณา เข็มรัตน์. "การวิจัยด้วยเทคนิคเดลไฟ," ข่าวสารวิจัยการศึกษา. (8) : 24-28 ; มิถุนายน-กรกฎาคม 2528.
- เสาวณีย์ ลิกขานันท์. การเขียนสำหรับการสื่อสาร. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ดวงกมล, 2534.
_____. การสื่อความหมายการเรียนรู้. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช, 2532.
- อรพรรณ พรสิมา. เทคโนโลยีทางการสอน. กรุงเทพฯ : โอเอสพรีนติ้งเฮาส์, 2530.
- อลิศรา ชูชาติ. "อิทธิพลของสื่อมวลชนต่อพฤติกรรมของบุคคล," สุขศึกษา. 13 (51) : 10-12 ; เมษายน-กันยายน 2533.
- อิสระวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน, แผนก. คัมภานุกรมสื่อสารมวลชน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2520.
- เอนก นาเคบุตร. "ข่าวสารข้อมูลกับการยั่งยืนของการพัฒนา," วารสารการศึกษาแห่งชาติ. 25(6) : 35 ; สิงหาคม-กันยายน 2534.

- Howell, Jeremy. "The Use of Television in Agricultural Extension,"
Education Television International. 2 : 6-7 ; June, 1970.
- Rasp, Alfred Jr. "Delphi : A Decision-maker's Dream," Nation School.
29 : 29-30 ; July, 1973.
- Thorton and others. "Decision Making with Delphi-Techniques, Bayesian
Procedure and Monte Carlo Simulation," Planning and Changing.
17 ; June, 1975.
- O'Hara, Robert C. Mass Media for the Millions : The Process of Mass
Communication. New York : Random House, Inc, 1961.

การพิจารณา

ภาคผนวก ก
เครื่องมือการวิจัย

ที่ ทม 1007/

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

กุมภาพันธ์ 2537

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์

เรียน

บัณฑิตวิทยาลัย ขอรับรองว่า นายบุญเกื้อ สมนึก เป็นนิสิตระดับปริญญาโท
วิชาเอกเทคโนโลยีทางการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

นิสิตผู้มีความประสงค์จะมาติดต่อขอความสะดวกในการศึกษาค้นคว้า เพื่อทำวิทยานิพนธ์
เรื่อง แนวโน้มสภาพการใช้สื่อมวลชนต่องานการศึกษานอกระบบ ของกรมการศึกษานอกโรงเรียนในอนาคต
ทั้งนี้อยู่ในความควบคุมดูแลของ

รศ.ดร.เสาวณีย์ สิกขาบัณฑิต ประธาน

อ.ดร.ศิริยุภา พูลสุวรรณ กรรมการ

สิ่งที่นิสิตขอความอนุเคราะห์ คือ ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตอบแบบสอบถาม โดยใช้เวลาเพียงเทคนิค
ในระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ 2537 เพื่อเป็นข้อมูลในการทำวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าท่านจะกรุณาให้ความร่วมมือในครั้งนี้ และขอขอบคุณในความ
ช่วยเหลืออนุเคราะห์ใด ๆ ที่ท่านจะโปรดให้แก่นิสิตผู้นี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ผศ.ดร.นภาพร หะวานนท์)

รองคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

รักษาราชการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 258-4119

แบบสอบถาม รอบที่ 1

เรื่อง แนวโน้มสภาพการใช้สื่อมวลชนต่องานศึกษานอกระบบ ของกรมการศึกษานอกโรงเรียนในอนาคต

คำชี้แจง โปรดแสดงความคิดเห็นของท่านเกี่ยวกับเรื่อง แนวโน้มสภาพการใช้สื่อมวลชน
ต่องานการศึกษาในระบบ ของกรมการศึกษานอกโรงเรียนในอนาคต ดังต่อไปนี้

คำว่า "สื่อมวลชน" ในงานวิจัยนี้ หมายถึง สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อวิทยุกระจายเสียง
สื่อโทรทัศน์ สื่อภาพยนตร์ สื่อพื้นบ้าน และสื่อโทรคมนาคม
"ในอนาคต" ในงานวิจัยนี้ หมายถึง สถานการณ์ใช้สื่อมวลชนต่องาน
การศึกษานอกโรงเรียน ในปี พ.ศ.2537-2545

1. ท่านมีความคิดเห็นว่นโยบายเกี่ยวกับสื่อมวลชนต่องานการศึกษาในระบบ ของ
กรมการศึกษานอกโรงเรียนในอนาคตควรจะมีอย่างไร

[illegible]

2. ท่านมีความคิดเห็นว่ารูปแบบของการใช้สื่อมวลชนต่องานการศึกษาในระบบ ของ
กรมการศึกษานอกโรงเรียนในอนาคตน่าจะมีรูปแบบการใช้อย่างไร .

สื่อสิ่งพิมพ์.....

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

สื่อวิทยุกระจายเสียง.....

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

สื่อวิทยุโทรทัศน์.....

.....
.....
.....
.....
.....

ชื่อภาพยนตร์.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

• • • • •

ชื่อ.....

.....

.....

.....

.....

.....

• • • • •

.....

.....

ชื่อ โทรคมนาคม.....

.....

.....

.....

• • • • •

.....

.....

.....

.....

3. ท่านมีความคิดเห็นว่าสื่อมวลชนต่องานการศึกษานอกระบบ ของกรมการศึกษา
นอกโรงเรียนในอนาคต ควรจะมีระบบการผลิตอย่างไร

4. ท่านมีความคิดเห็นว่าสื่อมวลชนต่องานการศึกษาในระบบ ของกรมการศึกษา
นอกโรงเรียนในอนาคต ควรมีระบบการจัดหาจากแหล่งที่มาได้อย่างไร

[illegible]

5. ท่านมีความคิดเห็นว่าสื่อมวลชนต่องานการศึกษาในระบบ ของกรมการศึกษา
นอกโรงเรียน ควรจะมีระบบการจัดให้บริการอย่างไร

[illegible]

6. ท่านมีความคิดเห็นว่าบุคลากรทางด้านสื่อมวลชนต้องงานการศึกษาอบรม ของ
กรมการศึกษาออโรงเรียนในอนาคต ควรมีลักษณะอย่างไร

This image shows a single sheet of white paper with ten horizontal dotted lines, typical of primary-ruled notebook paper. The lines are evenly spaced and extend across the width of the page. There is no handwriting or other markings on the paper.

แบบสอบถาม รอบที่ 2

เรื่อง แนวโน้มสภาพการใช้สื่อมวลชนต่องานการศึกษานอกระบบ ของกรมการศึกษา
นอกโรงเรียนในอนาคต

คำชี้แจง โปรดพิจารณาข้อความต่อไปนี้ และทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ท่านต้องการ
โดยพิจารณาความหมายจากเลขประจำช่องต่าง ๆ ดังนี้

- ช่องหมายเลข 1 หมายความว่า ข้อความนั้นมีโอกาสเป็นไปได้น้อยที่สุด
 ช่องหมายเลข 2 หมายความว่า ข้อความนั้นมีโอกาสเป็นไปได้น้อย
 ช่องหมายเลข 3 หมายความว่า ข้อความนั้นมีโอกาสเป็นไปได้ปานกลาง
 ช่องหมายเลข 4 หมายความว่า ข้อความนั้นมีโอกาสเป็นไปได้มาก
 ช่องหมายเลข 5 หมายความว่า ข้อความนั้นมีโอกาสเป็นไปได้มากที่สุด

คำว่า "สื่อมวลชน" ในงานวิจัยนี้ หมายถึง สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อวิทยุกระจายเสียง
 สื่อโทรทัศน์ สื่อภาพยนตร์ สื่อพินบ้าน และสื่อโทรคมนาคม
 "ในอนาคต" ในงานวิจัยนี้ หมายถึง สภาพการใช้สื่อมวลชนต่องาน
 การศึกษานอกโรงเรียน ในปี พ.ศ.2537-2545

รายการ	ความคิดเห็น:ความเป็นไปได้					ข้อความ ลำดับที่
	1	2	3	4	5	
นโยบายเกี่ยวกับสื่อมวลชนต่องานการศึกษาในระบบ ของกรมการศึกษานอกโรงเรียนในอนาคต "ท่านมีความเห็นว่า อีก 9 ปีข้างหน้านโยบายเกี่ยวกับ สื่อมวลชนต่องานการศึกษาในระบบของกรมการศึกษานอกโรงเรียน จะเป็นไปได้ตามนโยบายต่อไปนี้เพียงใด"						
1.รัฐจะเร่งรัดพัฒนาการใช้สื่อมวลชนในการจัดการศึกษานอกโรงเรียน เพื่อสร้างความเท่าเทียมในโอกาสทางการศึกษาให้แก่กลุ่มเป้าหมายทุกเพศทุกวัยเป็นการศึกษาตลอดชีวิต.....	...	...	...			001
2.รัฐจะเร่งใช้สื่อมวลชนเป็นสื่อในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนทุกประเภท						
2.1 สนับสนุนการศึกษาในระบบ.....	...	...	...			002
2.2 จัดการศึกษานอกโรงเรียน.....	...	...	...			003
2.3 เสริมการศึกษาตามอัธยาศัย.....	...	...	...			004
3.รัฐจะสนับสนุนให้หน่วยงานในสังกัดทุกระดับ สร้างเครือข่ายการศึกษานอกโรงเรียนกับสื่อมวลชนทุกแขนง เพื่อจัดการศึกษาอย่างกว้างขวาง.....	...	...	...			005
4.รัฐจะใช้บทบาทของสื่อมวลชนเป็นสื่อในการกระจายสาร สร้างระบบความสัมพันธ์ทางเครือข่าย ให้สะท้อนถึงความต้องการและปัญหาของประชาชนทุกกลุ่มเป้าหมายอย่างต่อเนื่อง.....	...	...	...			006

รายการ	ความคิดเห็น:ความเป็นไปได้					ข้อความ ลำดับที่
	1	2	3	4	5	
5.รัฐจะส่งเสริมให้ภาคเอกชน องค์กรต่าง ๆ และ ผู้ทำงานในสาขาวิชาชีพสื่อมวลชนเข้ามามีส่วนร่วมในการ ผลิตและเผยแพร่ข่าวสารข้อมูล มากกว่ารัฐจะดำเนินการ เองเพื่อประโยชน์ต่อการจัดการศึกษาออกโรงเรียนให้ หลากหลาย ยืดหยุ่น สอดคล้อง กว้างขวางและทั่วถึง มีคุณภาพและบูรณาการ.....						007
6.รัฐจะส่งเสริมให้หน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน ได้มี การศึกษาวิจัยผลของการใช้สื่อมวลชนต่องานการศึกษา นอกระบบ เพื่อนำข้อมูลมาใช้ในการพัฒนารูปแบบของ การใช้สื่อมวลชนอย่างมีประสิทธิภาพ.....						008
7.รัฐจะส่งเสริมให้กลุ่มเป้าหมายต่าง ๆ เข้ามามีบทบาท จัดดำเนินการผลิตและเผยแพร่ตลอดจนการกำหนดเนื้อหา ของสื่อมวลชนด้วยตนเองอย่างจริงจังและเป็นระบบที่ ชัดเจน.....						009
8.รัฐจะปรับปรุงการใช้สื่อมวลชนทุกประเภทเพื่อการจัด การศึกษาออกโรงเรียนให้ประสานสัมพันธ์และบูรณาการ ให้กันมากยิ่งขึ้น เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการจัด การศึกษาออกโรงเรียนให้มากที่สุด.....						010
9.รัฐจะเร่งพัฒนาระบบการทำงาน โดยใช้สื่อมวลชนช่วย ในการจัดกิจกรรม เพื่อให้สอดคล้องทันต่อเหตุการณ์ของ ยุคแห่งโลกข่าวสารในปัจจุบัน.....						011

รายการ	ความคิดเห็น:ความเป็นไปได้					ข้อความลำดับที่
	1	2	3	4	5	
<u>รูปแบบของการใช้สื่อมวลชนต่องานการศึกษานอกระบบ</u> <u>ของกรมการศึกษานอกโรงเรียนในอนาคต</u> "ท่านมีความเห็นว่า อีก 9 ปีข้างหน้า รูปแบบของการใช้สื่อมวลชนต่องานการศึกษานอกระบบของกรมการศึกษา นอกโรงเรียนจะมีวัตถุประสงค์การใช้เป็นไปตามข้อความต่อไปนี้มากน้อยเพียงใด"						
1. ใช้เพื่อสร้างเจตคติและอุดมการณ์ของชาติ						
1.1 สื่อสิ่งพิมพ์.....	...	...	...			012
1.2 สื่อวิทยุกระจายเสียง.....	...	...	...			013
1.3 สื่อวิทยุโทรทัศน์.....	...	...	...			014
1.4 สื่อภาพยนตร์.....	...	...	...			015
1.5 สื่อพื้นบ้าน.....	...	...	...			016
1.6 สื่อโทรคมนาคม.....	...	...	...			017
2. ใช้เพื่อสร้างจิตสำนึกของกลุ่มเป้าหมายในการพัฒนาตนเองและสังคมแห่งตน						
2.1 สื่อสิ่งพิมพ์.....	...	...	...			018
2.2 สื่อวิทยุกระจายเสียง.....	...	...	...			019
2.3 สื่อวิทยุโทรทัศน์.....	...	...	...			020
2.4 สื่อภาพยนตร์.....	...	...	...			021
2.5 สื่อพื้นบ้าน.....	...	...	...			022
2.6 สื่อโทรคมนาคม.....	...	...	...			023

รายการ	ความคิดเห็น:ความเป็นไปได้					ข้อความลำดับที่
	1	2	3	4	5	
3. ใช้เพื่อให้ข่าวสารข้อมูล ความรู้เกี่ยวกับการดำรงชีพและพัฒนาความเป็นอยู่ของกลุ่มเป้าหมาย						
3.1 สื่อสิ่งพิมพ์.....	...	...	...	...	...	024
3.2 สื่อวิทยุกระจายเสียง.....	...	...	...	...	...	025
3.3 สื่อวิทยุโทรทัศน์.....	...	...	...	...	...	026
3.4 สื่อภาพยนตร์.....	...	...	...	...	...	027
3.5 สื่อพื้นบ้าน.....	...	...	...	...	...	028
3.6 สื่อโทรคมนาคม.....	...	...	...	...	...	029
4. ใช้เพื่อพัฒนากระบวนการประชาธิปไตย						
4.1 สื่อสิ่งพิมพ์.....	...	...	...	...	...	030
4.2 สื่อวิทยุกระจายเสียง.....	...	...	...	...	...	031
4.3 สื่อวิทยุโทรทัศน์.....	...	...	...	...	...	032
4.4 สื่อภาพยนตร์.....	...	...	...	...	...	033
4.5 สื่อพื้นบ้าน.....	...	...	...	...	...	034
4.6 สื่อโทรคมนาคม.....	...	...	...	...	...	035
5. ใช้เพื่อเป็นสื่อกลางในการพัฒนาและเผยแพร่วัฒนธรรมประจำถิ่นและวัฒนธรรมของชาติ						
5.1 สื่อสิ่งพิมพ์.....	...	...	...	...	...	036
5.2 สื่อวิทยุกระจายเสียง.....	...	...	...	...	...	037
5.3 สื่อวิทยุโทรทัศน์.....	...	...	...	...	...	038
5.4 สื่อภาพยนตร์.....	...	...	...	...	...	039

รายการ	ความคิดเห็น:ความเป็นไปได้					ข้อความ ลำดับที่
	1	2	3	4	5	
5.5 สื่อพื้นบ้าน.....	...	...	...			040
5.6 สื่อโทรคมนาคม.....	...	...	...			041
6. ใช้เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายออกมาแสดงตัวมีส่วนร่วมใน ขบวนการพัฒนาตนเอง ชุมชนและประเทศชาติ						
6.1 สื่อสิ่งพิมพ์.....	...	...	...			042
6.2 สื่อวิทยุกระจายเสียง.....	...	...	...			043
6.3 สื่อวิทยุโทรทัศน์.....	...	...	...			044
6.4 สื่อภาพยนตร์.....	...	...	...			045
6.5 สื่อพื้นบ้าน.....	...	...	...			046
6.6 สื่อโทรคมนาคม.....	...	...	...			047
7. ใช้บันทึกวัฒนธรรมและปรากฏการณ์ของมนุษยชาติของ ประเทศไทย เพื่อเป็นมรดกทางวัฒนธรรมและเผยแพร่ ในลำดับต่อ ๆ ไป						
7.1 สื่อสิ่งพิมพ์.....	...	...	...			048
7.2 สื่อวิทยุกระจายเสียง.....	...	...	...			049
7.3 สื่อวิทยุโทรทัศน์.....	...	...	...			050
7.4 สื่อภาพยนตร์.....	...	...	...			051
7.5 สื่อพื้นบ้าน.....	...	...	...			052
7.6 สื่อโทรคมนาคม.....	...	...	...			053
8. ใช้เพื่อถ่ายทอดความรู้ ความดีงามของแต่ละท้องถิ่น						
8.1 สื่อสิ่งพิมพ์.....	...	...	...			054

รายการ	ความคิดเห็น:ความเป็นไปได้					ข้อความลำดับที่
	1	2	3	4	5	
8.2 สื่อวิทยุกระจายเสียง.....	...	...	...			055
8.3 สื่อวิทยุโทรทัศน์.....	...	...	...			056
8.4 สื่อภาพยนตร์.....	...	...	...			057
8.5 สื่อพื้นบ้าน.....	...	...	...			058
8.6 สื่อโทรคมนาคม.....	...	...	...			059
9. ใช้เพื่อเป็นเครื่องมือเชื่อมโยงแนวคิดระหว่าง คนท้องถิ่นต่าง ๆ ให้เกิดความนิยมและความเข้าใจคน แต่ละกลุ่มภายในชาติ						
9.1 สื่อสิ่งพิมพ์.....	...	...	...			060
9.2 สื่อวิทยุกระจายเสียง.....	...	...	...			061
9.3 สื่อวิทยุโทรทัศน์.....	...	...	...			062
9.4 สื่อภาพยนตร์.....	...	...	...			063
9.5 สื่อพื้นบ้าน.....	...	...	...			064
9.6 สื่อโทรคมนาคม.....	...	...	...			065
10. ใช้เพื่อเป็นเครื่องมือเพิ่มประสิทธิภาพในการพัฒนา ระบบการทำงานให้สอดคล้องต่อความเปลี่ยนแปลงในยุค ของสังคมแห่งโลกข่าวสารในปัจจุบัน						
10.1 สื่อสิ่งพิมพ์.....	...	...	...			066
10.2 สื่อวิทยุกระจายเสียง.....	...	...	...			067
10.3 สื่อวิทยุโทรทัศน์.....	...	...	...			068
10.4 สื่อภาพยนตร์.....	...	...	...			069

รายการ	ความคิดเห็น:ความเป็นไปได้					ข้อความ ลำดับที่
	1	2	3	4	5	
10.5 สื่อพื้นบ้าน.....						070
10.6 สื่อโทรคมนาคม.....						071
<u>รูปแบบของการใช้สื่อมวลชนต่องานการศึกษานอกระบบ</u> <u>ของกรมการศึกษานอกโรงเรียนในอนาคต</u>						
"ท่านมีความเห็นว่า อีก 9 ปีข้างหน้า รูปแบบของการใช้ สื่อมวลชนต่องานการศึกษานอกระบบของกรมการศึกษา นอกโรงเรียน จะมีลักษณะรูปแบบของสื่อเป็นไปตาม ข้อความต่อไปนี้เพียงใด"						
1. สื่อสิ่งพิมพ์						
1.1 เนื้อหาสั้น ๆ เข้าใจง่าย เนื้อหาไม่ยาก มีภาพ ประกอบ ใช้ตัวอักษรอ่านง่าย รูปเล่มเล็กหรือในเนื้อหา						
1 เรื่องประกอบด้วยหลายเล่ม.....						072
1.2 เนื้อหาของสื่อเน้นความแตกต่างระหว่างท้องถิ่น เป็นสำคัญ.....						
1.3 ให้กลุ่มเป้าหมายมีส่วนร่วมในการกำหนดเนื้อหา และให้ความสำคัญของภูมิปัญญาท้องถิ่น.....						074
1.4 ประสานงานขอความร่วมมือจากภาคเอกชน ช่วยเผยแพร่เนื้อหา ข่าวดสาร ความรู้การศึกษานอก โรงเรียน ให้มากกว่าที่กรมการศึกษานอกโรงเรียนจะ ดำเนินการผลิตเอง.....						
						075

รายการ	ความคิดเห็น:ความเป็นไปได้					ข้อความ ลำดับที่
	1	2	3	4	5	
1.5 สอดแทรกเนื้อหาของสารฝากไปกับสื่อของภาคเอกชน ที่ประชาชนนิยมอ่านอย่างกว้างขวาง.....						076
1.6 ใช้สื่อสิ่งพิมพ์เป็นสื่อหลักในรูปแบบของการใช้สื่อมวลชนเป็นสื่อประสมในการจัดการศึกษาให้แก่กลุ่มเป้าหมาย.....						077
2. สื่อวิทยุกระจายเสียง						
2.1 เป็นรายการสั้น ๆ เหมาะสมกับสภาพผู้ฟังโดยทั่วไป และผู้ฟังแต่ละท้องถิ่น.....						078
2.2 สอดแทรกรายการสารคดีสั้น ๆ ที่น่าสนใจไปกับรายการต่าง ๆ ของทางสถานีเพื่อเพิ่มความถี่ของการรับข่าวสารของกลุ่มเป้าหมาย.....						079
2.3 กรมการศึกษานอกโรงเรียนสนับสนุนทางด้านเนื้อหาของสารให้แก่รายการต่าง ๆ ที่ออกอากาศทุกสถานี ทั้งส่วนกลางและภูมิภาค โดยยึดภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นแหล่งแห่งความรู้.....						080
2.4 สนับสนุนให้ผู้สนใจเข้ามามีส่วนร่วมดำเนินการผลิตรายการ เพื่อสร้างเครือข่ายของการศึกษานอกโรงเรียนให้เกิดสังคมแห่งการเรียนรู้.....						081
2.5 เนื้อหาของสารสอดคล้องกับชีวิตประจำวัน เช่น ปัญหาสุขภาพหรือปัญหาทางการศึกษา.....						082

รายการ	ความคิดเห็น:ความเป็นไปได้					ข้อความลำดับที่
	1	2	3	4	5	
2.6 กลุ่มเป้าหมายผู้ฟังสามารถสื่อสารกับรายการ ได้ทันที เป็นรูปแบบของการสื่อสาร 2 ทาง.....						083
2.7 ใช้สื่อวิทยุกระจายเสียงเป็นสื่อเสริมสื่อสิ่งพิมพ์ ในรูปแบบของการใช้สื่อมวลชนจัดการศึกษานอกโรงเรียน ในลักษณะสื่อประสม.....						084
2.8 บันทึกรายการเป็นเทปเสียงจัดบริการแก่กลุ่ม เป้าหมายตามศูนย์การเรียนรู้และแหล่งความรู้ในชุมชน...						085
2.9 กรมการศึกษานอกโรงเรียนจัดหาความถี่ออก อากาศทางวิทยุกระจายเสียง ให้ครอบคลุมกลุ่มเป้าหมาย เป็นของตนเองและดำเนินการออกอากาศกระจายเสียง ตลอด 24 ชั่วโมง.....						086
3. สื่อวิทยุโทรทัศน์						
3.1 ลักษณะรูปแบบของรายการที่น่าเสนอเป็นรูปแบบ ที่ทันสมัย ได้รับความสนใจของกลุ่มเป้าหมายผู้ชม.....						087
3.2 ให้ผู้มีความสามารถในวิชาชีพทางวิทยุโทรทัศน์ มีส่วนร่วมในการผลิตรายการ.....						088
3.3 ให้กลุ่มเป้าหมายผู้ชมรายการมีส่วนร่วมในการ กำหนดเนื้อหาและเป็นผู้ร่วมรายการ.....						089
3.4 ส่งเสริมให้ผู้มีความเชี่ยวชาญในสาขาวิชาชีพ ต่าง ๆ เป็นผู้ร่วมรายการและร่วมกำหนดเนื้อหา ให้ ความรู้แก่กลุ่มเป้าหมายอย่างแพร่หลายและกว้างขวาง..						090

รายการ	ความคิดเห็นความเป็นไปได้					ข้อความลำดับที่
	1	2	3	4	5	
3.5 รูปแบบของรายการบางรายการต้องอาศัยพื้นที่และเหตุการณ์จริงในการนำเสนอ.....						091
3.6 เนื้อหาควรให้เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับท้องถิ่นชีวิตความเป็นอยู่จากประสบการณ์จริงของชาวบ้าน.....						092
3.7 บันทึกรายการที่น่าออกอากาศ ลงวิดิทัศน์บริการแก่กลุ่มเป้าหมาย ที่มีความสนใจจะศึกษาเพิ่มเติมโดยจัดบริการไว้ในแหล่งความรู้ของชุมชน.....						093
3.8 เชื่อมสัมพันธ์กับรายการที่เป็นประโยชน์ต่อประชาชนที่ภาคเอกชนองค์กรต่าง ๆ เป็นผู้ผลิตรายการโดยกรมการศึกษานอกโรงเรียนเป็นผู้สนับสนุนเนื้อหาของรายการ.....						094
3.9 สนับสนุนการจัดรายการสดออกอากาศโดยให้ผู้ชมสื่อสารกับทางรายการได้ เช่น การตอบปัญหาทางการศึกษา.....						095
3.10 เพิ่มความถี่การออกอากาศของรายการโดยขอความร่วมมือจากสถานีวิทยุโทรทัศน์ทุกช่อง.....						096
4. สื่อภาพยนตร์						
4.1 ผลิตเป็นภาพยนตร์สารคดีสั้น ๆ ให้ภาคเอกชน เช่น โรงภาพยนตร์ สอดแทรกนำเสนอสลับกับภาพยนตร์บันเทิงของรายการ.....						097

รายการ	ความคิดเห็น:ความเป็นไปได้					ข้อความลำดับที่
	1	2	3	4	5	
4.2 ผลิตเป็นภาพยนตร์ประชาสัมพันธ์ รณรงค์สร้าง ความเข้าใจให้แก่กลุ่มเป้าหมาย โดยขอความร่วมมือจาก ภาคเอกชนเป็นผู้นำออกเผยแพร่.....						098
4.3 บันทึกเหตุการณ์ต่าง ๆ เป็นประวัติศาสตร์ไว้ใช้ ในโอกาสต่อไป เพื่อสร้างความเข้าใจอย่างมีเหตุผล...						099
4.4 นำภาพยนตร์ประวัติศาสตร์ที่มีอยู่แล้วมาผลิตเป็น รายการโทรทัศน์ ให้ความรู้แก่กลุ่มเป้าหมาย.....						100
4.5 สอดแทรกให้ความรู้แก่กลุ่มเป้าหมายผู้ชม ใน รูปแบบของนิทรรศการเคลื่อนที่ไปตามชุมชนต่าง ๆ.....						101
4.6 นำภาพยนตร์บันทึกเป็นเทปวิดีโอ ให้บริการแก่ กลุ่มเป้าหมายศึกษาในแหล่งบริการทางการศึกษาของ ชุมชน.....						102
5. สื่อพื้นบ้าน						
5.1 ขอความร่วมมือจากศิลปินพื้นบ้าน ในรูปแบบของ การเป็นอาสาสมัครช่วยเผยแพร่ข่าวสารความรู้สู่กลุ่ม เป้าหมายโดยมีคำตอบแทนและประกาศเกียรติคุณจากทาง กรมการศึกษานอกโรงเรียน.....						103
5.2 รวบรวมสื่อพื้นบ้านของแต่ละท้องถิ่นที่มีอยู่ไว้ใน รูปแบบของเครือข่ายภูมิปัญญาท้องถิ่น ช่วยในการเผยแพร่ ชักจูงสร้างความเข้าใจ สอดแทรกการให้ความรู้โดยเน้น ให้เกิดการสื่อสาร 2 ทางมากขึ้น.....						104

รายการ	ความคิดเห็น:ความเป็นไปได้					ข้อความลำดับที่
	1	2	3	4	5	
5.3 ใช้สื่อพื้นบ้านให้เหมาะสมกับท้องถิ่นแต่ละพื้นที่ เพื่อเพิ่มความเข้าใจในการสื่อสาร.....	...	...	...			105
5.4 บันทึกการเผยแพร่ข่าวสารความรู้ของสื่อพื้นบ้าน เป็นสื่อวิทยุกระจายเสียง สื่อวิทยุโทรทัศน์ ออกเผยแพร่ เพื่อเพิ่มความกว้างขวางของการรับสารให้แก่กลุ่มเป้าหมาย.....	...	...	...			106
5.5 กรมการศึกษานอกโรงเรียนสนับสนุนเนื้อหา ข่าวสารแก่สื่อพื้นบ้าน ช่วยเผยแพร่ประชาสัมพันธ์โดยตรงอย่างต่อเนื่อง.....	...	...	...			107
6. สื่อโทรคมนาคม						
6.1 ใช้ดาวเทียมจัดการศึกษาทางไกลให้แก่กลุ่มเป้าหมายอย่างแพร่หลายและกว้างขวาง ครอบคลุมทุกชนิด.....	...	...	...			108
6.2 กรมการศึกษานอกโรงเรียนมีห้องสัญญาณ ดาวเทียมออกอากาศเป็นของตนเอง โดยดำเนินการออกอากาศตลอด 24 ชั่วโมง.....	...	...	...			109
6.3 รูปแบบรายการโทรทัศน์ผ่านดาวเทียมเป็นแบบสั้น ๆ และเป็นสื่อเสริมจากสิ่งพิมพ์ ที่กลุ่มเป้าหมายได้ศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม.....	...	...	...			110
6.4 กรมการศึกษานอกโรงเรียนมีห้องสัญญาณไปยัง สถานีภาคพื้นดินของดาวเทียมเป็นของตนเอง.....	...	...	...			111

รายการ	ความคิดเห็น:ความเป็นไปได้					ข้อความ ลำดับที่
	1	2	3	4	5	
6.5 กรมการศึกษานอกโรงเรียนขอความร่วมมือจากภาคเอกชน เป็นผู้ร่วมดำเนินการผลิตรายการส่งออกอากาศโดยดาวเทียม.....						112
6.6 ใช้สื่อโทรคมนาคมในการเรียนการสอนผ่านดาวเทียมของกลุ่มเป้าหมายส่วนภูมิภาคกับส่วนกลางหรือภูมิภาคอื่น โดยใช้รูปแบบของการสื่อสารแบบ 2 ทาง...						113
6.7 กรมการศึกษานอกโรงเรียนจัดการเรียนการสอนโดยใช้สื่อโทรคมนาคมเป็นสื่อผสมระหว่างโทรทัศน์ โทรสารและคอมพิวเตอร์เป็นเครือข่ายการสื่อสารแบบ 2 ทาง.....						114
6.8 ใช้สื่อโทรคมนาคมจัดตั้งศูนย์สารสนเทศทางการศึกษา โดยให้คอมพิวเตอร์เชื่อมโยงข่าวสาร จากส่วนกลางกับภูมิภาคและเครือข่ายในท้องถิ่นเป็นสื่อสารแบบ 2 ทาง.....						115
6.9 ใช้การออกอากาศของรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษา โดยใช้ระบบ Cable TV ให้แพร่หลายและกว้างขวาง.....						116
6.10 ใช้สื่อโทรคมนาคมในการประชุมทางไกลผ่านดาวเทียม ในการบริหารงานของกรมการศึกษานอกโรงเรียน.....						117

รายการ	ความคิดเห็น:ความเป็นไปได้					ข้อความลำดับที่
	1	2	3	4	5	
<u>การผลิตและจัดหาสื่อมวลชนต่องานการศึกษาในระบบ</u> <u>ของกรมการศึกษานอกโรงเรียนในอนาคต</u> "ท่านมีความเห็นว่า อีก 9 ปีข้างหน้า ระบบการผลิตและ การจัดหาสื่อมวลชนต่องานการศึกษาในระบบของกรม การศึกษานอกโรงเรียนในอนาคต จะเป็นไปตามข้อความ ต่อไปนี้เพียงใด" 1. หน่วยงานที่ผลิตสื่อมวลชน 1.1 ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการจัด การศึกษานอกโรงเรียน.....						118
1.2 หน่วยงานเอกชนองค์กรต่าง ๆ.....						119
1.3 หน่วยงานของกรมการศึกษานอกโรงเรียน....						120
2. หน่วยงานของกรมการศึกษานอกโรงเรียนจะดำเนินการในระดับใด						
2.1 กรม.....						121
2.2 กอง.....						122
2.3 ภาค.....						123
2.4 จังหวัด.....						124
2.5 อำเภอ.....						125
2.6 ตำบล.....						126
2.7 หมู่บ้าน.....						127

รายการ	ความคิดเห็น:ความเป็นไปได้					ข้อความลำดับที่
	1	2	3	4	5	
3. การจัดหาสื่อมวลชนต้องอาศัยการหยิบยืมจาก เครือข่ายการดำเนินงานการศึกษานอกโรงเรียนจาก หน่วยงานอื่น.....	...	...	...			128
4. กรมการศึกษานอกโรงเรียนใช้ระบบธุรกิจเข้ามา ดำเนินการจัดจ้างในขั้นตอนของการผลิต เพื่อก่อให้เกิด ภาวะของการแข่งขัน.....	...	...	...			129
5. กรมการศึกษานอกโรงเรียนขอรับบริจาคจากผู้มีจิต ศรัทธา.....	...	...	...			130
6. กรมการศึกษานอกโรงเรียนจัดซื้อลิขสิทธิ์ของ สื่อมวลชนแล้วนำมาดัดแปลงใช้จัดการศึกษานอกโรงเรียน ให้เกิดประโยชน์มากที่สุด.....	...	...	...			131
<u>ระบบการจัดให้บริการสื่อมวลชนต่องานการศึกษา</u> <u>นอกระบบของกรมการศึกษานอกโรงเรียนในอนาคต</u> "ท่านมีความเห็นว่า อีก 9 ปีข้างหน้า ระบบการจัดให้ บริการสื่อมวลชนต่องานการศึกษาอกระบบของ กรมการศึกษานอกโรงเรียนจะเป็นไปตามข้อความต่อไปนี้ เพียงใด"						
1. มีหน่วยบริการโดยใช้ระบบราชการเป็นหลัก.....	...	...	...			132
2. มีหน่วยบริการทางด้านการตลาดที่มีประสิทธิภาพโดย ไม่ติดขัดกับระบบราชการ.....	...	...	...			133

รายการ	ความคิดเห็น:ความเป็นไปได้					ข้อความลำดับที่
	1	2	3	4	5	
3. หน่วยบริการจะต้องมีเครือข่ายในรูปแบบตัวแทนจำหน่าย ตั้งแต่ระดับกรม ระดับภูมิภาค ระดับท้องถิ่น จนถึงผู้รับสารคือกลุ่มเป้าหมาย.....						134
4. ในส่วนท้องถิ่นต้องมี "ศูนย์การเรียนรู้" ให้ครบทุกชุมชน เพื่อเป็นแหล่งรวมสื่อทุกชนิดไว้ให้บริการแก่กลุ่มเป้าหมาย ดำเนินการโดยชุมชนเอง โดยมีรัฐและองค์กรเอกชนคอยให้คำแนะนำสนับสนุนอย่างใกล้ชิด.....						135
5. จัดระบบการหมุนเวียนของสื่อให้ทั่วถึงทุกชุมชน.....						136
6. ใช้บริการเผยแพร่สื่อมวลชนจากภาคเอกชน.....						137
7. สร้างระบบเครือข่ายข้อมูลเป็นศูนย์สารสนเทศ เพื่อเอื้อประโยชน์ต่อผู้สนใจจะศึกษาค้นคว้า.....						138
<u>บุคลากรทางด้านสื่อมวลชนต้องงานการศึกษานอกระบบ</u>						
<u>ของกรมการศึกษานอกโรงเรียนในอนาคต</u>						
"ท่านมีความเห็นว่า อีก 9 ปีข้างหน้า บุคลากรทางด้านสื่อมวลชนต้องงานการศึกษานอกระบบของกรมการศึกษานอกโรงเรียนจะเป็นไปตามข้อความต่อไปนี้เพียงใด"						
1. มีความสามารถทางสื่อมวลชนเป็นพิเศษเฉพาะด้าน..						139
2. มีความรู้ความเข้าใจของปรัชญาธรรมชาติในกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนเป็นอย่างดี.....						140
3. มีพื้นฐานความรู้ทางด้านสื่อมวลชน ระดับปริญญาตรีขึ้นไป.						141

รายการ	ความคิดเห็น:ความเป็นไปได้					ข้อความ ลำดับที่
	1	2	3	4	5	
4. สามารถปรับตัวเข้ากับสภาพชุมชนในชนบทได้เป็นอย่างดี.....						142
5. บริหารบุคลากรให้รับผิดชอบงานในระบบ ร่วมทำงานเป็นเครือข่ายกับภาคเอกชน.....						143
6. คณะทำงานทางด้านสื่อมวลชน ประกอบด้วย						
6.1 กลุ่มนักเทคโนโลยีทางการศึกษา.....						144
6.2 กลุ่มพัฒนาหลักสูตร.....						145
6.3 กลุ่มนักศึกษานอกโรงเรียน.....						146
6.4 กลุ่มเทคนิค.....						147
6.5 กลุ่มนักการตลาด.....						148
6.6 กลุ่มมืออาชีพทางด้านสื่อมวลชน.....						149
6.7 กลุ่มอาสาสมัคร ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะสาขา.....						150
6.8 กลุ่มเป้าหมายที่รับบริการ.....						151
7. การจัดการงาน ควรมีผู้จัดการทางด้านสื่อมวลชนควบคุมดูแลโดยเฉพาะ.....						152
8. บุคลากรผู้เชี่ยวชาญบางเรื่องจะใช้จ้างเป็นกรณีพิเศษตามความเหมาะสมของกิจกรรม.....						153
9. ขอความร่วมมือจากผู้ประกอบวิชาชีพทางด้านสื่อมวลชน เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน.....						154

รายการ	ความคิดเห็น:ความเป็นไปได้					ข้อความ ลำดับที่
	1	2	3	4	5	
<u>งบประมาณในการจัดหาสื่อมวลชนต่องานการศึกษา</u> <u>นอกระบบของกรมการศึกษานอกโรงเรียนในอนาคต</u> "ท่านมีความเห็นว่า อีก 9 ปีข้างหน้า งบประมาณในการจัดหาสื่อมวลชนต่องานการศึกษา นอกระบบของกรมการศึกษานอกโรงเรียนในอนาคต จะ เป็นไปตามข้อความต่อไปนี้เพียงใด" 1. งบประมาณในการจัดหาสื่อมวลชน จะได้จาก 1.1 ราชการ..... 1.2 เอกชน..... 1.3 องค์กรการกุศล..... 1.4 เงินช่วยเหลือระหว่างประเทศ..... 1.5 เงินกู้จากต่างประเทศ..... 1.6 การร่วมมือของสมาชิกในชุมชน..... 1.7 การดำเนินงานเชิงธุรกิจโดยกรมการศึกษานอกโรงเรียน..... 1.8 การดำเนินงานเชิงธุรกิจโดยเอกชน..... 1.9 การดำเนินงานเชิงธุรกิจโดยกรมการศึกษานอกโรงเรียนร่วมกับภาคเอกชนและเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง 2. งบประมาณที่ทางราชการจัดสรร เพื่อดำเนินการเกี่ยวกับสื่อมวลชนต่องานการศึกษา นอกระบบของกรม						
	...	...	...			155
	...	...	...			156
	...	...	...			157
	...	...	...			158
	...	...	...			159
	...	...	...			160
	...	...	...			161
	...	...	...			162
	...	...	...			163

รายการ	ความคิดเห็น:ความเป็นไปได้					ข้อความ ลำดับที่
	1	2	3	4	5	
การศึกษานอกโรงเรียนจัดให้กับการบริหารหน่วยงาน ในระดับ						
2.1 ส่วนกลาง.....	...	...	...	...	...	164
2.2 ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาค.....	...	...	...	...	...	165
2.3 ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด.....	...	...	...	...	...	166
2.4 ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ.....	...	...	...	...	...	167
2.5 ห้องสมุดและศูนย์การเรียน.....	...	...	...	...	...	168
2.6 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่เป็นเครือข่ายของ กรมการศึกษานอกโรงเรียน.....	...	...	...	...	...	169

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณอย่างสูง

ภาควิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

24 สิงหาคม 2537

เรื่อง ขอความร่วมมือในการวิจัย

เรียน

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณในความอนุเคราะห์ของท่าน ที่กรุณาตอบแบบสอบถามทั้ง 2 รอบที่ผ่านมา แบบสอบถามฉบับนี้เป็นแบบสอบถามรอบที่ 3 ซึ่งเป็นรอบสุดท้ายของการวิจัย ผู้วิจัยได้แสดงสัญลักษณ์ความสอดคล้องของข้อกระทง จากการตอบแบบสอบถามรอบที่ 2 ของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญโดยระบุค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ที่คำนวณได้ และยังได้ระบุตำแหน่งการตอบแบบสอบถามในรอบที่ 2

ค่ามัธยฐานจะแสดงด้วยสัญลักษณ์ *

ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์แสดงด้วยสัญลักษณ์

ตำแหน่งคะแนนการตอบของท่านแสดงด้วยสัญลักษณ์ ●

จุดมุ่งหมายของการตอบแบบสอบถามรอบนี้ เพื่อที่จะให้ผู้เชี่ยวชาญได้ทบทวนคำตอบของตนเอง แล้วอาจจะเปลี่ยนแปลงคำตอบใหม่ในการตอบครั้งสุดท้ายนี้ หรือจะยังยืนยันคำตอบเดิม หากข้อใดมีการเปลี่ยนแปลงคำตอบกรุณาเขียนเครื่องหมาย (/) ลงในช่องตัวเลือกใหม่ และหากท่านยังยืนยันในคำตอบเดิมเฉพาะข้อที่อยู่นอกพิสัยระหว่างควอไทล์ จากการตอบในรอบที่ผ่านมากรุณาให้เหตุผลประกอบด้วย

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความกรุณาเป็นอย่างดีจากท่าน ในการตอบแบบสอบถามครั้งนี้ จึงขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

(นายบุญเกื้อ สมนึก)

ผู้วิจัย

แบบสอบถาม รอบที่ 3

เรื่อง แนวโน้มสภาพการใช้สื่อมวลชนต่องานการศึกษานอกระบบ ของกรมการศึกษา
นอกโรงเรียนในอนาคต

คำชี้แจง โปรดพิจารณาข้อความต่อไปนี้ และทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ท่านต้องการ
โดยพิจารณาความหมายจากเลขประจำช่องต่าง ๆ ดังนี้

- ช่องหมายเลข 1 หมายความว่า ข้อความนั้นมีโอกาสเป็นไปได้น้อยที่สุด
- ช่องหมายเลข 2 หมายความว่า ข้อความนั้นมีโอกาสเป็นไปได้น้อย
- ช่องหมายเลข 3 หมายความว่า ข้อความนั้นมีโอกาสเป็นไปได้ปานกลาง
- ช่องหมายเลข 4 หมายความว่า ข้อความนั้นมีโอกาสเป็นไปได้มาก
- ช่องหมายเลข 5 หมายความว่า ข้อความนั้นมีโอกาสเป็นไปได้มากที่สุด

คำว่า "สื่อมวลชน" ในงานวิจัยนี้ หมายถึง สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อวิทยุกระจายเสียง
สื่อโทรทัศน์ สื่อภาพยนตร์ สื่อพื้นบ้าน และสื่อโทรคมนาคม
"ในอนาคต" ในงานวิจัยนี้ หมายถึง สภาพการใช้สื่อมวลชนต่องาน
การศึกษานอกโรงเรียน ในปี พ.ศ. 2537-2545

รายการ	ความคิดเห็น:ความเป็นไปได้					ข้อความลำดับที่
	1	2	3	4	5	
<u>นโยบายเกี่ยวกับสื่อมวลชนต่องานการศึกษาในระบบ</u> <u>ของกรมการศึกษานอกโรงเรียนในอนาคต</u> "ท่านมีความเห็นว่า อีก 9 ปีข้างหน้านโยบายเกี่ยวกับสื่อมวลชนต่องานการศึกษาในระบบของกรมการศึกษานอกโรงเรียน จะเป็นไปได้ตามนโยบายต่อไปนี้เพียงใด" 1.รัฐจะเร่งรัดพัฒนาการใช้สื่อมวลชนในการจัดการศึกษานอกโรงเรียน เพื่อสร้างความเท่าเทียมในโอกาสทางการศึกษาให้แก่กลุ่มเป้าหมายทุกเพศทุกวัยเป็นการศึกษาตลอดชีวิต.....					*	001
2.รัฐจะเร่งใช้สื่อมวลชนเป็นสื่อในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนทุกประเภท 2.1 สนับสนุนการศึกษาในระบบ.....					*	002
2.2 จัดการศึกษานอกโรงเรียน.....					*	003
2.3 เสริมการศึกษาตามอัธยาศัย.....					*	004
3.รัฐจะสนับสนุนให้หน่วยงานในสังกัดทุกระดับ สร้างเครือข่ายการศึกษานอกโรงเรียนกับสื่อมวลชนทุกแขนง เพื่อจัดการศึกษาอย่างกว้างขวาง.....					*	005
4.รัฐจะใช้บทบาทของสื่อมวลชนเป็นสื่อในการกระจายสาร สร้างระบบความสัมพันธ์ทางเครือข่าย ให้สะท้อนถึงความต้องการและปัญหาของประชาชนทุกกลุ่มเป้าหมายอย่างต่อเนื่อง.....					*	006

รายการ	ความคิดเห็น:ความเป็นไปได้					ข้อความ ลำดับที่
	1	2	3	4	5	
5.รัฐจะส่งเสริมให้ภาคเอกชน องค์กรต่าง ๆ และ ผู้ทำงานในสาขาวิชาชีพสื่อมวลชนเข้ามามีส่วนร่วมในการ ผลิตและเผยแพร่ข่าวสารข้อมูล มากกว่ารัฐจะดำเนินการ เองเพื่อประโยชน์ต่อการจัดการศึกษาออกโรงเรียนให้ หลากหลาย ยืดหยุ่น สอดคล้อง กว้างขวางและทั่วถึง มีคุณภาพและบูรณาการ.....				*		007
6.รัฐจะส่งเสริมให้หน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน ได้มี การศึกษาวิจัยผลของการใช้สื่อมวลชนต่องานการศึกษา นอกระบบ เพื่อนำข้อมูลมาใช้ในการพัฒนารูปแบบของ การใช้สื่อมวลชนอย่างมีประสิทธิภาพ.....				*		008
7.รัฐจะส่งเสริมให้กลุ่มเป้าหมายต่าง ๆ เข้ามามีบทบาท จัดดำเนินการผลิตและเผยแพร่ตลอดจนการกำหนดเนื้อหา ของสื่อมวลชนด้วยตนเองอย่างจริงจังและเป็นระบบที่ ชัดเจน.....				*		009
8.รัฐจะปรับปรุงการใช้สื่อมวลชนทุกประเภทเพื่อการจั ดการศึกษาออกโรงเรียนให้ประสานสัมพันธ์และบูรณาการ ให้กันมากยิ่งขึ้น เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการจั ดการศึกษาออกโรงเรียนให้มากที่สุด.....				*		010
9.รัฐจะเร่งพัฒนาระบบการทำงาน โดยใช้สื่อมวลชนช่วย ในการจัดกิจกรรม เพื่อให้สอดคล้องทันต่อเหตุการณ์ของ ยุคแห่งโลกข่าวสารในปัจจุบัน.....				*		011

รายการ	ความคิดเห็น:ความเป็นไปได้					ข้อความลำดับที่
	1	2	3	4	5	
<u>รูปแบบของการใช้สื่อมวลชนต่องานการศึกษาในระบบ</u> <u>ของกรมการศึกษานอกโรงเรียนในอนาคต</u> "ท่านมีความเห็นว่า อีก 9 ปีข้างหน้า รูปแบบของการใช้สื่อมวลชนต่องานการศึกษาในระบบของกรมการศึกษานอกโรงเรียนจะมีวัตถุประสงค์การใช้เป็นไปตามข้อความต่อไปนี้มากน้อยเพียงใด"						
1. ใช้เพื่อสร้างเจตคติและอุดมการณ์ของชาติ						
1.1 สื่อสิ่งพิมพ์.....			*			012
1.2 สื่อวิทยุกระจายเสียง.....			*			013
1.3 สื่อวิทยุโทรทัศน์.....			*			014
1.4 สื่อภาพยนตร์.....		*				015
1.5 สื่อพื้นบ้าน.....			*			016
1.6 สื่อโทรคมนาคม.....			*			017
2. ใช้เพื่อสร้างจิตสำนึกของกลุ่มเป้าหมายในการพัฒนาตนเองและสังคมแห่งตน						
2.1 สื่อสิ่งพิมพ์.....			*			018
2.2 สื่อวิทยุกระจายเสียง.....			*			019
2.3 สื่อวิทยุโทรทัศน์.....			*			020
2.4 สื่อภาพยนตร์.....		*				021
2.5 สื่อพื้นบ้าน.....			*			022
2.6 สื่อโทรคมนาคม.....			*			023

รายการ	ความคิดเห็น:ความเป็นไปได้					ข้อความ ลำดับที่
	1	2	3	4	5	
3. ใช้เพื่อให้ข่าวสารข้อมูล ความรู้เกี่ยวกับการดำรงชีพ และพัฒนาความเป็นอยู่ของกลุ่มเป้าหมาย						
3.1 สื่อสิ่งพิมพ์.....	...	...	...	...	...	024
3.2 สื่อวิทยุกระจายเสียง.....	...	...	...	...	...	025
3.3 สื่อวิทยุโทรทัศน์.....	...	...	...	...	...	026
3.4 สื่อภาพยนตร์.....	...	...	...	...	...	027
3.5 สื่อพื้นบ้าน.....	...	...	...	...	...	028
3.6 สื่อโทรคมนาคม.....	...	...	...	...	...	029
4. ใช้เพื่อพัฒนากระบวนการประชาธิปไตย						
4.1 สื่อสิ่งพิมพ์.....	...	...	...	...	...	030
4.2 สื่อวิทยุกระจายเสียง.....	...	...	...	...	...	031
4.3 สื่อวิทยุโทรทัศน์.....	...	...	...	...	...	032
4.4 สื่อภาพยนตร์.....	...	...	...	...	...	033
4.5 สื่อพื้นบ้าน.....	...	...	...	...	...	034
4.6 สื่อโทรคมนาคม.....	...	...	...	...	...	035
5. ใช้เพื่อเป็นสื่อกลางในการพัฒนาและเผยแพร่วัฒนธรรม ประจำถิ่นและวัฒนธรรมของชาติ						
5.1 สื่อสิ่งพิมพ์.....	...	...	...	...	...	036
5.2 สื่อวิทยุกระจายเสียง.....	...	...	...	...	...	037
5.3 สื่อวิทยุโทรทัศน์.....	...	...	...	...	...	038
5.4 สื่อภาพยนตร์.....	...	...	...	...	...	039

รายการ	ความคิดเห็น:ความเป็นไปได้					ข้อความ ลำดับที่
	1	2	3	4	5	
5.5 สื่อพื้นบ้าน.....	...	...	...	...	*	040
5.6 สื่อโทรทัศน์.....	...	...	...	...	*	041
6. ใช้เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายออกมาแสดงตัวมีส่วนร่วมใน กระบวนการพัฒนาตนเอง ชุมชนและประเทศชาติ						
6.1 สื่อสิ่งพิมพ์.....	...	...	...	...	*	042
6.2 สื่อวิทยุกระจายเสียง.....	...	...	...	...	*	043
6.3 สื่อวิทยุโทรทัศน์.....	...	...	...	...	*	044
6.4 สื่อภาพยนตร์.....	...	...	*	...	...	045
6.5 สื่อพื้นบ้าน.....	...	...	...	...	*	046
6.6 สื่อโทรทัศน์.....	...	...	...	...	*	047
7. ใช้บันทึกวัฒนธรรมและปรากฏการณ์ของมนุษยชาติของ ประเทศไทย เพื่อเป็นมรดกทางวัฒนธรรมและเผยแพร่ ในลำดับต่อ ๆ ไป						
7.1 สื่อสิ่งพิมพ์.....	...	...	...	...	*	048
7.2 สื่อวิทยุกระจายเสียง.....	...	...	...	...	*	049
7.3 สื่อวิทยุโทรทัศน์.....	...	...	...	...	*	050
7.4 สื่อภาพยนตร์.....	...	...	...	...	*	051
7.5 สื่อพื้นบ้าน.....	...	...	...	...	*	052
7.6 สื่อโทรทัศน์.....	...	...	...	...	*	053
8. ใช้เพื่อถ่ายทอดความรู้ ความดีงามของแต่ละท้องถิ่น						
8.1 สื่อสิ่งพิมพ์.....	...	...	...	...	*	054

รายการ	ความคิดเห็น:ความเป็นไปได้					ข้อความลำดับที่
	1	2	3	4	5	
8.2 สื่อวิทยุกระจายเสียง.....	...	...	...	*		055
8.3 สื่อวิทยุโทรทัศน์.....	...	...	...	*		056
8.4 สื่อภาพยนตร์.....	...	...	*			057
8.5 สื่อพื้นบ้าน.....	...	...	...	*		058
8.6 สื่อโทรคมนาคม.....	...	*				059
9. ใช้เพื่อเป็นเครื่องมือเชื่อมโยงแนวคิดระหว่าง คนท้องถิ่นต่าง ๆ ให้เกิดความนิยมและความเข้าใจคน แต่ละกลุ่มภายในชาติ						
9.1 สื่อสิ่งพิมพ์.....	...	...	...	*		060
9.2 สื่อวิทยุกระจายเสียง.....	...	...	*			061
9.3 สื่อวิทยุโทรทัศน์.....	...	...	*	*		062
9.4 สื่อภาพยนตร์.....	...	...	*			063
9.5 สื่อพื้นบ้าน.....	...	...	*			064
9.6 สื่อโทรคมนาคม.....	...	*				065
10. ใช้เพื่อเป็นเครื่องมือเพิ่มประสิทธิภาพในการพัฒนา ระบบการทำงานให้สอดคล้องต่อความเปลี่ยนแปลงในยุค ของสังคมแห่งโลกข่าวสารในปัจจุบัน						
10.1 สื่อสิ่งพิมพ์.....	...	...	...	*		066
10.2 สื่อวิทยุกระจายเสียง.....	...	...	*			067
10.3 สื่อวิทยุโทรทัศน์.....	...	*	*			068
10.4 สื่อภาพยนตร์.....	...	*				069

รายการ	ความคิดเห็น:ความเป็นไปได้					ข้อความ ลำดับที่
	1	2	3	4	5	
10.5 สื่อพื้นบ้าน.....	...	...	...	*	...	070
10.6 สื่อโทรคมนาคม.....	...	...	...	*	...	071
<u>รูปแบบของการใช้สื่อมวลชนต่องานการศึกษาในระบบ</u> <u>ของกรมการศึกษานอกโรงเรียนในอนาคต</u>						
"ท่านมีความเห็นว่า อีก 9 ปีข้างหน้า รูปแบบของการใช้ สื่อมวลชนต่องานการศึกษาในระบบของกรมการศึกษานอกโรงเรียน จะมีลักษณะรูปแบบของสื่อเป็นไปตาม ข้อความต่อไปนี้เพียงใด"						
1. สื่อสิ่งพิมพ์						
1.1 เนื้อหาสั้น ๆ เข้าใจง่าย เนื้อหาไม่ยาก มีภาพประกอบ ใช้ตัวอักษรอ่านง่าย รูปเล่มเล็กหรือในเนื้อหา						
1 เรื่องประกอบด้วยหลายเล่ม.....	...	...	...	*	...	072
1.2 เนื้อหาของสื่อเน้นความแตกต่างระหว่างท้องถิ่นเป็นสำคัญ.....						
.....	...	...	...	*	...	073
1.3 ให้กลุ่มเป้าหมายมีส่วนร่วมในการกำหนดเนื้อหาและให้ความสำคัญของภูมิปัญญาท้องถิ่น.....						
.....	...	...	...	*	...	074
1.4 ประสานงานขอความร่วมมือจากภาคเอกชนช่วยเผยแพร่เนื้อหา ข่าวสาร ความรู้การศึกษานอกโรงเรียน ให้มากกว่าที่กรมการศึกษานอกโรงเรียนจะดำเนินการผลิตเอง.....						
.....	...	...	...	*	...	075

รายการ	ความคิดเห็นความเป็นไปได้					ข้อความลำดับที่
	1	2	3	4	5	
1.5 สอดแทรกเนื้อหาของสารฝากไปกับสื่อของภาคเอกชน ที่ประชาชนนิยมอ่านอย่างกว้างขวาง.....	...	...	...	*		076
1.6 ใช้สื่อสิ่งพิมพ์เป็นสื่อหลักในรูปแบบของการใช้สื่อมวลชนเป็นสื่อประสมในการจัดการศึกษาให้แก่กลุ่มเป้าหมาย.....	...	...	...	*		077
2. สื่อวิทยุกระจายเสียง						
2.1 เป็นรายการสั้น ๆ เหมาะสมกับสภาพผู้ฟังโดยทั่วไป และผู้ฟังแต่ละท้องถิ่น.....	...	...	...	*		078
2.2 สอดแทรกรายการสารคดีสั้น ๆ ที่น่าสนใจไปกับรายการต่าง ๆ ของทางสถานีเพื่อเพิ่มความถี่ของการรับข่าวสารของกลุ่มเป้าหมาย.....	...	...	...	*		079
2.3 กรมการศึกษานอกโรงเรียนสนับสนุนทางด้านเนื้อหาของสารให้แก่รายการต่าง ๆ ที่ออกอากาศทุกสถานี ทั้งส่วนกลางและภูมิภาค โดยยึดภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นแหล่งแห่งความรู้.....	...	...	...	*		080
2.4 สนับสนุนให้ผู้สนใจเข้ามามีส่วนร่วมดำเนินการผลิตรายการ เพื่อสร้างเครือข่ายของการศึกษานอกโรงเรียนให้เกิดสังคมแห่งการเรียนรู้.....	...	...	...	*		081
2.5 เนื้อหาของสารสอดคล้องกับชีวิตประจำวัน เช่น ปัญหาสุขภาพหรือปัญหาทางการศึกษา.....	...	...	...	*		082

รายการ	ความคิดเห็น:ความเป็นไปได้					ข้อความ ลำดับที่
	1	2	3	4	5	
2.6 กลุ่มเป้าหมายผู้ฟังสามารถสื่อสารกับรายการ ได้ทันที เป็นรูปแบบของการสื่อสาร 2 ทาง.....	...	...	...	*	...	083
2.7 ใช้สื่อวิทยุกระจายเสียงเป็นสื่อเสริมสื่อสิ่งพิมพ์ ในรูปแบบของการใช้สื่อมวลชนจัดการศึกษาออกโรงเรียน ในลักษณะสื่อประสม.....	...	...	...	*	...	084
2.8 บันทึกรายการเป็นเทปเสียงจัดบริการแก่กลุ่ม เป้าหมายตามศูนย์การเรียนรู้และแหล่งความรู้ในชุมชน...	...	...	...	*	...	085
2.9 กรมการศึกษาออกโรงเรียนจัดหาความถี่ออก อากาศทางวิทยุกระจายเสียง ให้ครอบคลุมกลุ่มเป้าหมาย เป็นของตนเองและดำเนินการออกอากาศกระจายเสียง ตลอด 24 ชั่วโมง.....	...	...	...	*	...	086
3. สื่อวิทยุโทรทัศน์						
3.1 ลักษณะรูปแบบของรายการที่นำเสนอเป็นรูปแบบ ที่ทันสมัย เราความสนใจของกลุ่มเป้าหมายผู้ชม.....	...	...	...	*	...	087
3.2 ให้ผู้มีความสามารถในวิชาชีพทางวิทยุโทรทัศน์ มีส่วนร่วมในการผลิตรายการ.....	...	...	...	*	...	088
3.3 ให้กลุ่มเป้าหมายผู้ชมรายการมีส่วนร่วมในการ กำหนดเนื้อหาและเป็นผู้ร่วมรายการ.....	...	...	...	*	...	089
3.4 ส่งเสริมให้ผู้มีความเชี่ยวชาญในสาขาวิชาชีพ ต่าง ๆ เป็นผู้ร่วมรายการและร่วมกำหนดเนื้อหา ให้ ความรู้แก่กลุ่มเป้าหมายอย่างแพร่หลายและกว้างขวาง..	...	...	...	*	...	090

รายการ	ความคิดเห็น:ความเป็นไปได้					ข้อความลำดับที่
	1	2	3	4	5	
3.5 รูปแบบของรายการบางรายการต้องอาศัยพื้นที่และเหตุการณ์จริงในการนำเสนอ.....	...	...	...	*		091
3.6 เนื้อหาควรให้เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับท้องถิ่นชีวิตความเป็นอยู่จากประสบการณ์จริงของชาวบ้าน.....	...	...	...	*		092
3.7 บันทึกรายการที่นำออกอากาศ ลงวิถีทัศน์บริการแก่กลุ่มเป้าหมาย ที่มีความสนใจจะศึกษาเพิ่มเติมโดยจัดบริการไว้ในแหล่งความรู้ของชุมชน.....	...	...	...	*		093
3.8 เชื่อมสัมพันธ์กับรายการที่เป็นประโยชน์ต่อประชาชนที่ภาคเอกชนองค์กรต่าง ๆ เป็นผู้ผลิตรายการ โดยกรมการศึกษาออกโรงเรียนเป็นผู้สนับสนุนเนื้อหาของรายการ.....	...	...	...	*		094
3.9 สนับสนุนการจัดรายการสดออกอากาศโดยให้ผู้ชมสื่อสารกับทางรายการได้ เช่น การตอบปัญหาทางการศึกษา.....	...	...	...	*		095
3.10 เพิ่มความถี่การออกอากาศของรายการโดยขอความร่วมมือจากสถานีวิทยุโทรทัศน์ทุกช่อง.....	...	...	*			096
4. สื่อภาพยนตร์						
4.1 ผลิตเป็นภาพยนตร์สารคดีสั้น ๆ ให้ภาคเอกชน เช่น โรงภาพยนตร์ สอดแทรกนำเสนอสลับกับภาพยนตร์บันเทิงของรายการ.....	...	...	*			097

รายการ	ความคิดเห็น:ความเป็นไปได้					ข้อความลำดับที่
	1	2	3	4	5	
4.2 ผลิตเป็นภาพยนตร์ประชาสัมพันธ์ รณรงค์สร้าง ความเข้าใจให้แก่กลุ่มเป้าหมาย โดยขอความร่วมมือจาก ภาคเอกชนเป็นผู้นำออกเผยแพร่.....	...	...	...		*	098
4.3 บันทึกเหตุการณ์ต่าง ๆ เป็นประวัติศาสตร์ไว้ใช้ ในโอกาสต่อไป เพื่อสร้างความเข้าใจอย่างมีเหตุผล...	...	...	...	*		099
4.4 นำภาพยนตร์ประวัติศาสตร์ที่มีอยู่แล้วมาผลิตเป็น รายการโทรทัศน์ ให้ความรู้แก่กลุ่มเป้าหมาย.....	...	...	...	*		100
4.5 สอดแทรกให้ความรู้แก่กลุ่มเป้าหมายผู้ชม ใน รูปแบบของนิทรรศการเคลื่อนที่ไปตามชุมชนต่าง ๆ.....	...	...	...	*		101
4.6 นำภาพยนตร์บันทึกเป็นเทปวิดีโอ ให้บริการแก่ กลุ่มเป้าหมายศึกษาในแหล่งบริการทางการศึกษาของ ชุมชน.....	...	...	...	*		102
5. สื่อพื้นบ้าน						
5.1 ขอความร่วมมือจากศิลปินพื้นบ้าน ในรูปแบบของ การเป็นอาสาสมัครช่วยเผยแพร่ข่าวสารความรู้สู่กลุ่ม เป้าหมายโดยมีค่าตอบแทนและประกาศเกียรติคุณจากทาง กรมการศึกษานอกโรงเรียน.....	...	...	...		*	103
5.2 รวบรวมสื่อพื้นบ้านของแต่ละท้องถิ่นที่มีอยู่ไว้ใน รูปแบบของเครือข่ายภูมิปัญญาท้องถิ่น ช่วยในการเผยแพร่ ชักจูงสร้างความเข้าใจ สอดแทรกการให้ความรู้โดยเน้น ให้เกิดการสื่อสาร 2 ทางมากขึ้น.....	...	...	...		*	104

รายการ	ความคิดเห็น:ความเป็นไปได้					ข้อความลำดับที่
	1	2	3	4	5	
5.3 ใช้สื่อพื้นบ้านให้เหมาะสมกับท้องถิ่นแต่ละพื้นที่ เพื่อเพิ่มความเข้าใจในการสื่อสาร.....	...	...	...	*		105
5.4 บันทึกการเผยแพร่ข่าวสารความรู้ของสื่อพื้นบ้าน เป็นสื่อวิทยุกระจายเสียง สื่อวิทยุโทรทัศน์ ออกเผยแพร่ เพื่อเพิ่มความกว้างขวางของการรับสารให้แก่กลุ่มเป้าหมาย.....	...	...	...	*		106
5.5 กรมการศึกษานอกโรงเรียนสนับสนุนเนื้อหา ข่าวสารแก่สื่อพื้นบ้าน ช่วยเผยแพร่ประชาสัมพันธ์โดยตรงอย่างต่อเนื่อง.....	...	...	*			107
6. สื่อโทรคมนาคม						
6.1 ใช้ดาวเทียมจัดการศึกษาทางไกลให้แก่กลุ่มเป้าหมายอย่างแพร่หลายและกว้างขวาง ครอบคลุมทุกชนิด.....	...	...	...	*		108
6.2 กรมการศึกษานอกโรงเรียนมีห้องสัญญาณ ดาวเทียมออกอากาศเป็นของตนเอง โดยดำเนินการออกอากาศตลอด 24 ชั่วโมง.....	...	...	*			109
6.3 รูปแบบรายการโทรทัศน์ผ่านดาวเทียมเป็นแบบสั้น ๆ และเป็นสื่อเสริมจากสิ่งพิมพ์ ที่กลุ่มเป้าหมายได้ศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม.....	...	...	*			110
6.4 กรมการศึกษานอกโรงเรียนมีห้องสัญญาณ ไปยัง สถานีภาคพื้นดินของดาวเทียมเป็นของตนเอง.....	...	...	*			111

รายการ	ความคิดเห็น:ความเป็นไปได้					ข้อความลำดับที่
	1	2	3	4	5	
6.5 กรมการศึกษานอกโรงเรียนขอความร่วมมือจากภาคเอกชน เป็นผู้ร่วมดำเนินการผลิตรายการส่งออกอากาศโดยดาวเทียม.....					 *	112
6.6 ใช้สื่อโทรคมนาคมในการเรียนการสอนผ่านดาวเทียมของกลุ่มเป้าหมายส่วนภูมิภาคกับส่วนกลางหรือภูมิภาคอื่น โดยใช้รูปแบบของการสื่อสารแบบ 2 ทาง...				 *		113
6.7 กรมการศึกษานอกโรงเรียนจัดการเรียนการสอนโดยใช้สื่อโทรคมนาคมเป็นสื่อผสมระหว่างโทรทัศน์ โทรสารและคอมพิวเตอร์เป็นเครือข่ายการสื่อสารแบบ 2 ทาง.....				 *		114
6.8 ใช้สื่อโทรคมนาคมจัดตั้งศูนย์สารสนเทศทางการศึกษา โดยใช้คอมพิวเตอร์เชื่อมโยงข่าวสาร จากส่วนกลางกับภูมิภาคและเครือข่ายในท้องถิ่นเป็นสื่อสารแบบ 2 ทาง.....				 *		115
6.9 ใช้การออกอากาศของรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษา โดยใช้ระบบ Cable TV ให้แพร่หลายและกว้างขวาง.....				 *		116
6.10 ใช้สื่อโทรคมนาคมในการประชุมทางไกลผ่านดาวเทียม ในการบริหารงานของกรมการศึกษานอกโรงเรียน.....				 *		117

รายการ	ความคิดเห็น:ความเป็นไปได้					ข้อความลำดับที่
	1	2	3	4	5	
<u>การผลิตและจัดหาสื่อมวลชนต่องานการศึกษาในระบบ</u> <u>ของกรมการศึกษานอกโรงเรียนในอนาคต</u> "ท่านมีความเห็นว่า อีก 9 ปีข้างหน้า ระบบการผลิตและ การจัดหาสื่อมวลชนต่องานการศึกษาในระบบของกรม การศึกษานอกโรงเรียนในอนาคต จะเป็นไปตามข้อความ ต่อไปนี้เพียงใด"						
1. หน่วยงานที่ผลิตสื่อมวลชน						
1.1 ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการจัด การศึกษานอกโรงเรียน.....					*	118
1.2 หน่วยงานเอกชนองค์กรต่าง ๆ.....					*	119
1.3 หน่วยงานของกรมการศึกษานอกโรงเรียน....					*	120
2. หน่วยงานของกรมการศึกษานอกโรงเรียนจะดำเนิน การในระดับใด						
2.1 กรม.....					*	121
2.2 กอง.....					*	122
2.3 ภาค.....					*	123
2.4 จังหวัด.....					*	124
2.5 อำเภอ.....			*			125
2.6 ตำบล.....			*			126
2.7 หมู่บ้าน.....			*			127

รายการ	ความคิดเห็น:ความเป็นไปได้					ข้อความลำดับที่
	1	2	3	4	5	
3. การจัดหาสื่อมวลชนต้องอาศัยการหยิบยืมจาก เครือข่ายการดำเนินงานการศึกษานอกโรงเรียนจาก หน่วยงานอื่น.....	...	...	...	*		128
4. กรมการศึกษานอกโรงเรียนใช้ระบบธุรกิจเข้ามา ดำเนินการจัดจ้างในขั้นตอนของการผลิต เพื่อก่อให้เกิด ภาวะของการแข่งขัน.....	...	...	...	*		129
5. กรมการศึกษานอกโรงเรียนขอรับบริจาคจากผู้มีจิต ศรัทธา.....	...	...	*			130
6. กรมการศึกษานอกโรงเรียนจัดซื้อลิขสิทธิ์ของ สื่อมวลชนแล้วนำมาดัดแปลงใช้จัดการศึกษานอกโรงเรียน ให้เกิดประโยชน์มากที่สุด.....	...	...	...	*		131
<u>ระบบการจัดให้บริการสื่อมวลชนต่องานการศึกษา</u>						
<u>นอกระบบของกรมการศึกษานอกโรงเรียนในอนาคต</u>						
"ท่านมีความเห็นว่า อีก 9 ปีข้างหน้า ระบบการจัดให้ บริการสื่อมวลชนต่องานการศึกษานอกระบบของ กรมการศึกษานอกโรงเรียนจะ เป็นไปตามข้อความต่อไปนี้ เพียงใด"						
1. มีหน่วยบริการโดยใช้ระบบราชการเป็นหลัก.....	...	...	*			132
2. มีหน่วยบริการทางด้านการตลาดที่มีประสิทธิภาพโดย ไม่ติดขัดกับระบบราชการ.....	...	...	*			133

รายการ	ความคิดเห็น:ความเป็นไปได้					ข้อความลำดับที่
	1	2	3	4	5	
3. หน่วยบริการจะต้องมีเครือข่ายในรูปแบบตัวแทนจำหน่าย ตั้งแต่ระดับกรม ระดับภูมิภาค ระดับท้องถิ่น จนถึงผู้รับสารคือกลุ่มเป้าหมาย.....	...	...	...	...	*	134
4. ในส่วนท้องถิ่นต้องมี "ศูนย์การเรียนรู้" ให้ครบทุกชุมชน เพื่อเป็นแหล่งรวมสื่อทุกชนิดไว้ให้บริการแก่กลุ่มเป้าหมาย ดำเนินการโดยชุมชนเอง โดยมีรัฐและองค์กรเอกชนคอยให้คำแนะนำสนับสนุนอย่างใกล้ชิด.....	...	...	...	...	*	135
5. จัดระบบการหมุนเวียนของสื่อให้ทั่วถึงทุกชุมชน.....	...	...	...	...	*	136
6. ใช้บริการเผยแพร่สื่อมวลชนจากภาคเอกชน.....	...	...	...	...	*	137
7. สร้างระบบเครือข่ายข้อมูลเป็นศูนย์กลางสารสนเทศ เพื่อเอื้อประโยชน์ต่อผู้สนใจจะศึกษาค้นคว้า.....	...	...	...	...	*	138
<u>บุคลากรทางด้านสื่อมวลชนต้องงานการศึกษานอกระบบ</u>						
<u>ของกรมการศึกษานอกโรงเรียนในอนาคต</u>						
"ท่านมีความเห็นว่า อีก 9 ปีข้างหน้า บุคลากรทางด้านสื่อมวลชนต้องงานการศึกษานอกระบบของกรมการศึกษานอกโรงเรียนจะเป็นไปตามข้อความต่อไปนี้เพียงใด"						
1. มีความสามารถทางสื่อมวลชนเป็นพิเศษเฉพาะด้าน...	...	...	...	...	*	139
2. มีความรู้ความเข้าใจของปรัชญาธรรมชาติในกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนเป็นอย่างดี.....	...	...	...	...	*	140
3. มีพื้นความรู้ทางด้านสื่อมวลชน ระดับปริญญาตรีขึ้นไป.....	...	...	...	...	*	141

รายการ	ความคิดเห็น:ความเป็นไปได้					ข้อความลำดับที่
	1	2	3	4	5	
4. สามารถปรับตัวเข้ากับสภาพชุมชนในชนบทได้เป็นอย่างดี.....	...	...	...	*		142
5. บริหารบุคลากรให้รับผิดชอบงานในระบบ ร่วมทำงานเป็นเครือข่ายกับภาคเอกชน.....	...	...	...	*		143
6. คณะทำงานทางด้านสื่อมวลชน ประกอบด้วย						
6.1 กลุ่มนักเทคโนโลยีทางการศึกษา.....	...	...	...	*		144
6.2 กลุ่มพัฒนาหลักสูตร.....	...	...	...	*		145
6.3 กลุ่มนักศึกษานอกโรงเรียน.....	...	...	...	*		146
6.4 กลุ่มเทคนิค.....	...	...	...	*		147
6.5 กลุ่มนักการตลาด.....	...	...	...	*		148
6.6 กลุ่มมืออาชีพทางด้านสื่อมวลชน.....	...	...	...	*		149
6.7 กลุ่มอาสาสมัคร ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะสาขา.....	...	...	...	*		150
6.8 กลุ่มเป้าหมายที่รับบริการ.....	...	...	...	*		151
7. การจัดบริหารงาน ควรมีผู้จัดการทางด้านสื่อมวลชนควบคุมดูแลโดยเฉพาะ.....	...	...	...	*		152
8. บุคลากรผู้เชี่ยวชาญบางเรื่องจะใช้จ้างเป็นกรณีพิเศษตามความเหมาะสมของกิจกรรม.....	...	...	...	*		153
9. ขอความร่วมมือจากผู้ประกอบวิชาชีพทางด้านสื่อมวลชน เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน.....	...	...	...	*		154

รายการ	ความคิดเห็น:ความเป็นไปได้					ข้อความลำดับที่
	1	2	3	4	5	
<u>งบประมาณในการจัดหาสื่อมวลชนต่องานการศึกษา</u> <u>นอกระบบของกรมการศึกษานอกโรงเรียนในอนาคต</u> "ท่านมีความเห็นว่า อีก 9 ปีข้างหน้า งบประมาณในการจัดหาสื่อมวลชนต่องานการศึกษานอกระบบของกรมการศึกษานอกโรงเรียนในอนาคต จะ เป็นไปตามข้อความต่อไปนี้เพียงใด" 1. งบประมาณในการจัดหาสื่อมวลชน จะได้จาก 1.1 ราชการ..... 1.2 เอกชน..... 1.3 องค์การการกุศล..... 1.4 เงินช่วยเหลือระหว่างประเทศ..... 1.5 เงินกู้จากต่างประเทศ..... 1.6 การร่วมมือของสมาชิกในชุมชน..... 1.7 การดำเนินงานเชิงธุรกิจโดยกรมการศึกษานอกโรงเรียน..... 1.8 การดำเนินงานเชิงธุรกิจโดยเอกชน..... 1.9 การดำเนินงานเชิงธุรกิจโดยกรมการศึกษานอกโรงเรียนร่วมกับภาคเอกชนและเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง..... 2. งบประมาณที่ทางราชการจัดสรร เพื่อดำเนินการเกี่ยวกับสื่อมวลชนต่องานการศึกษานอกระบบของกรม						
				*		155
			*			156
			*			157
			*			158
			*			159
			*			160
			*			161
			*			162
			*			163

รายการ	ความคิดเห็น:ความเป็นไปได้					ข้อความลำดับที่
	1	2	3	4	5	
การศึกษานอกโรงเรียนจัดให้กับการบริหารหน่วยงานในระดับ						
2.1 ส่วนกลาง.....	...	...	...	*		164
2.2 ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาค.....	...	...	...	*		165
2.3 ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด.....	...	...	*			166
2.4 ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ.....	...	...	*			167
2.5 ห้องสมุดและศูนย์การเรียนรู้.....	...	...	*			168
2.6 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่เป็นเครือข่ายของกรมการศึกษานอกโรงเรียน.....	...	...	*			169

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม.....

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณอย่างสูง

ค่าสถิติ

รายการ	ค่าสถิติ				ข้อความ ที่
	Md	Mo	Md-Mo	Q3-Q1	
<u>นโยบายเกี่ยวกับสื่อมวลชนต่องานการศึกษาในระบบ ของกรมการศึกษานอกโรงเรียนในอนาคต</u>					
"ท่านมีความเห็นว่า อีก ๑ ปีข้างหน้านโยบายเกี่ยวกับ สื่อมวลชนต่องานการศึกษาในระบบของกรมการศึกษานอกโรงเรียน จะเป็นไปได้ตามนโยบายต่อไปนี้เพียงใด"					
1.รัฐจะเร่งรัดพัฒนาการใช้สื่อมวลชนในการจัดการศึกษานอกโรงเรียน เพื่อสร้างความเท่าเทียมในโอกาสทางการศึกษาให้แก่กลุ่มเป้าหมายทุกเพศทุกวัยเป็นการศึกษาตลอดชีวิต.....	4.54	4.81	0.27	1.32	001
2.รัฐจะเร่งใช้สื่อมวลชนเป็นสื่อในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนทุกประเภท					
2.1 สนับสนุนการศึกษาในระบบ.....	3.65	3.83	0.18	1.30	002
2.2 จัดการศึกษานอกโรงเรียน.....	4.62	4.83	0.21	1.19	003
2.3 เสริมการศึกษาตามอัธยาศัย.....	4.45	4.50	0.05	1.05	004
3.รัฐจะสนับสนุนให้หน่วยงานในสังกัดทุกระดับ สร้างเครือข่ายการศึกษานอกโรงเรียนกับสื่อมวลชนทุกแขนงเพื่อจัดการศึกษาอย่างกว้างขวาง.....	4.00	4.62	0.62	0.62	005
4.รัฐจะใช้บทบาทของสื่อมวลชนเป็นสื่อในการกระจายสาร สร้างระบบความสัมพันธ์ทางเครือข่าย ให้สะท้อนถึง					

รายการ	ค่าสถิติ				ข้อความ ที่
	Md	Mo	Md-Mo	Q3-Q1	
ความต้องการและปัญหาของประชาชนทุกกลุ่มเป้าหมาย อย่างต่อเนื่อง.....	3.71	4.00	0.29	1.41	006
5.รัฐจะส่งเสริมให้ภาคเอกชน องค์กรต่าง ๆ และ ผู้ทำงานในสาขาวิชาชีพสื่อมวลชนเข้ามามีส่วนร่วมในการ ผลิตและเผยแพร่ข่าวสารข้อมูล มากกว่ารัฐจะดำเนินการ เองเพื่อประโยชน์ต่อการจัดการศึกษาออกโรงเรียนให้ หลากหลาย ยืดหยุ่น สอดคล้อง กว้างขวางและทั่วถึง มิคุณภาพและบูรณาการ.....	3.95	4.11	0.16	1.12	007
6.รัฐจะส่งเสริมให้หน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน ได้มี การศึกษาวิจัยผลของการใช้สื่อมวลชนต่องานการศึกษา นอกระบบ เพื่อนำข้อมูลมาใช้ในการพัฒนารูปแบบของ การใช้สื่อมวลชนอย่างมีประสิทธิภาพ.....	3.71	4.00	0.29	1.41	008
7.รัฐจะส่งเสริมให้กลุ่มเป้าหมายต่าง ๆ เข้ามามีบทบาท จัดดำเนินการผลิตและเผยแพร่ตลอดจนการกำหนดเนื้อหา ของสื่อมวลชนด้วยตนเองอย่างจริงจังและเป็นระบบที่ ชัดเจน.....	3.33	3.30	0.03	1.35	009
8.รัฐจะปรับปรุงการใช้สื่อมวลชนทุกประเภทเพื่อการจัด การศึกษาออกโรงเรียนให้ประสานสัมพันธ์และบูรณาการ ให้กันมากยิ่งขึ้น เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการจัด การศึกษาออกโรงเรียนให้มากที่สุด.....	4.11	4.40	0.29	1.49	010

รายการ	ค่าสถิติ				ข้อความ ที่
	Md	Mo	Md-Mo	Q3-Q1	
๑.รัฐจะเร่งพัฒนาระบบการทำงาน โดยใช้สื่อมวลชนช่วยในการจัดกิจกรรม เพื่อให้สอดคล้องทันต่อเหตุการณ์ของยุคแห่งโลกข่าวสารในปัจจุบัน..... <u>รูปแบบของการใช้สื่อมวลชนต่องานการศึกษาในระบบ</u> <u>ของกรมการศึกษานอกโรงเรียนในอนาคต</u> "ท่านมีความเห็นว่า อีก ๑ ปีข้างหน้า รูปแบบของการใช้สื่อมวลชนต่องานการศึกษานอกระบบของกรมการศึกษานอกโรงเรียนจะมีวัตถุประสงค์การใช้เป็นไปตามข้อความต่อไปนี้มากน้อยเพียงใด" 1. ใช้เพื่อสร้างเจตคติและอุดมการณ์ของชาติ 1.1 สื่อสิ่งพิมพ์..... 1.2 สื่อวิทยุกระจายเสียง..... 1.3 สื่อวิทยุโทรทัศน์..... 1.4 สื่อภาพยนตร์..... 1.5 สื่อพื้นบ้าน..... 1.6 สื่อโทรคมนาคม..... 2. ใช้เพื่อสร้างจิตสำนึกของกลุ่มเป้าหมายในการพัฒนาตนเองและสังคมแห่งตน 2.1 สื่อสิ่งพิมพ์..... 2.2 สื่อวิทยุกระจายเสียง..... 2.3 สื่อวิทยุโทรทัศน์.....	3.92	4.07	0.15	0.84	011
1.1 สื่อสิ่งพิมพ์.....	4.06	4.30	0.24	1.40	012
1.2 สื่อวิทยุกระจายเสียง.....	4.05	4.22	0.17	1.42	013
1.3 สื่อวิทยุโทรทัศน์.....	4.62	4.83	0.21	1.19	014
1.4 สื่อภาพยนตร์.....	2.65	2.50	0.15	1.21	015
1.5 สื่อพื้นบ้าน.....	3.56	3.66	0.10	1.39	016
1.6 สื่อโทรคมนาคม.....	3.85	4.00	0.15	0.81	017
2.1 สื่อสิ่งพิมพ์.....	4.18	4.70	0.52	1.44	018
2.2 สื่อวิทยุกระจายเสียง.....	3.95	4.05	0.10	1.03	019
2.3 สื่อวิทยุโทรทัศน์.....	4.11	4.25	0.14	1.44	020

รายการ	ค่าสถิติ				ข้อความ ที่
	Md	Mo	Md-Mo	Q3-Q1	
2.4 สื่อภาพยนตร์.....	2.43	2.50	0.07	1.27	021
2.5 สื่อพื้นบ้าน.....	3.65	3.66	0.01	0.84	022
2.6 สื่อโทรคมนาคม.....	3.75	3.96	0.21	1.31	023
3. ใช้เพื่อให้ข่าวสารข้อมูล ความรู้เกี่ยวกับการดำรงชีพ และพัฒนาความเป็นอยู่ของกลุ่มเป้าหมาย					
3.1 สื่อสิ่งพิมพ์.....	4.54	4.81	0.27	1.11	024
3.2 สื่อวิทยุกระจายเสียง.....	4.15	4.22	0.07	0.97	025
3.3 สื่อวิทยุโทรทัศน์.....	4.33	4.60	0.27	1.42	026
3.4 สื่อภาพยนตร์.....	2.63	2.76	0.13	1.26	027
3.5 สื่อพื้นบ้าน.....	3.66	3.95	0.29	1.49	028
3.6 สื่อโทรคมนาคม.....	3.56	3.78	0.22	1.41	029
4. ใช้เพื่อพัฒนากระบวนการประชาธิปไตย					
4.1 สื่อสิ่งพิมพ์.....	4.33	3.50	0.83	1.16	030
4.2 สื่อวิทยุกระจายเสียง.....	4.54	4.76	0.22	1.20	031
4.3 สื่อวิทยุโทรทัศน์.....	4.54	4.17	0.17	1.12	032
4.4 สื่อภาพยนตร์.....	2.44	2.37	0.07	1.24	033
4.5 สื่อพื้นบ้าน.....	3.75	3.86	0.11	1.23	034
4.6 สื่อโทรคมนาคม.....	3.68	3.83	0.15	1.47	035
5. ใช้เพื่อเป็นสื่อกลางในการพัฒนาและเผยแพร่วัฒนธรรม ประจำถิ่นและวัฒนธรรมของชาติ					
5.1 สื่อสิ่งพิมพ์.....	4.33	4.60	0.27	1.26	036

รายการ	ค่าสถิติ				ข้อความ ที่
	Md	Mo	Md-Mo	Q3-Q1	
5.2 สื่อวิทยุกระจายเสียง.....	4.22	4.37	0.15	0.77	037
5.3 สื่อวิทยุโทรทัศน์.....	4.62	4.55	0.07	1.50	038
5.4 สื่อภาพยนตร์.....	2.65	2.68	0.03	1.14	039
5.5 สื่อพื้นบ้าน.....	4.62	4.83	0.21	1.19	040
5.6 สื่อโทรคมนาคม.....	3.68	3.92	0.24	1.49	041
6. ใช้เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายออกมาแสดงตัวมีส่วนร่วมใน ขบวนการพัฒนาตนเอง ชุมชนและประเทศชาติ					
6.1 สื่อสิ่งพิมพ์.....	4.18	4.50	0.32	0.99	042
6.2 สื่อวิทยุกระจายเสียง.....	4.22	4.37	0.15	1.47	043
6.3 สื่อวิทยุโทรทัศน์.....	4.54	4.18	0.36	1.32	044
6.4 สื่อภาพยนตร์.....	2.44	2.61	0.17	1.24	045
6.5 สื่อพื้นบ้าน.....	4.15	4.25	0.10	1.42	046
6.6 สื่อโทรคมนาคม.....	3.71	4.00	0.29	0.71	047
7. ใช้บันทึกวัฒนธรรมและปรากฏการณ์ของมนุษยชาติของ ประเทศชาติ เพื่อเป็นมรดกทางวัฒนธรรมและเผยแพร่ ในลำดับต่อ ๆ ไป					
7.1 สื่อสิ่งพิมพ์.....	4.35	4.40	0.05	1.05	048
7.2 สื่อวิทยุกระจายเสียง.....	3.81	4.00	0.19	1.31	049
7.3 สื่อวิทยุโทรทัศน์.....	4.54	4.71	0.17	1.12	050
7.4 สื่อภาพยนตร์.....	4.00	4.07	0.07	1.12	051
7.5 สื่อพื้นบ้าน.....	3.35	3.16	0.19	1.12	052

รายการ	ค่าสถิติ				ข้อความ ที่
	Md	Mo	Md-Mo	Q3-Q1	
7.6 สื่อโทรคมนาคม.....	3.57	3.50	0.07	1.50	053
8. ใช้เพื่อถ่ายทอดความรู้ ความดีงามของแต่ละท้องถิ่น					
8.1 สื่อสิ่งพิมพ์.....	4.33	4.60	0.27	1.00	054
8.2 สื่อวิทยุกระจายเสียง.....	4.18	4.19	0.01	1.40	055
8.3 สื่อวิทยุโทรทัศน์.....	4.69	4.88	0.19	1.14	056
8.4 สื่อภาพยนตร์.....	2.96	2.66	0.30	1.08	057
8.5 สื่อพื้นบ้าน.....	4.18	4.19	0.01	1.40	058
8.6 สื่อโทรคมนาคม.....	3.12	3.05	0.07	1.50	059
9. ใช้เพื่อเป็นเครื่องมือเชื่อมโยงแนวคิดระหว่าง คนท้องถิ่นต่าง ๆ ให้เกิดความนิยมและความเข้าใจคน แต่ละกลุ่มภายในชาติ					
9.1 สื่อสิ่งพิมพ์.....	4.18	4.61	0.43	1.45	060
9.2 สื่อวิทยุกระจายเสียง.....	4.00	4.12	0.12	1.41	061
9.3 สื่อวิทยุโทรทัศน์.....	4.54	4.81	0.27	1.32	062
9.4 สื่อภาพยนตร์.....	3.12	3.05	0.07	1.31	063
9.5 สื่อพื้นบ้าน.....	3.71	3.50	0.21	1.11	064
9.6 สื่อโทรคมนาคม.....	3.85	4.16	0.31	1.45	065
10. ใช้เพื่อเป็นเครื่องมือเพิ่มประสิทธิภาพในการพัฒนา ระบบการทำงานให้สอดคล้องต่อความเปลี่ยนแปลงในยุค ของสังคมแห่งโลกข่าวสารในปัจจุบัน					
10.1 สื่อสิ่งพิมพ์.....	4.33	4.68	0.35	1.00	066

รายการ	ค่าสถิติ				ข้อความ ที่
	Md	Mo	Md-Mo	Q3-Q1	
10.2 สื่อวิทยุกระจายเสียง.....	4.22	4.37	0.15	1.27	067
10.3 สื่อวิทยุโทรทัศน์.....	4.75	4.94	0.19	1.21	068
10.4 สื่อภาพยนตร์.....	2.85	2.50	0.35	1.05	069
10.5 สื่อพื้นบ้าน.....	3.09	3.02	0.07	1.31	070
10.6 สื่อโทรคมนาคม.....	4.62	4.90	0.28	1.50	071
<u>รูปแบบของการใช้สื่อมวลชนต่องานการศึกษานอกระบบ</u>					
<u>ของกรมการศึกษานอกโรงเรียนในอนาคต</u>					
"ท่านมีความเห็นว่า อีก 9 ปีข้างหน้า รูปแบบของการใช้สื่อมวลชนต่องานการศึกษานอกระบบของกรมการศึกษานอกโรงเรียน จะมีลักษณะรูปแบบของสื่อเป็นไปตามข้อความต่อไปนี้เพียงใด"					
1. สื่อสิ่งพิมพ์					
1.1 เนื้อหาสั้น ๆ เข้าใจง่าย เนื้อหาไม่ยาก มีภาพประกอบ ใช้ตัวอักษรอ่านง่าย รูปเล่มเล็กหรือในเนื้อหา					
1 เรื่องประกอบด้วยหลายเล่ม.....	4.05	4.16	0.11	1.50	072
1.2 เนื้อหาของสื่อเน้นความแตกต่างระหว่างท้องถิ่นเป็นสำคัญ.....					
.....	4.22	4.37	0.15	1.27	073
1.3 ให้กลุ่มเป้าหมายมีส่วนร่วมในการกำหนดเนื้อหาและให้ความสำคัญของภูมิปัญญาท้องถิ่น.....					
.....	4.25	4.31	0.06	1.24	074
1.4 ประสานงานขอความร่วมมือจากภาคเอกชนช่วยเผยแพร่เนื้อหา ข่าวสาร ความรู้การศึกษานอก					

รายการ	ค่าสถิติ				ข้อความ ที่
	Md	Mo	Md-Mo	Q3-Q1	
โรงเรียน ให้มากกว่าที่กรมการศึกษานอกโรงเรียนจะ ดำเนินการผลิตเอง.....	4.45	4.78	0.33	1.41	075
1.5 สอดแทรกเนื้อหาของสารฝากไปกับสื่อของ ภาคเอกชน ที่ประชาชนนิยมอ่านอย่างกว้างขวาง.....	4.33	4.68	0.35	1.38	076
1.6 ใช้สื่อสิ่งพิมพ์เป็นสื่อหลักในรูปแบบของการ ใช้สื่อมวลชนเป็นสื่อประสมในการจัดการศึกษาให้แก่ กลุ่มเป้าหมาย.....	4.11	3.25	0.86	1.44	077
2. สื่อวิทยุกระจายเสียง					
2.1 เป็นรายการสั้น ๆ เหมาะสมกับสภาพผู้ฟังโดย ทั่วไป และผู้ฟังแต่ละท้องถิ่น.....	4.62	4.50	0.12	1.10	078
2.2 สอดแทรกรายการสารคดีสั้น ๆ ที่น่าสนใจไปกับ รายการต่าง ๆ ของทางสถานีเพื่อเพิ่มความถี่ของการรับ ข่าวสารของกลุ่มเป้าหมาย.....	4.75	4.89	0.14	0.97	079
2.3 กรมการศึกษานอกโรงเรียนสนับสนุนทางด้าน เนื้อหาของสารให้แก่รายการต่าง ๆ ที่ออกอากาศทุก สถานี ทั้งส่วนกลางและภูมิภาค โดยยึดภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็นแหล่งแห่งความรู้.....	4.15	4.22	0.07	1.42	080
2.4 สนับสนุนให้ผู้สนใจเข้ามามีส่วนร่วมดำเนินการ ผลิตรายการ เพื่อสร้างเครือข่ายของการศึกษานอก โรงเรียนให้เกิดสังคมแห่งการเรียนรู้.....	4.45	4.66	0.21	1.19	081

รายการ	ค่าสถิติ				ข้อความ ที่
	Md	Mo	Md-Mo	Q3-Q1	
2.5 เนื้อหาของสารสอดคล้องกับชีวิตประจำวัน เช่น ปัญหาสุขภาพหรือปัญหาทางการศึกษา.....	4.54	4.71	0.17	1.12	082
2.6 กลุ่มเป้าหมายผู้ฟังสามารถสื่อสารกับรายการ ได้ทันที เป็นรูปแบบของการสื่อสาร 2 ทาง.....	4.00	4.00	0.00	0.92	083
2.7 ใช้สื่อวิทยุกระจายเสียงเป็นสื่อเสริมสื่อสิ่งพิมพ์ ในรูปแบบของการใช้สื่อมวลชนจัดการศึกษาออกโรงเรียน ในลักษณะสื่อประสม.....	4.27	4.26	0.01	1.22	084
2.8 บันทึกรายการเป็นเทปเสียงจัดบริการแก่กลุ่ม เป้าหมายตามศูนย์การเรียนรู้และแหล่งความรู้ในชุมชน...	4.20	4.18	0.02	1.39	085
2.9 กรมการศึกษานอกโรงเรียนจัดหาความถี่ออก อากาศทางวิทยุกระจายเสียง ให้ครอบคลุมกลุ่มเป้าหมาย เป็นของตนเองและดำเนินการออกอากาศกระจายเสียง ตลอด 24 ชั่วโมง.....	3.43	3.35	0.08	1.42	086
3. สื่อวิทยุโทรทัศน์					
3.1 ลักษณะรูปแบบของรายการที่นำเสนอเป็นรูปแบบ ที่ทันสมัย ได้รับความสนใจของกลุ่มเป้าหมายผู้ชม.....	4.45	4.73	0.28	1.30	087
3.2 ให้ผู้มีความสามารถในวิชาชีพทางวิทยุโทรทัศน์ มีส่วนร่วมในการผลิตรายการ.....	4.33	4.50	0.17	1.16	088
3.3 ให้กลุ่มเป้าหมายผู้ชมรายการมีส่วนร่วมในการ กำหนดเนื้อหาและเป็นผู้ร่วมรายการ.....	4.33	4.75	0.42	1.36	089

รายการ	ค่าสถิติ				ข้อความ ที่
	Md	Mo	Md-Mo	Q3-Q1	
3.4 ส่งเสริมให้ผู้มีความเชี่ยวชาญในสาขาวิชาชีพ ต่าง ๆ เป็นผู้ร่วมรายการและร่วมกำหนดเนื้อหา ให้ ความรู้แก่กลุ่มเป้าหมายอย่างแพร่หลายและกว้างขวาง..	4.45	4.59	0.14	1.11	090
3.5 รูปแบบของรายการบางรายการต้องอาศัยพื้นที่ และเหตุการณ์จริงในการนำเสนอ.....	4.45	4.59	0.14	1.11	091
3.6 เนื้อหาควรให้เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับท้องถิ่น ชีวิตความเป็นอยู่จากประสบการณ์จริงของชาวบ้าน.....	4.45	4.78	0.33	1.42	092
3.7 บันทึกรายการที่นำออกอากาศ ลงวิดิทัศน์ บริการแก่กลุ่มเป้าหมาย ที่มีความสนใจจะศึกษาเพิ่มเติม โดยจัดบริการไว้ในแหล่งความรู้ของชุมชน.....	4.33	4.50	0.17	1.16	093
3.8 เชื่อมสัมพันธ์กับรายการที่เป็นประโยชน์ต่อ ประชาชนที่ภาคเอกชนองค์กรต่าง ๆ เป็นผู้ผลิตรายการ โดยกรมการศึกษานอกโรงเรียนเป็นผู้สนับสนุนเนื้อหาของ รายการ.....	4.25	4.31	0.06	1.24	094
3.9 สนับสนุนการจัดรายการสดออกอากาศโดยให้ ผู้ชมสื่อสารกับทางรายการได้ เช่น การตอบปัญหาทาง การศึกษา.....	4.18	4.19	0.01	1.40	095
3.10 เพิ่มความถี่การออกอากาศของรายการโดย ขอความร่วมมือจากสถานีวิทยุโทรทัศน์ทุกช่อง.....	3.71	3.50	0.21	1.11	096
4. สื่อภาพยนตร์					
4.1 ผลิตเป็นภาพยนตร์สารคดีสั้น ๆ ให้ภาคเอกชน					

รายการ	ค่าสถิติ				ข้อความ ที่
	Md	Mo	Md-Mo	Q3-Q1	
เช่น โรงภาพยนตร์ สอดแทรกนำเสนอสลับกับภาพยนตร์ บันเทิงของรายการ.....	3.32	3.10	0.12	0.85	097
4.2 ผลิตเป็นภาพยนตร์ประชาสัมพันธ์ รณรงค์สร้าง ความเข้าใจให้แก่กลุ่มเป้าหมาย โดยขอความร่วมมือจาก ภาคเอกชนเป็นผู้นำออกเผยแพร่.....	4.54	4.81	0.27	1.32	098
4.3 บันทึกเหตุการณ์ต่าง ๆ เป็นประวัติศาสตร์ไว้ใช้ ในโอกาสต่อไป เพื่อสร้างความเข้าใจอย่างมีเหตุผล...	3.81	3.92	0.11	1.41	099
4.4 นำภาพยนตร์ประวัติศาสตร์ที่มีอยู่แล้วมาผลิตเป็น รายการโทรทัศน์ ให้ความรู้แก่กลุ่มเป้าหมาย.....	4.33	4.86	0.53	1.38	100
4.5 สอดแทรกให้ความรู้แก่กลุ่มเป้าหมายผู้ชม ใน รูปแบบของนิทรรศการเคลื่อนที่ไปตามชุมชนต่าง ๆ.....	3.95	4.04	0.09	1.12	101
4.6 นำภาพยนตร์บันทึกเป็นเทปวิดีโอ ให้บริการแก่ กลุ่มเป้าหมายศึกษาในแหล่งบริการทางการศึกษาของ ชุมชน.....	4.09	4.11	0.02	1.09	102
5. สื่อพื้นบ้าน					
5.1 ขอความร่วมมือจากศิลปินพื้นบ้าน ในรูปแบบของ การเป็นอาสาสมัครช่วยเผยแพร่ข่าวสารความรู้สู่กลุ่ม เป้าหมายโดยมีคำตอบแทนและประกาศเกียรติคุณจากทาง กรมการศึกษานอกโรงเรียน.....	4.62	4.79	0.17	1.44	103
5.2 รวบรวมสื่อพื้นบ้านของแต่ละท้องถิ่นที่มีอยู่ไว้ใน รูปแบบของเครือข่ายภูมิปัญญาท้องถิ่น ช่วยในการเผยแพร่					

รายการ	ค่าสถิติ				ข้อความ ที่
	Md	Mo	Md-Mo	Q3-Q1	
ชักจูงสร้างความเข้าใจ สอดแทรกการให้ความรู้โดยเน้นให้เกิดการสื่อสาร 2 ทางมากขึ้น.....	4.15	4.13	0.02	1.49	104
5.3 ใช้สื่อพื้นบ้านให้เหมาะสมกับท้องถิ่นแต่ละพื้นที่เพื่อเพิ่มความเข้าใจในการสื่อสาร.....	4.20	4.13	0.07	1.46	105
5.4 บันทึกการเผยแพร่ข่าวสารความรู้ของสื่อพื้นบ้านเป็นสื่อวิทยุกระจายเสียง สื่อวิทยุโทรทัศน์ ออกเผยแพร่เพื่อเพิ่มความกว้างขวางของการรับสารให้แก่กลุ่มเป้าหมาย.....	4.45	4.50	0.05	1.05	106
5.5 กรมการศึกษานอกโรงเรียนสนับสนุนเนื้อหาข่าวสารแก่สื่อพื้นบ้าน ช่วยเผยแพร่ประชาสัมพันธ์โดยตรงอย่างต่อเนื่อง.....	3.81	3.75	0.06	1.12	107
6. สื่อโทรคมนาคม					
6.1 ใช้ดาวเทียมจัดการศึกษาทางไกลให้แก่กลุ่มเป้าหมายอย่างแพร่หลายและกว้างขวาง ครอบคลุมทุกชนิด.....	4.88	4.93	0.05	0.28	108
6.2 กรมการศึกษานอกโรงเรียนมีช่องสัญญาณดาวเทียมออกอากาศเป็นของตนเองโดยดำเนินการออกอากาศตลอด 24 ชั่วโมง.....	4.33	4.50	0.17	1.17	109
6.3 รูปแบบรายการโทรทัศน์ผ่านดาวเทียมเป็นแบบสั้น ๆ และเป็นสื่อเสริมจากสิ่งพิมพ์ ที่กลุ่มเป้าหมายได้ศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม.....	4.22	4.35	0.13	0.90	110

รายการ	ค่าสถิติ				ข้อความ ที่
	Md	Mo	Md-Mo	Q3-Q1	
6.4 กรมการศึกษานอกโรงเรียนมีห้องสัญญาณไปยัง สถานีภาคพื้นดินของดาวเทียมเป็นของตนเอง.....	4.33	4.68	0.35	1.39	111
6.5 กรมการศึกษานอกโรงเรียนขอความร่วมมือจาก ภาคเอกชน เป็นผู้ร่วมดำเนินการผลิตรายการส่งออก อากาศโดยดาวเทียม.....	4.63	4.81	0.18	0.91	112
6.6 ใช้สื่อโทรคมนาคมในการเรียนการสอนผ่าน ดาวเทียมของกลุ่มเป้าหมายส่วนภูมิภาคกับส่วนกลางหรือ ภูมิภาคอื่น โดยใช้รูปแบบของการสื่อสารแบบ 2 ทาง...	3.81	3.90	0.09	1.12	113
6.7 กรมการศึกษานอกโรงเรียนจัดการเรียนการ สอนโดยใช้สื่อโทรคมนาคมเป็นสื่อผสมระหว่างโทรทัศน์ โทรสารและคอมพิวเตอร์เป็นเครือข่ายการสื่อสารแบบ 2 ทาง.....	3.45	3.19	0.26	1.44	114
6.8 ใช้สื่อโทรคมนาคมจัดตั้งศูนย์สารสนเทศทางการ ศึกษา โดยใช้คอมพิวเตอร์เชื่อมโยงข่าวสาร จาก ส่วนกลางกับภูมิภาคและเครือข่ายในท้องถิ่นเป็นสื่อสาร แบบ 2 ทาง.....	4.09	4.11	0.02	1.42	115
6.9 ใช้การออกอากาศของรายการโทรทัศน์เพื่อ การศึกษา โดยใช้ระบบ Cable TV ให้แพร่หลายและ กว้างขวาง.....	3.56	3.50	0.06	1.47	116
6.10 ใช้สื่อโทรคมนาคมในการประชุมทางไกลผ่าน ดาวเทียม ในการบริหารงานของกรมการศึกษานอก					

รายการ	ค่าสถิติ				ข้อความ ที่
	Md	Mo	Md-Mo	Q3-Q1	
โรงเรียน..... <u>การผลิตและจัดหาสื่อมวลชนต่องานการศึกษาอกระบบ</u> <u>ของกรมการศึกษานอกโรงเรียนในอนาคต</u> "ท่านมีความเห็นว่า อีก 9 ปีข้างหน้า ระบบการผลิตและ การจัดหาสื่อมวลชนต่องานการศึกษาอกระบบของกรม การศึกษานอกโรงเรียนในอนาคต จะ เป็นไปตามข้อความ ต่อไปนี้เพียงใด"	3.44	3.30	0.14	1.35	117
1. หน่วยงานที่ผลิตสื่อมวลชน					
1.1 ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการจัด การศึกษานอกโรงเรียน.....	3.95	4.04	0.09	1.13	118
1.2 หน่วยงานเอกชนองค์กรต่าง ๆ.....	4.00	4.07	0.07	1.23	119
1.3 หน่วยงานของกรมการศึกษานอกโรงเรียน....	4.25	4.30	0.05	0.41	120
2. หน่วยงานของกรมการศึกษานอกโรงเรียนจะดำเนิน การในระดับใด					
2.1 กรม.....	4.54	4.76	0.22	1.20	121
2.2 กอง.....	4.22	4.37	0.15	1.28	122
2.3 ภาค.....	4.45	4.59	0.14	1.11	123
2.4 จังหวัด.....	4.18	4.77	0.19	1.48	124
2.5 อำเภอ.....	3.06	3.00	0.06	0.97	125
2.6 ตำบล.....	2.31	2.07	0.24	0.72	126
2.7 หมู่บ้าน.....	2.35	2.11	0.24	0.82	127

รายการ	ค่าสถิติ				ข้อความ ที่
	Md	Mo	Md-Mo	Q3-Q1	
3. การจัดหาสื่อมวลชนต้องอาศัยการหยิบยืมจาก เครือข่ายการดำเนินงานการศึกษานอกโรงเรียนจาก หน่วยงานอื่น.....	3.95	4.00	0.05	0.83	128
4. กรมการศึกษานอกโรงเรียนใช้ระบบธุรกิจเข้ามา ดำเนินการจัดจ้างในขั้นตอนของการผลิต เพื่อก่อให้เกิด ภาวะของการแข่งขัน.....	4.45	4.66	0.15	0.83	129
5. กรมการศึกษานอกโรงเรียนขอรับบริจาคจากผู้มีจิต ศรัทธา.....	3.88	3.92	0.04	1.12	130
6. กรมการศึกษานอกโรงเรียนจัดซื้อลิขสิทธิ์ของ สื่อมวลชนแล้วนำมาดัดแปลงใช้จัดการศึกษานอกโรงเรียน ให้เกิดประโยชน์มากที่สุด.....	4.00	4.16	0.16	0.71	131
<u>ระบบการจัดให้บริการสื่อมวลชนต่องานการศึกษา</u>					
<u>แอกะบบของกรมการศึกษานอกโรงเรียนในอนาคต</u>					
"ท่านมีความเห็นว่า อีก 9 ปีข้างหน้า ระบบการจัดให้ บริการสื่อมวลชนต่องานการศึกษาแอกะบบของ กรมการศึกษานอกโรงเรียนจะเป็นไปตามข้อความต่อไปนี้ เพียงใด"					
1. มีหน่วยบริการโดยใช้ระบบราชการเป็นหลัก.....	4.00	4.16	0.16	0.71	132
2. มีหน่วยบริการทางด้านการตลาดที่มีประสิทธิภาพโดย ไม่ติดขัดกับระบบราชการ.....	3.75	4.64	0.89	1.08	133

รายการ	ค่าสถิติ				ข้อความ ที่
	Md	Mo	Md-Mo	Q3-Q1	
3. หน่วยบริการจะต้องมีเครือข่ายในรูปแบบตัวแทน จำหน่าย ตั้งแต่ระดับกรม ระดับภูมิภาค ระดับท้องถิ่น จนถึงผู้รับสารคือกลุ่มเป้าหมาย.....	4.18	4.50	0.32	1.31	134
4. ในส่วนท้องถิ่นต้องมี "ศูนย์การเรียนรู้" ให้ครบทุก ชุมชนเพื่อเป็นแหล่งรวมสื่อทุกชนิดไว้ให้บริการแก่กลุ่ม เป้าหมาย ดำเนินการโดยชุมชนเอง โดยมีรัฐและองค์กร เอกชนคอยให้คำแนะนำสนับสนุนอย่างใกล้ชิด.....	4.33	4.68	0.35	1.39	135
5. จัดระบบการหมุนเวียนของสื่อให้ทั่วถึงทุกชุมชน.....	4.22	4.37	0.15	1.28	136
6. ใช้บริการเผยแพร่สื่อมวลชนจากภาคเอกชน.....	4.33	4.60	0.27	1.27	137
7. สร้างระบบเครือข่ายข้อมูลเป็นศูนย์สารสนเทศ เพื่อ เอื้อประโยชน์ต่อผู้สนใจจะศึกษาค้นคว้า.....	4.37	4.68	0.31	1.36	138
<u>บุคลากรทางด้านสื่อมวลชนต้องงานการศึกษาในระบบ ของกรมการศึกษานอกโรงเรียนในอนาคต</u>					
"ท่านมีความเห็นว่า อีก 9 ปีข้างหน้า บุคลากรทางด้าน สื่อมวลชนต้องงานการศึกษาในระบบของกรมการศึกษา นอกโรงเรียนจะเป็นไปตามข้อความต่อไปนี้เพียงใด"					
1. มีความสามารถทางสื่อมวลชนเป็นพิเศษเฉพาะด้าน..	4.22	4.35	0.13	0.90	139
2. มีความรู้ความเข้าใจของปรัชญาธรรมชาติในกิจกรรม การศึกษานอกโรงเรียนเป็นอย่างดี.....	4.15	4.20	0.05	1.43	140
3. มีพื้นความรู้ทางด้านสื่อมวลชน ระดับปริญญาตรีขึ้นไป.	4.20	4.18	0.02	1.41	141

รายการ	ค่าสถิติ				ข้อความ ที่
	Md	Mo	Md-Mo	Q3-Q1	
4. สามารถปรับตัวเข้ากับสภาพชุมชนในชนบทได้เป็นอย่างดี.....	3.93	4.00	0.07	1.40	142
5. บริหารบุคลากรให้รับผิดชอบงานในระบบ ร่วมทำงานเป็นเครือข่ายกับภาคเอกชน.....	4.11	4.21	0.10	1.45	143
6. คณะทำงานทางด้านสื่อมวลชน ประกอบด้วย					
6.1 กลุ่มนักเทคโนโลยีทางการศึกษา.....	4.75	4.50	0.25	0.20	144
6.2 กลุ่มพัฒนาหลักสูตร.....	4.69	4.85	0.16	1.05	145
6.3 กลุ่มนักศึกษานอกโรงเรียน.....	4.69	4.81	0.12	0.99	146
6.4 กลุ่มเทคนิค.....	4.55	4.59	0.04	1.11	147
6.5 กลุ่มนักการตลาด.....	4.05	4.10	0.05	0.70	148
6.6 กลุ่มมืออาชีพทางด้านสื่อมวลชน.....	4.53	4.60	0.07	1.00	149
6.7 กลุ่มอาสาสมัคร ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะสาขา.....	4.18	4.16	0.02	1.40	150
6.8 กลุ่มเป้าหมายที่รับบริการ.....	4.04	4.03	0.01	1.12	151
7. การจัดการบริหารงาน ควรมีผู้จัดการทางด้านสื่อมวลชน ควบคุมดูแลโดยเฉพาะ.....	4.15	4.20	0.05	1.42	152
8. บุคลากรผู้เชี่ยวชาญบางเรื่องจะใช้จ้างเป็นกรณีพิเศษ ตามความเหมาะสมของกิจกรรม.....	4.62	4.79	0.17	1.10	153
9. ขอความร่วมมือจากผู้ประกอบวิชาชีพทางด้าน สื่อมวลชน เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษา นอกโรงเรียน.....	4.33	4.60	0.27	1.26	154

รายการ	ค่าสถิติ				ข้อความ ที่
	Md	Mo	Md-Mo	Q3-Q1	
<u>งบประมาณในการจัดหาสื่อมวลชนต่องานการศึกษา</u> <u>นอกระบบของกรมการศึกษานอกโรงเรียนในอนาคต</u> "ท่านมีความเห็นว่า อีก 9 ปีข้างหน้า งบประมาณในการจัดหาสื่อมวลชนต่องานการศึกษานอกระบบของกรมการศึกษานอกโรงเรียนในอนาคต จะเป็นไปตามข้อความต่อไปนี้เพียงใด"					
1. งบประมาณในการจัดหาสื่อมวลชน จะได้จาก					
1.1 ราชการ.....	4.62	4.75	0.13	1.03	155
1.2 เอกชน.....	3.44	3.22	0.22	1.48	156
1.3 องค์การการกุศล.....	3.36	3.23	0.13	1.48	157
1.4 เงินช่วยเหลือระหว่างประเทศ.....	3.36	3.18	0.18	1.47	158
1.5 เงินกู้จากต่างประเทศ.....	3.27	3.12	0.15	1.40	159
1.6 การร่วมมือของสมาชิกในชุมชน.....	3.20	3.05	0.15	1.33	160
1.7 การดำเนินงานเชิงธุรกิจโดยกรมการศึกษานอกโรงเรียน.....	3.68	3.27	0.41	1.47	161
1.8 การดำเนินงานเชิงธุรกิจโดยเอกชน.....	3.56	3.25	0.31	1.46	162
1.9 การดำเนินงานเชิงธุรกิจโดยกรมการศึกษานอกโรงเรียนร่วมกับภาคเอกชนและเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง	3.55	3.30	0.25	1.47	163
2. งบประมาณที่ทางราชการจัดสรรเพื่อดำเนินการเกี่ยวกับสื่อมวลชนต่องานการศึกษานอกระบบของกรม					

รายการ	ค่าสถิติ				ข้อความ ที่
	Md	Mo	Md-Mo	Q3-Q1	
การศึกษานอกโรงเรียนจัดให้กับการบริหารหน่วยงาน ในระดับ					
2.1 ส่วนกลาง.....	4.15	4.20	0.05	1.42	164
2.2 ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาค.....	4.15	4.20	0.05	1.42	165
2.3 ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด.....	3.55	3.25	0.30	1.48	166
2.4 ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ.....	3.07	3.02	0.05	0.86	167
2.5 ห้องสมุดและศูนย์การเรียนรู้.....	3.50	3.30	0.20	1.46	168
2.6 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่เป็นเครือข่ายของ กรมการศึกษานอกโรงเรียน.....	3.50	3.25	0.25	1.47	169

ภาคผนวก ข
สูตรและตัวอย่างการคำนวณ

สูตรและตัวอย่างการคำนวณ

1. มัธยฐาน

$$\text{สูตร} = L + I \frac{\frac{N}{2} - F1}{F2}$$

เมื่อ L = ขีดจำกัดล่างของอันดับคะแนนที่มีค่ามัธยฐานอยู่

I = อัตรากาขึ้นคะแนน

N = จำนวนความถี่

F1 = ความถี่สะสมจากชั้นคะแนนต่ำสุดถึงชั้นคะแนนที่ต่ำกว่าชั้นคะแนนที่มีค่ามัธยฐานอยู่

F2 = ความถี่ของชั้นที่มีมัธยฐานตกอยู่

ตัวอย่างการคำนวณ

คะแนน	ความถี่	ความถี่สะสม
1	2	2
2	0	2
3	2	4
4	10	14
5	5	19

แทนค่า

$$\text{มัธยฐาน} = 3.5 + 1 \frac{\frac{19}{2} - 4}{10}$$

$$= 4.05$$

2. ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range)

คือค่าความแตกต่างระหว่างควอไทล์ที่ 1 กับควอไทล์ที่ 3 ใช้สูตรการคำนวณเช่นเดียวกับสูตรการหาค่ามัธยฐาน แต่เปลี่ยนการแทนค่าจาก $\frac{N}{2}$ เป็น $\frac{N}{4}$ ในการหาควอไทล์ที่ 1 และเปลี่ยนการแทนค่าจาก N เป็น $3N$ ในการหาควอไทล์ที่ 3

$$\text{สูตร ควอไทล์ที่ 1} = L + I \frac{\frac{N}{4} - F1}{F2}$$

$$\text{ควอไทล์ที่ 3} = L + I \frac{\frac{3N}{4} - F1}{F2}$$

ตัวอย่างการคำนวณ

ใช้ข้อมูลจากข้อ 1

แทนค่า

$$\text{ควอไทล์ที่ 1} = 3.5 + 1 \frac{\frac{10}{4} - 4}{10}$$

$$= 3.57$$

$$\text{ควอไทล์ที่ 3} = 3.5 + 1 \frac{\frac{19 \times 3}{4} - 4}{10}$$

$$= 4.52$$

$$\text{พิสัยระหว่างควอไทล์} = 4.52 - 3.57 = 0.95$$

3. ฐานนิยม

$$\text{สูตร ฐานนิยม} = L_{mo} + \frac{d_1}{d_1 + d_2} (W)$$

เมื่อ L_{mo} = หัสดำกลางของชั้นคะแนนที่มีค่าฐานนิยม

d_1 = ผลต่างระหว่างความถี่ของชั้นที่มีค่าฐานนิยมกับความถี่ของชั้นที่มีคะแนนมากซึ่งติดกับชั้นที่มีค่าฐานนิยมอยู่

d_2 = ความถี่ของชั้นคะแนนที่มีค่าฐานนิยมตกอยู่

W = ขนาดอันตรภาคชั้น

ตัวอย่างการคำนวณ

ใช้ข้อมูลจากข้อ 1

แทนค่า

$$\text{ฐานนิยม} = 3.5 + \frac{8}{8 + 5} (W)$$

$$= 4.12$$

ภาคผนวก ค
รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

ผู้เชี่ยวชาญ

1. ศ.ดร.นิพนธ์ ศุขปริติ
สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
2. รศ.ดร.พีระ จิระโสภณ
คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
3. รศ.ดร.วีระ ไทพานิช
สำนักเทคโนโลยีทางการศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง
4. รศ.ดร.ศิริชัย ศิริกายะ
คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
5. รศ.ดร.สมาน งามสนิท
สาขาวิชานิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
6. รศ.บำรุง สุขพรรณ
สำนักเสริมการศึกษาและบริการสังคม มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
7. รศ.ลัดดา ศุขปริติ
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
8. ผศ.ดร.กชกร สังขชาติ
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
9. ผศ.ดร.ฉลองชัย สุวรรณบูรณ์
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
10. ดร.เชาวเลิศ เลิศไชโย
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
11. ดร.ทวี นาคบุตร
สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
12. ดร.บุญชาล ทองประยูร
สาขาวิชานิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

13. ดร.บุญเลิศ มาแสง
ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน กรมการศึกษานอก
โรงเรียน
14. ดร.บุญเลิศ ส่องสว่าง
สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
15. ดร.ปัทมา แสงจันทร์
ศูนย์การศึกษาทางไกลไทยคม กรมการศึกษานอกโรงเรียน
16. ดร.วิกร ตัณฑวุฒินันท์
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
17. ดร.สมบัติ สุวรรณพิทักษ์
ผู้อำนวยการกองส่งเสริมปฏิบัติการ กรมการศึกษานอกโรงเรียน
18. ดร.สนอง ฉินนานนท์
ศูนย์การศึกษาทางไกลไทยคม กรมการศึกษานอกโรงเรียน
19. นายบุญส่ง คูวารกุล
ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน กรมการศึกษานอกโรงเรียน
20. นายพิภพ กาญจนะ
ผู้เชี่ยวชาญด้านสื่อการศึกษานอกโรงเรียน กรมการศึกษานอกโรงเรียน
21. นายพิสิทธิ์ ศิวายพราหมณ์
ผู้เชี่ยวชาญด้านการเผยแพร่สื่อการศึกษานอกโรงเรียน กรมการศึกษา
นอกโรงเรียน

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ นายบุญเกิด สมนึก

เกิดวันที่ 4 เดือนธันวาคม พุทธศักราช 2503

สถานที่เกิด อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

สถานที่อยู่ปัจจุบัน บ้านเลขที่ 67/633 ซอยมีสุข ถนนแจ้งวัฒนะ
แขวงทุ่งสองห้อง เขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร
โทร. 573-5211

ตำแหน่งหน้าที่งานปัจจุบัน นักวิชาการศึกษา 4 ศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษา
กรมการศึกษานอกโรงเรียน

สถานที่ทำงานปัจจุบัน ศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษา ถนนศรีอยุธยา
เขตราชเทวี กรุงเทพมหานคร

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2520 มัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบางปะอิน "ราชานุเคราะห์ 1"

พ.ศ. 2524 ประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง (ป.กศ.สูง)
วิชาเอกอุตสาหกรรมศิลป์ วิทยาลัยครูพระนครศรีอยุธยา

พ.ศ. 2529 กศ.บ. วิชาเอกเทคโนโลยีทางการศึกษา
จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน

พ.ศ. 2537 กศ.ม. วิชาเอกเทคโนโลยีทางการศึกษา
จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร